

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2017/2278, 4. september 2017, millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1217/2009 (millega luuakse Euroopa Liidu põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk) I lisa 1
- ★ Komisjoni määrus (EL) 2017/2279, 11. detsember 2017, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2009 (sööda turuleviimise ja kasutamise kohta) II, IV, VI, VII ja VIII lisa ⁽¹⁾ 3
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/2280, 11. detsember 2017, millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2015/220, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1217/2009 (millega luuakse Euroopa Liidu põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk) rakenduseeskirjad 12
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2017/2281, 11. detsember 2017, millega lubatakse tõsta teatavates Saksamaa ning kõigis Taani, Madalmaade ja Rootsi viinamarjakasvatuspriirkondades 2017. aastal korjatud viinamarjadest toodetud veini rikastamise piirmäärasid 17

OTSUSED

- ★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2017/2282, 11. detsember 2017, millega muudetakse otsust 2010/788/ÜVJP, mis käsitleb Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid 19
- ★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2017/2283, 11. detsember 2017, millega toetatakse ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmset mehhanismi, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski („iTrace III“) 20

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

- ★ Nõukogu otsus (EL) 2017/2284, 11. detsember 2017, millega toetatakse Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riikide osalemist lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu ekspertide kõrgetasemelise ettevalmistusrühma konsulteerimisprotsessis 32
- ★ Komisjoni otsus (EL) 2017/2285, 6. detsember 2017, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)) kohast juhendit keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis osalemiseks vajalike sammude kohta (teatavaks tehtud numbri C(2017) 8072 all)⁽¹⁾ 38
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/2286, 6. detsember 2017, millega tunnistatakse keskkonnajuhtimissüsteemi Eco-Lighthouse nõuded vastavaks keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) asjaomastele nõuetele kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)) artikliga 45 (teatavaks tehtud numbri C(2017) 8082 all)⁽¹⁾ 87
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/2287, 8. detsember 2017, milles määratakse kindlaks dokumendivormid, mida kasutatakse elavhõbeda ja teatavate elavhõbedasegude impordi puhul vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2017/852 elavhõbeda kohta (teatavaks tehtud numbri C(2017) 8190 all)⁽¹⁾ 118
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/2288, 11. detsember 2017, mis käsitleb selliste IKT tehniliste kirjelduste kindlaksmääramist, millele riigihangetes viidata⁽¹⁾ 123
- ★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/2289, 11. detsember 2017, millega muudetakse rakendusotsuse (EL) 2017/247 (milles käsitletakse kaitsemeetmeid seoses kõrge patogeensusega linnugripi puhangutega teatavates liikmesriikides) lisa (teatavaks tehtud numbri C(2017) 8631 all)⁽¹⁾ 126

RAHVUSVAHELISTE LEPINGUTEGA LOODUD ORGANITE VASTU VÕETUD AKTID

- ★ Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise vastastikuse tunnustamise lepinguga loodud ühiskomitee otsus nr 52/2017, 24. november 2017, mis on seotud vastavushindamisasutuse lisamisega elektromagnetilist ühilduvust käsitlevasse valdkonnalisasse [2017/2290] 136
- ★ Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise vastastikuse tunnustamise lepinguga loodud ühiskomitee otsus nr 53/2017, 24. november 2017, mis on seotud vastavushindamisasutuse lisamisega elektromagnetilist ühilduvust käsitlevasse valdkonnalisasse [2017/2291] 138
- ★ Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelise vastastikuse tunnustamise lepinguga loodud ühiskomitee otsus nr 54/2017, 24. november 2017, mis on seotud vastavushindamisasutuse lisamisega elektromagnetilist ühilduvust käsitlevasse valdkonnalisasse [2017/2292] 140

Parandused

- ★ Komisjoni 14. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/631 (millega kehtestatakse võrgueeskiri elektritootmisüksuste võrku ühendamise nõuete kohta) parandus (ELT L 112, 27.4.2016) 142

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2017/2278,

4. september 2017,

millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1217/2009 (millega luuakse Euroopa Liidu põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk) I lisa

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1217/2009, millega luuakse Euroopa Liidu põllumajanduslike majapidamiste tulused ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk, (1) eriti selle artiklit 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 1217/2009 I lisas on esitatud põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrgu piirkondade liikmesriigiti esitatud loetelu.
- (2) Kõnealuse lisa kohaselt on Saksamaa jagatud 16 piirkonnaks. Määruse (EÜ) nr 1217/2009 kohaldamiseks taotles Saksamaa Schleswig-Holsteini ja Hamburgi põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrgu piirkondade ühendamist üheks piirkonnaks: Schleswig-Holstein/Hamburg.
- (3) Seetõttu tuleks määrust (EÜ) nr 1217/2009 vastavalt muuta.
- (4) Käesoleva määruse kohast põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrgu piirkondade ajakohastatud nimekirja tuleks kohaldada alates 2018. aruandeaastast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1217/2009 I lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 2018. aruandeaastast.

(1) ELT L 328, 15.12.2009, lk 27.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 4. september 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

Määruse (EÜ) nr 1217/2009 I lisas esitatud põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrgu piirkondade loetelus asendatakse Saksamaa piirkondade loetelu järgmisega:

„Saksamaa

1. Schleswig-Holstein/Hamburg
 2. Niedersachsen
 3. Bremen
 4. Nordrhein-Westfalen
 5. Hessen
 6. Rheinland-Pfalz
 7. Baden-Württemberg
 8. Bayern
 9. Saarland
 10. Berlin
 11. Brandenburg
 12. Mecklenburg-Vorpommern
 13. Sachsen
 14. Sachsen-Anhalt
 15. Thüringen“
-

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2017/2279,**11. detsember 2017,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2009 (sööda turuleviimise ja kasutamise kohta) II, IV, VI, VII ja VIII lisa****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 767/2009 sööda turuleviimise ja kasutamise kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1831/2003 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 79/373/EMÜ, 82/471/EMÜ, 83/228/EMÜ, 93/74/EMÜ, 93/113/EÜ ja 96/25/EÜ, komisjoni direktiiv 80/511/EMÜ ning komisjoni otsus 2004/217/EÜ, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 20 lõiget 2 ja artikli 27 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et lubada lemmikloomasööta mõttekalt märgistada, on Euroopa Liidu mõnes keeles lubatud konkreetset väljendit. Kahe liikmesriigi lemmikloomasöödasektori uutest arengusuundadest nähtub, et konkreetset väljendit lemmikloomasööda kohta on sobivad ka mõlema liikmesriigi keeles.
- (2) Seepärast tuleks määruse (EÜ) nr 767/2009 II lisa vastavalt muuta.
- (3) Analüütiliste koostisosade ning söödalisandite erinevused söödamaterjalides ja segasöödas tuleks läbi vaadata, võttes arvesse analüüsimeetodite tehnilist arengut ja heast laboritavast saadud kogemusi. Seepärast tuleks määruse (EÜ) nr 767/2009 IV lisa vastavalt muuta.
- (4) Järjest suureneva arvu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1831/2003 ⁽²⁾ kohaste söödalisandite lubadega on kehtestatud söödalisandite maksimumsisaldus segasöödas ja söödamaterjalides, mille puhul varem selliseid väärtusi ei olnud kindlaks määratud, samal ajal kui teiste puhul võeti hiljuti kasutusele käsitus söödalisandi soovitatavast maksimumsisaldusest täissöödas. Lisaks sellele võib sööda tootmise tehnoloogia põhjustada selliste lisandite (nt vitamiinid) koguse vähenemist, mida lõpptootes võib esineda ka looduslikult. Praktikaks võib see tekitada ebaselgust, kui ettevõtja peab märgistusel esitama lisatud koguse, aga kontrolliasutus saab analüüsida ja kontrollida üksnes lõpptoodet. Selleks et võtta arvesse neid arengusuundi ja tagada söödamaterjalide ja segasööda tasakaalustatud, asjakohane ja mõttekas märgistamine, tuleks määruse (EÜ) nr 767/2009 VI ja VII lisa vastavalt muuta.
- (5) Tänu tehnika arengule on üha rohkem võimalik kasutada söödana toiduaineid, mis ei ole enam inimtoiduks ette nähtud. Komisjoni määruses (EL) nr 68/2013 ⁽³⁾ on sellised „endised toiduained“ loetletud söödamaterjalidena. Sellise endise toiduaine kvaliteet ei pruugi aga mõnel juhul vastata sööda puhul esitatavatele nõuetele; selliste endiste toiduainete märgistusel tuleks näidata, et nende kasutamine söödana on lubatud üksnes pärast töötlemist. Seepärast tuleks määruse (EÜ) nr 767/2009 VIII lisa vastavalt muuta.
- (6) Kuna ohutusnõuetest ei tulene vajadust lisade muudatuste viivitamatuks kohaldamiseks, on asjakohane näha ette aeg märgistuse sujuvaks muutmiseks, et vältida tarbetuid häireid kaubanduses ja ettevõtjatele tekitavat asjatut halduskoormust.
- (7) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

⁽¹⁾ ELT L 229, 1.9.2009, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1831/2003 loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohta (ELT L 268, 18.10.2003, lk 29).

⁽³⁾ Komisjoni 16. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 68/2013 söödamaterjalide kataloogi kohta (ELT L 29, 30.1.2013, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 767/2009 II, IV, VI, VII ja VIII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

1. Söödamaterjale ja segasööta, mis on märgistatud enne 1. jaanuari 2019 kooskõlas enne 1. jaanuari 2018 kohaldatavate eeskirjadega, võib jätkuvalt turule lasta ja kasutada olemasolevate varude ammendumiseni, kui need on ette nähtud toiduloomadele.

2. Söödamaterjale ja segasööta, mis on märgistatud enne 1. jaanuari 2020 kooskõlas enne 1. jaanuari 2018 kohaldatavate eeskirjadega, võib jätkuvalt turule lasta ja kasutada olemasolevate varude ammendumiseni, kui need on ette nähtud muudele kui toiduloomadele.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. detsember 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

1) II lisa muudetakse järgmiselt.

Punkti 3 alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) lemmikloomasööda nimetustes on lubatud järgmised väljendid: bulgaaria keeles „храна“; hispaania keeles „alimento“; tšehhi keelse nimetuse „kompletní krmná směs“ võib asendada nimetusega „kompletní krmivo“ ning nimetuse „doplňková krmná směs“ võib asendada nimetusega „doplňkové krmivo“; inglise keeles „pet food“; itaalia keeles „alimento“; ungari keeles „állateledel“; hollandi keeles „samengesteld voeder“; poola keeles „karma“; sloveeni keeles „hrana za hišne živali“; soome keeles „lemmiklääntien ruoka“; eesti keeles „lemmikloomatoit“; horvaadi keeles „hrana za kućne ljubimce“.“

2) IV lisa muudetakse järgmiselt.

A osa asendatakse järgmisega:

„A osa: I, V, VI ja VII lisas esitatud analüütiliste koostisosade erinevused

- 1) Käesolevas lisas on esitatud tehniliste ja analüütiliste hälvete erinevused. Pärast mõõtemääramatusi ja protseduurilisi erisusi hõlmavate analüütiliste erinevuste kinnitamist liidu tasandil tuleb punktiga 2 kehtestatud väärtusi kohandada nii, et need hõlmaksid üksnes tehnilisi erinevusi.
- 2) Kui söödamerjali või segasööda koostisosade puhul leitakse, et I, V, VI ja VII lisas esitatud analüütiliste koostisosade tegelik ja märgistusel esitatud väärtus lahknevad, lähtutakse järgmistest lubatud erinevustest:

Koostisosa	Koostisosa teatatud sisaldus	Erinevus (1)	
		Alla märgistusel esitatud väärtuse	Üle märgistusel esitatud väärtuse
toorrasv	< 8	1	2
	8–24	12,5 %	25 %
	> 24	3	6
toorrasv, muude kui toiduloomade sööt	< 16	2	4
	16–24	12,5 %	25 %
	> 24	3	6
toorvalk	< 8	1	1
	8–24	12,5 %	12,5 %
	> 24	3	3
toorvalk, muude kui toiduloomade sööt	< 16	2	2
	16–24	12,5 %	12,5 %
	> 24	3	3
toortuhk	< 8	2	1
	8–32	25 %	12,5 %
	> 32	8	4

Koostisosa	Koostisosa teatatud sisaldus	Erinevus (1)	
		Alla määrgistusel esitatud väärtuse	Üle määrgistusel esitatud väärtuse
toorkiud	< 10	1,75	1,75
	10–20	17,5 %	17,5 %
	> 20	3,5	3,5
suhkur	< 10	1,75	3,5
	10–20	17,5 %	35 %
	> 20	3,5	7
tärglis	< 10	3,5	3,5
	10–20	35 %	35 %
	> 20	7	7
kaltsium	< 1	0,3	0,6
	1–5	30 %	60 %
	> 5	1,5	3
magneesium	< 1	0,3	0,6
	1–5	30 %	60 %
	> 5	1,5	3
naatrium	< 1	0,3	0,6
	1–5	30 %	60 %
	> 5	1,5	3
üldfosfor	< 1	0,3	0,3
	1–5	30 %	30 %
	> 5	1,5	1,5
soolhappes lahustumatu tuhk	< 1	piirnormi ei ole kehtestatud	0,3
	1 – < 5		30 %
	> 5		1,5
kaalium	< 1	0,2	0,4
	1–5	20 %	40 %
	> 5	1	2
niiskus	< 2	piirnorme ei ole kehtestatud	0,4
	2 – < 5		20 %
	5–12,5		1
	> 12,5		8 %

Koostisosa	Koostisosa teatatud sisaldus	Erinevus ⁽¹⁾	
		Alla märgistusel esitatud väärtuse	Üle märgistusel esitatud väärtuse
	[%]		
energiasisaldus ⁽²⁾		5 %	10 %
valgusisaldus ⁽²⁾		10 %	20 %

(¹) Erinevused on antud kas absoluutse protsentväärtusena (see väärtus tuleb märgitud sisaldusest lahutada / sellele liita) või suhtelise väärtusena, väärtuse järel märgitud %-ga (seda protsenti tuleb kohaldada teatatud sisalduse suhtes lubatud hälbe arvutamiseks).

(²) Erinevusi tuleb kohaldada sel juhul, kui erinevusi ei ole sätestatud kooskõlas ELi meetodiga või selle liikmesriigi, kus sööt turustatakse, ametliku riikliku meetodiga või Euroopa Standardikomitee vastu võetud meetodiga. (https://standards.cen.eu/dyn/www/f?p=204:32:0:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:6308,25&cs=1C252307F473504B6354F4EE56B99E235)

3) VI lisa asendatakse järgmisega:

„VI LISA

Toiduloomade söödamerjali ja segasööda märgistusandmed

I peatükk. Artikli 15 punktis f ja artikli 22 lõikes 1 osutatud söödalisandite kohustuslik ja vabatahtlik märgistamine

1. Järgmised söödalisandid loetletakse koos nende erinimetuse, identifitseerimisnumbrite, lisatud koguse ja määrase (EÜ) nr 1831/2003 I lisa kohase funktsionaalrühma nimetuse või kõnealuse määrase artikli 6 lõikes 1 osutatud kategooriaga:
 - a) söödalisandid, mille puhul on kehtestatud maksimumsisaldus vähemalt ühe toidulooma jaoks;
 - b) kategooriatesse „zootehnilised söödalisandid“ ja „koktsidiostaatikumid ja histomonostaatikumid“ kuuluvad söödalisandid;
 - c) söödalisandid, mille puhul söödalisandi kasutamist lubava õigusaktiga kehtestatud soovitatav maksimumsisaldus on ületatud.

Märgistusandmed esitatakse vastavalt asjaomase söödalisandi kasutamist lubavale õigusaktile.

Esimeses lõigus osutatud lisatud kogus väljendatakse söödalisandi kogusena, välja arvatud juhul, kui kõnealuse söödalisandi kasutamist lubavas õigusaktis on aine esitatud veerus „miinimum-/maksimumsisaldus“. Viimasel juhul peab lisatud kogus olema väljendatud kõnealuse aine kogusena.

2. Funktsionaalrühma „vitamiinid, provitamiinid ja samalaadse toimega keemiliselt täpselt määratletud ained“ kuuluvate selliste söödalisandite puhul, mis tuleb loetleda punkti 1 kohaselt, võib märgistusel pealkirja „Söödalisandid“ all lisatud koguse asemel esitada pealkirja „Analüütilised koostisosad“ all kogu säilivusaja jooksul tagatud üldkoguse.
3. Kui määrase (EÜ) nr 1831/2003 I lisa ei ole vastavat nimetust kehtestatud, võib punktides 1, 4 ja 6 osutatud funktsionaalrühma nimetuse asendada järgmise lühendiga:

Funktsionaalrühm	Nimetus ja kirjeldus	Lühinimi
1h	Radionukliididega saastumist tõkestavad ained: ained, mis pärsivad radionukliidide imendumist või soodustavad nende eritumist	Radionukliide tõkestavad ained
1m	Sööda saastumist mükotoksiinidega vähendavad ained: ained, mis pärsivad või vähendavad mükotoksiinide imendumist, soodustavad nende eritumist või muudavad nende toimemehhanismi	Mükotoksiine vähendavad ained

Funktsionaalrühm	Nimetus ja kirjeldus	Lühinimi
1n	Hügieeni parandavad ained: ained või, kui see on asjakohane, mikroorganismid, mis parandavad sööda hügieeniomadusi, vähendades spetsiifilist mikrobioloogilist saastumist	Hügieeni parandavad ained
2b	Lõhna- ja maitseainete ühendid: ained, mille lisamine söödale parandab sööda lõhna ja maitset	Lõhna- ja maitseained
3a	Vitamiinid, provitamiinid ja samalaadse toimega keemiliselt täpselt määratletud ained	Vitamiinid
3b	Mikroelementide ühendid	Mikroelemendid
3c	Aminohapped, nende soolad ja analoogid	Aminohapped
3d	Uurea ja selle derivaadid	Uurea
4c	Soodsa keskkonnamõjuga ained	Keskkonda parandavad ained

- Märgistusel sõnas, pildis või graafiliselt rõhutatud söödalisandid esitatakse vajaduse korral vastavalt punktile 1 või 2.
- Märgistamise eest vastutav isik avaldab ostjale tema taotluse korral punktides 1, 2 ja 4 nimetatata söödalisandite nimetused, identifitseerimisnumbri ja funktsionaalrühma. Kõnealust sätet ei kohaldata lõhna- ja maitseaineühendite suhtes.
- Punktides 1, 2 ja 4 nimetatata söödalisandid võib esitada vabatahtlikult vähemalt nende nimetusega, või lõhna- ja maitseainete ühendite puhul nende funktsionaalrühmaga.
- Ilma et see piiraks punkti 6 kohaldamist, tuleb juhul, kui organoleptiline või toitaineline söödalisand on märgistamisel esitatud vabatahtlikkuse alusel ja kui see on asjakohane, esitada selle lisatud kogus vastavalt punktile 1 või 2.
- Kui söödalisand kuulub rohkem kui ühte funktsionaalrühma, esitatakse kõnealuse sööda põhifunktsioonile vastav funktsionaalrühm või kategooria.
- Esitatakse söödamaterjalide ja segasööda eesmärgipärast kasutamist käsitlevad märgistusandmed, mis on sätestatud kõnealuse söödalisandi kasutamist lubavas õigusaktis.

II peatükk. Artikli 17 lõike 1 punktis f ja artikli 22 lõikes 1 osutatud analüütiliste koostisosade märgistamine

- Toiduloomade segasööda analüütilised koostisosad esitatakse märgisel pealkirja „Analüütilised koostisosad“⁽¹⁾ järel järgmiselt:

Segasööt	Sihtliigid	Analüütilised koostisosad ja sisaldus
Täissööt	Kõik liigid	— Toorvalk
	Kõik liigid	— Toorkiud
	Kõik liigid	— Toorrasv
	Kõik liigid	— Toortuhk
	Kõik liigid	— Kaltsium
	Kõik liigid	— Naatrium
	Kõik liigid	— Fosfor
	Sead ja kodulinnud	— Lüsiin
	Sead ja kodulinnud	— Metioniin

⁽¹⁾ Saksa keeles võib „analytische Bestandteile“ asendada sõnaga „Inhaltsstoffe“. Rootsi keeles võib „Analytiska beståndsdelar“ asendada sõnadega „Analyserat innehåll“.

Segasööt	Sihtliigid	Analüütilised koostisosad ja sisaldus
Mineraalne täiendsööt	Kõik liigid	— Kaltsium
	Kõik liigid	— Naatrium
	Kõik liigid	— Fosfor
	Sead ja kodulinnud	— Lüsiin
	Sead ja kodulinnud	— Metioniin
	Mäletsejalised	— Magneesium
Muu täiendsööt	Kõik liigid	— Toorvalk
	Kõik liigid	— Toorkiud
	Kõik liigid	— Toorrasv
	Kõik liigid	— Toortuhk
	Kõik liigid	— Kaltsium \geq 5 %
	Kõik liigid	— Naatrium
	Kõik liigid	— Fosfor \geq 2 %
	Sead ja kodulinnud	— Lüsiin
	Sead ja kodulinnud	— Metioniin
	Mäletsejalised	— Magneesium \geq 0,5 %

2. Käesoleva pealkirja all esitatud ained, mis on ka organoleptilised või toitainelised söödalised, teatatakse koos nende üldkogusega.
3. Kui esitatakse energia- ja/või valgusisaldus, peab selline esitamine olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 882/2004 artikliga 11.“
- 4) VII lisa asendatakse järgmisega:

„VII LISA

Muude kui toiduloomade söödamerjali ja segasööda märgistusandmed

I peatükk. Artikli 15 punktis f ja artikli 22 lõikes 1 osutatud söödalisedite kohustuslik ja vabatahtlik märgistamine

1. Järgmised söödalisedite loetletakse koos nende erinimetuse ja/või identifitseerimisnumbrite, lisatud koguse ja määruse (EÜ) nr 1831/2003 I lisa kohase funktsionaalrühma nimetuse või kõnealuse määruse artikli 6 lõikes 1 osutatud kategooriaga:
 - a) söödalisedite, mille puhul on kehtestatud maksimumsisaldus vähemalt ühe muu kui toidulooma jaoks;
 - b) kategooriatesse „zootehnilised söödalisedite“ ja „koktsidiostaatikumid ja histomonostaatikumid“ kuuluvad söödalisedite;
 - c) söödalisedite, mille puhul söödalisedite kasutamist lubava õigusaktiga kehtestatud soovitatav maksimumsisaldus on ületatud.

Märgistusandmed esitatakse vastavalt kõnealuse söödalisedite kasutamist lubavale õigusaktile.

Esimeses lõigus osutatud lisatud kogus väljendatakse söödalisedite kogusena, välja arvatud juhul, kui kõnealuse söödalisedite kasutamist lubavas õigusaktis on aine esitatud veerus „miinimum-/maksimumsisaldus“. Viimasel juhul peab lisatud kogus olema väljendatud kõnealuse aine kogusena.

2. Funktsionaalrühma „vitamiinid, provitamiinid ja samalaadse toimega keemiliselt täpselt määratletud ained“ kuuluvate selliste söödalisedite puhul, mis tuleb loetleda punkti 1 kohaselt, võib märgistusel pealkirja „Söödalisedite“ all märgitava lisatud koguse asemel esitada pealkirja „Analüütilised koostisosad“ all märgitava kogu säilivusaja jooksul üldkoguse.

3. Kui määruse (EÜ) nr 1831/2003 I lisas ei ole vastavat nimetust esitatud, võib punktides 1, 5 ja 7 osutatud funktsionaalrühma nimetuse asendada lühendiga vastavalt VI lisa punktis 3 esitatud tabelile.
4. Märgistusel sõnas, pildis või graafiliselt esile toodud söödalisandid esitatakse vajaduse korral vastavalt punktile 1 või 2.
5. Erandina punktist 1 tuleb funktsionaalrühmadesse „säilitusained“, „antioksidandid“, „värvained“ ning „lõhna- ja maitseainete ühendid“ kuuluvate söödalisandite puhul märkida üksnes asjaomane funktsionaalrühm. Sellisel juhul avaldab märgistamise eest vastutav isik ostjale tema taotluse korral punktides 1 ja 2 osutatud teabe.
6. Märgistamise eest vastutav isik avaldab ostjale tema taotluse korral punktides 1, 2 ja 4 nimetamata söödalisandite nimetused, identifitseerimisnumbri ja funktsionaalrühma. Kõnealust sätet ei kohaldata lõhna- ja maitseainete ühendite suhtes.
7. Punktides 1, 2 ja 4 nimetamata söödalisandid võib esitada vabatahtlikult vähemalt nende nimetusega, või lõhna- ja maitseainete ühendite puhul nende funktsionaalrühmaga.
8. Organoleptilise või toitainelise söödalisandi lisatud kogus tuleb vajaduse korral esitada vastavalt punktile 1 või 2, kui märgistus on esitatud vabatahtlikkuse alusel.
9. Kui söödalisand kuulub rohkem kui ühte funktsionaalsesse rühma, märgitakse kõnealuse söödalisandi põhifunktsioonile vastav funktsionaalrühm või kategooria.
10. Esitatakse söödamaterjalide ja segasööda eesmärgipäraselt kasutamist käsitlevad märgistusandmed, mis on sätestatud kõnealuse söödalisandi kasutamist lubavas õigusaktis.

II peatükk. Artikli 17 lõike 1 punktis f ja artikli 22 lõikes 1 osutatud analüütiliste koostisosade märgistamine

1. Muude kui toiduloomade segasööda analüütilised koostisosad, mille ees on pealkiri „Analüütilised koostisosad“, (!) esitatakse märgisel järgmiselt:

Segasööt	Sihtliigid	Analüütilised koostisosad
Täissööt	Kassid, koerad ja karusloomad	— Toorvalk
	Kassid, koerad ja karusloomad	— Toorkiud
	Kassid, koerad ja karusloomad	— Toorrasv
	Kassid, koerad ja karusloomad	— Toortuhk
Mineraalne täiendsööt	Kõik liigid	— Kaltsium
	Kõik liigid	— Naatrium
	Kõik liigid	— Fosfor
Muu täiendsööt	Kassid, koerad ja karusloomad	— Toorvalk
	Kassid, koerad ja karusloomad	— Toorkiud
	Kassid, koerad ja karusloomad	— Toorrasv
	Kassid, koerad ja karusloomad	— Toortuhk

2. Käesoleva pealkirja all esitatud ained, mis on ka organoleptilised või toitainelised söödalisandid, teatatakse koos nende üldkogusega.
3. Kui esitatakse energia- ja/või valgusisaldus, peab selline esitamine olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 882/2004 artikliga 11.“

(!) Saksa keeles võib „analytische Bestandteile“ asendada sõnaga „Inhaltsstoffe“. Rootsi keeles võib „Analytiska beståndsdelar“ asendada sõnadega „Analyserat innehåll“.

5) VIII lisa muudetakse järgmiselt.

a) Punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Saastunud materjalid märgistatakse kirjaga „Sööt sisaldab ülemäära koguses ... (soovimatu(te) aine(te) nimetus(ed) vastavalt direktiivi 2002/32/EÜ I lisale), kasutamiseks söödana üksnes pärast detoksifitseerimist tunnustatud ettevõttes.“ Selliste ettevõtete tunnustamine toimub kooskõlas määruse (EÜ) nr 183/2005 artikli 10 punktiga 2 või 3.“

b) Lisatakse järgmine punkt:

„3. Ilma et see piiraks punktide 1 ja 2 kohaldamist, tuleb endised toiduained, mida on vaja enne söödana kasutamist töödelda, märgistada järgmiselt: „endised toiduained, söödamaterjalina kasutamiseks üksnes pärast ... (asjakohase töötlemisviisi nimetus vastavalt määruse (EL) nr 68/2013 lisa B osale)“.“

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2017/2280,**11. detsember 2017,****millega muudetakse rakendusmäärust (EL) 2015/220, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1217/2009 (millega luuakse Euroopa Liidu põllumajanduslike majapidamiste tulusid ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk) rakenduseeskirjad**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1217/2009, millega luuakse Euroopa Liidu põllumajanduslike majapidamiste tulusid ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 5a lõiget 2, artikli 8 lõike 3 kolmandat ja neljandat lõiku ning artikli 19 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni rakendusmääruses (EL) 2015/220 ⁽²⁾ on määratud kindlaks aruandvate majapidamiste arv liikmesriigi ja põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrgu piirkonna kohta. Rakendusmääruses (EL) 2015/220 on sätestatud, et liikmesriigid peavad teatama komisjonile aruandvate majapidamiste väljavalimise jaoks koostatud kava, millega tagatakse vaatlusala raamatupidamisandmete representatiivne valim, enne kavaga seotud aruandeaasta algust.
- (2) Pärast Saksamaa taotlust ühendada Schleswig-Holstein ja Hamburg üheks piirkonnaks nimega Schleswig-Holstein/Hamburg, ning Kreeka, Ungari, Rumeenia ja Soome taotlusi muuta aruandvate majapidamiste arvu või majandusliku suuruse künnist põllumajanduse struktuuriliste muudatuste tõttu, on asjakohane lubada kõnealustel liikmesriikidel oma valikukavad ja/või majandusliku suuruse künnised 2018. aruandeaastaks läbi vaadata ning jagada ümber või vastavalt kohandada aruandvate majapidamiste arvu.
- (3) Arvestades raamatupidamisandmete varasema kättesaadavuse ja parema kvaliteedi kasvavat tähtsust, julgustab komisjon liikmesriike tegema täiendavaid organisatsioonilisi jõupingutusi, mis võimaldaks andmete täielikkuse ajakohastamist ja põllumajandusaruannete varasemat esitamist kui tähtajad, mis on sätestatud rakendusmääruse (EL) 2015/220 artiklis 10.
- (4) Selleks et toetada liikmesriikide esitatud raamatupidamisandmete varasemat kättesaadavust, täielikkust ja kvaliteeti, tuleks andmete edastamise tähtajad ja tüüpteenustasu maksmise kord läbi vaadata ning siduda see komisjonile esitatavate põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrgu andmete täielikkuse ja esitamise ajaga.
- (5) Rakendusmääruse (EL) 2015/220 artiklile 14 tuleks lisada üleminekusäte, mis on seotud aruandeaasta 2018 eelarvevahendite kättesaadavusega.
- (6) Rakendusmääruse (EL) 2015/220 VIII lisas on sätestatud põllumajandusaruannetes sisalduvate raamatupidamisandmete vorm ja esitusviis. Selguse huvides tuleks VIII lisas sätestada täiendav teave seoses kõnealuste andmete esitamisega.
- (7) Seepärast tuleks rakendusmäärust (EL) 2015/220 vastavalt muuta.
- (8) Kavandatud muudatusi kohaldataks alates aruandeaastast 2018.
- (9) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusliku raamatupidamise andmesidevõrgu komitee arvamusega,

⁽¹⁾ ELT L 328, 15.12.2009, lk 27.⁽²⁾ Komisjoni 3. veebruari 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/220, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1217/2009 (millega luuakse Euroopa Liidu põllumajanduslike majapidamiste tulusid ja majandustegevust käsitlevate raamatupidamisandmete kogumise võrk) rakenduseeskirjad (ELT L 46, 19.2.2015, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Rakendusmäärust (EL) 2015/220 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 3 lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Saksamaa, Kreeka, Ungari, Rumeenia ja Soome vaatavad läbi oma 2018. aruandeaastaks esitatud valikukavad. Nad edastavad oma muudetud valikukavad kõnealuse aruandeaasta kohta komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2018.“

2) Artikkel 14 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 14

Tüüpteenustasu suurus

1. Määruse (EÜ) nr 1217/2009 artikli 19 lõike 1 punktis a osutatud tüüpteenustasu on 160 eurot ühe põllumajandusaruande kohta.

2. Kui määruse (EÜ) nr 1217/2009 artikli 19 lõike 1 punktis a osutatud 80 % künnist ei ole täidetud põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrgu piirkonna tasandil ega asjaomase liikmesriigi tasandil, kohaldatakse kõnealuse sätte kohast vähendamist vaid siseriiklikul tasandil.

3. Kui määruse (EÜ) nr 1217/2009 artikli 19 lõike 1 punktis a osutatud 80 % künnis on põllumajandusliku raamatupidamise andmevõrgu piirkonna või liikmesriigi tasandil täidetud, suurendatakse tüüpteenustasu järgmiselt:

a) viie euro võrra, kui liikmesriik esitab käesoleva määruse artiklis 9 osutatud raamatupidamisandmed hiljemalt üks kuu enne artikli 10 lõikes 3 osutatud tähtaega; või

b) seitsme euro võrra aruandeaasta 2018 puhul ja kümne euro võrra aruandeaasta 2019 puhul, kui liikmesriik esitab käesoleva määruse artiklis 9 osutatud raamatupidamisandmed hiljemalt kaks kuud enne artikli 10 lõikes 3 osutatud tähtaega.

4. Lõike 3 punktides a ja b sätestatud tüüpteenustasude suurendamisele võib lisada kaks eurot aruandeaasta 2018 puhul ja viis eurot aruandeaasta 2019 puhul, kui komisjon on kontrollinud raamatupidamisandmeid käesoleva määruse artikli 13 punkti b esimese lõigu kohaselt, ning neid peetakse vastavalt määruse (EÜ) nr 1217/2009 artikli 8 lõikele 2 nõuetekohaselt täidetuks kas nende komisjonile esitamise hetkel või kahe kuu jooksul alates kuupäevast, mil komisjon teatas andmed esitanud liikmesriigile, et esitatud raamatupidamisandmed ei ole nõuetekohaselt täidetud.“

3) I, II ja VIII lisa muudetakse kooskõlas käesoleva määruse lisaga.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 2018. aruandeaastast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. detsember 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

Rakendusmääruse (EL) 2015/220 I, II ja VIII lisa muudetakse järgmiselt.

1) I lisa

asendatakse Rumeeniat käsitlev kanne järgmisega:

„Rumeenia	4 000*
-----------	--------

2) II lisa muudetakse järgmiselt:

a) Saksamaaga seotud kanded aruandvate majapidamiste arvu käsitlevas tabelis asendatakse järgmisega:

„Viitenumber	Andmevõrgu piirkonna nimi	Aruandvate majapidamiste arv aruandeaasta kohta
	SAKSAMAA	
015	Schleswig-Holstein/Hamburg	662
030	Niedersachsen	1 307
040	Bremen	—
050	Nordrhein-Westfalen	1 010
060	Hessen	558
070	Rheinland-Pfalz	887
080	Baden-Württemberg	1 190
090	Bayern	1 678
100	Saarland	90
110	Berlin	—
112	Brandenburg	284
113	Mecklenburg-Vorpommern	268
114	Sachsen	313
115	Sachsen-Anhalt	270
116	Thüringen	283
	Saksamaa kokku	8 800*

b) Kreekaga seotud kanded aruandvate majapidamiste arvu käsitlevas tabelis asendatakse järgmisega:

„Viitenumber	Andmevõrgu piirkonna nimi	Aruandvate majapidamiste arv aruandeaasta kohta
	KREEKA	
450	Μακεδονία — Θράκη (Makedoonia-Traakia)	1 700
460	Ήπειρος — Πελοπόννησος — Νήσοι Ιονίου (Ípeiros, Peloponnesos, Joonia saared)	1 150
470	Θεσσαλία (Tessaalia)	600
480	Στερεά Ελλάδα — Νήσοι Αιγαίου — Κρήτη (Kesk-Kreeka, Egeuse saared, Kreeta)	1 225
	Kreeka kokku	4 675*

c) Ungariga seotud kanded aruandvate majapidamiste arvu käsitlevas tabelis asendatakse järgmisega:

„Viitenumber	Andmevõrgu piirkonna nimi	Aruandvate majapidamiste arv aruandeaasta kohta
	UNGARI	
767	Alföld	1 144
768	Dunántúl	733
764	Észak-Magyarország	223
	Ungari kokku	2 100*

d) Rumeeniaga seotud kanded aruandvate majapidamiste arvu käsitlevas tabelis asendatakse järgmisega:

„Viitenumber	Andmevõrgu piirkonna nimi	Aruandvate majapidamiste arv aruandeaasta kohta
	RUMEENIA	
840	Nord-Est	724
841	Sud-Est	913
842	Sud-Muntenia	857
843	Sud-Vest-Oltenia	519
844	Vest	598
845	Nord-Vest	701
846	Centru	709
847	București-Ilfov	79
	Rumeenia kokku	5 100*

e) Soomega seotud kanded aruandvate majapidamiste arvu käsitlevas tabelis asendatakse järgmisega:

„Viitenumber	Andmevõrgu piirkonna nimi	Aruandvate majapidamiste arv aruandeaasta kohta
	SOOME	
670	Etelä-Suomi	420
680	Sisä-Suomi	169
690	Pohjanmaa	203
700	Pohjois-Suomi	108
	Soome kokku	900*

3) VIII lisa muudetakse järgmiselt:

a) tabelit D muudetakse järgmiselt:

i) teises tabelis asendatakse kategooria „2010. Bioloogilised varad – taimed“ järgmisega:

„Kood (*)	Kategooriate kirjeldus	OV	AD	DY	IP	S	SA	CV
2010	Bioloogilised varad – taimed							“

ii) kanne, mis käsitleb varade kategooriat „2010. Bioloogilised varad – taimed“, asendatakse järgmisega:

„2010. Bioloogilised varad – taimed

Kõikide selliste taimede väärtus, mida ei ole veel koristatud (kõik püsi- ja kasvavad kultuurid). Kogunenud kulum (D.AD) ja käesoleva aasta kulum (D.DY.) teatatakse ainult püsikultuuride kohta.“

iii) hindamismeetodeid käsitlev tabel asendatakse järgmisega:

„Õiglane väärtus, millest on maha arvatud müügiga seotud hinnangulised kulud	summa, mille eest on võimalik vahetada vara või arveldada kohustist teadlike, huvitatud ja sõltumatu osapoolte vahelises tehingus ning millest on maha arvatud müügiga seotud hinnanguline kulu	3010, 5010, 7010
Soetusmaksumus	vara nominaal- või algne hind ostmisel	2010, 3020, 3030, 4010, 7020
Arvestuslik väärtus	väärtus, millega varad esinevad bilansis	1010, 1020, 1030, 1040, 8010“

b) tabeli H neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui märgitud kulud tähistavad kogu sisendite „tarbimist“ aruandeaasta jooksul, kuid ei vasta selle aasta toodangule, tuleks sisendivarude muutumine (kaasa arvatud saagikulud) märkida tabelis D koodi 1040 „Laovarud“ all.“

c) tabelis M

osas „AI Haldusteave“ asendatakse kolmas lõik järgmisega:

„Koodide 10300–10319 kohaste aruandeaastaid 2015–2017 hõlmavate veeru (N) „Põhiüksuste arv“ andmete edastamine on vabatahtlik.“

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2017/2281,**11. detsember 2017,****millega lubatakse tõsta teatavates Saksamaa ning kõigis Taani, Madalmaade ja Rootsi viinamarjakasvatuspriirkondades 2017. aastal korjatud viinamarjadest toodetud veini rikastamise piirmäärasid**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, (¹) eriti selle artiklit 91,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EL) nr 1308/2013 VIII lisa I osa A jao punktis 3 on sätestatud, et eriti ebasoodsate ilmastikutingimustega aastatel võivad liikmesriigid taotleda, et veini alkoholisisalduse piirmäärasid tõstetaks (rikastamine) kuni 0,5 mahuprotsendi võrra.
- (2) Taani, Saksamaa, Madalmaad ja Rootsi on taotlenud 2017. aastal korjatud viinamarjadest toodetud veini rikastamise piirmäärade tõstmist, kuna kasvuperioodil valitsenud ilmastikutingimused olid neis piirkondades eriti ebasoodsad. Taani, Madalmaad ja Rootsi on sellise taotluse esitanud kõigi oma viinamarjakasvatuspriirkondade kohta. Saksamaa taotles rikastamise piirmäärade tõstmist üksnes Ahri, Mittelrheini, Moseli, Nahe, Pfalzi ja Rheinhesseni piirkondades veiniviinamarjasordist 'Dornfelder' toodetud veini puhul.
- (3) Tingituna 2017. aasta eriti ebasoodsatest ilmastikutingimustest ei ole määruse (EL) nr 1308/2013 VIII lisa I osa A jao punktis 2 naturaalse alkoholisisalduse suurendamiseks kehtestatud piirmäärade kohaldamisel võimalik teatavate viinamarjakasvatuspriirkondade kõigist või teatavatest viinamarjasortidest toota vajaliku üldalkoholisaldusega veini, mille järele oleks tavaliselt turunõudlus.
- (4) Seepärast on asjakohane lubada tõsta kõigist või teatavatest Taanis, Saksamaal, Madalmaades ja Rootsis 2017. aastal korjatud veiniviinamarjasortidest toodetud veini rikastamise piirmäärasid.
- (5) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Erandina määruse (EL) nr 1308/2013 VIII lisa I osa A jao punktist 2 ei tohi käesoleva määruse lisas loetletud viinamarjakasvatuspriirkondades või nende osades kõnealusel lisas kindlaks määratud kõigi või teatavate veiniviinamarjasortide puhul 2017. aastal korjatud värskete viinamarjade, samuti 2017. aastal korjatud viinamarjadest toodetud viinamarjavirde, kääriiva viinamarjavirde, kääriiva toorveini ja veini naturaalse alkoholisisalduse suurendamine mahuprotsentides ületada 3,5 mahuprotsenti.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(¹) ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. detsember 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

—

LISA

Veiniviinamarjasordid ja viinamarjakasvatuspäirkonnad või nende päirkondade osad, milles artikli 1 kohaselt on lubatud veini rikastamise piirmäärasid tõsta

Liikmesriik	Viinamarjakasvatuspäirkonnad või nende osad (viinamarjakasvatustöönd)	Sordid
Taani	Kõik viinamarjakasvatuspäirkonnad (vöönd A)	Kõik lubatud viinamarjasordid
Saksamaa	Ahri viinamarjakasvatuspäirkond (vöönd A)	Dornfelder
	Mittelrheini viinamarjakasvatuspäirkond (vöönd A)	
	Moseli viinamarjakasvatuspäirkond (vöönd A)	
	Nahe viinamarjakasvatuspäirkond (vöönd A)	
	Pfalzi viinamarjakasvatuspäirkond (vöönd A)	
	Rheinhesseni viinamarjakasvatuspäirkond (vöönd A)	
Madalmaad	Kõik viinamarjakasvatuspäirkonnad (vöönd A)	Kõik lubatud viinamarjasordid
Rootsi	Kõik viinamarjakasvatuspäirkonnad (vöönd A)	Kõik lubatud viinamarjasordid

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2017/2282,

11. detsember 2017,

millega muudetakse otsust 2010/788/ÜVJP, mis käsitleb Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 20. detsembril 2010 vastu otsuse 2010/788/ÜVJP, ⁽¹⁾ mis käsitleb Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid.
- (2) 12. detsembril 2016 võttis nõukogu reaktsioonina valimisprotsessi takistamisele ja sellega seotud inimõiguste rikkumistele Kongo Demokraatlikus Vabariigis vastu otsuse (ÜVJP) 2016/2231 ⁽²⁾. Otsusega (ÜVJP) 2016/2231 muudeti otsust 2010/788/ÜVJP ning selle artikli 3 lõikega 2 kehtestati autonoomsed piiravad meetmed.
- (3) Otsuse 2010/788/ÜVJP artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmete läbivaatamise põhjal tuleks piiravate meetmete kehtivust pikendada kuni 12. detsembrini 2018.
- (4) Otsust 2010/788/ÜVJP tuleks vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse 2010/788/ÜVJP artikli 9 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmeid kohaldatakse kuni 12. detsembrini 2018. Vajaduse korral pikendatakse nende kehtivust või neid muudetakse, kui nõukogu leiab, et nende eesmärged ei ole saavutatud.“

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 11. detsember 2017

Nõukogu nimel

eesistuja

F. MOGHERINI

⁽¹⁾ Nõukogu 20. detsembri 2010. aasta otsus 2010/788/ÜVJP, mis käsitleb Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2008/369/ÜVJP (ELT L 336, 21.12.2010, lk 30).

⁽²⁾ Nõukogu 12. detsembri 2016. aasta otsus (ÜVJP) 2016/2231, millega muudetakse otsust 2010/788/ÜVJP, mis käsitleb Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 336I, 12.12.2016, lk 7).

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2017/2283,**11. detsember 2017,****millega toetatakse ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmset mehhanismi, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski („iTrace III“)**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 2016. aastal vastu võetud ELi üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias (edaspidi „ELi üldine strateegia“) rõhutatakse, et liit edendab rahu ning tagab oma kodanike ja territooriumi julgeoleku ja panustab rohkem kollektiivsesse julgeolekusse.
- (2) Selle ülesande puhul on kesksel kohal tavarelvade, sealhulgas väike- ja kergrelvade ebaseaduslik valmistamine, üleandmine ja levitamine ning nende üleäärane hankimine ja kontrollimatu levik nii Euroopas kui ka mujal. Need ebaseaduslikud tegevused suurendavad ebakindlust Euroopas ja selle naabruses ning samuti mitmes muus maailma piirkonnas, teravdades konfliktiolukorda ja raskendades konfliktijärgset rahu kindlustamist, seades seega tõsiselt ohtu Euroopa rahu ja julgeoleku.
- (3) ELi väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja leviku vastu võitlemise 16. detsembri 2005. aasta strateegias (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“), milles on esitatud suunised liidu tegevuseks väike- ja kergrelvade valdkonnas, rõhutatakse, et väike- ja kergrelvad soodustavad terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse süvenemist ja on üks konfliktide vallandumise ja leviku ning riigistruktuuride kokkuvarisemise peamisi tegureid.
- (4) ELi väike- ja kergrelvade strateegias kinnitatakse samuti, et liit tugevdab ja toetab sanktsioonide järelevalve süsteemi, toetab ekspordikontrolli tugevdamist ning tutvustab nõukogu ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP, ⁽¹⁾ muu hulgas edendades läbipaistvuse parandamise meetmeid.
- (5) 20. juulil 2001 vastu võetud väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse kõigi aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitleva ÜRO tegevuskavaga (edaspidi „ÜRO tegevuskava“) on kõik ÜRO liikmesriigid võtnud endale kohustuse hoida ära ebaseaduslikku kauplemist väike- ja kergrelvadega või nende kõrvalesuunamist vastava loata saajatele ning eelkõige võtta ekspordilubade taotluste hindamisel arvesse väike- ja kergrelvade ebaseaduslikku kaubandusse kõrvalesuunamise riski.
- (6) 8. detsembril 2005 võttis ÜRO Peaassamblee vastu riikidel ebaseaduslike väike- ja kergrelvade õigeaegset ja usaldusväärset tuvastamist ja päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi.
- (7) 2012. aastal toimunud ÜRO tegevuskava teisel läbivaatamiskonverentsil kinnitasid kõik ÜRO liikmesriigid veel kord oma kohustust hoida ära väike- ja kergrelvade ebaseaduslikku kaubandust, sealhulgas nende kõrvalesuunamist vastava loata saajatele, ja oma ÜRO tegevuskavas toodud kohustusi seoses ekspordilubade taotluste hindamisega.
- (8) 24. detsembril 2014 jõustus relvakaubandusleping. Relvakaubanduslepingu eesmärk on kehtestada rangeimad võimalikud ühtsed rahvusvahelised standardid tavarelvastuse rahvusvahelise kaubanduse reguleerimiseks või selle tõhustamiseks, tõkestada tavarelvadega ebaseaduslikku kauplemist ja see likvideerida ning tõkestada selliste relvade kõrvalesuunamist. Liit peaks tõhusa relvade üleandmise kontrolli rakendamiseks toetama kõiki ÜRO liikmesriike, et tagada relvakaubanduslepingu võimalikult suur tõhusus, eelkõige seoses selle artikli 11 rakendamisega.
- (9) Liit toetas varem nõukogu otsustega 2013/698/ÜVJP ⁽²⁾ ja (ÜVJP) 2015/1908 ⁽³⁾ (iTrace I ja II) ettevõtet Conflict Armament Research Ltd. (CAR).

⁽¹⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

⁽²⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/698/ÜVJP ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmse mehhanismi toetamise kohta, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski (ELT L 320, 30.11.2013, lk 34).

⁽³⁾ Nõukogu 22. oktoobri 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/1908 ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmse mehhanismi toetamise kohta, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski („iTrace II“) (ELT L 278, 23.10.2015, lk 15).

- (10) Liit soovib rahastada iTrace III, mis on ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ja muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmse mehhanismi kolmas etapp. See vähendab nendega ebaseaduslikult kauplemise riski ja aitab saavutada eespool kirjeldatud eesmäärke, sealhulgas andes riiklikele relvaekspordiasutustele asjakohast ja õigeaegset teavet ebaseadusliku relvakaubanduse kohta, et anda panus Euroopa kollektiivsesse julgeolekusse, nagu on nõutud ELi üldises strateegias,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Selleks et rakendada ELi üldist strateegiat ning ELi väike- ja kergrelvade strateegiat ning edendada rahu ja julgeolekut, on liidu toetatavatel projektitegevustel järgmised konkreetsed eesmärgid:

- jätkuvalt pidada kasutajasõbralikku ülemaailmset teabehaldussüsteemi selliste kõrvalesuunatud või salakaubana veetavate väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kohta (edaspidi „iTrace“), mis on dokumenteeritud konfliktidest mõjutatud piirkondades, et anda poliitikakujundajate, tavarelvade kontrolli ekspertide ja tavarelvade ekspordikontrolli ametnike käsutusse asjakohane teave, mille põhjal töötada välja väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona ebaseadusliku leviku vastased tõhusad ja tõenditel põhinevad strateegiad ja projektid;
- koolitada ja nõustada konfliktidest mõjutatud riikide asutusi, et arendada välja püsiv riiklik ebaseaduslike relvade tuvastamise ja päritolu kindlakstegemise suutlikkus, innustada jätkama koostööd iTrace'iga, teha paremini kindlaks füüsilise julgeoleku ja varude haldamise prioriteedid, sõnastada riiklikud relvakontrolli ja õiguskaitsealase abi vajadused (eelkõige ELi rahastatavad algatused, näiteks iARMS) ning tugevdada dialoogi ELi missioonide ja algatustega;
- suurendada konfliktidest mõjutatud piirkondades ringlevaid väike- ja kergrelvi ning muid tavarelvade ja laskemoona käsitleva kohapealse uurimise sagedust ja kestust, et koguda vastusena liikmesriikide ja liidu delegatsioonide selgetele nõudmistele andmeid iTrace'i jaoks;
- vahetult toetada liikmesriikide relvaekspordi kontrolli asutusi ja relvakontrolli poliitika kujundajaid, sealhulgas organiseerida iTrace'i töötajate korduvaid nõuandeviisiite liikmesriikide pealinnadesse, luua ööpäevaringselt toimiv kasutatavugi, kust saab kohest nõu riskihindamise ja kõrvalesuunamise vastaste meetmete strateegiate kohta, töötada välja turvalised rakendused lauaarvutites ja mobiilsetes seadmetes kasutamiseks, et tagada kohene teavitamine ekspordijärgsest kõrvalesuunamisest ning pakkuda liikmesriikidele taotluse korral saatmisjärgset kontrolli iTrace'i töötajate poolt;
- suurendada teadlikkust projekti tulemustest teavitamise kaudu, aidata kaasa iTrace'i eesmärgi täitmisele ja propageerida selle olemasolevaid funktsioone rahvusvahelistele ja riigisisestele poliitikakujundajatele, tavarelvade kontrolli ekspertidele ja relvaekspordi lube andvatele asutustele, ning suurendada rahvusvahelist suutlikkust, et jälgida väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona ebaseaduslikku levikut ja samuti abistada poliitikakujundajaid rahvusvahelise abi ja koostöö prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramisel ning vähendada väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise riski;
- esitada olulisi poliitikaküsimusi käsitlevaid aruandeid, mis koostatakse kohapealsetel uurimistel saadud andmete põhjal ja sisestatakse iTrace'i süsteemi, rahvusvahelist tähelepanu väärivate konkreetsete valdkondade kohta, sealhulgas peamiste väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona salakaubaveo skeemide ning salakaubana veetavate relvade ja laskemoona piirkondliku leviku kohta.

Seda projekti, mille üksikasjalik kirjeldus on esitatud käesoleva otsuse lisas, rahastab liit.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).
2. Artiklis 1 osutatud projekti rakendab tehniliselt Conflict Armament Research Ltd. (edaspidi „CAR“).
3. CAR täidab oma ülesannet kõrge esindaja vastutusel. Selleks lepib kõrge esindaja CARiga kokku vajaliku töökorra.

Artikkel 3

1. Lähtesumma artiklis 1 osutatud projekti rakendamiseks on 3 474 322,77 eurot. Kogu projekti hinnanguline üldeelarve on 3 993 676,97 eurot, mida kaasrahastavad CAR ja Saksamaa Välisministeerium.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.
3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud lähtesumma nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sellel eesmärgil sõlmib komisjon CARiga asjakohase lepingu. Selles lepingus sätestatakse, et CAR tagab liidu rahalise panuse nähtavuse vastavalt selle suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu kõigist selle protsessi käigus esile kerkivatest probleemidest ning teatab lepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja esitab nõukogule CARi koostatavatele regulaarsetele kirjeldavatele kvartaliaruannetele tuginedes aruandeid käesoleva otsuse rakendamise kohta. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise. Selleks et aidata nõukogul hinnata käesoleva otsuse tulemusi, hindab projekti välisasutus.
2. Komisjon annab aru artiklis 1 osutatud projekti finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 24 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast ei ole nimetatud lepingut sõlmitud, kaotab otsus kehtivuse.

Brüssel, 11. detsember 2017

Nõukogu nimel
eesistuja
F. MOGHERINI

LISA

Väike- ja kergrelvadest ja muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmne mehhanism iTrace

1. Ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) alusel antava toetuse taust ja põhjendus
 - 1.1. Käesolev otsus lähtub varasematest järjestikustest nõukogu otsustest, mis võeti vastu väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade kõrvaesuunamise ja salakaubaveo destabiliseeriva mõju vastu võitlemiseks, eelkõige nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsusest 2013/698/ÜVJP ⁽¹⁾ ja 22. oktoobri 2015. aasta otsusest (ÜVJP) 2015/1908, ⁽²⁾ millega vastavalt loodi ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmne mehhanism iTrace ja tõhustati seda.

Väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona ebaseaduslik levik on peamine tegur riikide stabiilsuse nõrgendamisel ja konfliktide teravdamisel, mis on tõsiseks ohuks rahule ja julgeolekule. Nagu ELi väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastase võitluse strateegias (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“) osutatakse, soodustavad ebaseaduslikud relvad ja ebaseaduslik laskemoon terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse süvenemist ja on üheks konfliktide vallandumise ja leviku ning riigistruktuuride kokkuvarisemise peamisi tegureid. Hiljutised iTrace'i projekti leiud Iraagis, Liibüas, Süürias ja mujal keeruliste konfliktide piirkondades liidu välispiiride lähedal kinnitavad ELi väike- ja kergrelvade strateegia seisukohti.

Otsuse (ÜVJP) 2015/1908 kohaste tegevuste tulemusel loodi ülemaailmne konfliktiolukordades kasutatavate relvade jälgimise algatus iTrace. See toimib 27 konfliktist mõjutatud riigis, sealhulgas Aafrikas, Lähis-Idas, Lõuna- ja Ida-Aasias ning hiljutise algatusena ka Ladina-Ameerikas. iTrace on maailma suurim kõrvaesuunatud tavarelvade avalik register, mis toetab riike nende jõupingutustes kõrvaesuunamist tuvastada ja sellega tegeleda kooskõlas relvakaubanduslepingu artikliga 11 ja nõukogu ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP ⁽³⁾ 7. kriteeriumiga. iTrace pakub täpset aruandlust selliste relvade ja nende laskemoona tarnete kohta, mis liiguvad relvastatud mässuliste rühmitustele ja terroristlikele jõududele, kes kujutavad ohtu liidu julgeolekule, sealhulgas islamistliku Magribi Al Qaeda ning Daesh või Islamiriiki; iTrace hoiatab konfidentsiaalselt ja kiiresti liikmesriikide ekspordikontrolli asutusi ekspordijärgsetest kõrvaesuunamise riskidest; iTrace annab konfliktidest mõjutatud piirkondades asuvatele liidu delegatsioonidele ja liikmesriikide diplomaatistele missioonidele ebaseadusliku relvakaubanduse ja konfliktide dünaamika kohta elulise tähtsusega teavet reaajas ning suurendab teadlikkust relvakontrollist ja kõrvaesuunamise vastastest meetmetest sagedase ja suure mõjuga ülemaailmse meediakajastuse kaudu.

- 1.2. Liikmesriigid ootavad iTrace'ilt aga üha rohkem seda, et see korraldaks riiklikele relvaekspordi lube andvatele asutustele vahetuid isiklike teabeüritusi (sealhulgas sagedad külastused liikmesriikidesse) ning pakuks laiemat valikut vahendeid relvaekspordi kontrolli poliitika kujundajatele.

Käesoleva otsuse eesmärk on seetõttu jätkata ja edendada otsuse (ÜVJP) 2015/1908 raames läbiviidava projekti tööd, pakkudes liidu poliitikakujundajatele, relvakontrolli ekspertidele ja relvaekspordi kontrolli ametnikele süstemaatiliselt koostatud asjakohast teavet, mis aitab neil töötada välja tõhusad tõenditel põhinevad strateegiad tavarelvade ja nende laskemoona kõrvaesuunamise ja ebaseadusliku leviku vastu, et parandada rahvusvahelist ja piirkondlikku julgeolekut. Sellega jätkatakse nende toetamist eduka reageeriva strateegia kombineerimisel sobiva ennetava tegevusega, et tõkestada ebaseaduslikku pakkumist ja nõudlust, ning tõhusa tavarelvade kontrolli tagamisel kolmandates riikides.

- 1.3. Otsusega nähakse ette üldsusele ligipääsetava internetipõhise iTrace'i süsteemi pidamine ja jätkuv täiustamine. Otsuses (ÜVJP) 2015/1908 loetletud projekte tugevdatakse järgmiselt: 1) tehakse rohkem ja pikema kestusega missioone, et koguda andmeid konfliktidest mõjutatud piirkondadesse tehtavate ebaseaduslike tavarelvatarnete

⁽¹⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/698/ÜVJP ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmne mehhanismi toetamise kohta, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski (ELT L 320, 30.11.2013, lk 34).

⁽²⁾ Nõukogu 22. oktoobri 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/1908 ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmne mehhanismi toetamise kohta, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski („iTrace II“) (ELT L 278, 23.10.2015, lk 15).

⁽³⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

kohta; 2) liikmesriikidele pakutakse vajadustele kohandatud toetuspakette, mis seisnevad otsestes konsultatsioonides, eriotstarbelistes andmetes ja aruannetes, ööpäevaringses kasutajatoes ja saatmisjärgses kontrollimises; ning 3) koolitatakse ja nõustatakse konfliktidest mõjutatud riikide asutusi, et luua kõrvalesuunamise alane suutlikkus, tõhustada relvade haldamist ning soodustada iTrace'i andmete kogumist.

2. Üldised eesmärgid

Järgnevalt kirjeldatava tegevusega toetatakse täiendavalt rahvusvahelist kogukonda väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise ja salakaubaveo destabiliseeriva mõju vastu võitlemisel. Sellega jätkatakse poliitikakujundajate, relvakontrolli ekspertide ja relvaekspordi kontrolli ametnike asjakohast teavitamist, mis aitab neil töötada välja tõhusad tõenditel põhinevad leviku tõkestamise strateegiad väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise ja ebaseadusliku leviku vastu, et parandada rahvusvahelist ja piirkondlikku julgeolekut. Konkreetsemalt seisneb tegevus järgmises:

- a) antakse konkreetset teavet salakaubana veetud väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade kohta, mis on vajalik väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse alase ÜRO tegevuskava rakendamise tõhusamaks jälgimiseks;
- b) tugevdatakse tuvastamist ja päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi rakendamist;
- c) tehakse kindlaks peamised marsruudid, mida kasutatakse tavarelvade ja laskemoona konfliktidest mõjutatud piirkondadesse või rahvusvahelistele terroriorganisatsioonidele kõrvalesuunamiseks, ning esitatakse tõendeid ebaseadusliku kaubandusega tegelevate rühmituste ja üksikisikute kohta, et toetada riikides läbiviidavaid kohtumenetlusi;
- d) parandatakse asjaomaste ÜRO organite, missioonide ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide vahelist koostööd väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade päritolu kindlakstegemise valdkonnas ning esitatakse teavet otse olemasolevate jälgimismehhanismide, sealhulgas Interpoli ebaseaduslike relvade andmete ja päritolu kindlakstegemise haldamise süsteemi (iARMS) toetamiseks; iARMS täiendab Trace'i ja tagatakse nende pidev kooskõlastamine;
- e) esitatakse asjakohast teavet rahvusvahelise koostöö ja abi prioriteetsete valdkondade kindlakstegemiseks, et võidelda tõhusalt väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise ja salakaubaveo vastu, nagu varude julgeoleku või piirihaldusealaste projektide rahastamine;
- f) luuakse mehhanism, millega toetatakse relvakaubanduslepingu rakendamise järelevalvet, eelkõige üleantud tavarelvade kõrvalesuunamise tuvastamiseks, ning abistada valitsusi kõrvalesuunamise riski hindamisel enne tavarelvade ekspordi, eelkõige kõrvalesuunamise riski relvi saavas riigis või soovimatutel tingimustel toimuva re-ekspordi riski, ning
- g) pakutakse vajadustele kohandatud toetust liikmesriikidele, et aidata kõrvalesuunamise riski hindamisel ja leevendamisel.

3. Projekti pikaajaline jätkusuutlikkus ja tulemused

Tegevusega luuakse püsiv raamistik väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona ebaseadusliku leviku pidevaks jälgimiseks. Eeldatakse, et sellega suurendataks oluliselt olemasolevat relvadega seotud andmete mahtu ja toetatakse oluliselt tõhusa tavarelvade kontrolli ja relvaekspordi kontrolli poliitika sihipäraselt kujundamist. Konkreetsemalt tehakse projektiga järgmist:

- a) lisatakse andmeid iTrace'i teabehaldussüsteemi, mis tagab ebaseaduslike tavarelvade andmete kogumise ja analüüsi pika aja vältel;
- b) antakse tavarelvade kontrolli poliitika kujundajate ja ekspertide käsutusse vahend tõhusamate strateegiate koostamiseks ning abi ja koostöö valdkondade kindlakstegemiseks (näiteks tehes kindlaks allpiirkondlikud või piirkondlikud koostöö-, kooskõlastamis- ja teabejagamismehhanismid, mis on vaja luua või mida on vaja tugevdada; tehes kindlaks eaturvalised riiklikud varud, inventari ebapädeva haldamise, ebaseadusliku üleandmise marsruudid, nõrga piirikontrolli ja ebapiisava õiguskaitsealase suutlikkuse);
- c) tagatakse pайдlikkus luua poliitika seisukohalt asjakohast teavet, olenemata kiirelt muutuvatest poliitilistest nõuetest;
- d) suurendataks oluliselt rahvusvaheliste relvi jälgivate organisatsioonide ja isikute tegevuse tulemuslikkust, luues pidevalt laieneva haardega teabejagamismehhanismi, ning

- e) arendatakse välja püsiv riiklik suutlikkus konfliktidest mõjutatud riikides, et teha kindlaks ebaseaduslikud relvad ja neid jälgida, ning osaletakse tulemuslikumalt rahvusvahelistes relvakontrolli- ja õigusnormide täitmise järelevalve protsessides.

4. Tegevuse kirjeldus

- 4.1. Projekt 1: Konfliktidest mõjutatud riikide asutustele pakutav koolitus ja nõustamine relvade tuvastamise ja relvade päritolu rahvusvahelise kindlakstegemise vallas.

4.1.1. Projekti eesmärk

Projektiga pakutakse taotluse korral koolitust relvade tuvastamise, päritolu kindlakstegemise ja haldamise kohta kohalikele partneritele ja soovi korral rahutagamisega tegelevatele töötajatele (sealhulgas ÜRO ja liidu missioonidele ja sanktsioonide järelevalvega tegelevatele rühmadele või paneelidele). Koolitus tugineb CARi poolt alates 2014. aastast pakutavatele mitmesugustele teenustele, mis – kuigi jäädes eelarveliselt väljapoole iTrace I ja iTrace II projekte – on olnud elulise tähtsusega projektide elluviimisel.

4.1.2. Projektitegevused

Projektis osalevad töötajad selle kohapeal uurimisi tegevatest rühmadest, et anda suuniseid üha tehnilisemal tasandil, hõlmates järgmist:

- a) sissejuhatus relvade kohta andmete kogumisse, viidates konkreetsetele juhtumitele;
- b) peamised relvade tuvastamise ja tulemuslikud relvade dokumenteerimise võtted;
- c) standardne tõendite kogumise töökord ja tõendite järelevalveaahl;
- d) nõuded laia ulatusega piirkondlike ja rahvusvaheliste uurimiste jaoks;
- e) päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi rakendamine;
- f) rahvusvaheline relvade päritolu kindlakstegemine ja sellise kindlakstegemise süsteemid (eelkõige Interpol ja Europol);
- g) suurandmete ja suundumuste analüüside kasutamine, ning
- h) tehnilise abi (rahvusvaheline tasand) ja õiguskaitsealase sekkumise võimalused.

Need tegevused täiendavad iTrace'i kohapealseid uurimisi, sealhulgas koos riikide valitsusasutustega läbiviidavaid ühisuurimisi (nõustamine).

4.1.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena:

- a) innustatakse riigiasutusi andma suurema juurdepääsu iTrace'i kohapeal uurimisi tegevatele rühmadele, vastates korduvatele üleskutsetele, et iTrace'i rühmad annaksid tehnilist abi ja tagaksid ühise uurimissuutlikkuse, ning tegutsedes vastavalt iTrace'i suurenenud andmehulgale.
- b) antakse konkreetset suutlikkusealast abi riikide valitsustele, kellel puuduvad vahendid konfliktipiirkondades kasutatavate kõrvaesuunatud relvade tuvastamiseks ja vastavaks aruandluseks, kuigi nad kannatavad relvade kõrvaesuunamise mõju all. See on sageli eeltingimus tõhusama riikliku relvade haldamise jaoks ning toetab sellisena relvakaubanduslepingu, päritolu kindlakstegemist käsitleva rahvusvahelise vahendi ja ÜRO tegevuskava rakendamist ning füüsilise julgeoleku ja varude haldamise programme, tegutsedes koostöös rahvusvaheliste õiguskaitseorganitega, sealhulgas Interpoli (iARMS) ja Europoliga;
- c) toetatakse tõhusamat dialoogi – eelkõige tehes kindlaks peamised sidusrühmad muude liidu toetatavate algatuste jaoks (nt liidu missioonide suhted vastuvõtivate riikide valitsustega) ja kiiralgatuste jaoks, nagu füüsilise julgeoleku ja varude haldamise programmid (nt liidu toetatavad varude haldamise projektid).

4.1.4. Projekti rakendamise näitajad

Kuni 30 kohapeale tehtud koolitus- ja nõustamiskülastust, rõhuasetusega korduvatel külastustel, et toetada riigiasutusi päritolu kindlakstegemise suutlikkuse suurendamisel.

Projekti rakendatakse kogu iTrace'iga seotud projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.1.5. Projekti kasusaajad

iTrace'i koolitus- ja nõustamistegevus toob otsest kasu konfliktipiirkondade riiklikele sidusrühmadele, sealhulgas õiguskaitseasutustele ja prokuröridele. Programm toetab kaudselt riiklike dialooge liidu rahastatavate ja muude relvakontrolli algatustega, innustades kasutama rahvusvahelisi päritolu kindlakstegemise mehhanisme (sealhulgas Interpoli iARMSi süsteemi ja Europoli) ning hõlbustades osalemist liidu toetatavates varude haldamise projektides ning muudes väike- ja kergrelvade kontrolli projektides.

4.2. Projekt 2: Tõhustatud kohapealsed uuringud, mida on vaja väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kõrvalasuunamist ja salakaubandust käsitleva reaajas dokumenteeritud andmetel põhineva tõendusmaterjali ja muude asjakohaste andmete sisestamiseks iTrace'i süsteemi.

4.2.1. Projekti eesmärk

Projekti raames suurendatakse konfliktidest mõjutatud piirkondades ringlevaid väike- ja kergrelvi ning muid tavarelvi ja laskemoona käsitleva kohapealse uurimise sagedust ja kestust. Projekti prioriteedid on liikmesriikidele erilist muret valmistavad riigid, sealhulgas Iraak, Liibüa, Mali, Lõuna-Sudaan, Somaalia, Süüria ja Jeemen.

Projekti rakendamist hõlbustab ametlike teabevahetuslepingute sõlmimine liidu ja ÜRO missioonidega ning eri organisatsioonidega, samuti ametlike päritolu kindlakstegemise tootluste valikuline saatmine riikide valitsustele. Peale selle jätkatakse projekti raames muudelt organisatsioonidelt kui CAR kogutud olemasoleva asjaomaseid üleandmisi käsitleva teabe analüüsi ja kontrolli (kohapealsete uurimiste kaudu) selle kandmiseks iTrace'i süsteemi.

4.2.2. Projektitegevused

Selle projekti raames tehakse järgmist:

- a) lähetatakse kvalifitseeritud relvaekspertid, et teha kohapeal konfliktidest mõjutatud riikidest saadud ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning muude ebaseaduslike tavarelvade, laskemoona ja materjali analüüs;
- b) viiakse läbi ebaseaduslike väike- ja kergrelvi ning muid ebaseaduslike tavarelvi, laskemoona ja nende kasutajaid käsitleva dokumenteeritud tõendusmaterjali, sealhulgas relvadest, nende komponentidest ning sise- ja välismärgistusest tehtud fotode, pakendite, seonduvate transpordidokumentide ja kohapealsete uuringute tulemuste (kasutajad, tarnijad ja üleandmise marsruudid) analüüs, läbivaatamine ja kontroll;
- c) vaadatakse läbi ja kontrollitakse täiendavaid hiljutisi tõendusmaterjale ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kohta, mille on kogunud muu organisatsioon kui CAR, sealhulgas ÜRO sanktsioonide järelevalvega tegelevate tööühmade, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja rahvusvahelise uudistemeedia aruandeid;
- d) kogu kogutud ja läbivaadatud tõendusmaterjal sisestatakse iTrace'i teabehaldussüsteemi ja internetipõhisesse kaardistamisportaali;
- e) tehakse kindlaks kohalikud partnerid ja toetatakse neid, et tagada pidev andmete kogumine iTrace'i toetuseks nii kavandatavate tegevuste vältel kui ka pärast seda;
- f) jätkatakse suhtlemist riikide valitsustega, et määrata riiklikud kontaktpunktid ja kehtestada kooskõlastusmehhanism, et selgitada CARi tehtava uurimise ulatust ja leevendada võimalikke huvide konflikte enne uurimise tegemist.

Projekti rakendatakse etappide kaupa kogu iTrace'i projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.2.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena

- a) dokumenteeritakse kohapeal konfliktidest mõjutatud piirkondades kõrvalasuunatud või salakaubana veetud tavarelvade ja laskemoona füüsilised tõendid;
- b) qCARI ja CARiga kehtivaid teabevahetuslepinguid omavate organisatsioonide ja asjakohasel juhul muude organisatsioonide poolt kõigis piirkondades kõrvalasuunatud või salakaubana veetud tavarelvade ja laskemoona kohta kogutud tõendusmaterjali alusel kontrollitakse ebaseadusliku kaubanduse juhtumeid ja selgitatakse välja sellised juhtumid;

- c) esitatakse konkreetne visuaalne tõendusmaterjal kõrvalesuunatud või salakaubana veetud tavarelvade ja laskemoona kohta, sealhulgas fotod esemetest, seerianumbrid, tehasetähised, kastid, pakendite loetelud, veodokumendid ja lõppkasutaja tõendid;
- d) esitatakse ebaseaduslikku tegevust kirjeldavad ülevaated, sealhulgas salakaubaveo marsruutidest ning kõrvalesuunamises ja ebaseaduslikus üleandmises osalevatest isikutest, ning toetavate tegurite hinnang (käsitledes muu hulgas varude ebatõhusat haldamist ja julgeolekut ning taotluslikke riigi juhitavaid ebaseadusliku tarne võrgustikke);
- e) sisestatakse nimetatud tõendusmaterjal iTrace'i teabehaldussüsteemi ja internetipõhisesse kaardistamisportaali avalikkusele ja liikmesriikidele levitamiseks turvaliste lauarvuti- ja mobiilplatvormide kaudu.

4.2.4. Projekti rakendamise näitajad

Toimub kuni 50 kohapealset lähetust (sealhulgas vajaduse korral pikendatud lähetused) kogu kaheaastase perioodi jooksul, et koguda tõendusmaterjali iTrace'i teabehaldussüsteemi ja internetipõhisesse kaardistamisportaali sisestamiseks.

Projekti rakendatakse kogu iTrace'i projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.2.5. Projekti kasusaajad

iTrace annab jätkuvalt järjest ulatuslikumat teavet, mis on konkreetsetel mõeldud ennekõike liikmesriikide relvakontrolli poliitika kujundajatele, relvaekspordi lube andvatele asutustele, samuti liidu institutsioonidele, asutustele ja missioonidele. Nendele liidu kasusaajatele tagatakse iTrace'i kaudu turvaliste lauarvuti- ja mobiilplatvormide vahendusel juurdepääs ka konfidentsiaalsele teabele.

Avalik teave on jätkuvalt kättesaadav kõigile liidu kasusaajatele, samuti kolmandate riikide kasusaajatele, nimelt kolmandate riikide relvakontrolli poliitika kujundajatele ja relvaekspordi lube andvatele asutustele. iTrace'i avaldatavast teabest saavad kasu ka piirkondlikud ja rahvusvahelised organisatsioonid (sealhulgas ÜRO sanktsioonide järelevalvega tegelevad töörühmad, ÜRO rahuvalvemissioonid, UNODC, UNODA ja Interpol); valitsusvälised uurimisasutused (sealhulgas Bonni Rahvusvaheline Ümberkorralduskeskus (BICC), rahuteemaliste teadusuuringute ja teabe keskus (GRIP), Stockholmi Rahvusvaheline Rahu-uuringute Instituut (SIPRI) ja Small Arms Survey); eri huve edendavad organisatsioonid (sealhulgas Amnesty International ja Human Rights Watch) ning rahvusvaheline uudistemeedia.

4.3. Projekt 3: Liikmesriikide relvaekspordi kontrolli asutuste ja relvakontrolli poliitika kujundajate otsene toetamine.

4.3.1. Projekti eesmärk

iTrace'i projekti töötajad teevad tihedat koostööd liikmesriikide relvaekspordi lube andvate asutustega. Liikmesriikide relvaekspordi lube andvatelt asutustelt saadud teavet käsitletakse täie austuse ja konfidentsiaalsusega. iTrace jätkab samuti suhtlemist mitmete kolmandate riikide relvaekspordi lube andvate asutustega. Need suhted toetavad mitmeid olulisi aspekte rahvusvahelistes jõupingutustes, mille eesmärk on tegeleda tavarelvade kõrvalesuunamise ja salakaubaveo probleemiga ning tugevdada rahvusvahelisi kõrvalesuunamise vastaseid meetmeid, sealhulgas järgmise abil:

- a) relvaekspordi lube andvatele asutustele esitatakse üksikasjalikud andmed ja tõendusmaterjal dokumenteeritud kõrvalesuunamiste kohta;
- b) liikmesriikide relvaekspordi lube andvate asutuste ametliku taotluse korral toetatakse liikmesriikide saatmisjärgse või tarnimisjärgse kontrolli suutlikkust või tagatakse see.

4.3.2. Projektitegevused

Selle projekti raames tehakse järgmist:

- a) iTrace'i rühmad saadetakse tegema korduvkülastusi asjakohastes asutustes liikmesriikide pealinnades, et teavitada neid kõrvalesuunamise vastase võitlusega seotud küsimustest ning anda aru rahvusvaheliste uurimiste kohta;
- b) luuakse ööpäevaringselt toimiv kasutajatugi, kust saab kohest nõu kõrvalesuunamise vastase võitluse alal või seoses pressis ilmunud võimalike negatiivsete ja kontrollimata teadetega, mis on pärit kolmandatelt isikutelt;

- c) Liikmesriikide relvaekspordi lube andvate asutuste jaoks arendatakse sihipäraselt veebipõhiseid näidikuid, mis kuvavad turvatud andmeid iTrace'i süsteemist, märgistades ohulipuga isikud, kes on varem osalenud relvade kõrvalesuunamises, tuues välja kõrge riskiteguriga sihtkohad ja teavitades reaajas riigisiselt valmistatud relvade kõrvalesuunamisest, ning
- d) iTrace'i kohapealse uurimise rühmad toetavad liikmesriikide relvaekspordi lube andvate asutuste ametliku taotluse korral liikmesriikides tarnimisjärgse lõppkasutuse kontrolli või tagavad selle.

Projekti rakendatakse kogu iTrace'i projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.3.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena

- a) aidatakse liikmesriikide relvaekspordi lube andvatel asutustel nende taotluse korral tuvastada ekspordijärgset kõrvalesuunamist;
- b) antakse teavet, et toetada täieliku kõrvalesuunamist käsitleva riskianalüüsi tegemist liikmesriikide relvaekspordi lube andvate asutuste poolt (kooskõlas relvakaubanduslepingu ja nõukogu ühise seisukohaga 2008/944/ÜVJP) enne ekspordiloa andmist;
- c) tagatakse liikmesriikide relvaekspordi lube andvatele asutustele nende taotluse korral saatmisjärgse kontrolli suutlikkus;
- d) toetatakse liikmesriikide relvakontrolli poliitika kujundajaid, andes neile reaajas teavet kõrvalesuunamise ja salakaubanduse suundumuste kohta, et toetada riikide osalemist rahvusvahelistes poliitikakujundamise protsessides, ning
- e) aidatakse liikmesriikide õiguskaitseasutusi nende taotluse korral kriminaaluurimiste läbiviimisel, kui see on asjakohane.

4.3.4. Projekti rakendamise näitajad

Olemasolevad iTrace'i süsteemi projekteerijad kavandavad ja töötavad välja sihipärased lauaarvuti- ja mobiilinäidikud, mis kuvavad liikmesriikide asutustele reaajas teavet iTrace'i süsteemi turvalistest sektsioonidest. iTrace'i projekti töötajad mehitavad kasutajatuge, et pakkuda täielikku tuge liikmesriikide relvaekspordi kontrolli asutustele ja relvakontrolli poliitika kujundajatele. liikmesriikide pealinnadesse tehakse taotluste alusel kuni 30 külastust.

Projekti rakendatakse kogu iTrace'i projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.3.5. Projekti kasusaajad

Kõik huvitatud liikmesriigid, sealhulgas tehakse taotluse korral külaskäike pealinnadesse ja viiakse läbi saatmisjärgse kontrolli missioone.

4.4. Projekt 4: Suhtlemine sidusrühmadega ja rahvusvaheline kooskõlastamine

4.4.1. Projekti eesmärk

Projektiga demonstreeritakse iTrace'ist tulenevat kasu rahvusvahelistele ja riiklikele poliitikakujundajatele, tavarelvade kontrolli ekspertidele ja relvaekspordi lube andvatele asutustele. Teavitusalgatused kavandatakse selliselt, et koordineerida täiendavalt teabe jagamist ja luua püsivad partnerlused üksikisikute ja organisatsioonidega, kes on suutelised koguma informatsiooni, mida saab iTrace'i süsteemi sisestada.

4.4.2. Projektitegevused

Selle projekti raames toimuvad järgmised tegevused, kusjuures pööratakse täit tähelepanu sellele, et vältida kattuvust teiste ettevõtmistega, nt mis puudutab relvakaubanduslepingu alast teavitustegevust:

- a) iTrace'i projekti töötajad teevad ettekandeid asjaomastel rahvusvahelistel konverentsidel, kus käsitletakse tavarelvadega ebaseadusliku kauplemise kõiki aspekte. Ettekannetel tutvustatakse iTrace'i süsteemi, juhtides eriti tähelepanu 1) sellest tulenevale konkreetsele kasule ÜRO tegevuskava, relvakaubanduslepingu ja muude asjaomaste rahvusvaheliste õigusaktide rakendamise järelevalves; 2) selle kasulikkusele rahvusvahelise abi ja koostöö prioriteetsete valdkondade kindlakstegemisel ning 3) selle kasulikkusele relvaekspordi lube andvate asutuste jaoks riskihindamise profiilide koostamise mehhanismina.

- b) iTrace'i projekti töötajad teevad ettekandeid riikide valitsustele ja rahuvalveoperatsioonidele. Ettekannetel tutvustatakse iTrace'i süsteemi asjaomastele missiooni osakondadele, et innustada sõlmima ja välja töötama selliseid ametlikke teabevahetust käsitlevaid lepinguid, millega on võimalik koguda teavet, mida saab sisestada iTrace'i süsteemi, ning abistada poliitikakujundajaid rahvusvahelise abi ja koostöö prioriteetsete valdkondade kindlakstegemisel.

Projekti rakendatakse kogu iTrace'i projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.4.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena

- a) tutvustatakse iTrace'i kasulikkust ning kõrvalesuunamist käsitlevate andmete dokumenteerimise, kogumise ja jagamise kontseptsiooni riiklikele ja rahvusvahelistele poliitikakujundajatele, kes töötavad tavarelvade kontrolli ja relvade ekspordikontrolli käsitlevate lepingute (ÜRO tegevuskava, relvakaubandusleping ja muud asjaomased rahvusvahelised õigusaktid) rakendamise ja nende rakendamise hindamise nimel;
- b) antakse asjakohast teavet, et abistada poliitikakujundajaid ja tavarelvade kontrolli eksperte rahvusvahelise abi ja koostöö prioriteetsete valdkondade kindlakstegemisel ning tõhusate kõrvalesuunamise vastaste strateegiate väljatöötamisel;
- c) relvaekspordi lube andvatele asutustele esitatakse põhjalikku teavet iTrace'i kohta ja selle kohta, millist kasu saab sellest lisaks täiendava tagasiside ja süsteemi parandamise võimaluse tagamisele riskihindamisel;
- d) hõlbustatakse teabe jagamist riikide valitsuste ja ÜRO rahuvalveoperatsioonide vahel, sealhulgas andmete töötlemist ja analüüsimist iTrace'i süsteemi abil;
- e) hõlbustatakse tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise ja salakaubaveo kohapealsetes uurimistes osalevate tavarelvade kontrolli ekspertide üha laieneva rühma võrgustiku toimimist;
- f) teadvustatakse avalikkusele paremini tavarelvade ja laskemoona päritolu kindlakstegemist kui vahendit, millega toetada ÜRO tegevuskava, päritolu kindlakstegemist käsitleva rahvusvahelise vahendi (ITI), relvakaubanduslepingu ja muude rahvusvaheliste ja piirkondlike relvakontrolli ja relvaekspordi kontrolli käsitlevate õigusaktide rakendamise järelevalvet.

4.4.4. Projekti rakendamise näitajad

iTrace'i töötajad osalevad kuni 20 teavituskonverentsil. Kõigil nendel konverentsidel tehakse ettekanne iTrace'i kohta. Nende konverentside kavad ja lühikokkuvõtted lisatakse lõpparuandesse.

Projekti rakendatakse kogu iTrace'i projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.4.5. Projekti kasusaajad

Kasusaajate täieliku loetelu (mis on käesoleva projekti puhul sama) kohta vt punkt 4.2.5 eespool.

4.5. Projekt 5: Poliitikat käsitlevad aruanded iTrace'i süsteemis

4.5.1. Projekti eesmärk

Projekti käigus esitatakse olulisi poliitikaküsimusi käsitlevaid aruandeid, mis põhinevad kohapeal läbiviidud uurimiste tulemusel kogutud andmetel, mis on sisestatud iTrace'i süsteemi. Aruanded koostatakse eesmärgiga tuua esile konkreetsed rahvusvaheliselt muret põhjustavad valdkonnad, sealhulgas tavarelvade ja laskemoona salakaubaveo peamised skeemid ning salakaubana veetud relvade ja laskemoona piirkondlik levik, ning rahvusvahelist tähelepanu vajavad prioriteetsed valdkonnad.

4.5.2. Projektitegevused

Tehakse põhjalik analüüs, mille tulemusel koostatakse, vaadatakse läbi, toimetatakse ja avaldatakse kuni kümme iTrace'iga seotud poliitikaaruannet.

4.5.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena

- a) koostatakse kuni kümme aruannet, millest igäüks käsitleb erinevat rahvusvahelist mureküsimust;

- b) tagatakse iTrace'iga seotud poliitikaaruannete levitamine kõigisse liikmesriikidesse;
- c) töötatakse välja sihipärane teavitustrateegia, et tagada maksimaalne ülemaailmne haare;
- d) hoitakse tegevus nähtavana poliitilisel areenil ning rahvusvahelises uudistemeedias, muu hulgas edastades ebaseaduslikke relvi käsitlevat päevakohast teavet; esitatakse poliitika seisukohast asjakohaseid analüüse käimasolevate relvakontrolli protsesside toetuseks ja kohandatakse aruandeid rahvusvahelise uudistemeedia maksimaalse huvi äratamiseks.

4.5.4. Projekti rakendamise näitajad

Kavandatava tegevuse jooksul koostatakse kuni kümme internetipõhist iTrace'iga seotud poliitikaaruannet, mida levitatakse kogu maailmas.

4.5.5. Projekti kasusaajad

Kasusaajate täieliku loetelu (mis on käesoleva projekti puhul sama) kohta vt punkt 4.2.5 eespool.

5. Asukohad

Projektid 1 ja 2 eeldavad tavarelvade ekspertide ulatuslikku lähetamist kohapeale konfliktidest mõjutatud piirkondadesse. Neid lähetusi hinnatakse ühekaupa, arvestades julgeolekut, juurdepääsu ja teabe kättesaadavust. CAR on juba loonud kontaktid või on läbi viimas projekte paljudes asjaomastes riikides. Projekt 3 viiakse läbi liikmeriikide pealinnades (sh muud riigisisised reisid, sõltuvalt liikmesriigi vajadustest). Projekt 4 viiakse läbi rahvusvahelistel konverentsidel kogu maailmas ning riikide valitsuste ja asjaomaste organisatsioonidega koordineerides, et tagada projekti maksimaalne nähtavus. Projekt 5 viiakse läbi Belgias, Itaalias, Prantsusmaal ja Ühendkuningriigis.

6. Kestus

Projektide eeldatav kogukestus on 24 kuud.

7. Rakendusüksus ja liidu nähtavus

CAR hõlmab kohapealset kontrolli tegevaid väikseid rühmi koos kohalike kaitse- ja julgeolekujõududega, rahuvalve või rahutagamisega tegelevaid töötajaid ning teisi julgeolekualaste volitustega osalejaid. Kui kõnealused jõud või missioonid julgestavad relvade või tõendusmaterjali kogumise kohti, koguvad CARi rühmad kõik kättesaadavad tõendid relvade, seonduva materjali ja kasutajarühmade kohta. Seejärel teeb CAR kindlaks kõigi üheselt tuvastatavate esemete päritolu ja viib läbi põhjaliku uurimise relvade üleandmise, sõjalise materjali tarnimise ning rahu ja stabiilsust ohustavate isikute toetamise kohta.

Tehes koostööd riiklike relvaekspordi lube andvate asutustega, teeb CAR kindlaks tarneahelad, mis vastutavad relvade tarnimise eest relvastatud konflikti piirkondadesse, ning teeb kindlaks ebaseadusliku tegevuse ja relvade kõrvalesuunamise seaduslikelt turgudele ebaseaduslikele turgudele. CAR dokumenteerib kogu teabe oma iTrace'i ülemaailmses relvade jälgimise süsteemis, mis sisaldab üle 100 000 kande konfliktides kasutatavate relvade kohta ning on seega maailma suurim konfliktides kasutatavate relvade andmebaas.

CAR kasutab seda teavet, et a) hoiatada liikmesriike relvade ja laskemoona kõrvalesuunamise eest ning b) toetada sihipäraseid kõrvalesuunamist tõkestavaid algatusi, sealhulgas muudetud ekspordikontrolli meetmeid ja rahvusvahelist diplomaatilist tegevust.

Selle meetodika abil on osutunud võimalikuks kõrvalesuunamine peaaegu kohe tuvastada, kuna CARi kohapeal tegutsevad rühmad on nõustanud liikmesriike kõrvalesuunatud relvade osas, olles endiselt lähetuses konfliktidest mõjutatud piirkondades (nt olles kohapeal Mosulis, Iraagis). Mõnel juhul on CARi rühmad avastanud ebaseaduslikud edasiveod kahe kuu jooksul alates relvade tehastest väljasaatmisest.

22. oktoobri 2015. aasta otsusega (ÜVJP) 2015/1908 toetati CARi otsusega 2013/698/ÜVJP loodud iTrace'i projekti jätkamisel ja laiendamisel. Projektid, millele viidatakse vastavalt kui iTrace I ja iTrace II, on kindlalt näidanud, et iTrace on oluline ülemaailmne konfliktiolukordades kasutatavate relvade jälgimise algatus ning selle abil on toetatud otse liikmesriikide relvaekspordi lube andvaid asutusi ja relvakontrolli poliitika kujundajaid.

Lisaks kutsuti 2. detsembri 2015. aasta tulirelvade ja lõhkeainetega ebaseadusliku kauplemise ning nende kasutamise vastases liidu tegevuskavas üles avardama iTrace'i ja soovitati kõigil riiklikel õiguskaitseasutustel, kes on tuvastanud relvade ja laskemoona kõrvaesuunamise, kontrollida oma leide iTrace'i abil.

CAR võtab kõik vajalikud meetmed teadvustamiseks avalikkusele asjaolu, et tegevust rahastab liit. Sellised meetmed viiakse ellu vastavalt ELi välistegevuse alase teabe edastamise ja nähtavuse käsiraamatule, mille on koostanud ja avaldanud komisjon.

CAR tagab seega liidu panuse nähtavuse sobivate kaubamärkide ja reklaami kaudu, toonitades liidu rolli, tagades liidu meetmete läbipaistvuse ja suurendades teadlikkust käesoleva otsuse tegemise põhjustest, samuti liidu toetusest sellele otsusele ning selle toetuse tulemustest. Projekti käigus koostatavas materjalis esitatakse liidu lippu silmapaistval viisil kooskõlas liidu suunistega lipu nõuetekohase kasutamise ja kujutamise kohta.

8. Aruanded

CAR koostab regulaarselt kirjeldavaid kvartaliaruandeid.

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2017/2284,**11. detsember 2017,****millega toetatakse Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riikide osalemist lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu ekspertide kõrgetasemelise ettevalmistusrühma konsulteerimisprotsessis**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu võttis 12. detsembril 2003 vastu massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia (edaspidi „strateegia“), mille II peatükis loetletakse meetmed, mida tuleb järgida tõhusa mitmepoolsuse nimel, mis on massihävitusrelvade leviku vastase Euroopa strateegia nurgakivi. Selles on muu hulgas kirjas, et EL toetab kindlalt mitmepoolsete lepingute süsteemi, mis annab õigusliku ja normatiivse aluse kõigi massihävitusrelvade leviku vastaste tegevuste jaoks, ning et ELi poliitika eesmärk on üritada sõlmida tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise rahvusvaheline leping.
- (2) EL viib strateegiat aktiivselt ellu ja rakendab selle III peatükis loetletud meetmeid, eelkõige eraldades rahalisi vahendeid konkreetsete projektide toetamiseks, mille eesmärk on tugevdada mitmepoolset massihävitusrelvade leviku tõkestamise süsteemi ja mitmepoolseid usaldust suurendavaid meetmeid.
- (3) Nõukogu võttis 8. detsembril 2008 vastu nõukogu järeldused ja dokumendi „Euroopa Liidu uued tegevussuunad massihävitusrelvade ja nende kandesüsteemide leviku vastases võitluses“. Selles dokumendis märgitakse muu hulgas, et EL võtab endale kohustuse jätkata ja intensiivistada tegevust, millega toetatakse läbirääkimiste alustamist lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu (FMCT) üle.
- (4) EL on järjekindlalt kutsunud üles alustama dokumendi CD/1299 ja selles sisalduvate volituste alusel viivitamata läbirääkimisi tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu (FMCT) üle ning viima need kiiresti lõpule. Samamoodi on EL julgustanud desarmeerimiskonverentsi liikmeid tegema kõik võimaliku, et desarmeerimiskonverentsil ummikseisust välja murda ning võtta vastu terviklik ja tasakaalus tööprogramm, mis sisaldab viivitamatut alustamist lõhustuvate materjalide tootmise keelustamist käsitleva lepingu üle peetavate läbirääkimistega.
- (5) ÜRO Peaassamblee võttis 2013. aastal vastu resolutsiooni, millega moodustati 25 riigi esindajatest koosnev valitsusekspertide töörühm, kes annab soovitusi võimalike aspektide suhtes, mis võiksid aidata kaasa tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu sõlmimisele, kuid kes ei osale läbirääkimistes. Valitsusekspertide töörühm esitas 2015. aastal oma aruande ÜRO Peaassamblee esimesele komiteele (desarmeerimine).
- (6) 2016. aastal võttis ÜRO Peaassamblee vastu resolutsiooni 71/259 tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu kohta. Resolutsioonis 71/259 palutakse peasekretäri moodustada FMCT ekspertide kõrgetasemelise ettevalmistusrühm, kes arutaks tulevase mittediskrimineeriva, mitmepoolse ja rahvusvaheliselt ning tulemuslikult kontrollitava tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu olulisi osasid ning esitaks nende kohta soovitusi. FMCT ekspertide kõrgetasemelise ettevalmistusrühma kuuluvad liikmed 25st riigist ning rühm korraldab kaks mitteametlikku konsultatiivkohtumist, millel võivad osaleda kõik ÜRO liikmesriigid, et kõik riigid saaksid võimaluse FMCT protsessis osalemiseks. Eeldatakse, et ettevalmistusrühma tehtud töö tipneb läbirääkimistega kõnealuse tähtsa teema üle, et tuumadesarmeerimist ja tuumarelvade leviku tõkestamist veelgi edendada.
- (7) Kanada, Saksamaa ja Madalmaade esitatud 2016. aasta ÜRO Peaassamblee FMCTd käsitleva resolutsiooni 71/259 poolt hääletasid kõik ELi liikmesriigid. Resolutsiooniga nähakse ette kaasav protsess, mis seisneb mitteametlikes

konsultatiivkohtumistes kõigi ÜRO liikmesriikide ja FMCT ekspertide kõrgetasemelise ettevalmistusrühmaga. Ekspertide kõrgetasemelise ettevalmistusrühma töös osaleb mitu ELi liikmesriiki, kelle ülesandeks on anda soovitusi tulevase lepingu oluliste osade kohta, ilma et see mõjutaks riiklike positsioone tulevastel läbirääkimistel.

- (8) FMCT ekspertide kõrgetasemeline ettevalmistusrühm panustab praktiliselt tuumadesarmeerimise ja tuumarelvade leviku tõkestamisega seotud jõupingutustesse. Valitsusekspertide rühma aruanne⁽¹⁾ ning peasekretäri kaks selleteemalist aruannet⁽²⁾ tõid esile selle küsimuse keerukuse, samuti teemad, mis vajaksid ÜRO liikmesriikide täiendavat analüüsi ja arutelu. FMCT ekspertide kõrgetasemeline ettevalmistusrühm annab ÜRO Peassambleele aru selle 73. istungjärgul (2018).
- (9) Üldisemalt on lõhustuv materjal (näiteks kõrgrikastatud uraan või plutoonium), mis suudab esile kutsuda plahvatusliku lõhustumise ahelreaktsiooni, tuumarelvade ülimalt oluline koostisosa. Desarmeerimiskonverentsil läbirääkimiste viivitamatu alustamine ja kiire lõpuleviimine, et sõlmida tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise leping, on olnud ELi pikaajaline prioriteet.
- (10) Tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise leping oleks tähtis samm tuumarelvavaba maailma võimaldavate tingimuste loomise suunas. FMCTd peetakse mitmepoolseks instrumendiks, mille üle tuleb tuumadesarmeerimisvaldkonnas läbirääkimisi pidada, et täiendada tuumarelvade leviku tõkestamise lepingut ja tuumarelvakatsetuste üldise keelustamise lepingut,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Kooskõlas ELi strateegiaga, milles seatakse eesmärgiks järgida, rakendada ja tugevdada mitmepoolseid desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist käsitlevaid lepinguid, toetab liit Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riike, et need saaksid osaleda lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu ekspertide kõrgetasemelise ettevalmistusrühma konsulteerimisprotsessis.
2. ELi strateegia kohastele meetmetele vastavad projektid, millega toetatakse Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riikide osalemist FMCT ekspertide kõrgetasemelise ettevalmistusrühma konsulteerimisprotsessis, koosnevad allpiirkondlikest seminaridest, ekspertide kohtumistest, ÜRO liikmesriikidele pakutavatest sisulistest toetustegevustest, asjassepuutuva teabe ja publikatsioonide hoidla loomisest.
3. Projektide eesmärgid sisaldavad:
 - piirkondliku tasandi dialoogi hõlbustamist Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riikide vahel;
 - nende piirkondade riikide omalustunde kujundamist selle teema osas;
 - nende piirkondade riikide riiklike ja poliitikaprioriteetide kindlaksmääramist;
 - asjaomaste piirkondlike organisatsioonide hõlmamist desarmeerimiskonverentsi raames tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu üle toimuvate läbirääkimistega seotud aruteludesse;
 - protsessi tagajärgede hindamist piirkondlikul tasandil ning rolli hindamist, asjaomased piirkondlikud ja rahvusvahelised organisatsioonid selles protsessis võivad etendada;
 - iga piirkonna puhul protsessi tagajärgede võrdlevat analüüsi;
 - lõhustuvate materjalidega seotud teadmiste edasiandmise soodustamist teadusringkondade, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja liikmesriikide vahel.
4. Projektide üksikasjalik kirjeldus on esitatud *lisas*.

⁽¹⁾ A/70/81, valitsusekspertide rühma aruanne, rühm annab soovitusi võimalike aspektide suhtes, mis võiksid aidata kaasa tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu sõlmimisele, kuid ei ole seotud selle üle peetavate läbirääkimistega.

⁽²⁾ A/68/154, A/68/154/Add.1, A/71/140/Rev.1 ning A/71/140/Rev.1/Add.1.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab kõrge esindaja.
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide tehnilist rakendamist teostab ÜRO desarmeerimisbüroo (UNODA), kes tegutseb oma Genfi büroo ja oma piirkondliku desarmeerimisbüroo kaudu, kolm rahu ja desarmeerimise alast piirkondlikku keskust Aafrikas (UNREC), Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas (UNRCPD) ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnas (UNLIREC). UNODA täidab seda ülesannet kõrge esindaja vastutusel. Selleks sõlmib kõrge esindaja UNODAGA vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide rakendamise lähtesummaks on 1 220 880 eurot ja 51 senti.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja eeskirjadele.
3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulutuste nõuetekohase haldamise üle teostab komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon UNODAGA käesoleva nõukogu otsuse vastuvõtmisel kindlaks määratud lähtesumma osas rahastamislepingu. Rahastamislepingus sätestatakse, et UNODA tagab liidu rahalise abi nähtavuse vastavalt selle suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud rahastamislepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teavitab nõukogu nimetatud protsessis esilekerkinud raskustest ja rahastamislepingu sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes UNODA poolt koostatud korrapärastest aruannetest. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise.
2. Komisjon annab teavet artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud rahastamislepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumisest ei ole nimetatud rahastamislepingut sõlmitud, kaotab otsus kehtivuse.

Brüssel, 11. detsember 2017

Nõukogu nimel
eesistuja
F. MOGHERINI

LISA

1. EESMÄRGID

Riigid peavad protsessi varajases etapis täielikult mõistma, millised tagajärjed on tulevasel lepingul ning kuidas see suhtestub piirkondlike tuumarelvavabade tsoonide lepingute, tuumarelva leviku tõkestamise lepingu ja teiste instrumentidega. Seega peaks uue nõukogu otsuse üldine eesmärk olema tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepinguga (lõhustuvate materjalide keelustamise leping) seotud ulatusliku rahvusvahelise kogukonna teadmusbasi loomise rahastamine, tagades selle abil, et kõik ÜRO liikmesriigid saavad täies mahus osaleda konsulteerimisprotsessis ning tulevikus kõigil läbirääkimistel kõnealust lepingut käsitleva desarmeerimiskonverentsi raames.

ÜRO liikmesriikide kaasamine piirkondlikul tasandil täiendab mitteametlikke konsultatiivkohtumisi, mida FMCT kõrgetasemeline ekspertide ettevalmistusrühma juht New Yorgis korraldab, ning seega parandab see riikide kvantitatiivset ja kvalitatiivset osalemist ning tugevdab kaasatust tulevastel läbirääkimistel kõnealust lepingut käsitleva desarmeerimiskonverentsi raames.

Mitmete (all)piirkondlike seminaride korraldamine võimaldab teadmisi jagada nii piirkondade siseselt kui ka üleselt. Seminaride seas on nii tehnilisi briifinguid kui ka arutelusid selle üle, kuidas nimetatud tulevased lepingud mõjutavad juba kehtivaid piirkondlikke kokkuleppeid ja mis tähtsus neil on. Asjaomaste ekspertide tehnilistel briifingutel täpsustatakse FMCTga seotud sisulisi küsimusi ning arutelude puhul üritatakse suunata osalejad arutlema selle üle, milline on lõpuks sõlmitava lepingu piirkondlik mõju ja tähtsus.

FMCT ekspertide kõrgetasemeline ettevalmistusrühm annab ÜRO Peaassambleele aru viimase 73. istungjärgul (2018). Peaassamblee võib otsustada võtta selles küsimuses lisameetmeid. Selleks et toetada ÜRO liikmesriikide osalemist selle teema üle käivates aruteludes, jätkatakse projekti kuni Peaassamblee 74. istungjärgu korralise osa lõpuni (detsember 2019).

ÜRO desarmeerimisbürool (UNODA) on oma Genfi büroo ja piirkondliku desarmeerimisbüroo (mille alla kuuluvad ÜRO piirkondlik rahu ja desarmeerimise keskus (UNREC) Lomés, Togos, ÜRO Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna rahu ja desarmeerimise keskus (UNRCPD) Kathmandus, Nepalis ning ÜRO Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna rahu, desarmeerimise ja arengu keskus (UNLIREC) Limas, Peruu) kaudu pikk kogemus riikide toetamisel ning desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku vastaste teemadega seotud dialoogide soodustamisel oma vastavates piirkondades.

Eksperte koondatakse mitmetest riikidest, lähtudes laialdasest geograafilisest baasist, nii valitsustest, piirkondlikest organisatsioonidest kui ka kodanikuühiskonna organisatsioonidest nagu International Panel on Fissile Materials (IPFM), Verification Research, Training and Information Centre (VERTIC), Julgeoleku-uuringute Instituut (ISS) ning teadusringkonnad.

ÜRO kestliku arengu eesmärkide eesmärgis nr 16.8 tunnistati vajadust suurendada ja tugevdada arenguriikide osalemist ülemaailmse juhtumisega tegelevates institutsioonides. Seega aitavad käesolevas projektis kavandatud tegevused selle eesmärgi täitmisele kaasa.

2. TEGEVUS

2.1. Tegevuse eesmärgid

- hõlbustada piirkondliku ja allpiirkondliku tasandi dialoogi Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riikide vahel;
- kaasata FMCT üle peetavasse aruteludesse asjaomased piirkondlikud organisatsioonid;
- kujundada kõigis riikides tulevase FMCTga seotud omalustunne;
- soodustada teadusringkondade, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja liikmesriikide vahel teadmiste edastamist ja kasutamist tuumarelvade või muude tuumalõhke-seadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise lepinguga seotud küsimustes.

2.2. Tegevuse kirjeldus

Kõiki tegevusi korraldab UNODA oma Genfi büroo ja piirkondliku desarmeerimisbüroo kaudu, sealhulgas UNRECI kaudu, mis asub Lomé, Togos, UNRCPDi kaudu, mis asub Kathmandus, Nepalis ning UNLIRECI kaudu, mis asub Limas, Peruu.

- a) Allpiirkondlikud seminarid Aafrikas, Aasias ja Vaikse ookeani piirkonnas ning Ladina-Ameerikas ja Kariibi piirkonnas

UNODA korraldab Aafrikas, Aasias ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerikas ja Kariibi piirkonnas kuni kuus allpiirkondlikku seminari. UNODA korraldab igas Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnas ühe või kaks kahepäevast allpiirkondlikku seminari. Allpiirkondlikud seminarid on pühendatud nende vastavale piirkonnale.

Seminaridesse kaasatakse eksperdid vastavate allpiirkonna riikide pealinnadest, samuti FMCT kõrgetasemelise ekspertide ettevalmistusrühm, eksperdid Euroopa Liidust ning kodanikuühiskonna organisatsioonidest ja teadusringkondadest.

Need seminarid täiendavad avatud mitteametlikke konsultatiivkohtumisi, mida korraldab FMCT kõrgetasemelise ekspertide ettevalmistusrühma juht kooskõlas ÜRO Peaassamblee resolutsiooniga 71/259, ning need aitavad kaasa ÜRO liikmesriikide ekspertide kaasamisele pealinnas tulevastel FMCT üle peetavatel läbirääkimistel.

- b) Ekspertide kohtumised piirkondlike organisatsioonide ekspertidega

UNODA korraldab asjaomaste piirkondlike organisatsioonidega Aafrikas, Aasias ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnas, sealhulgas ABACCI, AFCONE, OPANALI ja ASEANi piirkondliku foorumiga, kolm ekspertide kohtumist, et tuua kokku FMCT kõrgetasemelise ekspertide ettevalmistusrühm, piirkondlike organisatsioonide eksperdid ning kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi konsortsiumi, VERTICI, IPFMI, ISSI eksperdid, et valmistuda tulevasteks FMCT üle peetavateks läbirääkimisteks ning soodustada piirkondlike ekspertideadmiste ja kogemuste panustamist nimetatud läbirääkimistesse.

- c) Liikmesriikide sisuline toetamine

UNODA vastab kuni kuuetele Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna liikmesriigi taotlusele saada seminaride järelemeetmena sisulist toetust, võttes arvesse geograafilist tasakaalu.

- d) Allikmaterjalide hoidla ning tulemuste avaldamine

UNODA töötab välja asjakohast allikmaterjali sisaldava sihtotstarbelise veebisaidi ja haldab seda projekti kestuse jooksul, et aidata riikidel valmistuda tulevaseks FMCTks, ning see veebisait toimib riikide, piirkondlike organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja uurijate allikmaterjalide hoidlana ning soodustab piirkondadevahelist kommunikatsiooni.

UNODA avaldab piirkondlike seminaride ning piirkondlike organisatsioonide ekspertide kohtumiste tulemuste kohta kuni kaks UNODA mitteperioodilist väljaannet (UNODA Occasional Papers).

2.3. Tegevuste mõju

- Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna riikide osalemine tulevase FMCT üle peetavates läbirääkimistes muutub lihtsamaks;
- tulevase FMCT üle peetavatesse läbirääkimistesse kaasatakse olemasolevad piirkondlikud teadmised ja eksperdi-teadmised tuumarelvade või muude tuumalõhkeeadmete jaoks lõhustuvate materjalide tootmise keelustamise kohta;
- tulevastele läbirääkijatele ning riikide, piirkondlike organisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide ning teadusringkondade ekspertidele tehakse kättesaadavaks asjakohane allikmaterjal.

3. PARTNERID MEETMETE ELLUVIIMISEL

- ÜRO süsteem: UNODA oma Genfi büroo ja piirkondliku desarmeerimisbüroo kaudu, mille alla kuuluvad kolm piirkondlikku desarmeerimiskeskust Aafrikas (UNREC), Aasia ja Vaikse ookeani (UNRCPD) ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnas (UNLIREC);
- piirkondlikud ja allpiirkondlikud organisatsioonid: ABACC, AFCONE, OPANAL, ASEANi piirkondlik foorum;
- valitsusvälised organisatsioonid: massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi konsortsium, VERTIC, IPFM, ISS.

4. KOOSTOIME LIIDU JÕUPINGUTUSTEGA

Võttes aluseks UNODA-lt saadud tagasiside oma tegevuste kohta, võib liit otsustada täiendada oma jõupingutusi sihipärase diplomaatilise tegevusega, mille eesmärk on tõsta teadlikkust sellest, et on tähtis tuua desarmeerimiskonverents välja pikka aega kestnud ummikseisust ning alustada dokumendi CD/1299 ja selles sisalduvate volituste alusel viivitamata läbirääkimisi tuumarelvade või muude tuumalõhkeseadmete jaoks lõhestuvate materjalide tootmise keelustamise lepingu (FMCT) üle ning viia need kiiresti lõpule.

5. TEGEVUSEST KASUSAAJAD

- Riigid Aafrikas, Aasias ja Vaikse ookeani piirkonnas ning Ladina-Ameerikas ja Kariibi piirkonnas;
- FMCT kõrgetasemelise ekspertide ettevalmistusrühma liikmed;
- tuumadesarmeerimise kontrollimise valitsusekspertide rühm;
- Aafrikas, Aasias ja Vaikse ookeani ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnas tuumadesarmeerimise ja tuumarelvade leviku tõkestamise valdkonnas tegutsevad kodanikuühiskonna organisatsioonid.

6. KOHT

Allpiirkondlikud seminarid korraldatakse vastava allpiirkonna piirkondlikes keskustes või ÜRO piirkondliku büroo asukohas, et lihtsustada pealinnadest pärit riiklike ekspertide osalemist.

Ekspertide kohtumised korraldatakse piirkondlike organisatsioonide asukohas või piirkondlikes keskustes.

Sisulist toetust antakse liikmesriikidele pealinnades.

7. KESTUS

Projekti hinnanguline kestus on 36 kuud.

KOMISJONI OTSUS (EL) 2017/2285,**6. detsember 2017,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)) kohast juhendit keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis osalemiseks vajalike sammude kohta***(teatavaks tehtud numbri C(2017) 8072 all)***(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 46 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) EMASi eesmärk on toetada organisatsioonide keskkonnatoime [Termin on muutunud. Määruses (EÜ) nr 1221/2009 on kasutatud terminit „keskkonnategevuse tulemuslikkus“] jätkuvat parandamist keskkonnajuhtimissüsteemide kehtestamise ja rakendamise, nende süsteemide toimimise hindamise, keskkonnatoime alase teabe esitamise, üldsuse ja muude sidusrühmadega peetava avatud arutelu ning organisatsiooni töötajate aktiivse kaasamise kaudu.
- (2) Huvitatud organisatsioonidele tuleks anda lisateavet ja juhiseid EMASis osalemiseks vajalike sammude kohta. Nimetatud teavet ja juhiseid ajakohastatakse, võttes arvesse EMASi rakendamisel saadud kogemusi ja juhiste suhtes kindlaks tehtud lisavajadusi.
- (3) Juhiste suhtes on kindlaks tehtud järgmised lisavajadused: geograafilise koha määramine tegevuskoha määramise raames ning juhised sektorite võrdlusdokumentide arvessevõtmise kohta ja valimi koostamise meetodi kasutamise kohta mitme tegevuskohaga organisatsioonide töendamisel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*Komisjoni otsuse 2013/131/EL ⁽²⁾ lisa asendatakse käesoleva otsuse lisa tekstiga.*Artikkel 2*

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 6. detsember 2017

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Karmenu VELLA

⁽¹⁾ ELT L 342, 22.12.2009, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 4. märtsi 2013. aasta otsus 2013/131/EL, millega kehtestatakse juhend keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis osalemiseks vajalike sammude kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) (ELT L 76, 19.3.2013, lk 1).

LISA

„I LISA

I. SISSEJUHATUS

ELi keskkonnapoliitikaga püütakse ergutada eri tüüpi organisatsioone rakendama keskkonnajuhtimissüsteeme ja vähendada oma keskkonnamõju. Keskkonnajuhtimissüsteemid on üks võimalik vahend, millega äriühingud ja muud organisatsioonid võivad parandada oma keskkonnatoimet ning säästa samal ajal energiat ja muid ressursse. Eriti soovib EL kannustada organisatsioone osalema keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS), mis on äriühingutele ja muudele organisatsioonidele mõeldud juhtimisvahend, mille abil hinnata oma keskkonnatoimet, anda selle kohta aru ja parandada seda.

EMAS loodi 1993. aastal ning aja jooksul on seda edasi arendatud. EMASi määruses ⁽¹⁾ on sätestatud süsteemi õiguslik alus ja viimati vaadati see läbi 2009. aastal.

Käesolev EMASi juhend on koostatud EMASi määruse artikli 46 lõike 5 nõuete kohaselt. Dokumendiga soovitakse anda EMASist huvitatud organisatsioonidele selgesõnalisi lihtsaid soovitusi. Eesmärk on pakkuda sammsammulisi juhiseid, mida on lihtne järgida. Juhendis on esitatud EMASi põhielemendid ja sammud, mida süsteemis osaleda kavatsev organisatsioon peab tegema. Dokumendiga püütakse suurendada EMASi juhtimissüsteemi üldist kasutuselevõttu ning hõlbustada organisatsioonidel süsteemiga liitumist. Samuti on oluline pidada meeles Euroopa õigusaktide üldesmärki ühtlustada nende rakendamist kõikides liikmesriikides ning luua ühine õigusraamistik. EMASis üldise registreerimisega seotud küsimuste korral soovitatakse lugejal kasutada komisjoni 7. detsembri 2011. aasta otsust 2011/832/EL, ⁽²⁾ milles käsitletakse ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise registreerimise juhendit vastavalt määrusele (EÜ) nr 1221/2009.

II. MIS ON KESKKONNAJUHTIMIS- JA -AUDITEERIMISSÜSTEEM (EMAS)?

EMAS on vabatahtlik vahend, mis on kättesaadav kõikidele Euroopa Liidus ja väljaspool seda asuvatele ning mis tahes majandussektoris tegutsevatele organisatsioonidele, kes soovivad

- võtta keskkonnavalase ja majandusliku vastutuse;
- parandada oma keskkonnatoimet;
- teavitada üldsust ja sidusrühmi oma keskkonnavalastest tulemustest.

Järgnevalt on esitatud sammsammuline kokkuvõtte toimingutest, mis on süsteemis registreerimiseks ja selle rakendamiseks vaja teha.

EMASis registreeruvad organisatsioonid peavad

- tõendama vastavust keskkonnavalastele õigusaktidele;
- võtma kohustuse oma keskkonnatoimet pidevalt parandada;
- tõendama, et nad peavad kõikide sidusrühmadega avatud dialoogi;
- kaasama töötajad organisatsiooni keskkonnatoime parandamisse;
- avaldama organisatsioonivälise teabevahetuse eesmärgil EMASi keskkonnavalaste, mis on kinnitatud, ja seda ajakohastama.

Kehtestatud on mõned lisanõuded. Organisatsioonid peavad

- koostama keskkonnavalaste (mis hõlmab kõikide otseste ja kaudsete keskkonnavalaste kindlakstegemist);
- laskma pädeval asutusel pärast oma organisatsiooni tõendamist end registreerida.

Registreeritud organisatsioonidel on õigus EMASi logo kasutada.

⁽¹⁾ Määrus (EÜ) nr 1221/2009.

⁽²⁾ Komisjoni 7. detsembri 2011. aasta otsus 2011/832/EL, milles käsitletakse ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise registreerimise juhendit vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) (ELT L 330, 14.12.2011, lk 25).

III. EMASI RAKENDAMISE KULUD JA KASU

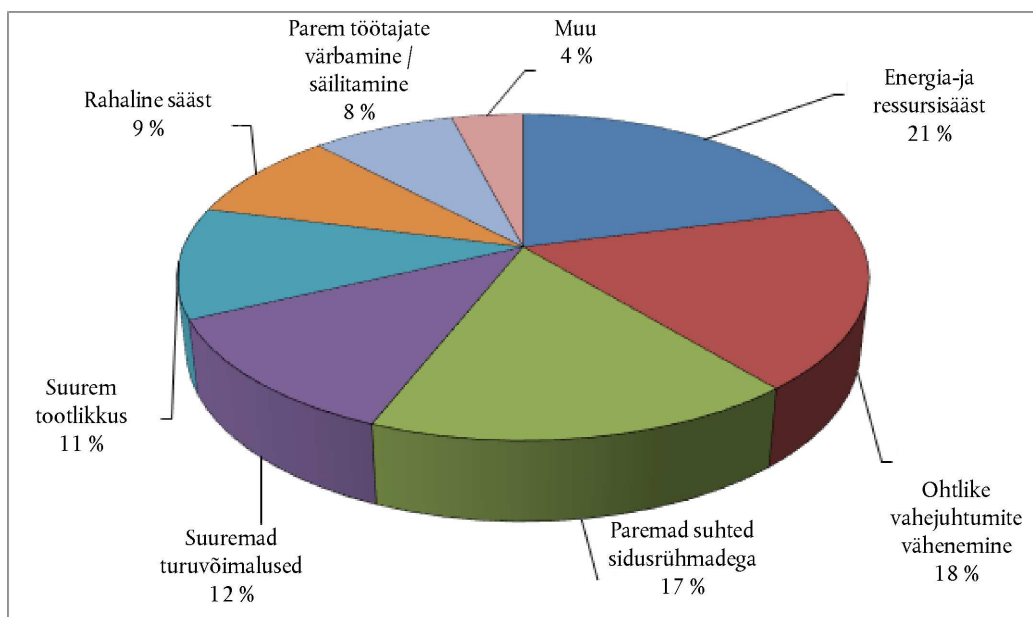
Üldiselt aitavad keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemid, nagu EMAS, organisatsioonidel parandada ressursitõhusust, vähendada riske ning olla heade tavade avaliku näitamise eeskujuks. Süsteemi rakendamise kaasnep kokkuvõid kaalub kulud üles.

Kasu

EMASis registreerimise kulude ja kasu kohta on tehtud uuring (¹). Tehti küsitlus, milles osalenutel paluti etteantud loetelust valida kõige kasulikumaks osutunud mõjud. Esimesel kohal oli energia- ja ressursisääst (21 %), nagu on näha joonisel 1. Sellele järgnes ohtlike vahejuhtumite vähenemine (18 %) ja paremad suhted sidusrühmadega (17 %).

Joonis 1

EMASi rakendamise kasulikud küljed (kõikide vastuste protsendiline jaotus)

Tõhususega saavutatav suurem kokkuvõid

Suurim kasu oli energia- ja ressursisääst. Igas suuruses organisatsioonide kohta esines tõendeid, et ainuüksi energiakokkuvõid ületab EMASi toimivana hoidmise aastakulud. See tähendab, et suurematel organisatsioonidel peaks olema lihtne EMASi rakendamise kulud tasa teha.

Vähem ohtlike vahejuhtumeid

See kasulik aspekt oli teisel kohal. Arvesse tuli mitu tegurit, näiteks keskkonnaõigustiku rikkumise juhtumite vähenemine. See on selgelt seotud kasuga, mida pakuvad paremad suhted reguleerivate asutustega.

Paremad suhted sidusrühmadega

Organisatsioonid hindasid väga kasulikuks paremaid suhteid sidusrühmadega, eeskätt avaliku halduse asutuste ja teenindusettevõtete puhul.

Suuremad turuvõimalused

EMASis registreerimine võib äritegevust parandada. See võib aidata hoida olemasolevaid kliente ja tekitada uusi äriühinguid. Riigihanke korral võib EMASi keskkonnajuhtimissüsteemi olemasolu olla eelis. Kuigi riigihankega seotud organisatsioonid ei saa otseselt nõuda, et pakkujad oleksid EMASis registreeritud, võivad registreeritud äriühingud kasutada seda võimalusena näidata, et neil on olemas tehnilised vahendid lepinguliste keskkonnajuhtimise nõuete täitmiseks.

(¹) http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/publications_studies_en.htm#Study on the costs and benefits of EMAS to registered organisations

Lisaks võivad organisatsioonid soovitada, et nende tarnijad võtaksid oma keskkonnapoliitikas kasutusele keskkonnajuhtimissüsteemi. Tänu EMASi registreeringule võivad äriühingutevahelised sisemenetlused mõlema poole jaoks lihtsamaks muutuda.

Regulatiivse koormuse vähendamine

EMASis registreeritud organisatsioonidel võib olla õigus sellele, et nende suhtes vähendatakse regulatiivset koormust. Tootmissektori äriühingutele võivad kasu tuua saastuse kompleksset vältimist ja kontrolli käsitlevatest õigusaktidest johtuvad eelised ⁽¹⁾.

Mitmes liikmesriigis pakutakse EMASi registreeringuga organisatsioonidele ka soodustusi riiklike ja piirkondlike keskkonnavalaste õigusaktide ja eeskirjade rakendamisel. Sellised soodustused võivad hõlmata näiteks lihtsustatud aruandluskohustusi, harvemal järelevalvet, väiksemaid jäätmetasusid ja pikemaajalisi ajavahemikke loa uuendamise vahel.

Näiteks: jäätmetasude vähendamine 50 %; 20–30 % väiksemad litsentsimistasud; kuni 100 % väiksemad seire- ja nõuete täitmise tagamise tasud riigisisese õiguse alusel, 30 % väiksemad valitsusasutuste avalike teenuste tasud, 30 % väiksemad pinnaveeloa menetluse, põhjavee ammutamise lubade ja prügilaloo menetlusega seotud tasud. Soodustusi tehakse ka ohtlike kemikaalide seire ja käitlemise juhtimise, jäätmekõrvaldamiskohustuste (vabastades kohustusest tõendada tehnilise järelevalve meetmete olemasolu) ja kasvuhooonegaaside seire suhtes.

Kulud ja kasu

Äriühingud peaksid käsutama EMASis registreerimist investeeringuna. EMASi rakendamine hõlmab organisatsiooni siseseid ja -väliseid kulusid, nagu konsultatsioonide kulud, inimressursid meetmete ja järelemeetmete rakendamiseks, järelevalve, registreerimistasud jm.

Tegelikud kulud ja kasu varieeruvad suuresti, sõltudes näiteks organisatsiooni suuruselt ja tegevusaladest, keskkonnajuhtimistavade praegusest olukorrast, konkreetsest riigist jne. Üldiselt toob EMAS aga kaasa märkimisväärse kokkuhoiu. Mitmest uuringust on ilmnenu, et organisatsioonides tasuvad rakenduskulud end tänu suuremale tulule ära üsna lühikese aja, enamasti ühe kuni kahe aasta jooksul ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾.

Tabel 1

EMASiga seotud kulud ja EMASi rakendamisel tõhususest tuleneda võiv aastane kokkuhoid ⁽¹⁾

(eurodes)

Organisatsiooni suurus ⁽²⁾	Tõhususest tuleneda võiv aastane kokkuhoid	EMASi rakendamise kulud esimesel aastal ⁽³⁾	EMASi aastakulud ⁽⁴⁾
Mikroettevõtjad	3 000–10 000	22 500	10 000
Väikeettevõtjad	20 000–40 000	38 000	22 000

⁽¹⁾ Tööstusheidete direktiivis, millega tunnistati alates 7. jaanuarist 2013 kehtetuks saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli direktiiv, on esitatud liikmesriikidele üksikasjalikud juhised keskkonnajärelevalve kohta, mille puhul peaks kontrollikülastuste sagedus põhinema asjaomaste käitiste keskkonnanõuete süstemaatilisel hindamisel, tuginedes teatavatele kriteeriumidele, sh käitaja osalemine EMASis.

⁽²⁾ EVER-uuring: Evaluation of EMAS and Eco-Label for their Revision (2005) („EMASi ja ökomärgise hindamine läbivaatamise eesmärgil“), IEFE- Università Bocconi, koostatud Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraadi jaoks.

⁽³⁾ Hamschmidt J., Dyllick T. (2001), „ISO 14001: profitable? Yes! But is it eco-effective?“ („ISO 14001: kasulik? Jah! Kuid kas see on ökoloogiliselt tulemuslik?“), Greener Management International, nr 34.

⁽⁴⁾ CESQA SINCERT (2002), Indagine sulla certificazione ambientale secondo la norma UNI EN ISO 14001; risulati indagine Triveneto.

⁽⁵⁾ Freimann, Walthert (2001), The impacts of corporate environmental management systems: a comparison of EMAS and ISO 14001 („Äriühingute keskkonnajuhtimissüsteemide mõju: EMASi ja ISO 14001 võrdlus“), Greener Management International, nr 36, lk 91–103.

⁽⁶⁾ IRIS (2000), Environmental management systems – paper tiger or powerful tool („Keskkonnajuhtimissüsteemid – pabertiiger või võimas vahend“). Swedish Institute of Production Engineering Research (Rootsi tööstusliku tootmise uuringute keskus), Mölndal.

(eurodes)

Organisatsiooni suurus (2)	Tõhususest tuleneda võiv aastane kokkuhoid	EMASi rakendamise kulud esimesel aastal (3)	EMASi aastakulud (4)
Keskmise suurusega ettevõtjad	Kuni 100 000	40 000	17 000
Suurettevõtjad	Kuni 400 000	67 000	39 000
Andmed lahtis „Tõhususest tuleneda võiv aastane kokkuhoid“ põhinevad üksnes energiasäästmisel. Ressursitõhususest tuleneva kokkuhoiu kohta andmed puuduvad.			

Allikas: „Costs and Benefits of EMAS to Registered Organisations“ („EMASi kulud ja kasu registreeritud organisatsioonide jaoks“), Euroopa Komisjoni jaoks koostatud uuring, 2009.

(1) Tabelis 1 esitatud arvud on ligikaudsed ja seotud kategooria suurustega. Seepärast ei saa neid siduda otse ühegi organisatsiooniga.

(2) Organisatsiooni suurused vastavad määratlustele, mis on esitatud komisjoni soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta [ELT L 124, 20.5.2003, lk 36].

(3) Esimesel aastal võivad VKEd sageli vähendada süsteemi rakendamise kulusid EMAS Easy meetodi abil. Hiljutise hinnangu kohaselt võib mõnel juhul vähendada esimesel rakendusaastal kulusid kuni 11 500 euroni mikroorganisatsioonides ja 17 000 euroni väikestes organisatsioonides. Need hinnangud on üksnes ligikaudsed ning põhinevad andmetel, mille on esitanud eri liikmesriikides VKEdele korraldatud seminaridel osalenud VKEd.

(4) Esimesel aastal võivad VKEd sageli vähendada süsteemi rakendamise kulusid EMAS Easy meetodi abil. Hiljutise hinnangu kohaselt võib mõnel juhul vähendada kulusid kuni 2 200 euroni aastas mikroorganisatsioonides ja 3 300 euroni aastas väikestes organisatsioonides. Need hinnangud on üksnes ligikaudsed ning põhinevad andmetel, mille on esitanud eri liikmesriikides VKEdele korraldatud seminaridel osalenud VKEd.

Väikestele organisatsioonidele ettenähtud EMASi-alases abivahendis (1) on esitatud veelgi rohkem näiteid kulude kokkuhoiu ja kasu kohta.

Üldkokkuvõttes on mikro- ja väikeste organisatsioonide püsi- ja organisatsioonivälised kulud proportsionaalselt suuremad kui keskmistel ja suurtel organisatsioonidel, sest viimastele toob kasu mastaabisääst, suhteliselt suurema osa kuludest kannavad keskkonnaosakonnad organisatsioonisisestel ning organisatsioonivälised kulud on väiksemad, sest vajadus konsultantide järele on väiksem. Siiski soovitatakse ka väga suurtel organisatsioonidel rakenduskulusid üksikasjalikult analüüsida.

EMAS ja energiajuhtimissüsteemid, nagu EN 16001 ja ISO 50001, on üsna sarnased. Kuna energiakasutuse juhtimine on EMASi osa, on EMASis registreeritud organisatsioonid juba oma energiatõhusust parandanud ning selle tulemusel täidavad nad juba enamikku EN 16001 ja ISO 50001 nõuetest. Järelikult võivad ka tänu sellele väheneda kulud.

EMASis registreerimist kaaluvad organisatsioonid peaksid võtma arvesse ka tehnilist ja finantsabi või toetusi, mida pakuvad liikmesriigid, riigi, piirkonna või kohalikud ametiasutused ja EMASi pädevad asutused.

IV. EMASI MÄÄRUS

EMAS kehtestati määrusega (EÜ) nr 1221/2009 (EMAS III) ning see on kõikides liikmesriikides vahetult kohaldatav.

1. ÜLDTEAVE

1.1. KOHALDAMISALA

Alates 2001. aastast võivad kõik avaliku ja erasektori organisatsioonid EMASi rakendada. EMAS III muudab süsteemi kättesaadavaks ka muudele kui Euroopa organisatsioonidele ja mujal kui Euroopa riikides tegutsevatele Euroopa äriühingutele. Viimase küsimuse suhtes on olemas erijuhised ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise registreerimise kohta.

„Organisatsioon“ – ühenduses või väljaspool ühendust asuv äriühing, korporatsioon, ettevõtja, ettevõtte, asutus või institutsioon, selle osa või kombinatsioon, avalik- või eraõiguslik, millel on oma tegevusvaldkond ja iseseisev juhtimine, olenemata sellest, kas ta on iseseisev juriidiline isik või mitte.“

(1) http://ec.europa.eu/environment/emas/join_emas/what_if_i_am_an_sme_en.htm

EMASi võib rakendada ühes, mitmes või kõikides tegevuskohtades, mis kuuluvad mis tahes tegevusvaldkonna era- või avaliku sektori organisatsioonidele ⁽¹⁾. Väiksem registreeritav üksus on tegevuskoht.

„Tegevuskoht“ – teatav geograafiline koht, mida organisatsioon kontrollib ning mis hõlmab tegevust, tooteid ja teenuseid, sealhulgas kogu infrastruktuuri, kõiki seadmeid ja materjale; tegevuskoht on kõige väiksem registreeritav üksus.“

Mõistet „teatav geograafiline koht“ tuleks mõista järgmiselt:

maa, hoonete, seadmete või taristu füüsiline kontiinum, mida võivad katkestada välised elemendid, tingimusel et tagatud on tegevuse funktsionaalne ja organisatsiooniline jätkuvus.

1.2. NÕUDED

EMASi rakendamise üldmenetluse võib võtta kokku järgmiselt.

- 1) Organisatsioon peaks kõigepealt koostama keskkonnaülevaate, st tegema kõikide organisatsiooni tegevusalade esialgse analüüsi, mille abil teha kindlaks keskkonnaaspektid ja kohaldatavad keskkonnaalased õigusaktid.
- 2) Seejärel tuleb rakendada keskkonnajuhtimissüsteemi koosõlas EN ISO 14001 nõuetega (EMASi määruse II lisa).
- 3) Süsteemi tuleb kontrollida siseauditite ja juhtkonnapoolse ülevaatusega.
- 4) Organisatsioon koostab EMASi keskkonnaaruande.
- 5) Akrediteeritud või litsentsiga EMASi tõendaja tõendab keskkonnaülevaate ja keskkonnajuhtimissüsteemi ning kinnitab aruande.
- 6) Kui organisatsioon on läbinud tõendamise, esitab ta pädevale asutusele registreerimistaotluse.

Euroopa Komisjon koostab EMASi määruse artikli 46 alusel ning liikmesriikide ja muude sidusrühmadega konsulteerimise tulemusel mitme prioriteetsete sektori jaoks sektori võrdlusdokumendid ⁽²⁾.

Iga dokument sisaldab järgmisi elemente:

- parimad keskkonnajuhtimistavad;
- keskkonnatoime näitajad asjaomaste sektorite jaoks;
- kui see on asjakohane, tiptaseme võrdlusalused ja hindamissüsteemid, milles on kindlaks määratud keskkonnatoime tasemed.

EMASis registreeritud organisatsioonid, kelle tegevussektori jaoks on koostatud võrdlusdokument, peavad seda arvesse võtma kahel tasandil.

1. Keskkonnaülevaate tulemuste põhjal keskkonnajuhtimissüsteemi väljatöötamisel ja rakendamisel (artikli 4 lõike 1 punkt b).
2. Keskkonnaaruande koostamisel (artikli 4 lõike 1 punkt d ja artikli 4 lõige 4).

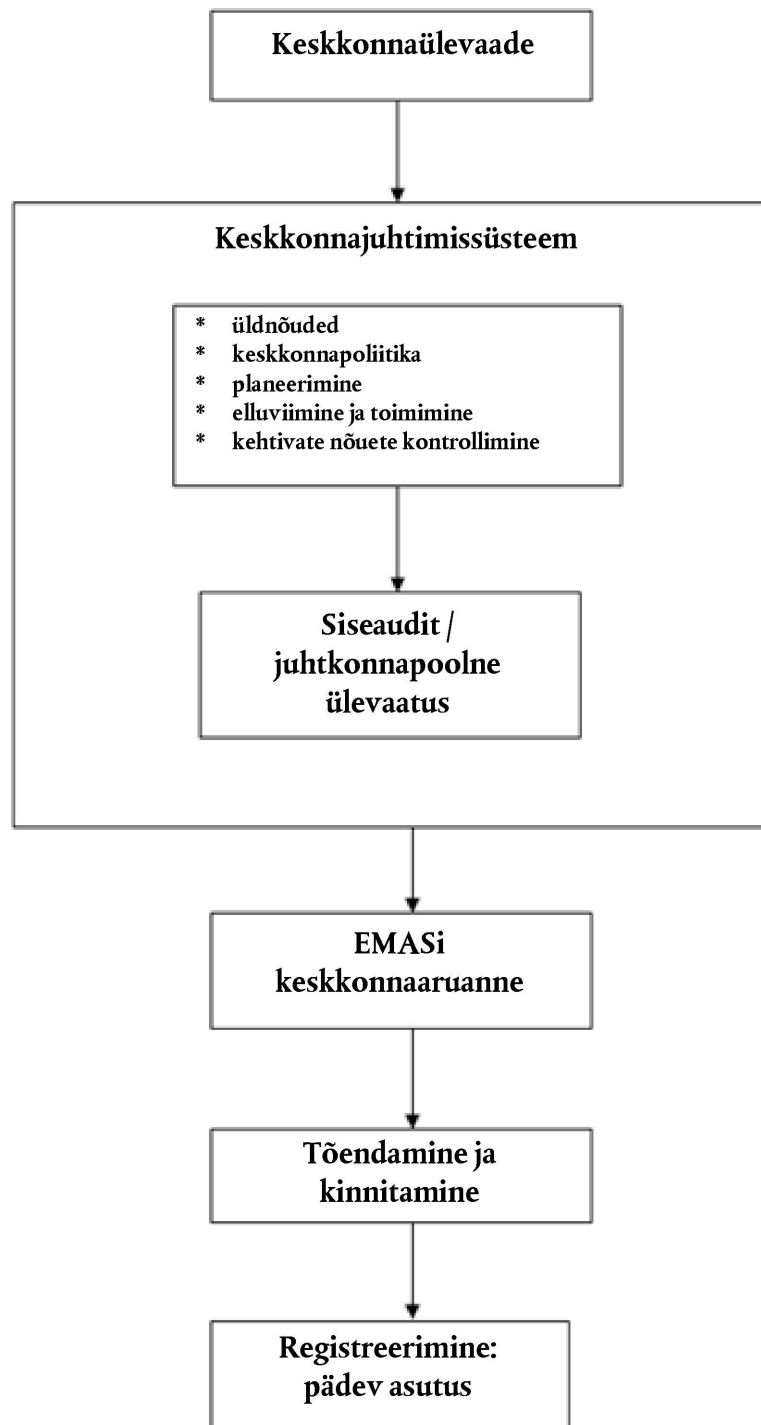
EMASis osalemine on pidev protsess. Iga kord, kui organisatsioon vaatab oma keskkonnatoimet läbi ja soovib seda parandada, peab ta uurima konkreetseid teemasid sektori võrdlusdokumendis (kui see on olemas), et saada mõtteid selle kohta, mis küsimused etapiviisilisel lähenemisel järgmisena käsile võtta.

⁽¹⁾ ELT L 393, 30.12.2006, lk 1.

⁽²⁾ Soovituslik nimekiri 11 prioriteetset sektorist, mille kohta koostatakse sektori võrdlusdokumendid, on avaldatud komisjoni teatistes „Määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)) alusel kehtestatav töökava koos soovitusliku nimekirjaga sektoritest, mille jaoks tuleb vastu võtta sektorite ning sektoriülesed võrdlusdokumendid“ (ELT C 358, 8.12.2011, lk 2).

Joonis 2

EMASi rakendamise üldkava

2. KUIDAS EMASI RAKENDADA

2.1. KESKKONNAÜLEVAADE

EMASI nõuetekohase rakendamise esimene etapp on analüüsida põhjalikult organisatsiooni sisestruktuuri ja tegevust. Eesmärk on teha kindlaks *keskkonnamõjuga* seotud *keskkonnaaspektid* (mis on määratletud allpool). See on ametliku keskkonnajuhtimissüsteemi loomise alus.

„Keskkonnaülevaade“ – organisatsiooni tegevuse, toodete ja teenustega seotud keskkonnaaspektide, keskkonnamõju ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse esialgne põhjalik analüüs.“

Analüüs peab hõlmama järgmist:

- organisatsiooni suhtes kohaldatavad õigusaktide nõuded;
- otsete ja kaudsete keskkonnaaspektide kindlakstegemine;
- keskkonnaaspektide olulisuse hindamise kriteeriumid;
- kõikide olemasolevate keskkonnajuhtimistavade ja -menetluste analüüsimine;
- varasemate vahejuhtumite uurimisest saadud tagasiside hindamine.

„Keskkonnaaspekt“ – organisatsiooni tegevuse, toodete või teenuste osa, millel on või võib olla mõju keskkonnale.“ Keskkonnaaspektid võivad olla seotud sisendiga (nt tooraine- ja energiatarbimine) või väljundiga (õhku eralduvad saateained, jäätmete jne).

Joonis 3

Tegevuse, keskkonnaaspektide ja keskkonnamõju seos

Organisatsioonil on vaja menetlusi, millega tagada, et esimese keskkonnaülevaate käigus olulistena kindlakstehtud tegevusi hiljem nõuetekohaselt käsitletak. Nii keskkonnaaspektid ja -mõju kui ka organisatsiooni tegevus võivad muutuda. Kui muutused on olulised, võib keskkonnaülevaade vajada ajakohastamist. Organisatsioon peaks olema teadlik ka uutest arengusuundadest, meetoditest, teadusuuringute tulemustest jms, mis aitaks tal hinnata uuesti keskkonnaaspektide olulisust ja võimalikku vajadust koostada uus keskkonnaülevaade, kui organisatsiooni tegevus olulisel määral muutub.

Missugune on keskkonnaülevaate koostamise menetlus?

Organisatsioonid peavad

- tegema kindlaks keskkonnaaspektid, mis lähtuvad nende tootmisprotsessidest, tegevusest või teenustest, ning
- kehtestama kriteeriumid, millega hinnata nende aspektide olulisust. Kriteeriumid peavad olema laiapõhjalised ning võimaldama sõltumatut tõendamist.

Organisatsioonil tuleks meeles pidada, et ta peab kindlakstehtud keskkonnaaspektid ja hindamise tulemused organisatsioonivälisetele sidusrühmadele teada andma.

Kuidas tuleks keskkonnaaspektid kindlaks teha?

Kokku tuleb koguda kõik asjakohased andmed.

See võib hõlmata järgmist:

- külastatakse tegevuskohti protsessi sisendite ja väljundite kontrollimiseks (tehes seejuures nõuetekohaselt märkmeid ja jooniseid);
- kogutakse tegevuskohtade kaarte ja pilte;

- tehakse kindlaks kohaldatavad keskkonnavalased õigusaktid;
- kogutakse kõik keskkonnavalad, litsentsid ja samalaadsed dokumendid;
- kontrollitakse kõiki teabeallikaid (sissetulevad arved, arvestid, seadmetega seotud andmed jne);
- kontrollitakse toodete kasutamist (sageli on kasulik alustada ostu- ja müügiosakonnast);
- tehakse kindlaks otsustavad isikud (juhtkond ja töötajad). Teavet tuleks küsida kõikidesse organisatsiooni sisesüsteemidesse kaasatud töötajatelt;
- küsitakse teavet alltöövõtjatel, kes võivad organisatsiooni keskkonnatoimele olulist mõju avaldada;
- võetakse arvesse varasemaid õnnetusi ning seire- ja kontrollitulemusi ning
- tehakse kindlaks käivitamis- ja seiskamistingimused ning tuvastatud ohud.

Arvesse tuleb võtta nii otseseid kui ka kaudseid keskkonnavalaspekte ning järgmised määratlused peaksid nende kindlakstegemisel abiks olema:

„otsene keskkonnavalaspekt“ – keskkonnavalaspekt, mis on seotud organisatsiooni enda tegevuse, toodete ja teenustega, mida organisatsioon otseselt kontrollib;“

„kaudne keskkonnavalaspekt“ – keskkonnavalaspekt, mis võib tuleneda organisatsiooni kolmandate isikutega suhtlemisest ja mida organisatsioon saab mõjutada mõistlikul määral.“

Kaudsete aspektide arvestamine on ülimalt tähtis. See kehtib nii era- kui ka avalikus sektoris ning seega peavad näiteks kohalikud ametiasutused, teenindustevõtted ja finantsasutused minema oma ülevaates tegevuskohaga seotud aspektidest kaugemale.

Organisatsioonid peavad suutma tõendada, et on kindlaks teinud oma hankemenetlusega seotud olulised keskkonnavalaspektid ja et juhtimissüsteem hõlmab nende aspektidega seotud olulist keskkonnamõju.

Tabel 3

Otsete ja kaudsete keskkonnavalaspektide näited

Keskkonnavalaspektid	
Otsete aspektid	Kaudsed aspektid
<ul style="list-style-type: none"> — Õhku eralduvad saateained, — vetteheide, — jäätmed, — loodusvarade ja toorainete kasutamine, — kohalikud probleemid (müra, vibratsioon, lõhnad), — maakasutus, — veoga seonduvad õhku eralduvad saateained, — keskkonnavalasõnnetuste ja hädaolukordade ohud. 	<ul style="list-style-type: none"> — Toote olelusringiga seotud probleemid, — kapitaliinvesteeringud, — kindlustusteenused, — haldamise ja kavandamisega seotud otsused, — töövõtjate ja alltöövõtjate ning tarnijate keskkonnatoime, — teenuste valik ja koosseis, nt vedu, toitlustusteenus jne.

Otsete keskkonnavalaspektid peavad hõlmama asjakohaseid õigusaktide nõudeid ja lubade piirmäärasid, nt kui konkreetsed saateained on seotud heite piirnormide või muude nõuetega, tuleks nende heidet käsitada otsese keskkonnavalaspektina.

Keskkonnavalaspektide hindamine

Järgmine etapp on seostada aspektid nende mõjuga keskkonnale. Tabelis 4 on esitatud nende seoste näited.

Tabel 4

Keskkonnaaspektide ja -mõju näited

Tegevus	Keskkonnaaspekt	Keskkonnamõju
Vedu	— Kasutatud masinaõlid, — veokite ja masinate CO ₂ -heide.	— pinnase- ja veereostus, õhusaaste, — kasvuhooneefekt.
Ehitus	— õhku eralduvad saasteained, müra, vibratsioon jne, mida tekitavad ehitusmasinad, — maakasutus.	— müra- ja õhusaaste, pinnase- ja veereostus, — maakatte hävitamine, — bioloogilise mitmekesisuse vähenemine.
Kontoriteenused	— Materjalide, nt paberi, tooneri jms kasutamine, — elektrienergia tarbimine (mis toob kaasa kaudse CO ₂ -heite).	— segaolmejäätmete tekitatav reostus, — kasvuhooneefekt.
Keemiatööstus	— Reovesi, — lenduvate orgaaniliste ühendite heide, — osoonikihti kahandavate ainete heide.	— Veereostus, — osooni fotokeemiline teke, — osoonikihi kahanemine.

Pärast aspektide ja nende mõju kindlakstegemist tuleb järgmise etapina igauht üksikasjalikult hinnata, et määrata kindlaks olulised keskkonnaaspektid.

„Oluline keskkonnaaspekt“ – keskkonnaaspekt, millel on või võib olla oluline mõju keskkonnale.“

Olulisuse hindamisel tuleb arvesse võtta järgmisi tegureid:

- i) keskkonnakahju tekitamise võimalus;
- ii) kohaliku, piirkondliku või üleilmse keskkonna haavatavus;
- iii) aspekti või mõju suurus, esinemisjuhtude arv, sagedus ja pöördumus;
- iv) asjakohaste keskkonnavalaste õigusaktide olemasolu ja nõuded;
- v) olulisus sidusrühmade ja organisatsiooni töötajate jaoks.

Nende kriteeriumide alusel võib organisatsioon töötada välja sisemenetluse või kasutada keskkonnaaspektide olulisuse hindamiseks muid vahendeid. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) jaoks pakub EMASi VKEd e abivahend (!) väga kasulikku teavet.

Keskkonnaaspektide olulisuse hindamisel on tähtis võtta lisaks tavalistele tegutsemistingimustele arvesse ka käivitamis-, seiskamis- ja hädaolukorratingimusi. Arvesse tuleks võtta varasemat, praegust ja kavandatavat tegevust.

Iga keskkonnaaspekti mõju tuleks hinnata järgmiste tegurite alusel:

- ulatus – heitetase, energia- ja veetarbimine jms;
- raskusaste – ohud, mürgisus jms;
- sagedus/tõenäosus;
- huvitatud isikute mured;
- õigusaktide nõuded.

(!) http://ec.europa.eu/environment/emas/join_emas/what_if_i_am_an_sme_en.htm

Tabel 5

Keskkonnaaspektide hindamine

Hindamiskriteeriumid	Näide
Missugused organisatsiooni väljundid või tegevusalad võivad keskkonnale kahjulikult mõjuda?	Jäätmed: segaolmejäätmed, pakendijäätmed, ohtlikud jäätmed.
Keskkonda mõjutada võivate aspektide ulatus.	Jäätmekogus: suur, keskmine, väike.
Keskkonda mõjutada võivate aspektide raskusaste.	Jäätmete ohtlikkus, ainete mürgisus: suur, keskmine, väike.
Keskkonda mõjutada võivate aspektide sagedus.	Suur, keskmine, väike.
Üldsuse ja töötajate teadlikkus organisatsiooniga seotud aspektidest.	Suur, mõnetine, kaebused puuduvad.
Organisatsiooni tegevusalad, mis on reguleeritud keskkonnanalaste õigusaktidega.	Jäätmeid käsitlevate õigusaktide kohane luba, seirekohustus.

Märkus. Kasulik on kriteeriumid ja konkreetsete aspektide üldine olulisus kvantifitseerida.

Kuidas kontrollida vastavust õigusnormidele

„Vastavus õigusnormidele“ – kehtivate keskkonnanalaste õigusaktide nõuete, sealhulgas loatingimuste täielik rakendamine.“

Liikmesriigid peavad tagama, et organisatsioonidele on kättesaadav teave ja abi vähemalt järgmistest küsimustest:

- teave kehtivate keskkonnanalaste õigusaktide nõuete kohta ning
- pädeva täitevasutuse andmed keskkonnanalaste õigusaktide konkreetsete nõuete puhul.

Täitevasutused peavad vastama vähemalt väikeste organisatsioonide teabenõuetele, mis on esitatud kehtivate keskkonnanalaste õigusaktide nõuete kohta, ning andma ülevaate võimalustest, kuidas organisatsioonid neid õigusaktide nõudeid täita saavad.

Kõikide kehtivate õigusaktide nõuete kindlakstegemine tähendab vajaduse korral eri tasandi keskkonnanalaste õigusaktide, nt riiklike, piirkondlike või kohalike nõuete, kaasa arvatud lubade ja litsentside arvestamist.

Organisatsioon peab arvestama ka muid asjakohaseid nõudeid, nt hanketingimusi, ärilepinguid, vabatahtlikke kokkulepeid, millele organisatsioon on alla kirjutanud või mida ta tunnustab, jms.

On väga oluline teha kindlaks õigusaktide nõuded selles etapis, et organisatsioonil oleks võimalik täpselt kindlaks määrata need, mis ei pruugi olla täidetud. Sel juhul peab organisatsioon võtma vajaduse korral meetmed, mille abil vastata kõikidele asjakohastele keskkonnanalastele õigusaktidele (vt punkt 2.2.5.2, kus on käsitletud õigusnormidele vastavuse hindamist).

2.2. KESKKONNAJUHTIMISSÜSTEEM

„Keskkonnajuhtimissüsteem“ – see osa üldisest juhtimissüsteemist, mis hõlmab keskkonnapoliitika väljatöötamise, teostamise, saavutamise, läbivaatamise ja edasiviimise ning keskkonnaaspektide juhtimisega seotud organisatsioonilist struktuuri, kavandamistevast, vastutust, praktikat, korda, protsesse ja vahendeid.“

2.2.1. Üldnõuded

Kõigepealt peab organisatsioon määrama kindlaks ja dokumenteerima oma keskkonnajuhtimissüsteemi kohaldamisala.

Iga EMASis registreeritud tegevuskoht peab vastama kõigile EMASi nõuetele.

Organisatsioon peab keskkonnajuhtimissüsteemi sisse seadma, dokumenteerima, rakendama ja toimivana hoidma kooskõlas EN ISO 14001 standardi 4. jaoga. Kui organisatsioon on rakendanud keskkonnajuhtimissüsteemi (muud kui ISO 14001), mida komisjon on tunnustanud, ⁽¹⁾ ei ole EMASi nõuete täitmist taotledes vaja korrata juba ametlikult tunnustatud punkte.

2.2.2. Keskkonnapoliitika

„Keskkonnapoliitika“ – organisatsiooni üldised keskkonnategevuse tulemuslikkusega seotud kavatsused ja suund, mida väljendab ametlikult tema juhtkond [...]. Keskkonnapoliitika on raamistikuks meetmete võtmisele ning keskkonnavalaste eesmärkide ja sihtide seadmisele.“

Keskkonnapoliitika peab hõlmama järgmist:

- kohustus järgida õigusaktide ja muid nõudeid, mis seonduvad organisatsiooni keskkonnanäppidega;
- kohustus vältida saastamist;
- kohustus keskkonnatoimet pidevalt parandada.

Keskkonnapoliitika on **raamistik, mille alusel võtta meetmeid** ning seada strateegilisi keskkonnanäppide ja -ülesandeid (vt allpool). See peab olema selgesõnaline ja selles tuleb käsitleda peamisi prioriteete, mille raames võib määrata täpsemalt kindlaks konkreetseid eesmärgid ja ülesanded.

2.2.3. Kavandamine

Kui eelkirjeldatud põhimõttelised teemad on käsitletud, on järgmine samm kavandamine.

2.2.3.1. Keskkonnanäppide ja -ülesanded

„Keskkonnanäpp“ – keskkonnapoliitikast tulenev üldine keskkonnanäpp, mille organisatsioon on endale saavutamiseks seadnud ja mis on võimaluse korral kvantifitseeritud.“

„Keskkonnanäpp“ – keskkonnanäppidest tulenev organisatsiooni või tema osade suhtes kohaldatav üksikasjalik tulemuslikkuse nõue, mis tuleb nende eesmärkide saavutamiseks kehtestada ja täita.“

Organisatsioon peab kooskõlas oma keskkonnapoliitikaga kavandama ja dokumenteerima eesmärgid ja üksikasjalikud ülesanded organisatsiooni iga asjakohase aspekti kohta.

Pärast eesmärkide kindlaksmääramist on järgmine etapp seada neist lähtuvad asjakohased ülesanded. Ülesannete abil on võimalik kavandada konkreetseid meetmeid, mis tuleb heaks keskkonnajuhtimiseks ellu viia.

Joonis 4

Eesmärkide, ülesannete ja meetmete seos

⁽¹⁾ Vastavalt EMASi määruse artiklis 45 kirjeldatud ametlikule menetlusele.

Näide

Keskkonnaeesmärk	Viia miinimumini ohtlike jäätmete teke.
Ülesanne	Vähendada orgaaniliste lahustite kasutamist protsessis kolme aasta jooksul 20 %.
Meetmed	Võimaluse korral lahustite korduskasutamine, orgaaniliste lahustite ringlussevõtt.

Eesmärgid ja ülesanded peaksid võimaluse korral olema mõõdetavad ja kooskõlas organisatsiooni keskkonnapoliitikaga. Kasulik on rakendada SMART-kriteeriume:

- konkreetne (*specific*) – iga ülesandega tuleks lahendada üht kindlat probleemi;
- mõõdetav (*measurable*) – iga ülesanne peaks olema väljendatud kvantitatiivselt;
- saavutatav (*achievable*) – ülesanded peaksid olema täidetavad;
- realistlik (*realistic*) – ülesanded peaksid olema paljunõudvad ja soodustama pidevat täiustamist, olemata seejuures liiga keerukad. Kui ülesanded on täidetud, võib need alati läbi vaadata;
- tähtajaline (*time-bound*) – iga ülesande saavutamiseks tuleks panna paika tähtaeg.

Kui sektori jaoks, milles organisatsioon tegutseb, on olemas EMASi määruse artiklis 46 osutatud sektori võrdlusdokument, peaks organisatsioon kasutama selle asjakohaseid elemente. Neid tuleks kasutada organisatsiooni keskkonnanäülesannete ja -eesmärkide kindlaksmääramisel ja läbivaatamisel kooskõlas keskkonnanäülevaates ja -poliitikas kindlaks tehtud asjakohaste keskkonnaaspektidega. Samas ei ole kindlaksmääratud tipptaseme võrdlusaluste täitmine kohustuslik, sest EMASi raames hindavad organisatsioonid ise, kui otstarbekad on võrdlusalused ning kui teostatav parimate tavade rakendamine kulude ja kasu seisukohast.

2.2.3.2. Keskkonnakava

„Keskkonnakava“ – keskkonnaeesmärkide ja -ülesannete saavutamiseks võetud või kavandatud meetmete, vastutuse ja vahendite kirjeldus ning keskkonnaeesmärkide ja -ülesannete täitmise tähtajad.“

Keskkonnakava on vahend, millega aidata organisatsioonil igapäevaselt täiustusi kavandada ja ellu viia. See peaks olema ajakohane ja piisavalt üksikasjalik, et anda ülesannete täitmisel tehtud edusammudest ülevaade. Kavas tuleks täpsustada, kes vastutavad eesmärkide ja ülesannete täitmise eest, ning esitada ressurside ja ajakava üksikasjad. Ressursid ise (nt finants- ja tehnilised vahendid ning inimressursid) ei saa olla keskkonnaeesmärgid.

Praktikas koostatakse kava sageli tabelina, kus on esitatud

- otsete ja kaudsete aspektidega seotud keskkonnaeesmärgid;
- konkreetset ülesanded eesmärkide saavutamiseks ning
- iga ülesandega seotud meetmed, vastutus, vahendid ja tähtajad:
 - meetme(te) kirjeldus,
 - ülesande täitmise eest vastutav isik,
 - olukord rakendamise alguses,
 - ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid,
 - ülesande täitmisel tehtavate edusammude jälgimise sagedus,
 - taotletav lõpptulemus, sh tähtaeg,
 - eelnimetatud protsessiga seotud tõendusdokumendid tuleb säilitada.

Kava koostamisel tuleks arvesse võtta nii otseseid kui ka kaudseid aspekte. Organisatsioon peaks võtma kohustuse oma keskkonnatoimet pidevalt parandada.

Keskkonnatoime parandamiseks rakendatavate meetmete üle otsustamisel peaks organisatsioon juhul, kui sektori jaoks, milles ta tegutseb, on olemas EMASi määruse artiklis 46 osutatud sektori võrdlusedokument, kasutama selle asjakohaseid elemente.

Eelkõige peaksid nad arvestama asjakohaseid parimaid keskkonnajuhtimistavasid ja tippaseme võrdlusaluseid (mis näitavad parimate osalejate keskkonnatoime taset) meetmete ja tegevuse kindlaksmääramiseks ning võimaluse korral prioriteetide seadmiseks, et keskkonnatoimet (veelgi) parandada.

Samas ei ole parimate keskkonnajuhtimistavade rakendamine või kindlaks määratud tippaseme võrdlusaluste täitmine kohustuslik, sest EMASi raames hindavad organisatsioonid ise, kui otstarbekad on võrdlusalused ning kui teostatav parimate tavade rakendamine kulude ja kasu seisukohast.

2.2.4. Rakendamine ja toimimine

2.2.4.1. Ressursid, rollid, vastutusala ja volitused

EMASi õnnestumiseks peab tippjuhtkond olema valmis tagama selle süsteemi toetamiseks vajalike ressursside ja organisatsioonistruktuuride olemasolu. Nende hulka kuuluvad inimressursid ja erioskustega töötajad, organisatsiooniline taristu, tehnoloogia ning finantsressursid.

Keskkonnaülevaates on analüüsitud olemasolevat organisatsioonilist taristut, juhtimistavasid ja menetlusi. Nüüdses etapis on õige aeg vajaduse korral kohandada organisatsiooni sisestruktuure ja -menetlusi.

Organisatsiooni tippjuhtkond peab määrama juhtkonna esindaja, st isiku, kes lõppkokkuvõttes vastutab keskkonnajuhtimissüsteemi eest. Tema ülesanne on tagada, et kõik keskkonnajuhtimissüsteemi nõuded kehtivad, toimivad ja on ajakohased, ning hoida üldjuhtkonda süsteemi toimimisega kursis. Ta peaks andma aru süsteemi tugevatest ja nõrkadest külgedest ning vajalikest täiustustest.

Esindaja peaks olema kvalifitseeritud ja kursis keskkonnaküsimuste, keskkonnaalaste õigusaktide nõuete ja juhtimisaspektidega ning tal peaks olema rühmatöö kogemused ja juhtimise ja koordineerimisega seotud oskused. Organisatsioon peab tagama kõikide nimetatud pädevuste olemasolu organisatsioonis.

Pädevus, koolitus ja teadlikkus

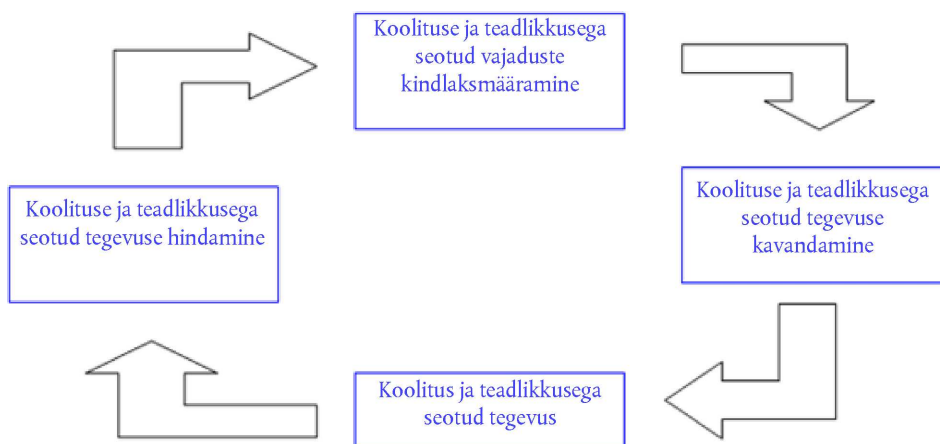
Organisatsioon peab määrama kindlaks kogemused ja teadmised, mis töötajatel heade keskkonnajuhtimistulemuste saavutamiseks peavad olema.

Ta peab välja töötama, ellu viima ja toimivana hoidma menetluse, millega selgitada välja koolitusvajadused, ning tegema kõik vajaliku selleks, et keskkonnajuhtimissüsteemi kaasatud töötajatel oleksid asjakohased teadmised järgmisest:

- organisatsiooni keskkonnapoliitika;
- õigusaktide nõuded ja muud organisatsiooni suhtes kehtivad keskkonnaalased nõuded;
- eesmärgid ja ülesanded, mis on seotud kogu organisatsiooni jaoks ning töötajate konkreetsete töövaldkondade jaoks;
- keskkonnaaspektid ja -mõju ning nende seire meetodika;
- töötajate rollid ja vastutusala keskkonnajuhtimissüsteemi raames.

Igaüks, kes töötab organisatsiooni heaks või selle nimel, peaks olema teadlik oma rollist EMASi raames ja süsteemi keskkonnakasust. Neile tuleks võimaldada koolitus või vähemalt juurdepääs koolitusele keskkonnateadlikkuse ja organisatsiooni keskkonnajuhtimissüsteemi vallas.

Joonis 5

Vooskeem koolituse kohta keskkonnajuhtimissüsteemi raames

Keskkonnateadlikkust võib suurendada koolituse või muu tegevuse, nt teavituskampaaniate, uuringute jms abil.

Aktiivselt kaasatud töötajad on pideva eduka parandamise liikumapanev jõud ning just nemad aitavad EMASi organisatsioonis juurutada. Neid võib kaasata näiteks keskkonnakomitee, tööruhmade, ettepanekute süsteemide, stiimuliprogrammide või muu tegevuse kaudu.

Süsteemi arendamise ja rakendamise raames peaks eri tasandi töötajatel olema oma rollid. Töötajad võivad olla kaasatud näiteks järgmisse tegevusse:

- keskkonnaaspektide kindlakstegemine;
- menetluste ja/või juhiste väljatöötamine ja läbivaatamine;
- ettepanekud keskkonnaeesmärkide ja -ülesannete kohta;
- siseauditiprotsessis osalemine;
- EMASi keskkonnaaruande koostamine.

Juhtkond peab andma töötajatele pidevat tagasisidet ja küsima töötajatelt tagasisidet.

2.2.4.2. Teabevahetus

Hea organisatsioonisisene ja -väline kahe-suunaline teabevahetus on EMASis registreeritud keskkonnajuhtimissüsteemi edukaks rakendamiseks väga tähtis. Organisatsioon peab tunnistama vajadust keskkonnaküsimustes sidusrühmadega suhelda ning sellise suhtluse väärtust. Ta on kohustatud avalikustama keskkonnaaruande ning tal tuleb määrata kindlaks, mida ja kellele teatavaks tehakse. Ta peab jälgima teabevahetuse tulemusi ja otsustama, kas see on olnud tulemuslik.

Organisatsioonisisene teabevahetus peaks toimima mõlemas suunas (ülevalt alla ja alt üles). Seda võib teha intraneti, brošüüride, organisatsioonisiseste trükiste, uudiskirjade, ettepanekute kastide, koosolekute, teadetetahvlite jms abil.

Organisatsioonivälise teabevahetuse vahendid on näiteks EMASi keskkonnaaruanne, internet, teemapäevad, pressiteated, brošüürid ja EMASi logo kasutamine, kui see on võimalik ja lubatud ⁽¹⁾.

2.2.4.3. Dokumenteerimine ja dokumentide kontroll

Keskkonnajuhtimissüsteemi kohta tuleks koostada dokumendid, mis hõlmavad järgmist:

- keskkonnapoliitika;
- keskkonnaeesmärgid ja -ülesanded;

⁽¹⁾ Vastavalt EMASi määruse artiklile 10 ja V lisale ning käesoleva dokumendi 3. jaotisele.

- keskkonnajuhtimissüsteemi kohaldamisala kirjeldus;
- keskkonnajuhtimissüsteemi põhielementide kirjeldus;
- rollid, vastutusosalad ja volitused;
- toimimise ohjamise juhtimise menetlus;
- tegevuskord;
- tööjuhised.

Dokumendid peaksid olema selged ja täpsed, et vältida segaduse tekkimist või väärarusaamist.

EMASi dokumendid võib lisada muudesse juhtimissüsteemidesse (kvaliteet, energia, tervishoid ja ohutus jms) või vastupidi, et muuta need võimalikult optimaalseks, vältida dubleerimist ja vähendada bürokraatiat.

VKEd peaksid võtma eesmärgiks tagada oma töötajatele selge, lihtne ja kergesti kasutatav dokumentatsioon.

Keskkonnajuhtimissüsteemi juhend

Juhend hõlmab keskkonnapoliitikat, -menetlusi ja -tegevust. Juhend tuleks lisada organisatsiooni iga-aastasessse juhtimiskavasse. Juhend ei pea olema pikk ega keeruline. See peaks aitama töötajatel mõista, kuidas organisatsioon on oma keskkonnajuhtimissüsteemi sisse seadnud ja üles ehitanud, kuidas keskkonnajuhtimissüsteemi eri osad on omavahel seotud ning missuguseid rolle konkreetsed isikud süsteemis täidavad. Selline juhend ei ole kohustuslik, kuigi enamik organisatsioone on selle olemasolu kasuks otsustanud.

Menetlused

Menetlust käsitlevates dokumentides on kirjeldatud, KUIDAS, MILLAL ja KES peab konkreetsed toimingud tegema.

Näiteks võib tuua järgmiste toimingute menetlused:

- oluliste aspektide kindlakstegemine ja hindamine;
- õigusnormidele vastavuse ohjamine;
- kindlakstehtud oluliste keskkonnaaspektide ohjamine;
- seire ja mõõtmise juhtimine;
- hädaolukorraks valmisoleku juhtimine;
- nõuetele mittevastavuse ning ennetus- ja parandusmeetmete juhtimine;
- pädevuse, koolituse ja teadlikkuse väljaselgitamine ja juhtimine;
- teabevahetuse juhtimine;
- dokumentide haldamine;
- tõendusdokumentide haldamine;
- siseauditite juhtimine.

Tööjuhised

Tööjuhised peavad olema selged ja kergesti mõistetavad. Need peaksid andma ülevaate tegevuse tähtsusest, sellega seotud keskkonnariskist, tegevuse sooritamise eest vastutavate töötajate erikoolitusest ning tegevuse üle peetava järelevalve üksikasjadest. Kasulik võib olla illustreerida juhised piltide või piktogrammidega või muul viisil tagada, et kõik töötajad nendest kergesti aru saaksid.

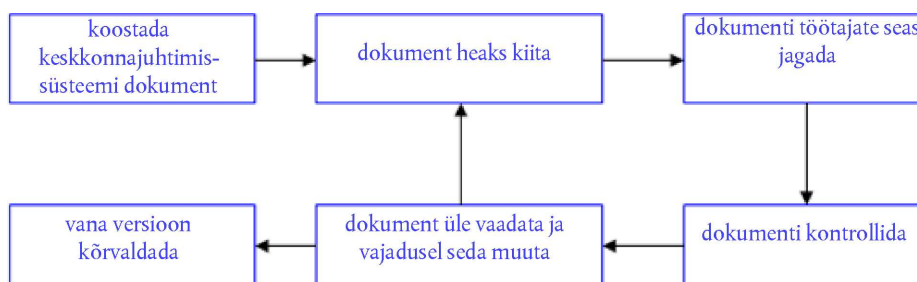
Dokumentide haldamine

Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma menetluse, millega hallata keskkonnajuhtimissüsteemi tarbeks koostatud dokumente. Erilist tähelepanu tuleks pöörata tõendusdokumentidele (vt punkt 2.2.5.4).

See nõuab menetlust, mille abil saab teha järgmist.

Joonis 6

Dokumentide haldamise protsess keskkonnajuhtimissüsteemi raames

Süsteem peaks tagama, et dokumentide eri versioonid on jätkuvalt kättesaadavad ning dokumendid jäävad loetavaks ja on kergesti identifitseeritavad.

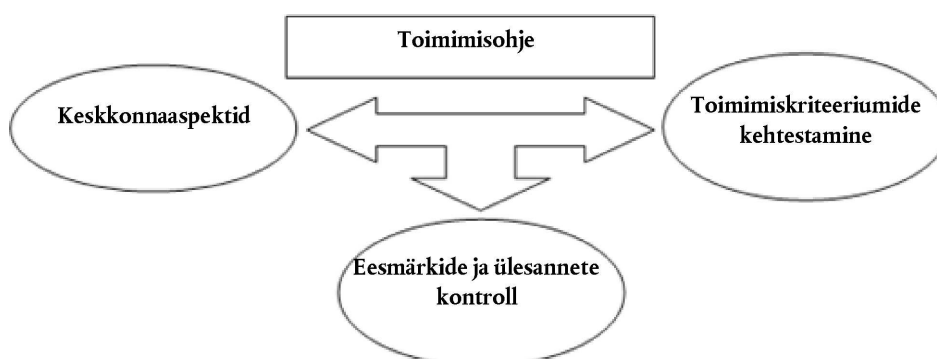
Välise päritoluga dokumendid võib kaasa arvata, sest sageli on need keskkonnajuhtimissüsteemi nõuetekohase toimimise tagamiseks hädavajalikud. Sellised dokumendid võiksid sisaldada kohalikest ametiasutustest ja riigiasutustest pärit teavet, seadmete kasutusjuhendeid, tervise- ja ohutuskaarte jms.

2.2.4.4. Toimimise ohjamine

Toimimise ohjamine hõlmab oluliste keskkonnaaspektidega seotud toimingute kindlakstegemist ja kavandamist kooskõlas poliitika, eesmärkide ja ülesannetega (vt joonis 7). See võib sisaldada ka sellist tegevust nagu seadmete hooldus, käivitamine ja seiskamine, kohapeal tegutsevate töövõtjate juhtimine ning tarnijate või müüjate pakutavad teenused. Vaja on menetlusi, et käsitleda kindlakstehtud riske, seada ülesanded ja mõõta keskkonnatoimet (eelistatavalt selgete keskkonnanäitajate abil). Menetlustes tuleb määrata normtingimused. Normist kõrvale kalduvad tingimused ja hädaolukorrad peavad olema kindlaks määratud ja kirjeldatud. Toimimise ohjamise menetlused peaksid olema korralikult dokumenteeritud ja esitatud siseauditeerimiseks.

Joonis 7

Toimimise ohjamine

2.2.4.5. Valmisolek hädaolukorraks ja hädaolukorras tegutsemine

Organisatsioon peab välja töötama, ellu viima ja toimivana hoidma menetlused, millega selgitada välja võimalikud hädaolukorrad ja õnnetused, et

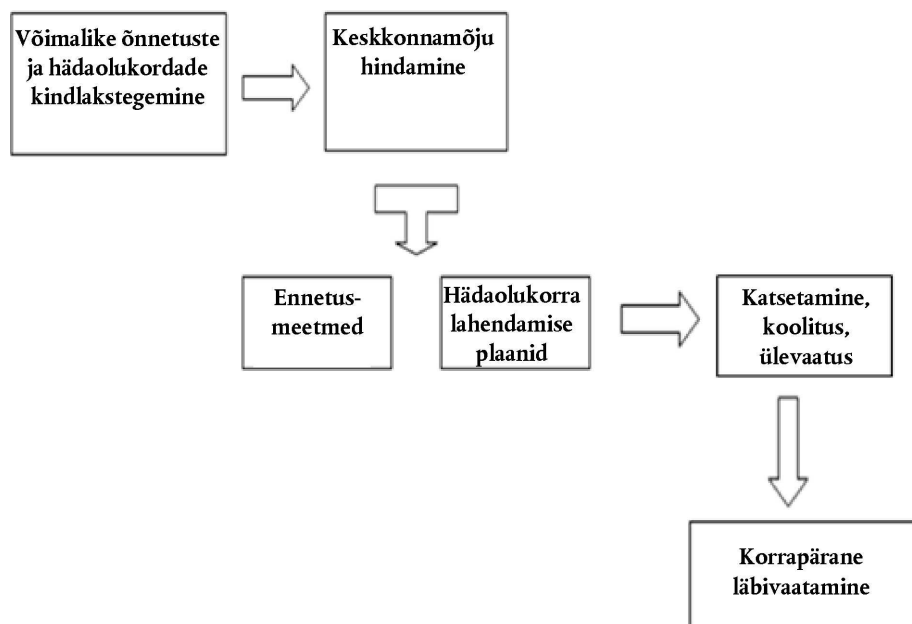
- hoida ära õnnetuseoht;
- kirjeldada, kuidas organisatsioon õnnetuste korral tegutseb;
- hoida ära või leevendada kaasnevat kahjulikku keskkonnamõju.

Hädaolukorra lahendamise plaani olemasolu on potentsiaalselt riskantses tegevuses osalevate tööstusharude ja organisatsioonide jaoks ülimalt tähtis.

Organisatsioon peab korrapäraselt vaatama üle oma hädaolukorraks valmisoleku (sh asjakohane koolitus) ning hädaolukorras tegutsemise menetlused. Vajaduse korral tuleks neis muudatusi teha, eeskätt pärast hädaolukordi või õnnetusi. Menetlusi tuleks ka korrapäraselt katsetada.

Joonis 8

Hädaolukorra lahendamise plaanid

2.2.5. Kontroll

2.2.5.1. Seire ja mõõtmine

Organisatsioon peab välja töötama, ellu viima ja toimivana hoidma menetluse oluliste parameetrite, näiteks õhku eralduvate saasteainete, jäätmete, vee ja müra korrapäraseks seireks ja mõõtmiseks, et omandada saadud tulemustest lisaväärtust. Keskkonnatoime põhinäitajatest aruandmine on kohustuslik (vt punkt 2.3.2).

Arvesse tuleb võtta seiret käsitlevaid õigusaktide nõudeid, ning seirekriteeriumid, nagu kontrollide sagedus ja meetodika, peavad nendega kooskõlas olema. Sellekohane teave on kasulik, et tagada

- vastavus õigusaktide nõuetele ja eeskirjadele;
- keskkonnatoime täpne hindamine;
- täielik ja läbipaistev EMASi aruanne.

Olenevalt organisatsiooni vajadustest võib mõõta ja seirata ka muid tegureid, nagu

- olulised keskkonnanähtused,
- keskkonnapoliitika ja -eesmärgid,
- töötajate teadlikkus jms.

Mõõteseadmeid tuleb õigusaktidele vastamiseks ja täpsete tulemuste saamiseks korrapäraselt kalibreerida.

2.2.5.2. Õigusnormidele vastavuse hindamine

Õigusnormidele vastavus on EMASi määruse põhiolemus, mille täitmata jätmise korral ei saa organisatsioon registreeruda, ning seega peab tal olema menetlus, millega vastavust korrapäraselt läbi vaadata ja hinnata.

Parim viis selleks on koostada nimekiri kõikidest asjakohastest õigusaktidest ja erinõuetest ning võrrelda seda organisatsiooni konkreetse olukorraga (vt tabel 6). Suurematel keerulisema ülesehitusega organisatsioonidel võib tekkida vajadus kasutada andmebaase või organisatsioonivälisest abi.

Kui tõendaja leiab näiteid õigusnormidele mittevastavusest, mida ei ole parandatud, ei ole tal õigust keskkonnaaruannet kinnitada ega lõppdeklaratsiooni allkirjastada (VII lisa).

Tabel 6

Lihtsa õigusnormidele vastavuse hindamise näide

Kohaldatavad keskkonnanähtused õigusaktid	Erinõue	Olukord organisatsioonis	Tulemus
Jäätmeid käsitlevad õigusaktid	— Jäätmetootmisluba — Jäätmekäitlus	— Luba on aegunud — Jäätmekäitlus on kontrolli all	Hankida ajakohastatud luba
Õhku eralduvaid saasteaineid käsitlevad õigusaktid	— Heite piirnormid: NO _x , SO _x , osakesed jms — Kateldega seotud luba	— Allpool piirnorme — Luba ajakohane	OK
Müra käsitlevad õigusaktid	— Müra piirnorm piirkonnas	— Allpool lubatud taset	OK
Veetöötlust käsitlevad õigusaktid	— Eritöötlemine (P ja N kõrvaldamine) — Heitvee piirnormid — Luba suunata heide vooluveekogusse	— Ei ole veel kasutusel — Ei vasta täielikult õigusnormidele — Luba ajakohastamata	Olukord parandada
Kasvuhoonegaase käsitlevad õigusaktid	— Eraldatud kasvuhoonegaaside saastekvoodid	— Allpool piirnormi	OK. Võimalik mõned saastekvoodid müüa.

2.2.5.3. Nõuetele mittevastavus ning parandus- ja ennetusmeetmed

Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma menetluse tegelike ja võimalike EMASi nõuetele mittevastavuste korral tegutsemiseks.

Menetlus peab sisaldama viise, mille abil

- teha mittevastavus kindaks ja olukorda parandada;
- uurida mittevastavuse põhjust ja mõju;

- hinnata vajadust võtta meetmeid, et vältida mittevastavuse kordumist;
- dokumenteerida parandusmeetmete tulemused;
- hinnata vajadust võtta meetmeid, et mittevastavust vältida;
- rakendada asjakohaseid ennetusmeetmeid, et mittevastavusjuhtumeid vältida, ning
- vaadata üle parandus- ja ennetusmeetmete tulemuslikkus.

Nõuetele mittevastavus – igasugune menetlustes ja tehnilistes juhistes esitatud põhinõuete täitmata jätmine.

Nõuetele mittevastavus võib tuleneda inimlikust või rakendusveast. Muudatused, mille abil olukord parandada ja mittevastavuse kordumist vältida, tuleb teha võimalikult kiiresti.

Nõuetele mittevastavuse võib kindlaks teha

- toimimise ohjamise,
- sise-/välisauditi,
- juhtkonnapoolse ülevaatus kaudu või
- igapäevase tegevuse käigus.

Parandus- ja ennetusmeetmed

Nõuetele mittevastavustest tuleb teatada EMASi eest vastutavale juhtkonna esindajale, et ta saaks vajaduse korral teha otsuseid parandusmeetmete kohta.

Võimalike nõuetele mittevastavuste kindlakstegemise korral tuleb teatada EMASi eest vastutavale juhtkonna esindajale, et ta saaks vajaduse korral teha otsused ennetusmeetmete kohta.

Nii parandus- kui ka ennetusmeetmed tuleks dokumenteerida. Sellest tulenevalt võivad keskkonnajuhtimissüsteemi dokumendid muutmist vajada.

2.2.5.4. Tõendusdokumentide kontroll

Organisatsioon peab sisse seadma tõendusdokumentide säilitamise süsteemi, et tõendada vastavust oma keskkonnajuhtimissüsteemi nõuetele.

Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma oma tõendusdokumentide haldamise menetluse. See peaks hõlmama tõendusdokumentide identifitseerimist, hoidmist, kaitset, leidmist, säilitamist ja kasutuselt kõrvaldamist.

Tõendusdokumendid peavad olema identifitseeritavad, loetavad, ajakohastatud ja jälgitavad ning sellisteks ka jääma.

Näited sellest, mille kohta tõendusdokumente vaja:

- elektri-, vee- ja toorainetarbimine;
- tekitatud (ohtlikud ja tava)jäätmed;
- kasvuhoonegaaside heitkogus;
- vahejuhtumid, õnnetused ja kaebused;
- õigusaktide nõuded;
- auditaruanded ja juhtkonnapoolsed ülevaatused;
- kontrolliaruanded;
- olulised keskkonnaaspektid;
- nõuetele mittevastavus ning parandus- ja ennetusmeetmed;
- teabevahetus ja koolitus;

- töötajate antud soovitused ning
- koolituskursused ja seminarid.

2.2.6. Siseaudit

Siseauditit on üksikasjalikult käsitletud EMASi määruse III lisas.

„Keskonnaalane siseaudit“ – süstemaatiline, dokumenteeritud, korrapärane ja objektiivne hinnang organisatsiooni keskkonnategevuse, juhtimissüsteemi ja keskkonnakaitseliste protsesside tulemuslikkusele.“

Organisatsioon peab juhtimissüsteemi osana sisse seadma siseauditimenetluse. See peab hõlmama auditite kavandamise ja tegemise, nende tulemustest aruandmisega ja seotud tõendusdokumentide säilitamisega seotud vastutust ja nõudeid ning auditi kriteeriumide, ulatuse, sageduse ja meetodite kindlaksmääramist.

Siseauditi eesmärk on

- teha kindlaks, kas keskkonnajuhtimissüsteem vastab EMASi määruse nõuetele;
- teha kindlaks, kas süsteem on nõuetekohaselt rakendatud ja toimivana hoitud;
- tagada, et organisatsiooni juhtkonnale on edastatud teave, mida on vaja organisatsiooni keskkonnatoime ülevaatomiseks;
- tagada keskkonnajuhtimissüsteemi tulemuslikkus.

Audit tuleb teha objektiivselt ja seda peavad tegema sõltumatud audiitorid. Siseaudiitor võib olla organisatsiooni koolitatud töötaja või organisatsiooniväline isik või rühm.

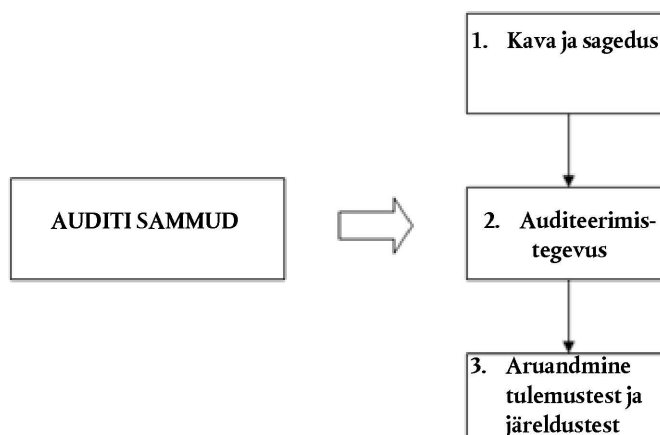
Üldeeskirjad

- Koostatakse auditikava,
- määratakse kindlaks auditi ulatus. See sõltub organisatsiooni suuruselt ja liigist. Ulatus peab hõlmama käsitletavaid valdkondi, auditeeritavat tegevust, arvesse võetavaid keskkonnakriteeriume ja auditiga hõlmatavat ajavahemikku;
- määratakse kindlaks ressursid, mida on auditeerimiseks vaja, nt koolitatud töötajad, kellel on head teadmised tegevusest, tehnilistest aspektidest, keskkonnaaspektidest ja õigusaktide nõuetest;
- tehakse kindlaks, et kõikide organisatsiooni tegevusalade puhul järgitakse eelnevalt kindlaksmääratud menetlusi ning
- tehakse kindlaks võimalikud uued probleemid ja seatakse sisse nende ärahoidmise meetmed.

Siseauditiprotsessi etapid

Joonis 9

Siseauditiprotsessi etapid

2.2.6.1. Auditikava ja auditeerimise sagedus

Kavas tuleb käsitleda järgmist:

- siseauditi erieesmärgid;
- kuidas kontrollida, kas keskkonnajuhtimissüsteem on sidus ja kooskõlas organisatsiooni poliitika ja kavaga ning vastab EMASi nõuetele;
- vastavus kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuetele.

Oma olulistest keskkonnavalaspektidest nõuetekohase ülevaate saamiseks peab organisatsioon tegema siseauditi igal aastal. Organisatsiooni kogu tegevust hõlmava auditeerimistsükli pikkus on kolm aastat. Väikeste organisatsioonide puhul võib seda ajavahemikku pikendada nelja aastani.

Konkreetses tegevuse auditeerimise sagedus on erinev sõltuvalt

- asjaomase tegevuse laadist, ulatusest ja keerukusest;
- tegevusega seotud keskkonnavalaste suurusest;
- eelmiste audititega väljaselgitatud probleemide tähtsusest ja kiireloomulisusest ning
- varasematest keskkonnavalaprobleemidest.

Üldjuhul tuleb suurema keskkonnavalaste juuga keerukamat tegevust auditeerida sagedamini.

Rahuldavate tulemuste saavutamiseks peab kõikidel siseauditeerimisse kaasatud töötajatel olema selge ülevaade ülesande keskkonnavalasemärkidest ja iga osalise konkreetsest rollist (juhid, juhatajad, töötajad, audiitorid jne).

2.2.6.2. Siseauditeerimine

Tähtis on siseaudit eelnevalt ette valmistada. Kõigepealt on vaja määrata audiitor/auditirühm. Organisatsioon võib kasutada audiitoritena omaenda töötajaid või kaasata välisaudiitorid. Nad peavad olema objektiivsed ja erapooletud ning nõuetekohaste oskuste ja koolitusega. Audiitor/auditirühm peaks

- valmistama ette hea auditikava, kogudes teavet eesmärgi, ulatuse, koha ja kuupäeva kohta, mis organisatsiooniga on kokku lepitud;
- edastama auditikava organisatsioonile piisavalt aegsasti;
- koostama kontrollnimekirjad;
- jaotama auditirühmas ülesanded.

Et audit oleks sihipärane, peab auditirühm kontrollima, kas tegevus vastab keskkonnavalastele õigusaktidele, kas eesmärgid ja ülesanded on täidetud ning kas juhtimissüsteem on tulemuslik ja asjakohane.

Auditiprotsess peab sisaldama järgmisi etappe:

- luuakse arusaam juhtimissüsteemist;
- hinnatakse süsteemi tugevaid ja nõrku külgi;
- kogutakse asjakohast teavet (nt andmed, tõendus- ja muud dokumendid);
- hinnatakse audititulemusi;
- koostatakse auditijäreldused ning
- antakse audititulemustest ja -järeldustest aru.

2.2.6.3. Aruandmine audititulemustest ja -järeldest

Auditaruande eesmärk on anda juhtkonnale

- kirjalikke andmeid auditi ulatuse kohta;
- teavet eesmärkide saavutamise ulatuse kohta;
- teavet eesmärkide ja organisatsiooni keskkonnapoliitika kooskõla kohta;
- teavet seiresüsteemi usaldusväärsuse ja tulemuslikkuse kohta;
- vajaduse korral soovitusi parandusmeetmete kohta.

Aruanne tuleb esitada EMASi eest vastutavale juhtkonna esindajale, kes teeb lõpliku otsuse parandusmeetmete kohta, kui on kindlaks tehtud nõuetele mittevastavus (sh õigusnormidele mittevastavuse juhtumid).

2.2.7. Juhtkonnapoolne ülevaatus

Tippjuhtkond peab juhtimissüsteemi korrapäraselt (vähemalt igal aastal) üle vaatama, et tagada selle eesmärgipärasus ja tulemuslikkus. Juhtkonnapoolne ülevaatus tuleb dokumenteerida ja tõendusdokumendid tuleb säilitada.

Juhtkonnapoolse ülevaatuise sisu

Sisendid:

- siseauditite tulemused, sh hinnangud õigusnormidele vastavuse kohta;
- organisatsiooniväline teabevahetus;
- kaebused;
- eesmärkide ja ülesannete täitmise määr;
- parandus- ja ennetusmeetmete seis;
- eelnevate juhtkonnapoolsete ülevaatuste järelemeetmed;
- muutuvad asjaolud, sh õigusaktidega seotud areng, keskkonnaalased muutused;
- parandussoovitused.

Väljundid hõlmavad kõiki otsuseid ja tegevusi, samuti keskkonnapoliitika, -eesmärkide ja -ülesannete ning keskkonnajuhtimissüsteemi muude osade võimalikke muudatusi.

2.3. EMASi KESKKONNAARUANNE

„Keskkonnaaruanne“ – üldsusele ja teistele huvitatud isikutele esitatav põhjalik teave, mis käsitleb organisatsiooni struktuuri ja tegevust; keskkonnakava, -eesmärke ja -ülesandeid; keskkonnategevuse tulemuslikkust ja kehtivatele keskkonnaalastele õiguslikele kohustustele vastavust.“

Võrreldes muude keskkonnajuhtimissüsteemidega on keskkonnaaruanne üks EMASi ainulaadseid elemente.

Üldsuse jaoks kinnitab see organisatsiooni kohustust võtta keskkonnameetmeid.

Organisatsiooni jaoks on see hea võimalus näidata, mida ta keskkonna olukorra parandamiseks teeb.

EMASis on keskkonnaaruandele ette nähtud teatavad miinimumnõuded, kuid organisatsioon võib otsustada üksikasjalikkuse, struktuuri ja formaadi üle, kuni sisu on selge, usaldusväärne, usutav ja õige. Organisatsioon võib otsustada, kas ta soovib lisada keskkonnaaruande oma aastaaruandesse või muusse, näiteks ettevõtja sotsiaalset vastutust käsitlevasse aruandesse.

2.3.1. EMASi keskkonnaaruande miinimumsisu

- 1) EMASi kohast registreerimist taotleva organisatsiooni selge ja ühetähenduslik kirjeldus, kokkuvõtte tema tegevusest, toodetest ja teenustest ning vajaduse korral suhe emaorganisatsiooniga:

sisu ilmestamiseks lisada diagramme, kaarte, vooskeeme, aerofotosid jms. Tegevuse kirjeldamiseks tuleks lisada ka NACE koodid.

- 2) Organisatsiooni keskkonnapoliitika ja keskkonnajuhtimissüsteemi lühikirjeldus:

süsteemi nõuetekohane kirjeldus on tähtis, et esitada selge teave toimimisstruktuuri kohta. Käsitleda tuleb ka keskkonnapoliitikat.

- 3) Organisatsiooni kõikide selliste oluliste otsete ja kaudsete keskkonnaaspektide kirjeldus, millel on oluline keskkonnamõju, ning selgitus nende aspektidega seotud mõju laadi kohta (EMASi määruse I lisa punkt 2):

otsesed ja kaudsed keskkonnaaspektid tuleks esitada eraldi. Mõlemate aspektide mõju tuleks esitada tabelite või voodiagrammide abil.

- 4) Tähtsate keskkonnaaspektide ja keskkonnamõjuga seotud keskkonnaeesmärkide ja -ülesannete kirjeldus:

kasutada ülesannete ja eesmärkide loendeid ning näitajaid, mille abil hinnata keskkonnatoime parandamiseks tehtud edusamme. Lisada keskkonnakava ning esitada konkreetsed keskkonnatoime parandamiseks võetud või kavandatavad meetmed.

- 5) Kokkuvõtte olemasolevatest andmetest, milles seoses olulise keskkonnamõjuga võrreldakse organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkust selle keskkonnaeesmärkide ja -ülesannetega. Esitatakse andmed EMASi määruse IV lisa punktis C osutatud põhinäitajate ja muude asjakohaste olemasolevate keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajate kohta:

põhinäitajate keskmes on kuus põhivaldkonda: energia, materjalid, vesi, jäätmed, bioloogiline mitmekesisus (maakasutuse kaudu) ja heited (vt punkt 2.3.2.2).

Organisatsioon peab esitama andmed oma keskkonnatoime kohta, lähtudes ka muudest täpsematest näitajatest, mis on seotud keskkonnaülevaates nimetatud oluliste keskkonnaaspektidega (vt punkt 2.3.2.3). Kui puuduvad kvantitatiivsed andmed oluliste otsete või kaudsete keskkonnaaspektide kohta teabe esitamiseks, annavad organisatsioonid oma keskkonnatoime kohta aru kvalitatiivsete näitajate abil.

Kui asjaomase sektori jaoks on olemas EMASi määruse artiklis 46 osutatud sektori võrdlusdokument, peaksid organisatsioonid keskkonnatoimet käsitlevaks aruandluseks kasutatavate näitajate valimisel võtma arvesse sektori võrdlusdokumendis sisalduvaid asjakohaseid sektoripõhiseid keskkonnatoime näitajaid (¹).

- 6) Muud keskkonnategevuse tulemuslikkusega seotud asjaolud, sealhulgas olulist keskkonnamõju käsitlevate õigusnormide järgimine:

Kasutada tabeleid ja/või graafikuid, milles võrreldakse õigusaktidega kehtestatud piirnorme organisatsiooni poolt mõõdetud ja/või arvatud piirnormidega.

Alati ei ole võimalik mõõta keskkonnatoimet andmete alusel. Tähtsad on ka nn pehmed tegurid, mis võivad hõlmata käitumise muutusi, protsesside täiustamist ja muid keskkonnatoime parandamiseks võetud meetmeid.

Organisatsioonid peaksid nende tegurite kohta aru andmisel võtma arvesse EMASi määruse artiklis 46 osutatud asjakohast sektori võrdlusdokumenti. Nad peaksid seega märkima oma keskkonnaaruandes, kuidas kasutati asjakohaseid parimaid keskkonnajuhtimistavasid ja tiptaseme võrdlusaluseid (kui need on olemas) meetmete ja tegevuse kindlaksmääramiseks ning võimaluse korral prioriteetide seadmiseks, et keskkonnatoimet (veelgi) parandada.

(¹) EMASi määruse IV lisa punkti B alapunkti e kohaselt esitatakse keskkonnaaruandes „kokkuvõtte olemasolevatest andmetest, milles seoses olulise keskkonnamõjuga võrreldakse organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkust selle keskkonnaalaste eesmärkide ja ülesannetega. Esitatakse andmed punktis C osutatud põhinäitajate ja muude asjakohaste olemasolevate keskkonnategevuse tulemuslikkuse näitajate kohta“. IV lisa punktis C on öeldud: „Iga organisatsioon esitab igal aastal ka aruande keskkonnaaruandes kindlaks määratud konkreetsemate keskkonnaaspektidega seotud tulemuslikkuse kohta ning võtab vajaduse korral arvesse artiklis 46 osutatud sektori võrdlusdokumente.“

Organisatsioon peaks hindama parimate keskkonnajuhtimistavade ja tiptaseme võrdlusaluste vajalikkust ja rakendatavust kooskõlas organisatsiooni keskkonnaülevaates kindlaks määratud oluliste keskkonnaaspektidega, samuti tehniliste ja finantsaspektidega.

Sektori võrdlusdokumendi elemente (näitajaid, parimaid keskkonnajuhtimistavasid või tiptaseme võrdlusaluseid), mida ei peeta organisatsiooni keskkonnaülevaates kindlaks määratud oluliste keskkonnaaspektide seisukohast vajalikuks, ei tule keskkonnaaruandes esitada ega kirjeldada.

7) *Vüide kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuetele:*

EMASi kohaselt peab tegevus vastama õigusnormidele. Keskkonnaaruanne on võimalus näidata, kuidas organisatsioon seda saavutab.

Kuigi EMASis registreeritud organisatsioonides peaks olema kättesaadav kõikide asjakohaste õigusaktide nõuete nimekiri, ei ole vaja neid kõiki keskkonnaaruandesse lisada. Siinkohal piisab kokkuvõttest.

8) *Tõendaja nimi ja akrediteerimis- või litsentsimisnumber ning kinnitamise kuupäev:*

kui organisatsioon avaldab oma keskkonnaaruande muu aruande osana, peaks ta aruande sellisena määratlema ning märkima, et tõendaja on aruande kinnitanud. Kuigi artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsiooni lisamine EMASi keskkonnaaruandele ei ole kohustuslik, peetakse seda parimaks tavaks.

2.3.2. **Põhinäitajad ja muud asjakohased olemasolevad keskkonnatoime näitajad**

2.3.2.1. **Põhinäitajad**

Organisatsioonid peavad esitama andmed selliste keskkonnatoime põhinäitajate kohta, mis on olulised organisatsiooni otsuste keskkonnaaspektide seisukohast. Samuti peaksid nad esitama andmed muude keskkonnatoime näitajate kohta, mis on olulised konkreetsemate keskkonnaaspektide seisukohast. Arvesse tuleks võtta sektori võrdlusdokumendi, kui see on olemas.

Põhinäitajaid kohaldatakse igat liiki organisatsioonide suhtes. Need näitavad keskkonnatoimet järgmistes peamistes valdkondades:

- energia,
- materjalid,
- vesi,
- jäätmed,
- maakasutus bioloogilise mitmekesisuse seisukohast,
- heited.

Iga põhinäitaja koosneb arvust A (sisend), arvust B (väljund) ning suhtarvust $R = (A/B)$.

i) **Arv A (sisend)**

Sisend (arv A) tuleb esitada järgmiselt.

Energia:

- a) kogu aastane energiatarbimine, väljendatuna ühikutes MWh või GJ;
- b) punktis a väljendatud tarbimise protsendiline osa, mille organisatsioon on **tootnud** taastuvatest energiaallikatest.

Näitaja b tähistab kogu aastase energiatarbimise seda protsendilist osa, mille organisatsioon on tegelikult taastuvatest energiaallikatest tootnud. See näitaja ei hõlma energiateenuseosutajalt ostetud energiat ning seda võib käsitada keskkonnahoidliku riigihanke meetmete osana.

Materjalid:

eri materjalide aastane kulu (välja arvatud energiakandjad ja vesi), väljendatuna tonnides.

Eri materjalide aastase kulu võib jaotada vastavalt nende kasutamiststarbele. Näiteks võivad need sõltuvalt organisatsiooni tegevusest hõlmata toorainet, nagu metall, puit või kemikaalid, või vahetooteid.

Vesi:

kogu aastane veetarbimine, väljendatuna kuupmeetrites (m³).

Selle näitaja all tuleb esitada andmed organisatsioonis aastas tarbitud vee üldkoguse kohta.

Kasulik on täpsustada veetarbimise eri tüübid ning esitada tarbimisandmed vastavalt veallikale, nt pinnavesi, põhjavesi.

Muu kasulik teave võib käsitleda reovee kogust, samuti töödeldud ja korduskasutatud reovee ning vihma- ja hallvee ringlussevõtu mahtu.

Jäätmed:

see hõlmab järgmist:

- kogu aastane tekitatud jäätmekogus (liikide kaupa), väljendatuna tonnides;
- kogu aastane tekitatud ohtlike jäätmete kogus, väljendatuna kilogrammides või tonnides.

Ohtlike ja muude jäätmete kohta andmete esitamine on EMASi määruse alusel kohustuslik. Hea tava on esitada need mõlema rühma puhul liigiti. Aluseks tuleks võtta keskkonnanäitajate tulemused, sh jäätmetest aruandmisega seotud asjakohased õiguslikud kohustused. Üksikasjalikuma aruande võib koostada kooskõlas riigi jäätmeklassifikatsiooni-süsteemiga, mille kaudu rakendatakse Euroopa jäätmenimistut.

Pikkade jäätmenimekirjade esitamine võib anda vastupidise tulemuse ning tekitada teabevahetuseesmärkide seisukohast segadust, seega on võimalik teavet Euroopa jäätmenimistut kohaselt n-õ klasterdada. Sel juhul võib jäätmed dokumenteerida eri liikide, nt metallide, plasti, paberi, muda, tuha jms kaalu või mahu järgi. Kasulik võib olla ka lisada teave taaskasutatud, ringlusse võetud ja energiatootmiseks kasutatud või prügilatesse ladestatud jäätmete koguse kohta.

Maakasutus bioloogilise mitmekesisuse seisukohast:

maakasutus, väljendatuna ehitiste aluse pinna ruutmeetrites (m²).

Bioloogiline mitmekesisus on keeruline, põhinäitajate seas suhteliselt uus teema. Mõnda bioloogilise mitmekesisuse vähenemise tegurit (kliimamuutused, heide/saaste) on EMASi määruuses juba keskkonnanäitajate ja nendega seotud näitajate käsitlud, hõlmates energia- ja veetarbimist, heiteid, jäätmeid jms.

Iga sektori/organisatsiooni jaoks ei ole olulised kõik bioloogilise mitmekesisuse näitajad ning neid kõiki ei saa asjaomaseid aspekte käsitledes vahetult rakendada. Keskkonnanäitajate peaks andma asjakohastest teguritest hea ülevaate. Organisatsioon peaks lisaks kohalikule mõjule kaaluma ka laiemalt bioloogilisele mitmekesisusele avalduvat otsesest ja kaudset mõju, nt tooraine kaevandamine, hanke-/tarneahel, tootmine ja tooted, vedu ja logistika, turundus ja kommunikatsioon. Kõikide organisatsioonide jaoks olulist ühtset näitajat ei ole.

Ühiseks nimetajaks võib pidada EMASi määruse IV lisas esitatud bioloogilise mitmekesisuse näitajat maakasutuse kohta. See hõlmab üksnes organisatsiooni tööruume hoonestatud ala seisukohast. Siiski soovitatakse väga lisada maakasutuse näitaja alla ka läbilaskmatu materjaliga kaetud alad.

Heited:

- a) kogu aastane kasvuhoonegaaside heitkogus (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆), väljendatuna CO₂-ekvivalenttonnides;
- b) aastane õhku eraldunud saasteainete üldkogus (sh vähemalt SO₂, NO_x, PM), väljendatuna kilogrammides või tonnides.

Märkus. Kuna neil ainetel on erisugune mõju, ei tohiks neid koondada.

Tuleb täpsustada heite, eeskätt kasvuhoonegaaside ja õhusaasteainete kvantifitseerimise põhimõtted (¹). Lähtepunktina peavad organisatsioonid võtma arvesse kehtivaid õigusaktide nõudeid. See kehtib selgelt organisatsioonidele, kelle käitised kuuluvad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi või Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrit käsitleva määruse kohaldamisalasse. Muudel juhtudel võib vajaduse korral kohaldada Euroopa, üldtunnustatud või riigi/piirkonna ühtseid meetodikaid.

Kuigi kohustuslik on esitada vaid otseste aspektidega seotud põhinäitajate andmed, peab organisatsioon võtma arvesse kõiki, nii otseseid kui ka kaudseid olulisi keskkonnaaspekte. Seega on kõige parem olulistest kaudsetest kasvuhoonegaaside heitkogustest teada anda, esitades need eelistatavalt otsese heite andmetest eraldi.

ii) Arv B (väljund)

Aastane koguväljund (arv B) on kõikide valdkondade jaoks sama, kuid seda kohandatakse eri liiki organisatsioonide suhtes järgmiselt:

- a) tootmissektori (tööstussektor) puhul esitatakse kogulisandväärtus miljonites eurodes või kogu aastane füüsiline väljund tonnides. Väikesed organisatsioonid võivad esitada aastase kogukäibe või töötajate arvu;
- b) mittetootmissektori (teenused, haldus) puhul esitatakse töötajate arv.

2.3.2.2. Põhinäitajad ja nendega seotud paindlikkusvõimalused – põhimõtted

Oluline on mõista EMASi määruuses (määruse IV lisa) esitatud näitajate kehtestamise ja paindlikkusvõimaluste põhimõtteid.

IV lisa punkti C alapunktis 1 on märgitud, et näitajad peavad

- a) andma täpse hinnangu organisatsiooni keskkonnatoimele;
- b) olema arusaadavad ja üheselt mõistetavad;
- c) võimaldama hinnata organisatsiooni keskkonnatoime arengut võrreldes eelmiste aastatega;
- d) võimaldama vajaduse korral võrdlust valdkondlike, üleriigiliste või piirkondlike võrdlusalustega;
- e) võimaldama vajaduse korral võrdlust õigusaktide nõuetega.

Need on keskkonnatoime põhinäitajate peamised ülesanded.

Näitajaid võib aga kasutada **paindlikult**, kui see aitab nende ülesandeid täita.

Paindlikkusvõimalused on järgmised.

— **IV lisa punkti C alapunktis 1 osutatud konfidentsiaalsusklausli kasutamise tingimused** – „kui avaldamine kahjustaks organisatsiooni äri või tööstusega seotud teabe konfidentsiaalsust [...], on organisatsioonil lubatud seda teavet aruandes indeksiga siduda, näiteks kehtestades aluseks aasta (indeksinumbriga 100), millest lähtudes näidataks tegeliku sisendi/mõjude arenguid.“ Seda klauslit võib kohaldada, kui näitaja kasutamisel võib avalikuks saada tundlik teave, mis võib anda konkurendile võimaluse arvutada välja tootmise keskmine hind.

(¹) Küll aga ei ole EMASi määruis sobiv dokument, millega kehtestada heitkoguste andmekogude väljatöötamiseks ja/või heite kvantifitseerimiseks vajalik meetodika või vahend.

- **Tingimused, mille alusel JÄTTA ESITAMATA IV lisas ette nähtud konkreetsete põhinäitajatega seotud andmed** – põhinäitajaid käsitlevates IV lisa punkti C alapunkti 2 alapunktides a ja b on märgitud: „Kui organisatsioon otsustab, et üks või enam põhinäitajaid ei ole organisatsiooni oluliste otsuste keskkonnanäitajate osas asjakohased, võib ta nende põhinäitajate andmeid mitte esitada. Organisatsioon põhjendab seda viitega oma keskkonnanäitajatele.“ Läbipaistvuse huvides tuleks see põhjendus märkida ka keskkonnanäitajate osas. Kuna kõik põhinäitajad koosnevad sisendit väljendavast arvust A, väljundit väljendavast arvust B ning suhtarvu A/B väljendavast arvust R, kehtib see paindlikkusvõimalus **kogu põhinäitaja, sealhulgas konkreetse suhtarvu A/B suhtes**.
- **Tingimused, mille alusel kasutada andmete esitamiseks MUUD NÄITAJAT (A/B) KUI IV lisas esitatud konkreetne põhinäitaja** – kui organisatsioon otsustab mitte esitada andmeid IV lisas esitatud konkreetse(te) näitaja(te) alusel, vaid valib muu näitaja, peab ka see näitaja väljendama sisendit A ja väljundit B. Sellise paindlikkusvõimaluse kasutamist tuleks alati põhjendada viitega keskkonnanäitajatele, et osutada, kuidas aitab valitud meetod paremini asjakohast keskkonnatoimet näidata. Selle konkreetse tingimuse puhul tuleks võtta arvesse EMASi sektori võrdluskohandamiskriteeriumi, kui see on asjaomase sektori jaoks olemas. Näiteks võib majutusteenust osutav asutus valida töötajate arvu asemel külastajate ööbimiste arvu, kool õpilaste arvu, jäätmeäritlusorganisatsioon käideldud jäätmete koguse tonnides ning haigla võib eelistada haiglas ööbivate patsientide arvu jne.
- **Tingimused, mille alusel kasutada muid võimalusi sisendi (A) ja väljundi (B) väljendamiseks LISAKS IV lisas esitatud konkreetsetele põhinäitajatele** – organisatsioon võib asjaomase tegevusala aastase kogusisendi/-mõju ning aastase koguväljundi väljendamiseks kasutada ka muid võimalusi. Näiteks võib teenuseid osutav organisatsioon kasutada administratiivse osa puhul väljundi (B) näitajana töötajate arvu ning konkreetse osutatava teenuse puhul muud näitajat.
- **Mõõtühikud** – kui EMASi määruse IV lisas esitatud mõõtühikud ei kajasta selgelt organisatsiooni keskkonnatoimet ega anna seda selgelt teistele edasi, võib kasutada muid võimalusi, kui organisatsioon seda põhjendab. Ühikud peavad olema teisendatavad määruuses nimetatuteks. Ideaaljuhul tuleks lisada allmärkus teisenduse kohta.
- **Kogulisandväärtuse või aasta kogukäibe esitamine muus vääringus kui euro** – kuigi EMASi määruse järgi on kogulisandväärtuse puhul kasutatav väljundi mõõtühik miljonit eurot, võivad euroalast väljaspool asuvad organisatsioonid kasutada oma riigi vääringut.

2.3.2.3. Muud asjakohased keskkonnatoime näitajad

Organisatsioon peab esitama andmed oma keskkonnatoime kohta, lähtudes ka muudest asjakohastest näitajatest, mis on seotud keskkonnanäitajate nimetatud oluliste keskkonnanäitajatega.

Kui asjaomase sektori jaoks on olemas artiklis 46 osutatud võrdluskohandamiskriteerium, võetakse seda organisatsiooni keskkonnatoime hindamisel arvesse.

Seepärast peaksid organisatsioonid võtma keskkonnatoimet käsitlevaks aruandluseks kasutatavate näitajate valimisel ⁽¹⁾ arvesse sektori võrdluskohandamiskriteeriumis sisalduvaid asjakohaseid sektoripõhiseid keskkonnatoime näitajaid. Nad peaksid võtma arvesse asjaomases sektori võrdluskohandamiskriteeriumis esitatud näitajaid ja nende olulisust organisatsiooni keskkonnanäitajate kindlaks määratud oluliste keskkonnanäitajate seisukohast. Näitajaid tuleks arvesse võtta üksnes juhul, kui need on asjakohased keskkonnanäitajate kõige olulisemaks hinnatud keskkonnanäitajate jaoks.

2.3.2.4. Kohalik vastutus

Kohalik vastutus on EMASis tähtsal kohal. Just seetõttu peaksid kõik EMASis registreeritud organisatsioonid teatama iga tegevuskoha olulise keskkonnatoime, nagu on märgitud määruse IV lisas.

⁽¹⁾ EMASi määruse IV lisa punkti B alapunkti e kohaselt esitatakse keskkonnanäitajate osas „kokkuvõtte olemasolevatest andmetest, milles seoses olulise keskkonnatoimega võrreldakse organisatsiooni keskkonnatoime tulemuslikkust selle keskkonnanäitajate eesmärkide ja ülesannetega. Esitatakse andmed punktis C osutatud põhinäitajate ja muude asjakohaste olemasolevate keskkonnatoime tulemuslikkuse näitajate kohta“. IV lisa punktis C on öeldud: „Iga organisatsioon esitab igal aastal ka aruande keskkonnanäitajate kindlaks määratud konkreetsete keskkonnanäitajate seotud tulemuslikkuse kohta ning võtab vajaduse korral arvesse artiklis 46 osutatud sektori võrdluskohandamiskriteeriumi.“

Igal juhul tuleks tegevuskoha tasandil esitada teave õhku ja vette paisatavate heitkoguste, veetarbimise, energiakulu ja jäätmekogustega seotud suundumuste kohta. Kui rakendatakse mitme tegevuskohaga organisatsioonide tõendamise protsessi, mida on kirjeldatud käesoleva juhendi punktis 2.4.3, võib selle teabe esitada tegevuskohtade rühmade kaupa, tingimusel et andmed kajastavad täpselt tegevuskoha tasandi suundumusi.

Organisatsioon võib siduda teabe indeksiga ainult siis, kui teabega on seotud konfidentsiaalsusprobleemid (vt punkt 2.3.2.2).

Lisaks tuleb arvestada, et keskkonnatoimet on võimalik pidevalt parandada püsivates, kuid mitte ajutistes tegevuskohtades. Sellise teema esilekerkimise korral tuleks see keskkonnaülevaates ära märkida. Arvesse tuleks võtta võimalust rakendada muid meetmeid, sealhulgas näiteks muid nn pehmeid (kvalitatiivseid) näitajaid. Igal juhul võib EMAsi sektorite võrdlusdokumentidega hõlmatud sektorite puhul võtta arvesse ajutiste tegevuskohtadega seotud teavet.

Tabel 7

Näide keskkonnatoime põhinäitajate kasutamisest avaliku halduse organisatsioonides

Põhinäitaja	Aastane sisend/mõju (A)	Organisatsiooni aastane koguväljund (B)	Suhtarv A/B
Energia	Aastane tarbimine (MWh, GJ)	Töötajate arv (mittetootmisektor)	MWh ja/või KWh inimese kohta
Materjalid	Aastane paberikulu tonnides	Töötajate arv (mittetootmisektor)	Tonni inimese kohta ja/või paberilehtede arv inimese kohta päevas
Vesi	Aastane tarbimine (m ³)	Töötajate arv (mittetootmisektor)	Kuupmeetrit ja/või liitrit inimese kohta
Jäätmed	Aastas tekitatud jäätmekogus tonnides Aastas tekitatud ohtlike jäätmete kogus kilogrammides	Töötajate arv (mittetootmisektor)	Tonni ja/või kilogrammi jäätmeid inimese kohta Kilogrammi ohtlikke jäätmeid inimese kohta
Maakasutus bioloogilise mitmekesisuse seisukohast	Maakasutus, hoonestatud ala (m ²) (sh läbilaskmatu materjaliga kaetud ala)	Töötajate arv (mittetootmisektor)	Ruutmeetrit hoonestatud ala ja/või läbilaskmatu materjaliga kaetud ala inimese kohta
Kasvuhoonegaaside heide	Aastane kasvuhoonegaaside heide CO ₂ -ekvivalenttonnides	Töötajate arv (mittetootmisektor)	CO ₂ -ekvivalenttonni ja/või CO ₂ -ekvivalentkilogrammi inimese kohta

Tabel 8

Näide keskkonnatoime põhinäitajate kasutamisest tootmissektoris

Põhinäitaja	Aastane sisend/mõju (A)	Organisatsiooni aastane koguväljund (B)	Suhtarv A/B
Energia	Aastane tarbimine (MWh, GJ)	Aastane kogulisandväärtus (miljonites eurodes) (*) või kogu aastane füüsiline väljund (tonnides)	MWh miljoni euro kohta või MWh toodete tonni kohta
Materjalid	Eri materjalide aastane kulu tonnides	Aastane kogulisandväärtus (miljonites eurodes) (*) või kogu aastane füüsiline väljund (tonnides)	Iga kasutatud materjali kohta: tonni materjali miljoni euro kohta või tonni materjali toodete tonni kohta

Põhinäitaja	Aastane sisend/mõju (A)	Organisatsiooni aastane koguväljund (B)	Suhtarv A/B
Vesi	Aastane tarbimine (m ³)	Aastane kogulisandväärtus (miljonites eurodes) (*) või kogu aastane füüsiline väljund (tonnides)	Kuupmeetrit miljoni euro kohta või kuupmeetrit toodete tonni kohta
Jäätmed	Aastas tekitatud jäätmekogus tonnides Aastas tekitatud ohtlike jäätmete kogus tonnides	Aastane kogulisandväärtus (miljonites eurodes) (*) või kogu aastane füüsiline väljund (tonnides)	Tonni jäätmeid miljoni euro kohta või tonni jäätmeid toodete tonni kohta Tonni ohtlikke jäätmeid miljoni euro kohta või tonni ohtlikke jäätmeid toodete tonni kohta
Maakasutus bioloogilise mitmekesisuse seisukohast	Maakasutus, hoonestatud ala (m ²) (sh läbilaskmatu materjaliga kaetud ala)	Aastane kogulisandväärtus (miljonites eurodes) (*) või kogu aastane füüsiline väljund (tonnides)	Ruutmeetrit hoonestatud ala ja/või ruutmeetrit läbilaskmatu materjaliga kaetud ala miljoni euro kohta või ruutmeetrit hoonestatud ala ja/või ruutmeetrit läbilaskmatu materjaliga kaetud ala toodete tonni kohta
Kasvuhoonegaaside heide	Aastane kasvuhoonegaaside heide CO ₂ -ekvivalenttonnides	Aastane kogulisandväärtus (miljonites eurodes) (*) või kogu aastane füüsiline väljund (tonnides)	CO ₂ -ekvivalenttonni miljoni euro kohta või CO ₂ -ekvivalenttonni toodete tonni kohta

(*) Kogulisandväärtuse ametlik määratlus on esitatud komisjoni 28. septembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1503/2006, millega rakendatakse ja muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1165/98 kiirstatistika kohta seoses muutujate määratlustemuutujate loendi ja andmete kogumise tihedusega (ELT L 281, 12.10.2006, lk 15). Lisandväärtust alushindades saab arvutada järgmiselt: käive (v.a käibemaks ja teised samalaadsed mahaarvamisele kuuluvad, käibega otseselt seotud maksud), pluss oma tarbeks toodetud põhivara, pluss muu tegevustulu, pluss või miinus varude muutused, miinus kaupade ja teenuste ostud, miinus toodetelt makstavad käibega seotud maksud, mis ei kuulu mahaarvamisele, pluss igasugused vastuvõetud toodete subsideerimised. Lisandväärtusest arvatakse maha äriühingu raamatupidamisaruandes rahalise tulu või kuluna või plaanivälise tulu või kuluna liigitatud tulu ja kulud. Lisandväärtus alushindades hõlmab seega tootesubsideerimise, kuid ei sisalda ühtki toodetelt makstavat maksu. Lisandväärtus arvutatakse koguväärtusena, mis sisaldab ka väärtuse korrigeerimisi (nt kulumit).

Märkus. EMASi keskkonnaaruannet võib kasutada konkreetsete keskkonnatoime põhinäitajate, eeskätt energiaga ja kasvuhoonegaaside heitega seotud andmete esitamiseks.

2.4. TÕENDAMIS- JA KINNITAMISMENETLUS

„Tõendamine“ – tõendaja tehtav vastavushindamine, mille eesmärk on tõendada, kas organisatsiooni keskkonnaülevaade, keskkonnapoliitika, keskkonnajuhtimissüsteem ja siseaudit ja selle rakendamine vastavad käesoleva määruse nõuetele;“

„kinnitamine“ – tõendamise läbi viinud tõendaja antav kinnitus selle kohta, et organisatsiooni keskkonnaaruandes ja ajakohastatud keskkonnaaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed, usutavad ja õiged ning vastavad käesoleva määruse nõuetele.“

2.4.1. Kes tohib EMASi raames tõendada ja kinnitada?

Neid ülesandeid võivad täita vaid akrediteeritud või litsentsitud tõendajad.

„Tõendaja“ – vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 765/2008 ⁽¹⁾ määratletud vastavushindamisasutus või selliste asutuste ühendus või rühm, mis on akrediteeritud käesoleva määruse kohaselt, või füüsiline või juriidiline isik või selliste isikute ühendus või rühm, kes on saanud litsentsi teostada tõendamist ja kinnitamist käesoleva määruse ⁽²⁾ kohaselt.“

- Organisatsioon võib akrediteeritud tõendajate kohta teabe saamiseks pöörduda EMASi pädeva asutuse poole oma liikmesriigis või EMASi tõendajate akrediteerimise eest vastutava EMASi akrediteerimis- või litsentsimisasutuse poole. Kui organisatsioon soovib teavet oma sektoris tegutseva, kuid muust kui temaga samast liikmesriigist pärit tõendaja kohta, on seda võimalik saada ELi EMASi registrist ⁽³⁾.
- Akrediteeritud või litsentsitud tõendaja tegevuse ulatus määratakse vastavalt NACE koodidele ehk Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1893/2006 ⁽⁴⁾ kohasele majanduse tegevusalade klassifikaatorile. Kui organisatsioon sõlmib tõendajaga lepingu, peab ta tagama, et tõendaja on akrediteeritud või litsentsitud konkreetse NACE koodiga tegevusvaldkonnas, mis vastab organisatsiooni tegevusele.
- Kui tõendaja on akrediteeritud või litsentsitud ühes liikmesriigis, võib ta töötada kõikides ELi riikides ⁽⁵⁾.
- Teavet akrediteeritud ja litsentsitud tõendajate kohta saab komisjoni EMASi veebisaidilt ja liikmesriikide asjakohaste asutuste kaudu.

Märkus. Organisatsioonil tasub kontrollida, kas tõendaja on edastanud asjakohasele akrediteerimis- või litsentsimisasutusele vähemalt neli nädalat enne tõendamist teabe, mis on sätestatud EMASi määruse artiklis 24, et võimaldada akrediteerimis- või litsentsimisasutuse järelevalvet liikmesriigis, kus tõendaja soovib tegutseda. Kui järelevalvet ei toimu, võib pädev asutus keelduda organisatsiooni registreerimast,

2.4.2. Tõendaja ülesanded

- 1) Tõendada, kas organisatsioon vastab esialgse keskkonnaülevaate, keskkonnajuhtimissüsteemi, keskkonnaauditi ja selle tulemuste ning keskkonnanaruande poolest kõikidele EMASi määruse nõuetele.
- 2) Kontrollida, kas organisatsioon järgib keskkonnavalaste õigusaktidega ette nähtud asjakohaseid ühenduse, riigi, piirkonna ja kohalikke nõudeid.

Märkus 1. Tõendaja peab kontrollima, kas organisatsioon on kehtestanud elluviidava(d) ja toimivana hoitava(d) menetluse(d), millega hinnatakse korrapäraselt vastavust kehtivate õigusaktide nõuetele ⁽⁶⁾. Tõendaja kontrollib põhjalikult äriühingu vastavust õigusnormidele. Selle ülesande täitmisel tuleb tõendusmaterjalide alusel kontrollida, et õigusaktide nõudeid ei ole rikutud ⁽⁷⁾. Tõendajad võivad kasutada täitevasutuste leitud tulemusi. Kui nad õigusnormidele mittevastavuse kohta tõendeid ei leia, märgitakse see ära tõendaja allkirjastatavas keskkonnadeklaratsioonis. Tõendaja peab aga kontrollima määruse nõuete täitmist tavapärase auditimeetoditega. See tähendab, et ta ei saa õigusaktide nõuetele vastavust kontrollida samal viisil kui täitevasutused.

Märkus 2. Kui tõendaja avastab nõuetele või õigusnormidele mittevastavuse juhu kahe registreerimise vahelisel ajavahemikul, on võimalik toimida järgmiselt. Ta võib teatada pädevale asutusele, et asjaomane organisatsioon tuleb EMASi registrist kustutada. Või kui organisatsioon on tõendanud, et ta võttis õigusnormidele vastavuse tagamiseks koostöös täitevasutustega õigeaegsed meetmed, võib tõendaja siiski allkirjastada määruse VII lisa kohase deklaratsiooni tõendamise ja kinnitamise kohta.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

⁽²⁾ EMASi määruses kasutatud väljend „käesolev määrus“ tähendab EMASi määrust.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_registrations/register_en.htm

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

⁽⁵⁾ Sõltuvalt selle liikmesriigi akrediteerimis- või litsentsimisasutuse järelevalvenõuetest, kus ta soovib töötada, nagu on ette nähtud EMASi määruse artiklis 24.

⁽⁶⁾ Määruse II lisa punkt A.9.1.2 „Vastavuse hindamine“ ning II lisa punkt A.10.2 „Mittevastavus ja parandusmeetmed“.

⁽⁷⁾ Artikli 13 lõike 2 punkt c ning tõendada, et huvitatud pooled ei ole esitanud asjakohaseid kaebusi või kaebused on lahendatud positiivselt (artikli 13 lõike 2 punkt d).

- 3) Kontrollida organisatsiooni keskkonnatoime pidevat parandamist.
- 4) Kontrollida EMASi keskkonnaaruandes esitatud ja kasutatud andmete usaldusväärsust, usutavust ja täpsust ning kogu kinnitatavat keskkonnaalast teavet.
- 5) Külastada organisatsiooni või tegevuskohta. Ühe tegevuskoha ja mitme tegevuskohaga organisatsioonide suhtes kasutatakse erisuguseid menetlusi ning tähtis on vastavate käsitluste erinevust rõhutada. EMASi määruse kohaselt (artikli 25 lõige 4) tuleb iga organisatsiooni külastada iga kord, kui kinnitamine/tõendamine on vajalik.
 - a) Ühe tegevuskohaga organisatsiooni puhul tähendab see, et tõendaja peab igal aastal tegevuskohal käima.
 - b) Ühe tegevuskohaga väikeste organisatsioonide puhul ning kui on võimalik kohaldada väikesi organisatsioone käsitlevat erandit (artikkel 7), peab kinnitamine/tõendamine toimuma kahe ja nelja aasta järel; sel juhul on tõendaja kohustatud tegevuskohta kahe ja nelja aasta järel külastama.
 - c) Mitme tegevuskohaga registreeritud organisatsiooni tuleb artikli 25 lõike 4 kohaselt siiski külastada iga tõendamise/kinnitamise korral. Seega võib õiguslikust seisukohast pidada kohustust täidetuks, kui tõendaja külastab organisatsiooni (kas üht või mitut tegevuskohta) igal aastal.

Võttes aga arvesse tõendaja ülesandeid ja tema ülevaadet õigusnormidele vastavusest, tuleb külastuskavas tagada, et iga tegevuskohta, mis kuulub asjaomase mitme tegevuskohaga organisatsiooni registreerimisnumbri alla, külastatakse (tõendatakse täiel määral) vähemalt korra 36 kuu pikkuse tsükli vältel. Kui tõendaja ei tõenda selle tsükli vältel iga tegevuskohta täiel määral vähemalt ühe korra, ei täida ta EMAS III määruses tõendajale ettenähtud ülesandeid. See tähendab ka, et enne organisatsiooni esmast registreerimist peab tõendaja külastama mitme tegevuskohaga organisatsiooni kõiki tegevuskohti.

Erandina sellest üldreeglist võib mitme tegevuskohaga organisatsiooni tõendamisel kasutada valimi koostamise meetodit. Eeldusel, et teatavad tingimused on täidetud, võivad tõendajad 36 kuu pikkuse tsükli vältel külastada valitud tegevuskohti, mis esindavad organisatsiooni tegevusalasid ning mille põhjal on võimalik kindlalt ja usaldusväärselt hinnata organisatsiooni üldist keskkonnatoimet ja vastavust EMASi määruse nõuetele.

Seda valimi koostamise meetodit võib kasutada üksnes kokkuleppel tõendajaga ning tingimusel, et järgitud on käesoleva juhendi punktis 2.4.3 esitatud nõudeid ja punktis 2.4.4 esitatud rakendamisjuhiseid.

Et teha kindlaks, kas kõnealuse meetodi kasutamine on asjakohane, kontrollib tõendaja juhul, kui organisatsioon soovib valimi koostamise meetodit kasutada,

- kas organisatsioon on täitnud käesoleva juhendi punktis 2.4.3 esitatud nõuded,
- kas järgitud on punktis 2.4.4 esitatud rakendamisjuhiseid.

Tõendaja võib otsustada ka valimi kasutamisest loobuda, kui konkreetsetest asjaoludest tingituna ei sobi tegevuskohtadest valimi koostamine selleks, et hinnata juhtimissüsteemi tulemuslikkust piisavat kindlustundega. Osutatud loobumise kindlaksmääramisel peaks tõendaja võtma arvesse järgmist:

- keskkonnatingimused või muud asjakohased organisatsiooniga seotud kaalutlused;
- juhtimissüsteemi kohapealse rakendamise erinevused eri tegevuskohtade eripärade arvessevõtmiseks;
- organisatsiooni varasem õigusnormidele vastavus (mida kinnitavad nt täitevasutuste tõendusdokumendid mittevastavusega seotud probleemide, kaebuste arvu ja parandusmeetmete hindamise kohta).

Valimi kasutamisest loobumise korral peaks tõendaja dokumenteerima konkreetsed põhjused, miks vastavate organisatsioonide puhul seda tehakse.

Tõendaja hindab ka punkti 2.4.3.2 kohase sarnaste tegevuskohtade rühmitamise läbipaistvust ning sellise rühmitamise mõju organisatsiooni keskkonnaaruandele ja tema üldisele keskkonnatoimele. Hindamise tulemused lisatakse tõendamisaruannde.

Tõendaja säilitab üksikasjalikud tõendusdokumendid iga mitmest tegevuskohast koostatud valimi kohta, põhjendades valimi koostamise meetodit ja kasutatud parameetreid/kriteeriume ning tõendades, et valimi koostamise meetodit kasutatakse käesoleva dokumendi kohaselt.

- 6) Kui tõendamisel avastatakse sellise mitme tegevuskohaga organisatsiooni puhul, mille hindamisel on kasutatud valimi koostamise meetodit, nõuetele või õigusnormidele mittevastavusi, teeb tõendaja järgmist:
- uurib, mil määral on nõuetele või õigusnormidele mittevastavus seotud konkreetse tegevuskohaga või kas ka muud tegevuskohad võivad sellest mõjutatud olla;
 - palub organisatsioonil kindlaks teha kõik tegevuskohad, mis võivad mõjutatud olla, ning võtta neis tegevuskohtades vajalikud parandusmeetmed ja kohandada juhtimissüsteemi, kui tõendaja on leidnud märke selle kohta, et nõuetele või õigusnormidele mittevastavus võib tähendada üldise juhtimissüsteemi puudujääki, mis võib mõjutada muid tegevuskohti. kui nõuetele või õigusnormidele mittevastavust ei ole võimalik õigeaegsete parandusmeetmetega kõrvaldada, peaks tõendaja teatama pädevale asutusele, et asjaomase organisatsiooni registreering EMASi registris tuleb peatada või organisatsioon tuleb registrist kustutada;
 - nõuab kõnealuste meetmete kohta tõendeid ja kontrollib meetmete tulemuslikkust, lisades valimisse tegevuskohti juurde pärast seda, kui parandusmeetmed on võetud; ning
 - kinnitab keskkonnaaruande ning allkirjastab deklaratsiooni tõendamise ja kinnitamise kohta vastavalt määruse VII lisale alles siis, kui ta on tõendite põhjal rahul, et kõik tegevuskohad vastavad EMASi määruse nõuetele ja kõigile keskkonnaga seotud õigusaktide nõuetele.
- 7) Esmasel tõendamisel kontrollib tõendaja vähemalt seda, kas organisatsioon on täitnud järgmised nõuded:
- a) kasutusel on täielikult toimiv keskkonnanjuhtimissüsteem;
 - b) auditikava on täielikult valmis;
 - c) juhtkonnapoolne ülevaatus on lõpule viidud;
 - d) juhul kui organisatsioon soovib oma tegevuskohtade tõendamiseks kasutada valimi koostamise meetodit, on järgitud käesoleva juhendi punktide 2.4.3 ja 2.4.4 sätteid; ning
 - e) koostatud on EMASi keskkonnanaruanne ja võimaluse korral on arvesse võetud sektorite võrdlusdokumente.

2.4.3. Nõuded mitme tegevuskohaga organisatsioonide tõendamise kohta valimi koostamise meetodil

2.4.3.1. Üldpõhimõtted

Mitme tegevuskohaga organisatsioonide puhul võib olla kasulik kasutada valimi koostamise meetodit, et kohandada tõendamistööd, seadmata ohtu kindlustunnet õigusnormidele vastavuse suhtes ja juhtimissüsteemi täielikku rakendamist, ning saavutada seega keskkonnatoime pidev parandamine kõigis EMASis registreeritud tegevuskohtades.

Kui see on punkti 2.4.3.2 kriteeriumide alusel asjakohane ja organisatsioon seda taotleb, võib (võivad) tõendaja(d) anda nõusoleku kasutada mitme tegevuskohaga organisatsioonide tõendamiseks valimi koostamise meetodit.

2.4.3.2. Kriteeriumid, mille alusel võib organisatsioonide suhtes valimi koostamise meetodit kasutada

- a) Mitme tegevuskohaga organisatsioonis võib valimi koostamise meetodit kasutada üksnes sarnaste tegevuskohtade rühmade suhtes.
- b) Tegevuskohtade sarnasus määratakse kindlaks järgmise alusel: asukoht samas liikmesriigis, samasugune tegevus, sama menetlus, samad õigusaktide nõuded, sarnased keskkonnaaspektid ja -mõju, võrreldav keskkonnamõju olulisus ning sarnased keskkonnanjuhtimise ja -järelevalve tavad.
- c) Sarnaste tegevuskohtade rühm(ad) määratakse kindlaks keskkonnanjuhtimissüsteemi osana ja kokkuleppel tõendajaga. Neid rühmi võetakse arvesse siseauditites ja juhtkonnapoolses ülevaatuses ning need märgitakse ära keskkonnanaruandes.
- d) Kõik tegevuskohad, mida sarnasuse puudumise tõttu ei ole rühma arvatud, jäetakse valimi kasutamisel arvesse võtmata ja neid tuleb tõendada üksikhaaval.
- e) Kõik EMASis registreeritud tegevuskohad peavad olema organisatsiooni otsese kontrolli all ja sellele otse alluma.

- f) Keskkonnajuhtimissüsteemi kontrollitakse ja hallatakse keskselt ning selle suhtes tehakse keskjhtkonnapoolne ülevaatus. Kõiki EMASis registreeritud tegevuskohti hõlmab organisatsiooni keskkonnaülevaade ja siseauditi programm ning kõiki on enne esmast registreerimist organisatsioonisiselt auditeeritud (sh õigusnormidele vastavuse kindlakstegemiseks).

Lisaks peab organisatsioon tõendama oma volitusi ja suutlikkust alata organisatsioonilisi muudatusi kõigis EMASis registreeritud tegevuskohtades, kui see on keskkonnanormide saavutamiseks vajalik. Samuti peab organisatsioon tõendama oma suutlikkust koguda kõigist tegevuskohtadest, k.a peakontorist allpool loetletud andmeid (loetelu ei ole ammendav) ja neid analüüsida:

- kõik EMASi määruse ((EÜ) nr 1221/2009) I lisas keskkonnaülevaate jaoks kindlaks määratud elemendid, mh kehtivate keskkonnanormide õigusnõuete kindlakstegemine, keskkonnanormid või seonduv mõju ning keskkonnajuhtimistavad ja -menetlus;
- keskkonnajuhtimissüsteemi käsitlevad dokumendid ja süsteemi muudatused;
- siseaudit ja tulemuste põhjal tehtud hinnang, sh hinnang keskkonnaga seotud õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavuse kohta;
- juhtkonnapoolne ülevaatus;
- keskkonnatoime;
- kaebused ning
- hinnang parandusmeetmete kohta.

- g) Valimi koostamise meetodit ei kasutata

- selliste organisatsioonide puhul, kellele on pakutud stiimuleid, lähtudes nõudest kontrollida ühe tõendamistsükli jooksul kõiki tegevuskohti;
- kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade puhul;
- selliste tegevuskohtade puhul, kes tegutsevad täiesti erinevate keskkonnanormide õigusaktide nõuete alusel;
- selliste tegevuskohtade puhul, mille suhtes kohaldatakse õigusakte, millega reguleeritakse saateainete heidet, ohtlike jäätmeid või ohtlike ainete kasutamist või ladustamist (nt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 2010/75/EL ⁽¹⁾ (tööstusheidete direktiiv) ja 2012/18/EL ⁽²⁾ (Seveso direktiiv));
- selliste tegevuskohtade puhul, kus valitseb oluliste keskkonnanormide poolest keskkonnaõnnetuse oht.

Need tegevuskohad arvatakse valimi koostamise meetodi kasutamisel välja ja neid tuleb tõendada üksiklaeval.

- h) Organisatsioon tegutseb majandussektorites, milles võib vastavalt punktile 2.4.3.3 valimi koostamise meetodit kasutada.

2.4.3.3. Majandussektorid, milles võib valimi koostamise meetodit kasutada

- a) Mitme tegevuskohaga organisatsioonide tõendamiseks võib valimi koostamise meetodit kasutada järgmistes sektorites:

Tabel 9

Majandussektorid, milles võib valimi koostamise meetodit kasutada

Majandussektor	NACE kood
Finantsteenuste osutamine, v.a kindlustus ja pensionifondid	64
Kindlustus, edasikindlustus ja pensionifondid, v.a kohustuslik sotsiaalkindlustus	65

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainete seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1).

Majandussektor	NACE kood
Juriidilised toimingud ja arvepidamine	69
Juhtimisalane nõustamine	70.2
Tööhõive (nt inimressursiga varustamine, ajutise tööjõuga varustamine, tööhõiveagentuuride tegevus)	78
Reisibüroode ja reisikorraldajate tegevus, reserveerimine ning sellega seotud tegevus	79
Büroohaldus ja selle abitegevused	82.1
Eelharidus ja esimese taseme haridus	85.1 ja 85.2
Raamatukogud ja arhiivid	91

b) Et saada valimi koostamise meetodi kasutamise kogemusi, võivad liikmesriigid rakendada katseprojekte muudes tabelis 10 nimetatud sektorites. Selleks esitavad nad Euroopa Komisjonile järgmise teabe:

- EMASis registreerimist taotleva organisatsiooni selge ja ühetähenduslik kirjeldus, sh organisatsioonikonteksti lühikirjeldus ja kokkuvõtte tema tegevusest, toodetest ja teenustest ning vajaduse korral suhe emaorganisatsiooniga;
- loetelu tegevuskohtadest, mille suhtes tuleks valimi koostamise meetodit kasutada;
- tegevuskohtade rühmad, sh rühmitamise meetodika;
- tegevuskohad, mille puhul on valimi koostamise meetodi kasutamisest loobutud, ja sellise loobumise põhjus;
- organisatsiooni kõikide selliste oluliste otsete ja kaudsete keskkonnaaspektide kirjeldus, millel on oluline keskkonnamõju, sh selgitus selle kohta, kuidas on mõju laad nende oluliste otsete ja kaudsete keskkonnaaspektidega seotud, samuti selliste tegevuskohtadega seotud olulised keskkonnaaspektid, mille suhtes tuleks valimi koostamise meetodit kasutada;
- kõnealuste keskkonnaaspektidega seotud võimalikud riskid;
- organisatsiooni keskkonnapoliitika ja lühikirjeldus keskkonnajuhtimissüsteemist, sh organisatsiooni eesmärgid ja ülesanded seoses oluliste keskkonnaaspektide ja keskkonnamõjuga; kui organisatsioon ei kasuta veel keskkonnajuhtimissüsteemi, peaks ta kirjeldama kavandatavat keskkonnajuhtimissüsteemi ja selle põhiülesandeid;
- viide kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuetele.

Selle teabe alusel teavitab Euroopa Komisjon EMASi komiteed kavandatavast katseprojektist ja esitab arvamuse selle asjakohasuse kohta. Kui EMASi komitee liikmete enamus ei esita kahe kuu jooksul vastuväiteid, võib katseprojekti alustada järgmiste eeskirjade alusel:

- organisatsioon järgib kõiki EMASi määruse nõudeid registreerimise ja registreeringu pikendamise kohta;
- valimi koostamise meetod tuleks kindlaks määrata käesoleva juhendi punktis 2.4.4 esitatud rakendamisjuhiste kohaselt.

Katseprojektid ei kesta kauem kui kolm aastat. Pärast katseprojekti edukat rakendamist, sh tulemuslikku tõendamist, et organisatsioon vastab kõigile EMASi määruse nõuetele, võib organisatsiooni ja selle tegevuskohad EMASis registreerida kolmeks aastaks või neljaks, kui kohaldatakse artiklis 7 sätestatud erandit.

EMASi komiteele esitatakse iga projekti kohta hinnang.

Katseprojekti käsitleva hinnangu põhjal võib EMASi komitee soovitada lisada asjaomase sektori nende sektorite loetellu, milles võib valimi koostamise meetodit kasutada (tabel 9).

Tabel 10

Majandussektorid, milles võib valimi koostamise meetodit kasutada katseprojektides

Majandussektor	NACE kood
Veekogumine, -töötlus ja -varustus	36
Kanalisatsioon	37
Järgmine jaekaubandustegevus:	
Jaemüük spetsialiseerimata kauplustes (nt supermarketites)	47.1
Toidukaupade, jookide ja tubakatoodete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47.2
Tekstiiltoodete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47.51
Kultuuri- ja vaba aja kaupade jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47.6
Rõivaste jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47.71
Jalatsite ja nahktoodete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47.72
Kosmeetika ja tualetitarvete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47.75
Kellade ja ehete jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47.77
Järgmine majutus- ja toitlustustegevus:	
Hotellid ja muu sarnane majutus	55.1
Puhkuse- ja muu lühiajaline majutus	55.2
Restoranid (v.a liikuvad toitlustuskohad)	56.1
Jookide serveerimine	56.3
Programmeerimine, konsultatsioonid jms tegevused	62
Kinnisvaraalne tegevus: kinnisvara ost, müük ja üürileandmine (v.a kinnisvara käitus)	68
Reklaamindus ja turu-uuringud	73
Muu kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	74
Üldine avalik haldus	84.11
Teise ja kolmanda taseme haridus ning muu koolitus- ja haridustegevus	85.3, 85.4, 85.5, 85.6
Hoolekandeesutuste tegevus	87
Sotsiaalhoolekanne ilma majutuseta	88
Loome-, kunsti- ja meelelahutustegevus	90
Muuseumid ja muu kultuuritegevus	91
Sporditegevus	93.1
Organisatsioonide tegevus	94

2.4.4. *Juhised valimi koostamise meetodi rakendamise kohta mitme tegevuskohaga organisatsioonide tõendamisel*

2.4.4.1. Üldpõhimõtted

- a) Organisatsioon koostab selge kirjelduse valimi koostamise meetodi kasutamise soovitud ulatusest (tegevuskohtade arv, kõigi hõlmatud tegevuskohtade loetelu ja nende tegevuse lühikirjeldus ning valimi koostamise meetodi kasutamisel välja arvatud tegevuskohad).
- b) Tegevuskohad, mida organisatsioon soovib valimi koostamise meetodiga hõlmata, jaotatakse ühte või mitmesse sarnaste tegevuskohtade rühma vastavalt käesoleva juhendi punkti 2.4.3.2 alapunktile c. Tegevuskohtade rühmas olevate tegevuskohtade sarnasuse tase peaks võimaldama tagada, et tegevuskohtade valimi tõendamise tulemused esindaksid hästi kogu rühma. Vastavalt punkti 2.4.3.2 alapunktile d jäetakse kõik tegevuskohad, mida sarnasuse puudumise tõttu ei ole rühma arvatud, valimi kasutamisel arvesse võtmata ja neid tuleb tõendada üksikshaaval.
- c) Tõendaja peab soovitud ulatusega nõus olema, määrama kindlaks iga tegevuskohtade rühma laadi ning koostama tõendamiskava, mis sisaldab tegevuskohtade rühma kindlaksmääramise meetoodika ja kriteeriumide kirjeldust, tegevuskohtade valimiseks (nii juhuslikult kui ka mittejuhuslikult valitava osa puhul) kasutatavat meetodit ning tõendamise aega. Peale selle hõlmab tõendamiskava iga tegevuskohtade rühma tähtsamaid tegevusalasid ja protsesse, iga tegevuskohtade rühmaga seotud olulisi keskkonnaaspekte ning hinnangut nende aspektidega seotud keskkonnaõnnetuste toimumise ohu taseme kohta.

2.4.4.2. Valimi koostamise meetod

Meetod, millega koostatakse tegevuskohtade rühmast külastatavate tegevuskohtade valim, peab vastama järgmistele nõuetele.

- a) Igast sarnaste tegevuskohtade rühmast koostatakse esindav valim.
- b) Valim koostatakse osalt selektiivselt, võttes aluseks allpool loetletud tegurid, ja osalt mitteselektiivselt (juhuslikult) ning selle tulemusel saadakse eri tegevuskohti esindav kogum.
- c) Igast rühmast valitakse vähemalt 50 % valimi tegevuskohtadest (ümardatud suurema täisarvuni) juhuslikult (mitteselektiivselt). Tõendaja peab dokumenteerima selle selektiivse valiku tegemise menetluse.
- d) Valimi ülejäänud, selektiivse osa koostamise meetodikas arvestatakse allpool esitatut. Meetodikas tagatakse, et valitud tegevuskohtade vahelised erinevused on võimalikult suured, ja võetakse arvesse vähemalt järgmisi aspekte:
 - keskkonnaülevaate ja tegevuskoha siseauditite või varasemate tõendamiste tulemused;
 - tõendusdokumendid vahejuhtumite, kaebuste ning parandus- ja ennetusmeetmetega seotud muude asjakohaste aspektide kohta;
 - tegevuskohtade suuruse olulised erinevused;
 - tegevuskohtade juhtimissüsteemide ja protsesside erinevused ja keerukus;
 - viimasest tõendamisest saati tehtud muudatused;
 - juhtimissüsteemi valmidus ja organisatsiooni tundmine;
 - kultuurilised, keelelised ja õigusaktide nõuete erinevused ning
 - geograafiline hajutatuse.

Neid aspekte arvestades püüab tõendaja samuti lisada valimisse võimalikult palju tegevuskohti, mida ei ole veel tõendatud.

- e) Igast tegevuskohtade rühmast valimisse lisatavate tegevuskohtade miinimumarv saadakse järgmise valemiga:
 - esmase EMASis registreerimise ja registreeringu pikendamise korral on see arv igasse rühma kuuluvate tegevuskohtade arvu ruutjuur, korrutatud kahega ja ümardatud suurema täisarvuni (nt sajast tegevuskohast moodustatud rühm: $\sqrt{100 \times 2} = 20$).

- f) Valimit tuleks suurendada, kui tõendaja analüüs EMASis registreeritud tegevuskohtadest viitab erilistele asjaoludele, mis on seotud näiteks järgmiste teguritega:
- tegevuskohtade suurus ja töötajate arv (nt tegevuskohas rohkem kui 50 töötajat);
 - mittesarnastest tegevuskohtadest moodustatud rühmade keerukus ja nendega seotud risk;
 - keskkonnatoime erinevused;
 - töötavade ja keskkonnamõju käsitleva aruandluse erinevused;
 - tegevusalade erinevused;
 - keskkonnaaspektide ja seonduva keskkonnamõju olulisus ja ulatus;
 - tõendusdokumendid kaebuste ning parandus- ja ennetusmeetmetega seotud muude asjakohaste aspektide kohta; ning
 - siseauditite ja juhtkonnapoolse ülevaatus tulemused.

Näide mitme tegevuskohaga organisatsiooni tõendamise valimi koostamise meetodil:

näide põhineb rõivaste jaemüügiga tegeval äriühingul, millel on järgmised tegevuskohad:

- 100 kauplust > 150 m²,
- 400 kauplust > 150 m²,
- kolm eri suuruse ja sisuga ladu,
- üks peakontor.

1. Tegevuskohtade rühmitamine valimi koostamise meetodi kasutamiseks:

- 1. rühm: 100 kauplust > 150 m²,
- 2. rühm: 400 kauplust > 150 m²,
- üksikud tegevuskohad:
 - kolm ladu,
 - üks peakontor.

2. Tõendamine enne esmast registreerimist

- kõik üksikud tegevuskohad (kolm ladu, üks peakontor),
- 1. rühm: vähemalt $\sqrt{100}$ kauplust $\times 2 = 20$ kauplust,
- 2. rühm: vähemalt $\sqrt{400}$ kauplust $\times 2 = 40$ kauplust.

3. Tõendamine enne registreeringu pikendamist:

- külastada tuleks kõiki üksikuid tegevuskohti,
- 1. rühm: vähemalt $\sqrt{100}$ kauplust $\times 2 = 20$ kauplust,
- 2. rühm: vähemalt $\sqrt{400}$ kauplust $\times 2 = 40$ kauplust,

2.4.5. Valimi suuruse ja valimi koostamise meetodi põhjenduse dokumenteerimine keskkonnaaruandes

EMASis registreeritud organisatsioonid, kelle puhul on tõendaja kasutanud valimi koostamise/tõendamiskava, nagu on osutatud käesoleva juhendi punktis 2.4.3, peaksid selle valimi koostamise kava dokumenteerima oma keskkonnaaruandes. Keskkonnaaruandes tuleks (lühidalt) põhjendada tegevuskohtade rühmitamisel kasutatud meetodit ja valitud valimisuurust. Keskkonnaaruanne peab sisaldama kõigi tegevuskohtade loetelu ning selles tuleb selgesti eristada külastatud ja külastamata tegevuskohti.

2.5. REGISTREERIMISMENETLUS

EMAS III määruses on sätestatud registreerimise üldeeskirjad. Liikmesriigid võivad neid oma keskkonnaalastes õigusaktides kohandada.

Kui süsteem on sisse seatud, tõendatud ja EMASi keskkonnanaruanne kinnitatud, peab organisatsioon esitama pädevale asutusele registreerimistaotluse.

2.5.1. Missugust pädevat asutust organisatsioon kasutab?

Tabel 11

Pädevad asutused ⁽¹⁾ eri registreerimisjuhtudel

Olukord	Registreerimiskoht
Ühe ELis asuva tegevuskohaga organisatsioon	Pädev asutus, mille on ametlikult määranud organisatsiooni asukohaliikmesriik.
Ühes liikmesriigis (föderaalriik vms) mitut tegevuskohta omav organisatsioon	Liikmesriigi poolt selleks määratud pädev asutus.
Mitmes ELi liikmesriigis mitut tegevuskohta omavate organisatsioonide registreerimine (ELis asuvate tegevuskohtade koondregistreerimine)	ELi tegevuskohtade koondregistreerimisel on juhtiva pädeva asutuse kindlaksmääramisel määrav organisatsiooni peakontori või juhatuse asukoht (selles järjekorras).
Kolmandates riikides üht või mitut tegevuskohta omavate organisatsioonide registreerimine (kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimine)	Kui liikmesriik otsustab registreerida kolmandas riigis asuvaid tegevuskohti vastavalt EMASi määruse artikli 3 lõikele 3, sõltub registreerimine asjaomases liikmesriigis sellest, milline on akrediteeritud tõendajate kättesaadavus. Võimalik tõendaja peaks olema akrediteeritud selles konkreetses liikmesriigis, kes tegeleb kolmandas riigis asuvate tegevuskohtade registreerimisega, asjaomase kolmanda riigi ja asjaomas(t)e majandussektori(te) jaoks (mis on kindlaks määratud NACE koodide põhjal).
Liikmesriikides ja kolmandates riikides mitut tegevuskohta omavate organisatsioonide registreerimine (üldine registreerimine)	Selle protsessi eest vastutava pädeva asutuse asukohaliikmesriik määratakse kindlaks tingimuste kohaselt, mille tähtsusjärjekord on järgmine: <ol style="list-style-type: none"> 1) kui organisatsiooni peakontor on liikmesriigis, kes registreerib kolmandates riikides asuvaid tegevuskohti, tuleks taotlus esitada selles liikmesriigis asuvale pädevale asutusele; 2) kui organisatsiooni peakontor ei ole liikmesriigis, kes registreerib kolmandates riikides asuvaid tegevuskohti, tuleks taotlus esitada selles liikmesriigis asuvale pädevale asutusele; 3) kui üldist registreerimist taotleva organisatsiooni peakontor ega juhatuse ei asu liikmesriigis, kes registreerib kolmandates riikides asuvaid tegevuskohti, peab organisatsioon asutama <i>ad hoc</i>-juhatuse mõnes liikmesriigis, kes kolmandates riikides asuvaid tegevuskohti registreerib, ja taotlus tuleks esitada selles liikmesriigis asuvale pädevale asutusele. <p><i>Märkus.</i></p> <p>Kui taotlus hõlmab enam kui ühte liikmesriiki, tuleb järgida (määrusele (EÜ) nr 1221/2009 vastava ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise registreerimise juhise) punkti 3.2 kohast pädevate asutuste vahelist koordineerimismenetlust. Sel juhul toimib kõnealune pädev asutus juhtiva pädeva asutusena menetluse ELi koondregistreerimisega seotud aspektide osas.</p>

Märkus. Registreerimisega seotud asjakohased struktuurid võivad liikmesriigiti erineda. Tavaliselt on liikmesriigis üks pädev asutus, kuid mõnes liikmesriigis on pädevad asutused ka piirkondade tasandil.

⁽¹⁾ ELi Liikmesriikide ja Norra pädevate asutuste, akrediteerimisasutuste ja tõendajate kontaktandmete loetelu on aadressil http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_contacts/competent_bodies_en.htm

2.5.2. *Registreerimisdokumendid ja/või -nõuded*

Taotlus tuleb esitada selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus organisatsioon registreerimist taotleb. See peab sisaldama järgmist:

- 1) kinnitatud EMASi keskkonnaaruanne (elektroonilisel või trükitud kujul);
- 2) tõendaja allkirjastatud deklaratsioon, milles kinnitatakse, et tõendamine ja kinnitamine toimus vastavalt määrusele (määruse VII lisa);
- 3) täidetud taotlusvorm (määruse VI lisa), mis sisaldab teavet organisatsiooni, tegevuskohtade ja tõendaja kohta;
- 4) vajaduse korral tõend tasude maksmise kohta.

2.5.3. *Tingimused, mis tuleb täita enne EMASi registreerimisprotsessi või selle vältel*

- 1) Tõendamine ja kinnitamine on toimunud vastavalt määrusele;
- 2) taotlusvorm on täielikult täidetud ja kõik tõendavad dokumendid vastavad nõuetele;
- 3) pädev asutus on tõendusmaterjalile tuginedes veendunud, et puuduvad tõendid keskkonnaalaste õigusaktide nõuete rikkumise kohta. Sobiv tõendusmaterjal on täitevasutuse kirjalik aruanne, et sellise rikkumise kohta ei ole tõendeid;
- 4) huvitatud pooled ei ole esitanud asjakohaseid kaebusi või kaebused on lahendatud rahuldavalt;
- 5) pädev asutus on tõendite alusel veendunud, et organisatsioon vastab kõikidele määruse nõuetele;
- 6) pädev asutus on vajaduse korral saanud nõutava tasu.

Parima tava kohaselt teeb pädev asutus lõpliku otsuse taotleva organisatsiooni EMASis registreerimise kohta kolme kuu jooksul pärast edukat taotlusprotsessi. Üksnes erandjuhtudel on registreerimise lõppotsuse tegemiseks vajalik pikem ajavahemik põhjendatud.

2.5.4. *Organisatsiooni registreeringu peatamine või registrist kustutamine*

See võib toimuda järgmistel juhtudel:

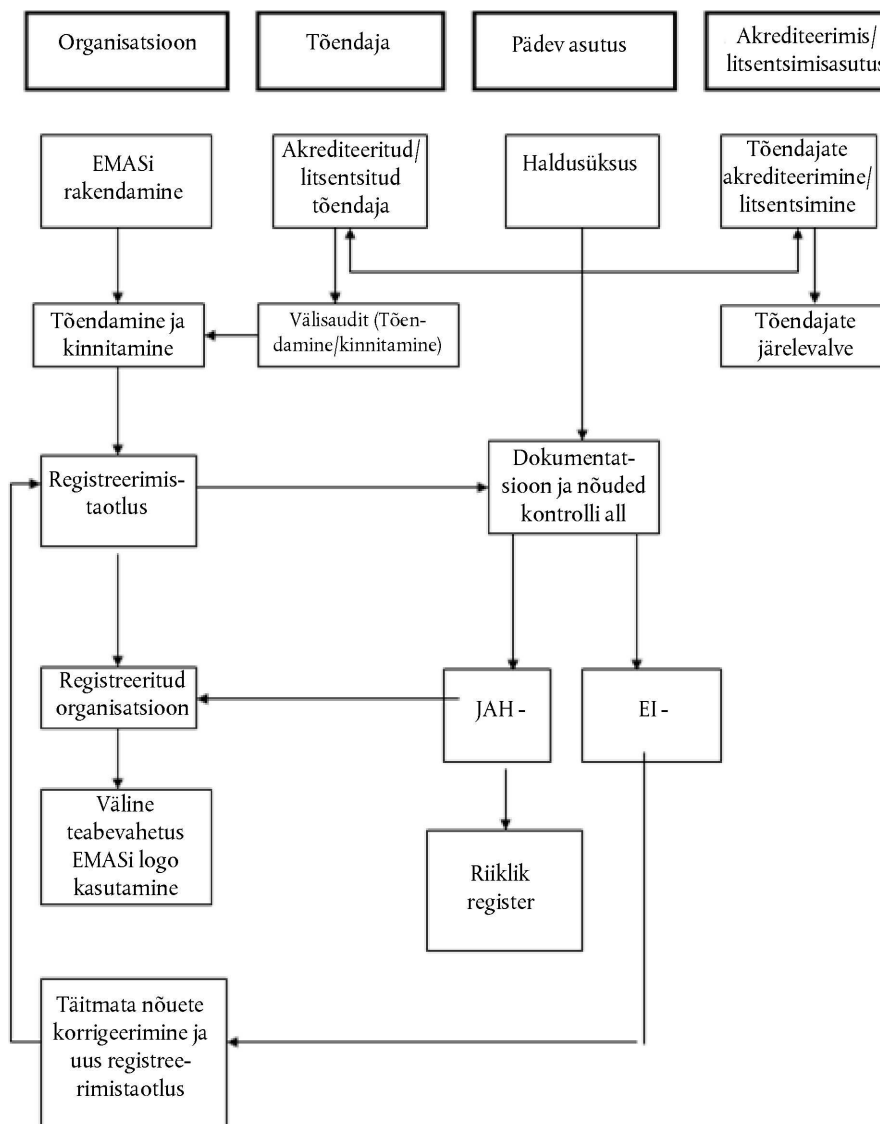
- kui pädeval asutusel on põhjust uskuda, et organisatsioon ei järgi määrust;
- kui pädev asutus saab akrediteerimis- või litsentsimisasutuselt kirjaliku järelevalveakti, millest nähtub, et tõendaja ei täitnud ülesandeid vastavalt määruse sätetele;
- kui organisatsioon ei esita pädevale asutusele kahe kuu jooksul pärast sellekohase nõude saabumist kõiki järgmisi dokumente: kinnitatud keskkonnaaruanne, ajakohastatud keskkonnaaruanne või tõendaja allkirjastatud deklaratsioon tõendamise ja kinnitamise kohta (VII lisa), taotlusvorm (VI lisa);
- kui täitevasutus annab pädevale asutusele kirjaliku aruandega teada, et keskkonnaalaste õigusaktide nõudeid on rikutud.

Pädev asutus võib registreeringu peatamise tühistada alles siis, kui ta on saanud rahuldavat teavet selle kohta, et organisatsioon järgib määrust.

EMASi määruks ei ole kindlaks määratud registreeringu peatamise kestust ning seepärast otsustavad nende üle vastavad pädevad asutused. Registreeringu peatamine ei tohiks aga ületada 12 kuud.

Joonis 10

EMASi tugisambad. Registreerimismenetlus

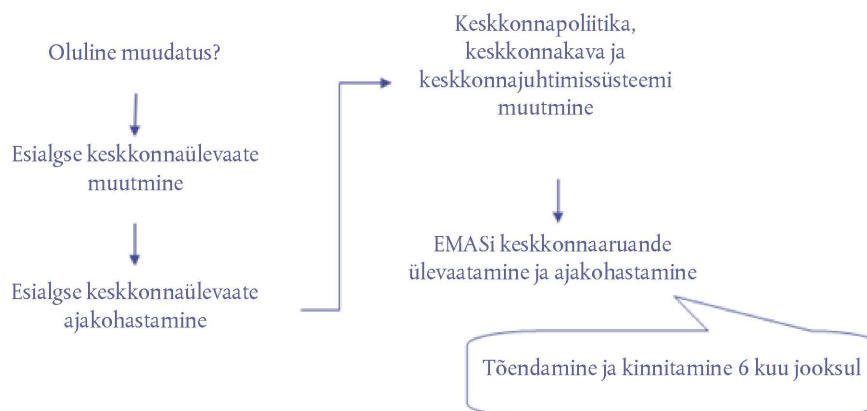

2.6. OLULISED MUUDATUSED

Organisatsioon, kes muudab oma tööd, struktuuri, haldust, menetlust, tegevust, tooteid või teenuseid, peab võtma arvesse nende muudatuste keskkonnamõju, sest need võivad mõjutada EMASis tehtud registreeringu kehtivust. Väikesed muudatused võib vastu võtta, kuid olulised muudatused nõuavad ajakohastatud keskkonnaülevaadet, -poliitikat, -kava, -juhtimissüsteemi ja -aruannet. Kõik ajakohastatud dokumendid tuleb tõendada ja kinnitada kuue kuu jooksul. Pärast kinnitamist peab organisatsioon määruse VI lisa järgides esitama muudatused pädevale asutusele.

Joonis 11

Vooskeem oluliste muutuste käsitlemise kohta EMASi raames

3. EMASi LOGO KASUTAMINE

Mis on EMASi logo?

EMASi logo on graafiline kujutis, mis annab edasi järgmist:

- EMASi korrektne rakendamine;
- pideva keskkonnavalase täiustamise kohustus;
- töötajate aktiivne kaasamine;
- organisatsiooni keskkonnatoimega seotud teabe usaldusväärsus;
- tõestatud vastavus õigusnormidele.

EMASi logo on hea võimalus näidata, et organisatsioon on keskkonnahoidlik.

3.1. KUIDAS EMASi LOGO KASUTADA

EMASi logo võivad kasutada üksnes EMASis tehtud kehtiva registreeringuga organisatsioonid.

- Logol peab alati olema organisatsiooni registreerimisnumber, välja arvatud EMASiga seotud edendus- ja turustus-tegevuse korral.
- Kehtib üksnes ametlik logo.
- Kui organisatsioonil on mitu tegevuskohta, mida kõiki registreering ei hõlma, võib organisatsioon kasutada logo üksnes registreeritud tegevuskohtade puhul ega tohi jätta muljet, et registreeritud on kogu organisatsioon.
- Soovitavalt peaks logo olema keskkonnavalandel.

Joonis 12

EMASi logo

Tõendatud keskkonnajuhtimine
Reg-nr XXXX

EMASi logo kasutamine süsteemiga seotud edendamise- ja turustustegevuses

EMASi logo võib ilma registreerimisnumbrita kasutada üksnes sellises olukorras. Logo võivad kasutada pädevad asutused, akrediteerimis- ja litsentsimisasutused ning muud sidusrühmad.

3.2. KUIDAS EMASi LOGO EI TOHI KASUTADA

- Toodel või pakenditel, et vältida segiajamist tootemärgistega;
- muid tegevusi ja teenuseid puudutavate võrdlevate väidete juures.

Logo ei tohi kasutada selliselt, et seda võidakse segi ajada toodete või teenuste muude märgistega.

Tabel 12

EMASi logo kasutamise näited

Nr	Näide või olukord	Lubatud
1.	Logo registreeritud organisatsiooni kirjal, ümbrikul, visiitkaardil, äriühingu vormiriietel või arvutil, kotil, EMASi lipul ning EMASi logo muu samasugune kasutusviis reklaami eesmärgil äriühingu tasandil.	JAH, koos registreerimisnumbriga, sest reklaamitakse EMASis registreeritud organisatsiooni.
2.	Logo sellise dokumendi päises, mis on esitatud ametiasutustele ja mis sisaldab organisatsiooni keskkonnatoimet käsitlevaid kinnitatud andmeid.	JAH, koos registreerimisnumbriga.
3.	Logo osaliselt registreeritud organisatsiooni käsitlevat aruanet sisaldaval kaustal.	JAH, koos registreerimisnumbriga, kuid logol tohib viidata vaid registreeritud tegevuskohtadele.

Nr	Näide või olukord	Lubatud
4.	Logo tootel, mis kannab märgist „ökotoode“.	EI, selle võib ajada segi toodete ökomärgistega.
5.	Logo koos mõningase kinnitatud teabega registreeritud lennuettevõtja pardaajakirjas.	JAH, koos registreerimisnumbriga.
6.	Logo EMASis registreeritud äriühingu lennukil, rongil, bussil, autol, veokil või metrool.	JAH, koos registreerimisnumbriga.
7.	Logo, mis on registreeritud turustusäriühingu veokil koos äriühingu nimega ning asub järgmises sõnastuses kinnitatud avalduse kõrval „Oleme ajavahemikul 2009–2012 vähendanud oma veokipargi diislikütuse keskmist kulu 20 % ehk x liitri ni 100 km kohta“.	JAH, koos registreerimisnumbriga.
8.	Logo majutusteenust osutava registreerimata asutuse fotol registreeritud reisibüroo kataloogis.	EI, logo kasutamine põhjustab segadust. Seda võib kasutada üksnes reisibüroo puhul.
9.	Logo registreeritud reisibüroo kataloogis, milles esitatakse kinnitatud teave organisatsiooni rakendatavate säästva turismi alaste meetmete kohta.	JAH, koos registreerimisnumbriga.
10.	Logo organisatsiooni töötajatele jagatavatel materjalidel, mis sisaldavad eranditult kinnitatud teavet keskkonnanajuhtimissüsteemi toimimise kohta.	JAH, logo ei vaja registreerimisnumbrit, sest tegemist on organisatsioonisisese teabevahetusega, et suurendada üldist teadlikkust.
11.	Logo, mis asub sellisel uudiskirjal või sellise brošüüri kaanel, mis on mõeldud klientidele ja tarnijatele ning mille sisu on võetud kinnitatud keskkonnaaruandest.	JAH, koos registreerimisnumbriga, sest tegemist on registreeritud organisatsiooni poolt üldsusele antava teabega, milles kasutatakse selle EMASis registreeritud äriühingu näiteid.
12.	Registreeritud ja registreerimata tegevuskohtadega valdusettevõtja iga-aastases keskkonnaaruandes esinev logo, mis on paigutatud selle peatüki algusesse, kus käsitletakse kinnitatud keskkonnaaruannet, kusjuures organisatsiooni EMASis registreeritud tegevuskohad on selgesti kindlakstehtavad.	JAH, koos registreerimisnumbri(te)ga. Kui tegemist on tegevuskohtade koondregistreerimisega, mille puhul mitu tegevuskohta kuulub ühe numbriga alla, tuleb kasutada seda numbrit. Kui kõik EMASi tegevuskohad on registreeritud eraldi, peavad üksikute tegevuskohtade registreerimisnumbrid olema äratuntavad.
13.	Logo, mis on äritegevuse aruandes esitatud kinnitatud keskkonnaandmete kokkuvõtte taustakujunduse graafiline element.	JAH, koos registreerimisnumbriga.
14.	Valitsusorganisatsiooni üldine brošüür, milles käsitletakse seda, kuidas EMASis registreeritud organisatsioonid üldiselt võiksid kõige paremini oma mitmesuguseid jäätmeid ringluse võtta ja töödelda.	JAH, ilma registreerimisnumbriga; asjaomase brošüüri eesmärk on suurendada üldist teadlikkust ning see ei ole seotud registreerimisnumbriga.
15.	Logo organisatsiooni veebisaidil, kinnitatud keskkonnaalase teabe kõrval.	JAH, koos registreerimisnumbriga.
16.	Registreeritud organisatsiooni näitusestendidel, kus registreeritud organisatsiooni sellisena reklaamitakse.	JAH, koos registreerimisnumbriga.

Nr	Näide või olukord	Lubatud
17.	Registreeritud organisatsiooni näitusestendidel, kus edendatakse EMASi keskkonnajuhtimissüsteemi üldiselt.	JAH, logo ei vaja registreerimisnumbrit, sest logo kasutatakse edenduse eesmärgil.
18.	Logo ajalehes taustakujunduse graafilise elemendina kahe äriühingu ühises reklaamis, milles teatakse kogu turustusahelat katvast keskkonnavalasest koostööst (üks on registreeritud, teine ei ole).	EI, see põhjustab segadust, sest üks organisatsioonidest ei ole registreeritud.
19.	Ilma registreerimisnumbrita logo, mida registreerimata organisatsioon kasutab müügiesenduse eesmärgil.	JAH, kuid ainult EMASiga seotud edendustegevuses, mitte organisatsiooni enda müügiesenduse tarbeks.
20.	Logo registreeritud munitsipaaltranspordiorganisatsiooni piletitel.	JAH, logo ei vaja registreerimisnumbrit, kui seda kasutatakse EMASi edendamiseks üldiselt. Kui logo piletitel reklaamib konkreetset EMASis registreeritud organisatsiooni, peaks see sisaldama selle konkreetse organisatsiooni registreerimisnumbrit.

4. KUIDAS MINNA ÜLE MUULT KESKKONNAJUHTIMISSÜSTEEMILT EMASILE

Kõikjal ELis on kasutusel aina arvukamalt keskkonnajuhtimissüsteeme, millega püütakse vastata konkreetsete valdkondade või tegevusalade vajadustele. Kohalikud või piirkondlikud ametiasutused võivad kasutada neid süsteeme säästvuse või keskkonnatoime parandamiseks. Olulisematega neist süsteemidest võib tutvuda käesoleva juhendi lisas esitatud linkide kaudu.

EMASi määruses on nimetatud võimalust hinnata EMASi ja muude süsteemide samaväärsust. Muude keskkonnasüsteemide mõne või kõikide osade ametlik tunnustamine võib hõlbustada organisatsiooni üleminekut EMASile. Menetlus on järgmine.

- liikmesriigid esitavad komisjonile kirjaliku taotluse keskkonnajuhtimissüsteemi või selle osa tunnustamiseks;
- taotluses tuleb analüüsida ja täpsustada keskkonnajuhtimissüsteemi asjakohaseid osi ja EMASile vastavaid elemente ning esitada tõendid EMASile vastavuse kohta;
- komisjon esitab ettepaneku EMASi komiteele (loodud kooskõlas määruse artikliga 49);
- Euroopa Liidu Teatajas* avaldatakse tunnustatud keskkonnajuhtimissüsteemi või selle osade üksikasjad, kui komisjon on need heaks kiitnud.

Organisatsioonid, kes on rakendanud tunnustatud keskkonnajuhtimissüsteemi või selle osi, ei pea juba tunnustatud osi EMASile üle minnes kordama.

Igal liikmesriigil on tunnustamistaotluste käsitlemiseks oma menetlused. Rohkem saab nende kohta teavet asjakohastelt pädevatelt asutustelt.

5. EMAS III VÄIKESTELE JA KESKMISE SUURUSEGA ETTEVÕTJATELE (VKEd)

„Väike organisatsioon“ –

- mikroettevõtjad, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, nagu need on määratletud komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ, või
- kohalikud omavalitsused, mis hõlmavad vähem kui 10 000 elanikku, või muud avalik-õiguslikud asutused, mis annavad tööd vähem kui 250 inimesele ja mille aastaelarve on kuni 50 miljonit eurot või aastabilanss kuni 43 miljonit eurot, sealhulgas:
- valitsusorganid või muud avaliku halduse organid; riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi avalik-õiguslikud nõuandeorganid;

- d) füüsiline või juriidiline isik, kes täidab siseriikliku õiguse alusel avaliku halduse ülesandeid, täites sealhulgas konkreetseid ülesandeid, teostades tegevusi või osutades teenuseid, mis on seotud keskkonnaga, ning
- e) füüsiline või juriidiline isik, kellel on keskkonnaga seotud avalik-õiguslikud kohustused või ülesanded või kes osutab avalikke teenuseid ning allub punktis b nimetatud isiku või organi kontrollile.“

Tõendamine ja siseauditi periood

VKEde täielik tõendamine võib toimuda kolme aasta asemel nelja aasta jooksul. Ka siseauditi perioodi võib pikendada ühelt aastalt kahele. Sama kehtib keskkonnaaruande kohta. Organisatsioon peab kinnitamata ajakohastatud aruande esitama pädevale asutusele siiski igal aastal.

Selle võimaluse kasutamiseks peab organisatsioon esitama taotluse pädevale asutusele, kes võib lubatud ajavahemikku pikendada, kui tõendaja on kinnitanud, et täidetud on artikli 7 tingimused, mille kohaselt

- puudub märkimisväärne keskkonnaoht,
- organisatsioonis ei ole toimunud olulisi muudatusi,
- organisatsioon ei aita kaasa märkimisväärsetele kohalikele keskkonnaprobleemidele.

Tõendamine ja kinnitamine

Tõendajad peaksid võtma arvesse väikeste organisatsioonide eripära, et vältida nende põhjendamatu koormamist. VKEde ressursid ja vahendid on sageli napid, seega on neil vähem võimalusi laiaulatusliku aruandluse ja pikaajaliste menetlustega toime tulla. Tõendaja peaks arvestama ka VKEde muid omadusi, nt mitmekülgsete tööülesannetega personal, väljaõpe töökohal ja suutlikkus muutustega kiiresti kohaneda. Peamine eesmärk on saada objektiivseid tõendeid EMASi tõhususe, äriühingu suurusele ja keerukusele vastavate menetluste, töötajate pädevuse ning keskkonnamõju laadi kohta.

Tasud

Liikmesriigid võivad kehtestada EMASi registreerimismenetluse tasud. Mõni liikmesriik tasusid ei kehtesta. Igal juhul on määruses ette nähtud, et tasud peavad olema mõistlikud ja proportsionaalsed organisatsiooni suurusega.

Tehniline ja finantsabi

EMASi üldine ning eeskätt VKEde tehniline ja finantsiline toetamine peab toimuma kahel tasandil. Liikmesriigid peavad tegema kättesaadavaks teabe õigusaktide nõuete ja täitevasutuste kohta ning tehnilise teabe akrediteeritud või litsentsitud tõendajate, registreerimismenetluste, toetuste ja finantsabi kohta. Komisjon esitab teabe ja loob EMASis registreerida soovivatele organisatsioonidele selleks võimalused, tunnustades muude keskkonnajuhtimissüsteemide osi või lõimides EMASi muudesse ELi poliitikavaldkondadesse.

EMAS Easy meetod

Kuigi EMAS Easy ⁽¹⁾ meetodit ei ole määruses nimetatud, tuleks seda väikeste organisatsioonide jaoks kättesaadava vahendina arvesse võtta. See aitab neil kõiki EMASi nõudeid kiiresti, odavalt ja hõlpsalt täita.

Grupiviisiline registreerimine ja sammsammuline lähenemisviis

Kohalikud ametiasutused võivad koostöös kaubanduskodade, tööstusliitude ja muude osalistega pakkuda toetust VKEdele, kes soovivad rakendada EMASi, hõlbustades selleks grupiviisilist registreerimist ja sammsammulist lähenemisviisi.

⁽¹⁾ Lisateave meetodi EMAS Easy kohta on aadressidel http://ec.europa.eu/environment/emas/join_emas/what_if_i_am_an_sme_en.htm

Grupiviisiline registreerimine on võimalus rakendada EMASi rühmana, mis on kasulik sama tegevusvaldkonna või geograafiliselt lähestikku asuvate organisatsioonide puhul. Nad võivad läbida ühiselt rakendusprotsessi ning jätkata siis individuaalse registreerimismenetlusega.

Sammsammulist lähenemisviisi saab kohandada vastavalt iga liikmesriigi vajadustele. Selle võib siduda näiteks üldprojektidega või kavadega, millega edendada EMASi rakendamist omavalitsusüksuses või piirkonnas, kus eri üksused plaanivad kannustada organisatsioone rakendama eri etappides või viisidel häid keskkonnatavasid.

Näide: seda lähenemisviisi iseloomustab hästi see, kui rühm VKESid tööstuspiirkonnas või omavalitsusüksuse piirkonnas teeb koostööd asjaomases piirkonnas toimiva kaubanduskoja või tööstusliitudega. Kaasatud organisatsioonidel on võimalus osaleda EMASi sammsammulise rakendamise kavas. Esimene samm on teha kõikidel äriühingutel EMASi keskkonnaülevaate koostamine lihtsamaks. Teine samm on kujundada head juhtimistavad ja rakendada neid. Kolmas etapp on seada sisse ametlik keskkonnajuhtimissüsteem, nt EN ISO 14001. Lõpuks võivad äriühingud minna üle EMASile kui esmasele juhtimissüsteemile.

See idee võiks pakkuda edenduskavade väljatöötamise võimalust organisatsioonide rühmades, tegevusvaldkondades või konkreetsetel territooriumidel, kus on ilmnunud huvi edendada enne täielikku EMASile üleminekut keskkonnajuhtimissüsteemide ametlikku või mitteametlikku rakendamist.

II LISA

Käesoleva juhendiga koos kasutatavat EMASi-alast lisateavet saab komisjoni EMASi veebilehelt <http://ec.europa.eu/environment/emas/>, kus on järgmised materjalid:

- 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R1221&qid=1512401684853&from=ET>;
- komisjoni teatis – EMASi määruse alusel kehtestatud töökava koos soovitusliku nimekirjaga sektoritest, mille jaoks tuleb vastu võtta sektorite ning sektoriülesed võrdluskirjed – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011XC1208%2801%29>;
- EMASi sektorite võrdluskirjed kindlaksmääratud prioriteetsete sektorite jaoks – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/sectoral_reference_documents_en.htm;
- teabelehed 20 keskkonnajuhtimissüsteemi käsituse kohta (samm-sammult EMASi suunas) – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/publications_studies_en.htm#Step up to EMAS;
- kõikide EMASis osalevate pädevate asutuste ning akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste loetelu – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_contacts/competent_bodies_en.htm;
- EMASi käsitlevad dokumendid – http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications_en.htm;
- EMASi käsitlevad teabelehed konkreetsete teemade kohta, kui vajatakse üksikasjalikumaid teavet: http://ec.europa.eu/environment/emas/emas_publications/publications_studies_en.htm#Fact Sheets;
- EMASis üldine registreerimine: komisjoni 7. detsembri 2011. aasta otsus 2011/832/EL, milles käsitletakse ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise registreerimise juhust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011D0832&qid=1512402264498&from=ET>;
- http://ec.europa.eu/environment/emas/join_emas/emas_global_en.htm.

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/2286,**6. detsember 2017,**

millega tunnistatakse keskkonnajuhtimissüsteemi Eco-Lighthouse nõuded vastavaks keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) asjaomastele nõuetele kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)) artikliga 45

(teatavaks tehtud numbri C(2017) 8082 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 45,

olles konsulteerinud määruse (EÜ) nr 1221/2009 artikli 49 alusel loodud komiteega

ning arvestades järgmist:

- (1) EMASi eesmärk on edendada organisatsioonide keskkonnatoime jätkuvat parandamist keskkonnajuhtimissüsteemide kehtestamise ja rakendamise, nende süsteemide toimimise hindamise, keskkonnatoime kohta teabe esitamise, üldsuse ja muude sidusrühmadega peetava avatud arutelu ning organisatsioonide töötajate aktiivse kaasamise kaudu.
- (2) Muid keskkonnajuhtimissüsteeme rakendavad organisatsioonid, kes soovivad üle minna EMASile, peaksid saama seda teha võimalikult hõlpsalt. Tuleks arvesse võtta seoseid muude keskkonnajuhtimissüsteemidega, et hõlbustada EMASi rakendamist, dubleerimata sealjuures olemasolevaid tavasid ja menetlusi.
- (3) Selleks et hõlbustada EMASi rakendamist ning mitte dubleerida olemasolevaid tavasid ja menetlusi, mis põhinevad muudel asjakohaste menetluste kohaselt sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemidel, loetakse muude keskkonnajuhtimissüsteemide asjakohased osad, mille komisjon on tunnistanud vastavaks asjaomastele EMASi nõuetele, nende nõuetega samaväärseks.
- (4) Vastavuse tunnistamiseks tuleks analüüsida kõnealuste muude keskkonnajuhtimissüsteemide nõudeid ja menetlusi ning väljavaateid saavutada nende abil samad eesmärgid kui need, mis on püstitatud määruse (EÜ) nr 1221/2009 asjaomaste nõuete puhul.
- (5) 26. jaanuaril 2016 saatis Norra komisjonile kirjaliku taotluse keskkonnajuhtimissüsteemi Eco-Lighthouse (Miljøfyrtårn) tunnustamiseks. Pärast taotluse esitamist saadeti lisateavet, et komisjonil oleksid vajalikud tõendid, mille põhjal hinnata keskkonnajuhtimissüsteemi asjakohaste osade samaväärsust EMASi nõuetega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Tugiendes Norra ametiasutuste esitatud tõenditele tunnistab komisjon keskkonnajuhtimissüsteemi Eco-Lighthouse (Miljøfyrtårn) käesoleva otsuse lisas kindlaks määratud osad vastavaks määruse (EÜ) nr 1221/2009 asjaomastele nõuetele.

⁽¹⁾ ELT L 342, 22.12.2009, lk 1.

Artikkel 2

Keskkonnajuhtimissüsteemi Eco-Lighthouse tehtavatest muudatustest, mis mõjutavad käesolevat vastavuse tunnustamist, teatatakse komisjonile vähemalt kord aastas. Keskkonnajuhtimissüsteemi Eco-Lighthouse nõuete või määruse (EÜ) nr 1221/2009 nõuete muutumise korral võib komisjon otsustada käesoleva otsuse tühistada või seda muuta.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 6. detsember 2017

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Karmenu VELLA

LISA

Sissejuhatus

EMASi määrusega ⁽¹⁾ on loodud tipptasemel juhtimisvahend, et organisatsioonid saaksid vabatahtlikult hinnata ja parandada oma keskkonnatoimet ning sellest aru anda. EMAS on avatud kõikidele oma keskkonnatoimet parandada soovivatele organisatsioonidele. See hõlmab kõiki majandus- ja teenuste sektoreid ning on kohaldatav kogu maailmas.

EMASi eesmärk on edendada organisatsioonide keskkonnatoime jätkuvat parandamist keskkonnajuhtimissüsteemide kehtestamise ja rakendamise, nende süsteemide toimimise süstemaatilise, objektiivse ja korrapärase hindamise, keskkonnatoime kohta teabe esitamise, üldsuse ja muude sidusrühmadega peetava avatud arutelu algatamise ning organisatsioonide töötajate aktiivse kaasamise kaudu, pakkudes samal ajal asjakohast koolitust.

EMASi määrusega tagatakse EMASi kohaselt registreeritud organisatsioonide keskkonnatoime usaldusväärsus ja läbipaistvus, kasutades kolmandast isikust akrediteeritud või litsentsitud tõendajate tehtavat tõendamist.

Et hõlbustada selliste organisatsioonide registreerimist, kes seni on rakendanud muid keskkonnajuhtimissüsteeme ja soovivad nüüd üle minna EMASile, on määruses sätestatud, ⁽²⁾ et komisjon tunnustab muid riiklikke või piirkondlikke keskkonnajuhtimissüsteeme või nende osi, mis vastavad määruse asjaomastele nõuetele, kui on täidetud teatavad tingimused.

Määruse artiklis 45 on öeldud, et liikmesriigid võivad esitada komisjonile kirjaliku taotluse tunnistada määruse nõuetele vastavaks kehtivad keskkonnajuhtimissüsteemid või nende osad, mis on sertifitseeritud vastavalt asjakohastele riigi või piirkonna tasandil tunnustatud sertifitseerimismenetlustele.

Pärast selle taotluse läbivaatamist ja toimides vastavalt määruse artikli 49 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele, tunnustab komisjon keskkonnajuhtimissüsteemide asjakohaseid osi ja sertifitseerimisasutustele kehtivaid akrediteerimis- või litsentsimisnõudeid, kui ta on veendunud, et liikmesriik on

- oma taotluses piisavalt selgelt täpsustanud keskkonnajuhtimissüsteemide asjakohased osad ja vastavad kõnealuse määruse nõuded;
- esitanud piisavad tõendid selle kohta, et kõik asjaomase keskkonnajuhtimissüsteemi asjakohased osad vastavad kõnealusele määrusele.

Mida tunnustamine kaasa toob: määruse artikli 4 lõike 3 alusel ei ole EMASi kohast registreerimist taotlevad organisatsioonid, kellel on sertifitseeritud ja artikli 45 kohaselt tunnustatud keskkonnajuhtimissüsteem, kohustatud teostama neid osi, mis on tunnustatud määrusega samaväärseteks.

Tuleb siiski märkida, et tõendamise ajal, mis toimub EMASi kohase registreerimise või selle registreeringu pikendamise ettevalmistamise raames, kohaldatakse artiklit 18.

EMASi kohaselt akrediteeritud või litsentsitud tõendaja hindab, kas organisatsiooni keskkonnaülevaade, keskkonnapoliitika, keskkonnajuhtimissüsteem või auditimenetlused ja nende rakendamine vastavad määruse nõuetele. Selleks kontrollitakse ka selliseid muude keskkonnajuhtimissüsteemide osi, mis on tunnustatud kooskõlas artikliga 45 määruse (EÜ) nr 1221/2009 asjaomastele nõuetele vastavaks, kandmaks hoolt selle eest, et nende rakendamine on kooskõlas käesoleva vastavuse tunnustamise raames samaväärseks tunnustatud nõuetega.

Näiteks ei välista mõne muu keskkonnajuhtimissüsteemi dokumenteerimismenetluse samaväärseks tunnustamine seda, et kontrollitaks selle menetluse asjakohast rakendamist tagamaks, et see sisaldab nõutavat olulist teavet.

⁽¹⁾ Määrus (EÜ) nr 1221/2009.

⁽²⁾ Määruse (EÜ) nr 1221/2009 artikkel 45.

Sellele samaväärsuse tunnistamisele on viidatud ka riigihankedirektiivis, ⁽¹⁾ mille artikli 62 lõikes 2 on öeldud, et määruse (EÜ) nr 1221/2009 artikli 45 alusel nõuetele vastavaks tunnistatud muud keskkonnajuhtimissüsteemid on üks kolmest tõendite liigist, millele võib osutada avaliku sektori hankija, kes nõuab riigihankemenetluse raames tõendeid teatavate keskkonnajuhtimissüsteemide või -standardite järgmise kohta.

26. jaanuaril 2016 saatis Norra esialgse taotluse riikliku keskkonnaalase sertifitseerimise süsteemi Eco-Lighthouse (Miljøfyrtårn) (edaspidi „ELH“) tunnustamiseks EMASi määruse alusel. Pärast taotluse esitamist saadeti lisateavet, et üksikasjalikult selgitada ELHi juhtimissüsteemi nõudeid ja asjaomaseid EMASi määruse (sh lisade) nõudeid ning esitada komisjonile vajalikud tõendid, mille põhjal kindlaks teha keskkonnajuhtimissüsteemi asjakohaste osade võimalik samaväärsus.

Nende tõendite põhjal on komisjon kindlaks teinud vaatlusaluse keskkonnajuhtimissüsteemi nõuete ja EMASi määruse asjaomaste nõuete vastavuse taseme, mida on kirjeldatud järgmises dokumendis.

Selgitav tabel. ELHis kasutatavad mõisted

ELHi mõiste (eesti keeles)	ELHi mõiste (norra keeles)	Mõiste määratlus ELHis
ELHi sihtasutus	Stiftelsen Miljøfyrtårn	Juriidiline isik, kes haldab, seirab ja arendab ELHi sertifitseerimissüsteemi.
ELHi keskkonnaaruanne	Miljøkartlegging	Veebipõhine ülevaade, mis koostatakse konsultandi välja töötatud kriteeriumide alusel. Ettevõtja dokumenteerib nende kriteeriumide täitmise. Sertifitseerija kiidab ülevaate heaks ja kinnitab sellega ELHi kriteeriumide täitmist.
Üldised kriteeriumid	Felles kriterier	Kriteeriumid, mida kohaldatakse kõikide ettevõtete suhtes, kes soovivad saada ELHi kohaselt sertifitseeritud. Ettevõtja annab teada, kas ruumid, kus ta tegutseb, kuuluvad talle või ta rendib neid, ning otsustab, milliseid kriteeriume kohaldatakse näiteks energia, jäätmete kõrvaldamise jms suhtes. Üldised kriteeriumid hõlmavad kõige olulisemaid keskkonnaaspekte, mis on kõikide ettevõtete puhul ühised.
Tööstusharupõhised kriteeriumid	Bransjespesifikke kriterier	Kriteeriumid, mida kohaldatakse konkreetsetes tööstusharudes ettevõtete suhtes, kes soovivad saada ELHi kohaselt sertifitseeritud. Tööstusharupõhised kriteeriumid hõlmavad kõige olulisemaid asjaomase tööstusharuga seotud keskkonnaaspekte.
Keskkonnajuht	Miljøfyrtårnansvarlig	Isik ettevõttes, kelle juhtkond on määranud vastutama ELHi rakendamise eest.
Iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne	Årlig Klima- og miljørapport	Ettevõtja annab igal aastal 1. aprilliks aru ELHi veebiportaalis. Mõni esitatav näitaja on üldine, teised on tekitatud valitud kriteeriumide põhjal. Veebiportaali kaudu esitatakse ka tegevuskava. Iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne tuleb teha üldsusele kättesaadavaks.
Tegevuskava/keskkonnakava	Handlingsplan	Ettevõtte järgmise aasta tegevuskava, milles on käsitletud kõiki keskkonnaküsimusi ning mis dokumenteeritakse iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes. Ülesanded ja tähtsajad võib dokumenteerida keskkonnuaruandes või ettevõtte sisesealt ettevõtte enda süsteemides.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELTL 94, 28.3.2014, lk 65).

ELHi mõiste (eesti keeles)	ELHi mõiste (norra keeles)	Mõiste määratlus ELHis
Iga-aastane juhtkonnapoolne ülevaatus	Ledelsen gjennomgang	Peadirektor ja keskastme juhid tulevad kord aastas kokku, et vaadata üle tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteem, kvaliteedikontrollisüsteem, ELHi rakendamine ja muud ettevõtte jaoks olulised küsimused ning neid hinnata.
Keskkonnajuhtimise töörühm	Miljøgruppe	Töörühm, mis on loodud selleks, et aidata keskkonnajuhil rakendada ELHi. Töörühma võivad kuuluda tervise, ohutuse ja keskkonna eest vastutav töötaja ning teised asjakohased isikud.
ELHi veebiportaal	Miljøfyrtårnportalen	Veebiportaal, kus säilitatakse kõiki ettevõtete, omavalitsusüksuste, konsultantide ja sertifitseerijate dokumente, mis on seotud kriteeriumide täitmise ja sertifitseerimisega.
Ettevõttepõhised näitajad	Virksomhetsspesifikke sjekkpunkter	Ettevõtja taotlusel välja töötatud näitajad, mis on lõimitud iga-aastasessse kliimat ja keskkonda käsitlevasse aruandesse. Tasuline teenus.
Sisekonsultant	Internkonsulent	Ettevõtte töötaja, kes teeb tööd ELHi kohase sertifitseerimise nimel. Töötaja läbib ELHi konsultantidele mõeldud koolituse ja omandab selle tulemusel pädevuse juhtida ettevõtte sertifitseerimiseni. Sel viisil välditakse vajadust palgata esmakordse sertifitseerimise jaoks ettevõtteväline ELHi konsultant.
Tervise-, ohutus- ja keskkonnavalane kontrollnimekiri	HMS sjekklister	Ettevõttesisene kontrollnimekiri iga-aastase tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ülevaatusse jaoks. Kontrollnimekiri hõlmab eeskätt õiguslike nõuete ajakohastamist, töötajate ja juhtkonna ettevõttesisest koolitamist, keskkonnapoliitikat, iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes püstitatud eesmärgid ja nende saavutamist ning mittevastavusega tegelemist.
Keskkonnapoliitika	Miljøpolicy	Keskkonnatoimega seotud kavatsused ja tegevussuunad, mille on sõnastanud ettevõtte tippjuhtkond.
Keskkonnaaspekt	Miljøaspekt	Ettevõtte tegevuse, toodete või teenuste elemendid, mis võivad mõjutada keskkonda.
Otsene keskkonnaaspekt	Direkte miljøaspekt	Ettevõtte tegevuse, toodete või teenuste elemendid, mille üle ettevõttel on otsene kontroll.
Kaudne keskkonnaaspekt	Indirekte miljøaspekt	Ettevõtte tegevuse, toodete või teenuste elemendid, mille üle ettevõttel ei ole otsesest kontrolli, kuid mida ettevõtte võib mõjutada.
Keskkonnaeesmärk	Miljømål	Järgmisel aastal saavutatavad keskkonnavalased sihid, mis on dokumenteeritud iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes.
Keskkonnajuhtimissüsteem	Miljøledelsessystem	Terviklik juhtimissüsteem, mille abil saab ülevaate ettevõtte keskkonnajuhust ja kus kasutatakse selle mõju käsitlemiseks suurt hulka keskkonnavalaseid kriteeriumeid. Keskkonnajuhtimissüsteem viiakse kooskõlla ettevõtte juhtimisega, selles on selged eesmärgid ja konkreetseid rakendatavaid meetmeid sisaldav tegevuskava ning sellega tagatakse pidevad edusammud.

ELHi mõiste (eesti keeles)	ELHi mõiste (norra keeles)	Mõiste määratlus ELHis
Oluline muutus	Stor endring	Igasugune ettevõtte tegevusega – sh toodete ja teenustega –, asukohaga, korralduse või haldamisega seotud muutus, millel on oluline mõju keskkonnajuhtimissüsteemile või ettevõttega seotud keskkonnaaspektidele.
Mittevastavus	Avvik	Kõrvalekaldumine õiguslikust nõudest või ELHi kriteeriumist või mõlemast, kui õiguslik nõue on ühtlasi ELHi kriteerium. Peamised keskkonnaalased õiguslikud nõuded on ka ELHi kriteeriumid. Kui esineb mittevastavus ELHi kriteeriumile, ei saa ettevõtet sertifitseerida.

Tunnustatud keskkonnajuhtimissüsteemi viidete kontrollimise metoodika

Käesoleva dokumendi eesmärk on kirjeldada keskkonnajuhtimissüsteemi Eco-Lighthouse nõudeid ja hinnata nende vastavust EMASi määruse asjaomastele nõuetele. Sellel hindamisel on kaks peamist eesmärki:

- 1) muuta üleminek EMASile lihtsamaks organisatsiooni jaoks, kes on seni rakendanud mõnda muud keskkonnajuhtimissüsteemi ja soovib nüüd kasutusele võtta EMASi;
- 2) hõlbustada ELHi nõuete ja EMASi nõuete võrdlemist.

Käesoleva hinnangu koostamiseks analüüsis komisjon kõnealuse kahe süsteemi nõuete erinevusi. Pärast seda analüüsi rühmitati asjakohased nõuded põhinõueteks, mis vastavad keskkonnajuhtimissüsteemi eri osadele. Seejärel hinnati nende osade vastavust EMASi määruse asjaomastele nõuetele.

Käesolevas aruandes analüüsitakse **järgmiseid keskkonnajuhtimissüsteemi osi:**

- 1) tippjuhtkonna kohustused ja osalemine;
- 2) keskkonnaülevaate koostamine (esialgne analüüs);
- 3) keskkonnapoliitika kehtestamine;
- 4) õigusnormidele vastavuse tagamine;
- 5) pidevate edusammude tagamiseks püstitatud eesmärgid ja kehtestatud keskkonnakava;
- 6) organisatsiooni struktuur, koolituse pakkumine ja töötajate kaasamine;
- 7) nõuded dokumentidele;
- 8) toimimisohje;
- 9) valmisolek hädaolukorraks ja hädaolukorras tegutsemise;
- 10) kontroll, siseaudit ja parandusmeetmed;
- 11) teabevahetus (organisatsioonisisene ja -väline);
- 12) juhtkonnapoolne ülevaatus.

Peale selle hinnatakse käesolevas aruandes **akrediteerimis- või litsentsimisnõudeid**, mis võimaldavad kolmandast isikust kvalifitseeritud audiitoril süsteeme kontrollida.

Kõikide nende osade puhul hinnatakse allpool, mil määral vastavad ELHi nõuded asjaomastele EMASi nõuetele. Vastavuse hindamisel on komisjon arvesse võtnud väljavaateid saavutada eesmärgid, mis on püstitatud asjaomaste EMASi nõuete puhul, sama kindlalt ja usaldusväärselt ka ELHi nõuete rakendamisel ⁽¹⁾.

Mõnel juhul sobivad ELHi osad EMASi nõuetega kokku teatud määral, olemata nendega täielikult vastavuses. Näansirikka hinnangu andmiseks osutatakse nendele osadele kui osadele, mis sobivad osaliselt kokku EMASi nõuetega. Lisaks esitatakse selgitused, et aidata ELHi kohaselt sertifitseeritud organisatsioone, kes sooviksid erinevused EMASiga kaotada.

Hindamise tulemusel saab eri osad liigitada kolme kategooriasse:

- ei sobi kokku EMASi nõuetega;
- sobib osaliselt kokku EMASi nõuetega;
- vastab EMASi nõuetele.

Osi, mis tunnistatakse asjaomastele EMASi nõuetele vastavaks (kolmas kategooria), käsitatakse samaväärsetena.

Eco-Lighthouse'i kirjeldus

Sertifitseerimissüsteem Eco-Lighthouse on Norra kõige laialdasemalt kasutatav keskkonnajuhtimissüsteem, mille raames on antud väikestele, keskmistele ja suurtele organisatsioonidele enam kui 5 000 hetkel kehtivat sertifikaati (ELHi sihtrühma ei kuulu ettevõtted, kes seisavad silmitsi keeruliste keskkonnaprobleemidega) ⁽²⁾. Meetmete kaudu, mis on kergesti rakendatavad, konkreetsed, asjakohased ja tulutoovad (kõige laiemas mõttes: kohalikul, piirkondlikul ja üleilmsel tasandil), saavad ettevõtted parandada oma keskkonnatoimet, kontrollida oma keskkonnamõju ja tõendada ettevõtja sotsiaalse vastutuse põhimõtte järgimist.

ELHi sertifitseerimissüsteemiga lõimitakse nii organisatsioonisiseste kui ka -väliste keskkonnaaspektide haldamine Norra õigusraamistikku, mis hõlmab ettevõtetes toimuva süstemaatilise tervise-, keskkonna- ja ohutusalase tegevusega seotud eeskirju.

Ettevõtte ELHi kohane sertifitseerimine toimub järgmiselt.

Enne sertifitseerimist

1. Ettevõtja palkab ELHi sihtasutuse poolt heaks kiidetud ja koolitatud ning ELHi sihtasutuse järelevalve all tegutseva kvalifitseeritud ELHi konsultandi, kes
 - a) teeb ettevõtte keskkonnanalüüsi. Selle esialgse analüüsi põhjal valib konsultant ettevõtte jaoks välja asjakohased tööstusharupõhised kriteeriumid lisaks üldistele kriteeriumidele, ⁽³⁾ mis on kohaldatavad kõikide organisatsioonide suhtes;
 - b) koostab ELHi veebiportaalis keskkonnaaruande ⁽⁴⁾ ja aitab seda täita;
 - c) juhib ja dokumenteerib veebiportaali keskkonnaaruande abil asjaomaste kriteeriumide täitmist;
 - d) õpetab ettevõtte määratud ettevõttesest keskkonnajuhti kasutama ELHi veebiportaali, sealhulgas keskkonnaaruannet;

⁽¹⁾ Selle nõutava kõrgetasemelise vastavuse puhul tuleks arvesse võtta EMASi määruse artiklit 4, kus on kindlaks määratud EMASi kohase registreeringu saamise tingimused. Nimetatud artikli lõikega 3 vabastatakse organisatsioonid, kellel on sertifitseeritud ja artikli 45 kohaselt tunnustatud keskkonnajuhtimissüsteem, kohustusest teostada neid osi, mis on tunnustatud määrusega samaväärseteks. Samaväärseks tunnustatud osad peaksid võimaldama täita EMASi rakendamisel ja EMASi kohasel registreerimisel samu funktsioone kui EMASi vastavad osad.

⁽²⁾ Vt ELHi veebisait <http://eco-lighthouse.org/certification-scheme/>.

⁽³⁾ Kriteeriumide ingliskeelne tõlge on esitatud aadressil <http://eco-lighthouse.org/statistikk/> (üldised kriteeriumid ja mõned üksikud tööstusharupõhised kriteeriumid). Norrakeelsed versioonid leiab aadressilt <http://www.miljofyrtn.no/dette-er-miljofyrtn/bransjekriterier/9-miljt/miljt/55-bransjekriterier-gruppert>.

⁽⁴⁾ Mitte segi ajada EMASi määruse artiklites 2 ja 18 ning IV lisa B osas sätestatud EMASi keskkonnaaruandega.

- e) õpetab ettevõttesisest keskkonnajuhti täitma esimest iga-aastast kliimat ja keskkonda käsitlevat aruannet, milles antakse kord aastas (pärast sertifitseerimist) aru kogu eelmise kalendriaasta kohta;
- f) juhib kriteeriumide täitmise protsessi.
- Ettevõtja kinnitab veebipõhises keskkonnaaruandes rea üldiste ja tööstusharupõhiste kriteeriumide täitmise seisu, enne kui toimub sertifitseerimine. Sertifitseerimiseks peavad olema täidetud kõik üldised ja tööstusharupõhised kriteeriumid. Kirjalik jälg sellest esialgselt kinnitusest säilib keskkonnaaruande osana.
 - Üldised ja tööstusharupõhised kriteeriumid töötab välja ELHi sihtasutus koostöös asjakohaste valitsusasutuste, teadlaste, organisatsioonide, klientide ning kogenud konsultantide ja sertifitseerijatega, et selgitada välja asjaomase tööstusharu asjakohased keskkonnaaspektid ja neid käsitleda ning määrata kindlaks tõhusad meetmed. Need kriteeriumid vaadatakse korrapäraselt läbi.
 - Kõnealused kriteeriumid moodustavad juhtimissüsteemi selgroo, mis tagab süsteemi nõuetekohase toimimise. Kõikide kriteeriumide täitmisest antakse aru ELHi veebiportaali kaudu keskkonnaaruandes.
 - ELHi veebiportaalis täidetakse ja esitatakse kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne, mis sisaldab nii kõikide tööstusharude suhtes kohaldatavaid üldiseid näitajaid ja parameetreid kui ka asjakohaste kriteeriumide väljavalimisega tekitatud konkreetseid näitajaid.
 - Kui ettevõtja on lugenud kõik kriteeriumid tädetuks ning on esitanud kliimat ja keskkonda käsitleva aruande, teostab sertifitseerija/tõendaja sertifitseerimise. Sertifitseerija/tõendaja saab enne ettevõtte külastamist ning küsitluste ja kontrollide korraldamist juurdepääsu veebiportaalis sisalduvale asjakohasele teabele. Sertifitseerija/tõendaja teostab sertifitseerimise selle omavalitsusüksuse nimel, kus ettevõtte asub, kuid ta on saanud koolituse ja heakskiidu (litsentsi) ELHi sihtasutuse juhtkonnalt, kes ühtlasi teeb sertifitseerija/tõendaja üle järelevalvet, mis (alates 2017. aastast) hõlmab ka kohapeal tehtavat järelevalvet. Kõrvalekalded kriteeriumidest ja nende kõrvalekallete kaotamine dokumenteeritakse keskkonnaaruandes.
 - ELHi sihtasutus kontrollib kogu protsessi dokumenteeritud tulemusi ja välja antakse sertifikaat. Asjaomane sertifitseerimisaruanne ja kinnitus tunnustamise kohta väljastatakse alles selles etapis.

Pärast sertifitseerimist

Pärast sertifitseerimist esitatakse igal aastal 1. aprilliks kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne, milles täpsustatakse mitme parameetriga seotud tingimusi, kirjeldatakse varem sõnastatud keskkonnaeesmärkide saavutamist ja antakse üksikasjalik ülevaade tulevastest eesmärkidest. Selle iga-aastase aruande koostab keskkonnajuht.

Iga kolme aasta tagant toimub **uuestisertifitseerimine**.

Protsess on sama, ehkki uuestisertifitseerimise puhul puudub kohustus palgata konsultant. Uuestisertifitseerimise korraldamise, jätkuva kriteeriumidele vastavuse kontrollimise, keskkonnaaruande koostamise ja dokumentide sertifitseerijale/tõendajale kättesaadavaks tegemise eest (tagades juurdepääsu ettevõtte dokumentidele ELHi veebiportaalis) vastutab keskkonnajuht. Peamised enne uuestisertifitseerimist esitatavad tõendid on uus keskkonnaaruanne koos vastavate dokumentidega ning eelmiste aastate kliimat ja keskkonda käsitlevad aruanded. Sertifitseerija/tõendaja korraldab ettevõtet külastades küsitlusi ja kohapealseid kontrole, nagu ettevõtte esmakordsel sertifitseerimisel.

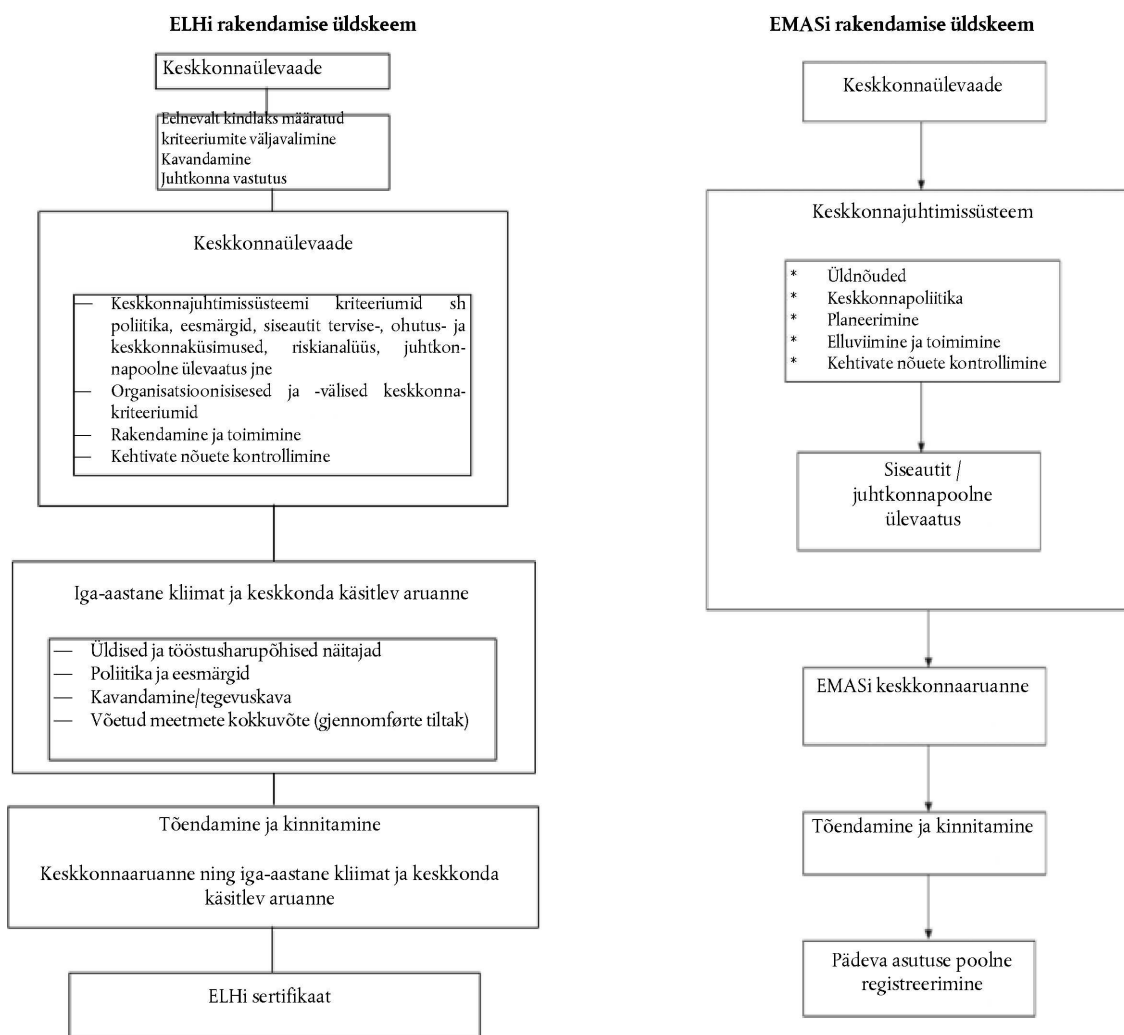
NB!

Ligikaudu 430st Norra omavalitsusüksusest on enam kui 300 ELHi sertifitseerimissüsteemi tasu maksvad liikmed. Liikmelisus muudab ELHi kohase sertifitseerimise kohalike ettevõtjate jaoks lihtsamaks, tagades sertifitseerija/tõendaja kättesaadavuse asjaomase piirkonna ettevõtjatele. Samuti on oodata, et omavalitsusüksused teevad tööd oma ettevõtete sertifitseerimise nimel.

Sertifitseerijad/tõendajad, kes tulevad mängu sertifitseerimisetapis, võib palgata omavalitsusüksus või eraettevõtte. Koolituse ja heakskiidu annab sertifitseerijatele/tõendajatele ELHi sihtasutus, kes teeb ka sertifitseerijate/tõendajate üle järelevalvet. On oluline märkida, et ELHis on sertifitseeriv asutus omavalitsusüksus, kuivõrd sertifitseerijad (kes on saanud litsentsi ELHi sihtasutusest) tegutsevad omavalitsusüksuse, mitte ELHi sihtasutuse juhtkonna nimel.

ELHi sihtasutus on sertifitseeritud alates 2016. aasta maist koosõlas standardiga ISO-9001:2015.

ELHi ja EMASi rakendamise üldskeemid

1. OSA

Tippjuhtkonna kohustused ja osalemine

Asjaomane EMASi nõue

1. Tippjuhtkonna roll ja kohustused. EMASis peab tippjuhtkond määrama kindlaks organisatsiooni keskkonnapoliitika (punkt 1.1), samuti vastutab tippjuhtkond keskkonnajuhtimissüsteemi nõuetekohase rakendamise eest (punkt 1.2), sealhulgas keskkonna eest vastutava juhtkonna esindaja määramise eest (punkt 1.3). Õiguslik alus: artikli 2 punkt 1, II lisa punktid A.2 ja A.4.
2. Juhtkond peaks korrapäraselt üle vaatama tehtud edusammud ja tegelema kindlaks tehtud probleemidega. Juhtkond peab korrapäraselt osalema keskkonnajuhtimissüsteemiga seotud koosolekutel ja algatustes. (II lisa punkt A.6)

Vastavate ELHi nõuete hindamine

1. Tippjuhtkonna roll ja kohustused

- 1.1. Organisatsiooni keskkonnapoliitika kindlaksmääramine

Üldise kriteeriumi 1945⁽¹⁾ kohaselt peavad organisatsioonid kehtestama keskkonnapoliitika. Lisaks allkirjastab organisatsiooni juhtkond otsuse osaleda keskkonnajuhtimissüsteemis ja kohustuse täita eri kriteeriume.

⁽¹⁾ Selles on öeldud, et ettevõtte peab kehtestama keskkonnapoliitika ning püstitama tervise-, keskkonna- ja ohutusalsed eesmärgid, mis tuleb dokumenteerida kas keskkonnajuhtimissüsteemis või ELHi iga-aastase kliimat ja keskkonda käsitleva aruande jaoks koostatavas tegevuskavas.

1.2. Vastutamine keskkonnajuhtimissüsteemi nõuetekohase rakendamise eest

Üldise kriteeriumi 6 kohaselt peab juhtkond tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ning ELHi menetlused kord aastas üle vaatama, et hinnata, kas need toimivad nii nagu kavandatud.

Kirjutades kord aastas alla ELHi tingimustele ja juhtkonnapoolse ülevaatuse protokollile, vastutab tippjuhtkond juhtimissüsteemi nõuetekohase rakendamise ning kliimat ja keskkonda käsitleva aruande õigsuse eest.

1.3. Keskkonna eest vastutava juhtkonna esindaja määramine

Üks organisatsiooni töötaja määratakse keskkonnajuhiks. Sõltuvalt organisatsiooni suurusest ei pruugi see olla täistööajaga ametikoht. Keskkonnajuhi võib välja koolitada konsultant esmakordse sertifitseerimise ajal või eelmine keskkonnajuht. Suuremates organisatsioonides osaleb keskkonnajuht mõnikord ELHi konsultantidele korraldatavatel kursustel (kvalifitseerudes sellega sisekonsultandiks). Tema ülesanded on täpsustatud 6. osas (organisatsiooni struktuur, koolituse pakkumine ja töötajate kaasamine).

2. Juhtkond vaatab korrapäraselt üle tehtud edusammud ja tegeleb kindlaks tehtud probleemidega

Seda tehakse iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuse raames ⁽¹⁾ (juhtkond allkirjastab iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuse koosoleku protokoll). Esitatakse aruanne mittevastavuse kohta (õiguslike nõuete ja/või ELHi kriteeriumide mittetäitmine) ning iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne, mis sisaldab keskkonnatoime kohta koostatud hinnangut ja järgmiseks aastaks püstitatud keskkonnaeesmärke. Võidakse esitada (uuesti)sertifitseerimisaruanded, eriti juhul, kui on esinenud mittevastavust.

Kõnealune iga-aastane hindamine on seega kvaliteedikontroll (mille raames vaadeldakse klientide rahulolu, organisatsiooni, avastatud mittevastavust), kuid selle käigus hinnatakse ka keskkonnaeesmärkide saavutamist ja tegevuskava täitmist ning vaadatakse üle edusammud, mis on tehtud asjaomases tööstusharus näiteks jäätmete, energiakasutuse ja keskkonnaalaste näitajate vallas. Selle raames tegeletakse ka võimalike ELHi ja/või väliskeskkonnaga seotud mittevastavusjuhtumitega (käsitledes neid kohe või – kui see ei ole võimalik – lisades nende kõrvaldamise järgmise aasta tegevuskavva).

Üldises kriteeriumis 1950 on öeldud, et ettevõtja peab kehtestama mittevastavusest teatamise ja sellega tegelemise menetlused ⁽²⁾. Keskkonnapoliitika ning keskkonnaeesmärkide ja nende saavutamise eest vastutab ELHis juhtkond oma kohustuse (vähemalt) iga-aastase ajakohastamise ja kinnitamise kaudu.

Peale selle kantakse Norra õigusaktides nõutava täiendava tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemiga ⁽³⁾ hoolt selle eest, et tegevuskavas esitatud keskkonnaeesmärgid, millest on aru antud iga-aastase kliimat ja keskkonda käsitleva aruande saavutusi käsitlevas osas, on täidetud ja juhustest on kinni peetud.

Komisjoni järeldus

Tippjuht allkirjastab ELHi tingimused (veebiportaali kaudu) sertifitseerimisprotsessi algetapis. Üldise kriteeriumi 1945 kohaselt peavad organisatsioonid kehtestama keskkonnapoliitika. Juhtkond sekkub aasta jooksul põhjalikult mitu korda, tehes kontrollid ja tehes iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuse. Samuti peab ELHi rakendav organisatsioon määrama keskkonnajuhi, kes annab tippjuhtkonnale aru (või on tippjuhtkonna liige) ja suhtleb personaliga ELHiga seotud küsimustes.

⁽¹⁾ Osas, mis käsitleb kohustust hoida toimivana sisekontroll, on öeldud, et kohustus seada sisse sisekontroll ja seda teha lasub ettevõtte eest vastutaval isikul, kelle all peetakse silmas ettevõtte juhtkonda või omanikku. Ehkki sisekontroll tuleb teha ettevõtte kõikidel tasanditel, vastutab süsteemi kasutuselevõtu ja selle toimivana hoidmise eest eelkõige ettevõtte tippjuhtkond. Selles osas on siiski selgelt öeldud, et sisekontroll tuleb sisse seada ja seda tuleb teha koostöös töötajatega, töökeskkonna komiteega, ohutuse eest vastutava(te) isiku(te)ga ja/või töötajate esindajatega, kui need on olemas.

⁽²⁾ Kriteeriumi õiguslik alus on ettevõtetes toimuvat süstemaatilist tervise-, keskkonna- ja ohutusala tegevust käsitlevate eeskirjade (sisekontrollieeskirjad) punkt 5.7.

⁽³⁾ Õiguslik seos: <http://www.arbejdstilsynet.no/hms/internkontroll/>, täpsemat teavet leiab aadressilt <http://www.hse.gov.uk/>.

Nende asjaolude põhjal tunnistab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **tippjuhtkonna kohustusi ja osalemist**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ja seega võib lugeda selle samaväärseks.

2. OSA

Keskkonnaülevaate koostamine (esialgne analüüs)

Asjaomased EMASi nõuded

Enne seda, kui organisatsioon registreeritakse, koostab ta EMASi määruse I lisal põhineva keskkonnaülevaate (artikli 4 lõike 1 punkt a, I lisa, II lisa punkt A.3.1).

See esialgne analüüs hõlmab järgmist:

- 1) kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuete kindlakstegemine;
- 2) vajaduse korral kvalifitseeritud või kvantifitseeritud olulise keskkonnamõjuga otseste ja kaudsete keskkonnaaspektide kindlakstegemine ning registri koostamine olulisena käsitatavatest keskkonnaaspektidest;
- 3) keskkonnamõju olulisuse hindamise kriteeriumide kirjeldus;
- 4) kõikide olemasolevate keskkonnajuhtimistavade ja -menetluste käsitlus;
- 5) hinnang varasemate vahejuhtumite uurimisest saadud tagasiside kohta.

Seda ülevaadet kontrollib organisatsiooniväline tõendaja.

Vastavate ELHi nõuete hindamine

Üldine hinnang. ELHi esialgse analüüsi, mida nimetatakse keskkonnavalaste õiguseks, teeb konsultant (kelle on koolitanud ja heaks kiitnud ning kelle üle teeb järelevalvet ELHi sihtasutus). Pärast organisatsiooni analüüsimist valib konsultant välja asjakohased kriteeriumid, millele organisatsioon peab ELHi kohaseks sertifitseerimiseks vastama. Selle analüüsi põhjal luuakse täidetavate kriteeriumide loeteluna veebipõhine keskkonnavalaste õiguse, mis aitab organisatsioonil välja selgitada valdkonnad, kus tuleks teha edusamme. Seejärel saab organisatsioon jälgida ELHi veebiportaalis leiduva interaktiivse menetluse abil edusamme kõikide kohaldatavate kriteeriumide täitmisel.

ELHis on olemas üldised kriteeriumid, mida kohaldatakse kõikide sektorite suhtes, ja 14 eri sektori jaoks eelnevalt kindlaks määratud tööstusharupõhised kriteeriumid ⁽¹⁾.

1) Kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide nõuete kindlakstegemine

Üldiste kriteeriumide kohaldamisel kontrollitakse ka vastavust õiguslikele nõuetele. Seda kontrollitakse vastavalt üldisele kriteeriumile 1944, mille kohaselt peab ettevõtja tagama juurdepääsu ⁽²⁾ asjakohaste tervist, keskkonda ja ohutust käsitlevate õigusnormide ajakohastatud ülevaatele. Juurdepääsu ja asjakohaste õigusnormide ülevaate koostamist hõlbustab Norra valitsuse veebisait *Regelhjelp*, ⁽³⁾ kus esitatakse ettevõtjale, kes sisestab oma organisatsioonile eraldatud kordumatu koodi, loetelu tema suhtes kohaldatavatest õiguslikest nõuetest, sealhulgas neist, mis on seotud keskkonnaga. Üldistes ja tööstusharupõhistes kriteeriumides on kõik õigusnormidest tuletatud kriteeriumid tähistatud selgelt sümboliga „S“ rõhutamaks, et kriteeriumi eesmärk on tagada õiguslike nõuete järgimine.

2) Vajaduse korral kvalifitseeritud või kvantifitseeritud olulise keskkonnamõjuga otseste ja kaudsete keskkonnavalaste õiguse kindlakstegemine ning registri koostamine olulisena käsitatavatest keskkonnavalaste õigusest

Kriteeriumide väljatöötamise käigus tehakse kindlaks ja loetletakse ELHi tööstusharupõhiste kriteeriumidega hõlmatud tööstusharude jaoks olulised keskkonnavalaste õiguse. Kriteeriumid määratakse eelnevalt kindlaks koostöös asjaomase tööstusharu organisatsioonide, huvirühmade, valitsuse, teadlaste ja peamiste klientidega. Luues interaktiivselt kogumi eelnevalt kindlaks määratud kriteeriumidest, püütakse aidata ja suunata organisatsioone selge võrdluseluse kindlaksmääramisel. See protsess on selgelt üks peamisi erinevusi EMASi ja ELHi meetodites. Kui esimeses neist keskendutakse keskkonnavalaste õiguse kindlakstegemisele organisatsiooni tasandil, siis teises tehakse need kindlaks tööstusharu tasandil.

⁽¹⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistikk/>.

⁽²⁾ Sertifitseerijale ja organisatsioonile üldiselt.

⁽³⁾ www.regelhjelp.no.

ELHi sihtasutuse väitel on 31 üldisest kriteeriumist 35 % seotud süsteemiga, 4 % töökeskkonnaga ja 52 % väliskeskonnaga ⁽¹⁾. Tööstusharupõhistest kriteeriumidest on ELHi sihtasutuse väitel 10 % seotud süsteemiga, 20 % töökeskkonnaga ja 70 % väliskeskonnaga ⁽²⁾. Uurides lähemalt kriteeriume, millega seoses antakse välja kõige rohkem sertifikaate (ja mida seega vaadatakse läbi ja ajakohastatakse kõige sagedamini), näiteks hotelli- või toidukaupluste sektoris, ⁽³⁾ leiab kinnitust, et need kriteeriumid hõlmavad mitut asjakohast olulist keskkonnaaspekti.

Üldiste kriteeriumide hulka kuulub ka kriteerium 1963 „muud keskkonnaaspektid“, mis kohustab ettevõtjaid hindama ja käsitlema mis tahes olulist keskkonnaaspekti, mis ei ole hõlmatud üldiste ja tööstusharupõhiste kriteeriumidega. Selle kriteeriumi kohaselt peab ettevõtja kindlaks tegema muud ettevõttega seotud olulised keskkonnaaspektid ning kaaluma mis tahes vajalike meetmete võtmist ja/või asjaomaste aspektide lisamist iga-aastaselt kliimata keskkonda käsitlevasse aruandesse ja/või nende jälgimist tegevuskava kaudu. Paraku ei ole ELHis kindlaks määratud, kuidas seda kriteeriumi tuleb kohaldada, näiteks milliseid aspekte (otseseid või kaudseid) tuleb arvesse võtta ja kuidas tuleb hinnata nende mõju olulisust ⁽⁴⁾. Lisaks ei ole selge, kuidas on võimalik hinnata selle kriteeriumi täitmist, seahulgas see, mille põhjal saab ELHi sertifitseerija tagada, et kõik olulised keskkonnaaspektid on kindlaks tehtud ⁽⁵⁾.

Loetletud kriteeriume kontrollitakse tõendamise/sertifitseerimise ajal ja nad kõik peavad olema täidetud, enne kui antakse sertifikaat ⁽⁶⁾. Iga kolme aasta tagant tõendatakse/sertifitseeritakse kriteeriumeid uuestisertifitseerimise jaoks uuesti.

3) Keskkonnamõju olulisuse hindamise kriteeriumide kirjeldus

Keskkonnamõju hinnatakse kriteeriumide väljatöötamise käigus. Seepärast ei vii seda hindamist läbi organisatsioon, vaid selle teevad sektori tasandil asjaomase tööstusharu sidusrühmad. EMASi määruse I lisa punktis 3 on esitatud eraldi suunised ja kriteeriumid keskkonnamõju olulise hindamiseks organisatsiooni tasandil. ELHis, kus hindamise teevad tööstusharu tasandil ekspertidest koosnevad nõuanderühmad, ei ole selliseid suuniseid esitatud.

4) ja 5) Olemasolevad juhtimistavad ja -menetlused ning hinnang varasemate vahejuhtumite uurimisest saadud tagasiside kohta

Olemasolevaid juhtimistavasid ja -menetlusi vaadeldakse ja hinnatakse kindlaksmääratud kriteeriumide alusel. Enne sertifitseerimist koostatakse esimene iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne, mis lisatakse keskkonnanaruandele. Iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne hõlmab organisatsiooni keskkonnajuhtimise tugevaid ja nõrku külgi. Selles võetakse arvesse meetmeid, mis on viidud ellu (*gjennomførte tiltak*) selleks, et parandada olukordi, mis ei olnud/ole ideaalsed. Selle teabe põhjal koostatakse tegevuskava.

Komisjoni järeldus

ELHi esialgne analüüs põhineb real kriteeriumidel, mille aluseks on sektori tasandil kindlaks tehtud keskkonnaaspektid. Kriteeriumide kindlaksmääramisel saab ELHis nõuetekohaselt arvesse võtta suurt osa organisatsiooni võimalikest keskkonnaaspektidest. Organisatsioon käsitleb neid aspekte, kui ta hindab sertifitseerimiseks valmistumisel oma vastavust kindlaksmääratud kriteeriumidele.

EMASis nõutakse organisatsiooni konkreetsete otsete ja kaudsete keskkonnaaspektide individualiseeritud analüüsi ning samuti seda, et organisatsioon kehtestaks kriteeriumid, et hinnata kindlakstehtud aspektidega seotud mõju olulisust organisatsiooni konkreetsetes kontekstis. Selle organisatsioonikeskse lähenemisviisi eesmärk on teha kindlaks aspektid, mis on olulised organisatsiooni konkreetsetes kontekstis, mitte sektoris tervikuna. See lähenemisviisi individualiseerimine on üks peamisi kahe süsteemi vahelisi erinevusi.

⁽¹⁾ <http://www.miljofyrtarn.no/dokumenter/bransjekrav/844-general-industry-criteria/file> ja <http://www.miljofyrtarn.no/dokumenter/bransjekrav/866-guidance-to-the-general-industry-criteria/file>.

⁽²⁾ ELHi sihtasutuse esitatud statistika hotellide kohta: <http://miljofyrtarn.no/dokumenter/bransjekrav/864-industry-criteria-hotel/file> ja toidukaupade jaemüügi kohta: <http://miljofyrtarn.no/dokumenter/bransjekrav/863-industry-criteria-retail-grocery-store/file>.

⁽³⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistikk/>.

⁽⁴⁾ 4. mail 2017 välja antud ELHi suunistes üldiste kriteeriumide kohta on selgitatud seoses kriteeriumiga 1963, et kui ettevõtja leiab, et on vajalik rakendada lisameetmeid, piisab muude keskkonnaaspektide eraldi hindamisest. Ettevõtja võib vabalt valida, millist meetodi nende keskkonnaaspektide käsitlemisel rakendada, kuid selle võib siduda väliskeskonna puhul tehtava riskianalüüsiga.

⁽⁵⁾ ELHi sertifitseerijad on koolitatud hindama faktiliste kriteeriumide täitmist, mitte tegema eraldi erinevate keskkonnaaspektide hindamist.

⁽⁶⁾ Vt ka 4. osa, kus käsitletakse vastavust õigusnormidele.

ELHi üldist kriteeriumi 1963, mille kohaselt tuleb arvesse võtta ka asjakohaseid muid keskkonnanäppaspekte, võib kasutada selleks, et analüüsi ulatust laiendada ja saada konkreetsem ülevaade. ELHi kriteeriumeid käsitlevates suunistes soovitatatakse ühendada see riskianalüüsiga. Paraku ei ole neis kindlaks määratud, kuidas hinnata nende lisaaspektide olulisust.

Ehkki mõlemad lähenemisviisid on väärtuslikud ning kummalgi on oma eelised ja puudused, erinevad kasutatavad meetodid märkimisväärselt. Eesmärk on sama – teha kindlaks olulised keskkonnanäppaspektid –, kuid selle poole püüeldakse erinevate meetoditega. ELHis keskendutakse keskkonnanäppaspektide kindlakstegemisele sektori tasandil, samal ajal kui EMASi eesmärk on teha kindlaks organisatsioonile omased olulised aspektid. Seepärast ei saa neid lähenemisviise lugeda samaväärseteks ⁽¹⁾.

Nende asjaolude põhjal leiab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **keskkonnanäppaspekte koostamist**, sobib osaliselt kokku asjaomaste EMASi nõuetega.

Võimalikud meetmed, mille abil kaotada erinevused EMASiga

Ehkki vaatlusalust ELHi osa ei saa lugeda samaväärseks, on analüüsist näha suurt sarnasust paljude asjaomaste EMASi nõuetega. Et saavutada vastavus kõikidele asjaomastele nõuetele, tuleks

- minna riskianalüüsi põhisel lähenemisviisilt üle EMASi määruse I lisal põhinevale lähenemisviisile eesmärgiga teha kindlaks ka need olulised keskkonnanäppaspektid, mida kindlaksmääratud kriteeriumid ei hõlma;
- seda silmas pidades võtta üldise kriteeriumi 1963 kohaldamisel aluseks EMASi keskkonnanäppaspekte;
- ELHi sertifitseerijal asjakohast meetodit kasutades tagada, et kindlaks on tehtud ja arvesse on võetud kõik täiendavad keskkonnanäppaspektid, näitajad ja õiguslikud nõuded.

3. OSA

Keskkonnapoliitika kehtestamine

Asjaomane EMASi nõue

Tippjuhtkond määrab kindlaks organisatsiooni keskkonnapoliitika. See poliitika peab sisaldama EMASi määruse II lisas nimetatud elemente (artikli 4 lõike 1 punkt b, II lisa punkt A.2).

Vastavate ELHi nõuete hindamine

ELH sisaldab eesmärkide seadmise nõuet kriteeriumi 1945 kaudu (mille kohaselt ettevõtja peab kehtestama keskkonnapoliitika ⁽²⁾ ning püstitama tervise-, keskkonna- ja ohutusalaes eesmärgid, mis tuleb dokumenteerida kas keskkonnajuh-timissüsteemis või ELHi iga-aastase kliimat ja keskkonda käsitleva aruande jaoks koostatavas tegevuskavas). Keskkonnapoliitikat ja konkreetseid keskkonnanäppaspekte käsitletakse esmalt enne sertifitseerimist toimival kriteeriumide kehtestamisel ning need kajastuvad keskkonnanäppasaruandes. Teises etapis kontrollitakse keskkonnatoimet valitud näitajate alusel iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes, mis sisaldab ka tegevuskava pidevate edusammude tegemiseks.

Komisjoni järeldus

Äsja läbi vaadatud kriteeriumiga 1945 kohustatakse ettevõtjat määrama kindlaks keskkonnapoliitika. Seda keskkonnapoliitikat täiendavad ja aitavad üheskoos ellu viia keskkonnanäppasaruanne, kriteeriumide kehtestamine, iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne, näitajate kontrollimine ja eesmärkide püstitamine.

Soov saada ELHi kaudu sertifitseeritud ja ELHi tingimustele alla kirjutamine osutab kavatsusele tõhustada keskkonnanäppaspektide haldamist ja pidevalt parandada keskkonnatoimet. Keskkonnatoime pidevat parandamist hoogustab iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne selle tegevuskava kaudu.

⁽¹⁾ Nende meetodiliste erinevuste esiletoomine on eriti asjakohane EMASi määruse artikli 4 valguses. EMASi keskkonnanäppaspekte asendamine ELHi keskkonnanäppasaruandega EMASi rakendamise kontekstis ei toimi.

⁽²⁾ Kooskõlas EMASi määruse II lisa punktiga A.2.

Iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne ratifitseeritakse iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuse käigus.

Nende asjaolude põhjal tunnistab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **keskkonnapoliitika kehtestamist**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ja seega võib lugeda selle samaväärseks.

4. OSA

Õigusnormidele vastavuse tagamine

Asjaomane EMASi nõue

EMASis peavad organisatsioonid

- 1) tegema kindlaks oma keskkonnavalades õigusaktides sätestatud kohustused;
 - 2) tagama vastavuse keskkonnavalaste õigusaktide nõuetele;
 - 3) kehtestama asjakohase korra, mis võimaldab neid nõudeid pidevalt täita;
 - 4) esitama seda vastavust tõendavad materjalid või dokumendid.
- (Artikli 4 lõike 1 punkt b ja lõige 4, II lisa punktid A.3.2, B.2 ja A.5.2)

Vastavate ELHi nõuete hindamine

1. Enne ELHi kohast sertifitseerimist koostab konsultant kriteeriumide loetelu. Üldise kriteeriumi 1944 ⁽¹⁾ alusel on ettevõtjal kohustus tagada sertifitseerijale/tõendajale (ja lisaks kogu ettevõttele) juurdepääs ettevõtja suhtes kohaldatavate õigusnormide ajakohastatud ülevaatele.

Selle kohustuse täitmist hõlbustab Norra valitsuse veebisait *Regelhjelp*, ⁽²⁾ kust ettevõtja saab organisatsioonile eraldatud kordumatu koodi põhjal asjakohaste õigusaktide loetelu. Õigusnormid, mis on asjaomases tööstusharus kõige olulisemad, moodustavad osa üldistest ja tööstusharupõhistest kriteeriumidest (ning on tähistatud sümboliga „§“), mille täitmine on vajalik sertifitseerimiseks ja uuestisertifitseerimiseks. Kõnealust ülevaadet ajakohastatakse igal aastal iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuse raames (iga-aastase tervise-, ohutus-, ja keskkonnasüsteemi ülevaatamise käigus).

Kriteeriumide loetelu sisaldab ka selliseid kriteeriume, mis on seotud konkreetsete õiguslike kohustustega, mida organisatsioon peab täitma.

Näiteks

- õiguslik üldine kriteerium 42, mille kohaselt tuleb ohtlikud jäätmed turvaliselt ladustada ja toimetada jäätmekäitluskohta kooskõlas jäätmete ringlussevõtu käsitlevate eeskirjadega, või
 - õiguslik tööstusharupõhine kriteerium 311, mille kohaselt reovesi kogutakse ja seda analüüsitakse kooskõlas kohalike eeskirjade ja saastealaste eeskirjadega 15A-3 ja 4.
2. Ettevõtja kinnitab kõnealuste kriteeriumide täitmist enne sertifitseerimist toimuva enesehindamise käigus. Kolmandast isikust sõltumatu sertifitseerija/tõendaja kontrollib neid kriteeriume uuesti sertifitseerimise ajal. Enne ELHi sertifikaadi väljaandmist kontrollib ELHi sihtasutus konsultandi, ettevõtja ja sertifitseerija/tõendaja tehtud tööd ning annab sellele heakskiidu. Seda kontrolli korratakse iga kolme aasta tagant toimival uuestisertifitseerimisel. Enne sertifitseerimist peavad olema täidetud kõik kriteeriumid, sealhulgas need üldised ja tööstusharupõhised kriteeriumid, mis on võetud ELHi kriteeriumidesse üle otse Norra õigusaktidest (ja tähistatud sümboliga „§“). Mittevastavust õiguslikule nõudele, mis ei ole ELHi kriteerium, on käsitletud üldises kriteeriumis 1950, mis kohustab ettevõtjaid kehtestama menetlused sellest mittevastavusest teatamiseks ja sellega tegelemiseks. Selle kriteeriumi põhjal on võimalik ettevõtja sertifitseerida, kui ta tõendab, et tal on mittevastavustega tegelemiseks olemas süsteem. Sertifitseerija/tõendaja kontrollib vastavust ELHi kriteeriumidele ja teeb kindlaks, et ettevõtja on kehtestanud menetluse, millega kõrvaldada üldistele õigusnormidele mittevastavus.

Vastupidiselt EMASile ei nõuta ELHis, et organisatsioonid esitaksid sertifitseerijale tõendid selle kohta, et konkreetsete (õiguslike) kriteeriumide täitmise kõrval on tagatud täielik vastavus keskkonnavalastele õigusaktidele ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Üldise kriteeriumi 1944 kohaselt peab ettevõtja tagama juurdepääsu asjakohaste tervist, keskkonda ja ohutust käsitlevate õigusnormide ajakohastatud ülevaatele.

⁽²⁾ <http://www.regelhjelp.no/> ja <http://www.miljofyrtn.no/dette-er-milj%C3%B8fyrt%C3%A5rn/bransjekriterier>.

⁽³⁾ EMASi määruse II lisa punkti B.2 alapunkt 2.

3. Iga kolme aasta tagant toimub uuestisertifitseerimine, mille käigus kontrollitakse uuesti kõiki kriteeriumeid, sealhulgas neid, milles käsitletakse mittevastavust (üldine kriteerium 1950). Kriteeriumidele mittevastavuse korral sertifikaati ei pikendata.

(Uuesti)sertifitseerimise käigus hindab sertifitseerija õigusnormidele vastavuse tõendeid, kuid ta saab seda teha üksnes oma pädevuse piires (vt akrediteerimist käsitlev nõue). Õiguslikud kriteeriumid on siiski sõnastatud nii, et koolitatud sertifitseerija/tõendaja suudab hinnata vastavust ja vastavuse seisu dokumenteerida. Sertifitseerija/tõendaja kontrollib ka seda, et ettevõtjal on ajakohastatud ülevaade kohaldatavatest õigusnormidest ning et on olemas mittevastavusega tegelemise süsteem.

Peale selle tagatakse vastavus õiguslikele nõuetele iga-aastase ettevõttesise tervise-, ohutus-, ja keskkonnauditi kaudu, mis on osa iga-aastasest juhtkonnapoolsest ülevaatest. Selle auditi raames käsitletakse igasugust mittevastavust õiguslikele nõuetele.

ELHi portaalis on esitatud suunised ja näited selle kohta, kuidas toimida mittevastavuse korral (üldine kriteerium 1950).

4. Kooskõlas käesoleva osa punktis 2 esitatud selgitusega tuleb dokumendid esitada vaid ELHi kriteeriumidega hõlmatud konkreetsete õiguslike nõuete, mitte kõikide kohaldatavate keskkonnaalaste nõuete kohta. Dokumendid esitatakse ja säilitatakse ELHi digitaalliidese kaudu.

Komisjoni järeldus

Nii nagu keskkonnanaruande (esialgne analüüs) puhul, tugineb ELH ka organisatsioonide õigusnormidele vastavuse hindamisel kriteeriumidepõhisele süsteemile. Selline süsteem koos valitsuse veebisaidiga *Regelhjelp* ⁽¹⁾ annab hea ülevaate õiguslikest nõuetest, mida tuleks EMASi alusel täita.

Vastavust kõikidele ELHi kriteeriumidele, sealhulgas õiguslikele kriteeriumidele, kontrollib kõigepealt ettevõtja ise enne sertifitseerimist ja seejärel kontrollib seda sertifitseerija/tõendaja sertifitseerimise käigus. Kui avastatakse mittevastavus kasvõi ühele loetletud kriteeriumile, ei saa sertifikaati välja anda.

Tõendid ELHi (õiguslike) kriteeriumide täitmise kohta tehakse süsteemi kaudu kättesaadavaks. ELHis nõutakse ka seda, et organisatsioonidel oleks olemas õigusnormidele mittevastavusest teatamise ja selle mittevastavusega tegelemise menetlus ⁽²⁾. Kõige olulisemate tervise-, keskkonna- ja ohutusala tegevust käsitlevate õigusnormide järgimist kontrollitakse kord aastas juhtkonnapoolse ülevaate raames, kasutades tervise-, ohutus-, ja keskkonnaalast kontrollnimekirja, mille on kinnitanud ja allkirjastanud ettevõtte peadirektor. Üldist kriteeriumi 1944 käsitlevates suunistes on sõnaselgelt öeldud, et nõutav ei ole mitte üksnes ülevaade õiguslikest nõuetest, vaid ka nende järgimine.

Erinevalt EMASist ei sisalda ELH siiski kriteeriumi, mille alusel organisatsioon peaks tagama kõikide keskkonnaalaste õiguslike nõuete täitmise. Selle asemel juhitakse ELHis kõige olulisematele keskkonnaalastele õigusaktidele tähelepanu asjaomaste kriteeriumide kaudu, kus kõige asjakohasemad õigusnormid on ümber sõnastatud, et need oleksid ettevõtjale ja sertifitseerijale igati arusaadavad.

Peale selle võib sertifitseerimine toimuda ka juhul, kui on täitmata õiguslikud nõuded, mis ei ole hõlmatud ELHi õiguslike kriteeriumidega, tingimusel et on olemas tervise-, ohutus- ja keskkonnaalast tegevust käsitlevate eeskirjadega kokkusobivad mittevastavusest teatamise ja sellega tegelemise menetlused ⁽³⁾.

Teine märgatav erinevus seisneb tõendaja pädevuses. EMASi tõendajad peavad suutma märgata, kui mõni õigusakt on kõrvale jäetud, ja seepärast peavad nad olema ses suhtes ametlikult kvalifitseeritud. ELHi tõendajad seevastu on saanud üldise koolituse. Seda arvesse võttes on (õiguslikud) kriteeriumid sõnastatud ELHis selgelt ja arusaadavalt, kuid sertifitseerija pädevus teha kindlaks õiguslik mittevastavus, mis jääb väljapoole eelnevalt kindlaks määratud õiguslike kriteeriume, on küsitav.

Lõpetuseks – võrreldes EMASiga võib märgata erinevust ka organisatsioonivälise isiku tehtava tõendamise sageduses. ELHi alusel toimub täielik uuestisertifitseerimine iga kolme aasta tagant. Siis kontrollitakse uuesti kõiki kriteeriume, sealhulgas neid, mis on seotud õiguslike nõuetega. EMASi raames kontrollitakse õigusnormidest kinnipidamist ka iga-aastasel EMASi tõendaja poolse keskkonnanaruande kinnitamisel. Samas olgu märgitud, et 98 % ELHi ettevõtetest oleksid – kui nad oleksid EMASi kohaselt sertifitseeritud – hõlmatud vastavalt EMASi määruse artiklile 7 väikeseid organisatsioone käsitleva erandiga, mille puhul auditi ja uuestisertifitseerimise sagedus (vastavalt iga kahe aasta tagant ja iga nelja aasta tagant) oleks sarnasem ELHi kohastele sagedustele.

⁽¹⁾ <http://www.regelhjelp.no/>.

⁽²⁾ Üldise kriteeriumi 1950 kohaselt peab ettevõtja kehtestama mittevastavusest teatamise ja sellega tegelemise menetlused.

⁽³⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistik/>. Kriteeriumeid käsitlevad suunised leiab dokumendi lõpust.

Nende asjaolude põhjal leiab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **õigusnormidele vastavuse tagamist**, sobib osaliselt kokku asjaomaste EMASi nõuetega.

Võimalikud meetmed, mille abil kaotada erinevused EMASiga

Ehkki vaatlusalust ELHi osa ei saa lugeda samaväärseks, on analüüsist näha suurt sarnasust paljude asjaomaste EMASi nõuetega. Et saavutada vastavus kõikidele asjaomastele nõuetele, tuleks

- kohandada üldise kriteeriumi 1944 sõnastust nii, et selles oleks öeldud, et organisatsioonid peavad tagama enne sertifitseerimist kõikide keskkonnaga seotud õiguslike nõuete kindlakstegemise ja täitmise;
- nõuda, et ettevõtja esitaks asjaomaste keskkonnaalaste õiguslike nõuete täitmise kohta tõendi, kui tal palutakse seda teha;
- tagada suurte organisatsioonide puhul kord aastas ja VKEde puhul iga kahe aasta tagant kolmandast isikust akrediteeritud või litsentsitud audiitori poolne õigusnormidele vastavuse kinnitamine.

5. OSA

Pidevate edusammude tagamiseks püstitatud eesmärgid ja kehtestatud keskkonnakava

Asjaomane EMASi nõue

1. Organisatsioonis tuleb kindlaks määrata eesmärgid, et tagada keskkonnatoime pidev parandamine (artikkel 1, II lisa punkt B.3 ja punkti B.4 alapunkt 3).
 2. Nende eesmärkide saavutamiseks kehtestatakse ja viiakse ellu keskkonnaalane tegevuskava (artikli 18 lõige 7, II lisa punkt A.2 ja punkti A.3 alapunkt 3).
-

Vastavate ELHi nõuete hindamine

ELHi menetluste kohaselt tuleb enne organisatsiooni sertifitseerimist koostada üksikasjalik keskkonnanaruanne (sertifitseerimisel kasutatavate asjaomaste üldiste ja tööstusharupõhiste kriteeriumide kontrollnimekiri) ning esimene iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne, mis sisaldab järgmiseks aastaks keskkonna suhtes püstitatud eesmärgid ja ette nähtud meetmeid ning ülevaadet praegusest keskkonnatoimest.

Igal järgneval aastal esitatakse (1. aprilliks) ELHi veebiportaali kaudu **iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne**. Keskkonnatoimet võrreldakse eelmise aasta keskkonnatoimega. Aruandes võetakse kokku rakendatud meetmed ja saavutatud eesmärgid ning esitatakse järgmise aasta tegevuskava. Sertifitseerija/tõendaja kontrollib iga-aastast kliimat ja keskkonda käsitlevat aruannet esmakordsel sertifitseerimisel ja igal kolme aasta tagant toimival uuestisertifitseerimisel. Samuti kontrollitakse seda igal aastal juhtkonnapoolse ülevaatuses raames.

Iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne koostatakse ELHi veebiportaalis, võttes aluseks teatavad üldised näitajad ja tööstusharupõhiste kriteeriumidele vastavad näitajad. Kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes esitatavad keskkonnaga seotud eesmärgid ja tegevuskava kajastavad pidevaid edusamme. Menetlust on kirjeldatud üldist kriteeriumi 7 käsitlevates suunistes, ⁽¹⁾ asjaomastes juhendites ja ELHi veebiportaalis.

Peale selle on üldises kriteeriumis 1963 (täiendavad keskkonnaaspektid) öeldud, et ettevõtja peab kindlaks tegema muud ettevõttega seotud olulised keskkonnaaspektid ning kaaluma mis tahes vajalike meetmete võtmist ja/või asjaomaste aspektide lisamist iga-aastasessse kliimat ja keskkonda käsitlevasse aruandesse ja/või nende jälgimist tegevuskava kaudu. Seega võib tegevuskava hõlmata ükskõik milliseid ettevõttega seotud aspekte, mida ei ole üldistes või tööstusharupõhistes kriteeriumides käsitletud.

Ettevõtjatele, kes soovivad oma kliimat ja keskkonda käsitlevat aruannet laiendada, pakutakse ELHi raames võimalust kasutada ettevõttepõhiseid näitajaid ehk lisada aruandesse konkreetsed ettevõtja kindlaksmääratud küsimused ja näitajad.

⁽¹⁾ <http://eco-lighthouse.org/statistikk/>. Kriteeriumeid käsitlevad suunistes leiab dokumendi lõpust.

Komisjoni järeldus

Sertifitseerimise ajal koostatakse esialgne keskkonnajuhtimiskava, mis sisaldab hindamiskriteeriume ja eesmärke. Organisatsiooni keskkonnatoimet, tehtud edusamme ja eesmärke hinnatakse igal aastal ELHi veebiportaalis koostatavas iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes.

Keskkonnakava ajakohastatakse ja hinnatakse uuesti iga kolme aasta tagant toimuva uuestisertifitseerimise käigus koostatavas uuendatud keskkonnaaruandes.

Ehkki neis protsessides keskendutakse aspektidele, mis olid hõlmatud kriteeriumidega keskkonnajuhtimissüsteemi kehtestamise ajal (sh üldise kriteeriumiga 1963⁽¹⁾ hõlmatud lisaaspektidele), on nendega võimalik tagada asjaomaste aspektidega seotud keskkonnatoime pidev paranemine.

Nende asjaolude põhjal tunnistab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **pidevate edusammude tagamiseks püstitatud eesmärke ja kehtestatud keskkonnakava**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ning seega võib lugeda selle samaväärseks.

6. OSA

Organisatsiooni struktuur (rollid ja vastutusala), koolituse pakkumine ja töötajate kaasamine

Asjaomane EMASi nõue

1. Juhtkond peab tagama ressursside (sh inimressursside) olemasolu, et kanda hoolt süsteemi korraliku toimimise eest. Tuleks määrata kindlaks, dokumenteerida ja teatavaks teha rollid ja vastutus (II lisa punkt A.4.1).
 2. Tippjuhtkond peab määrama juhtkonna esindaja(d), kellel peab olema kindlaks määratud roll, vastutus ja volitused selleks, et tagada keskkonnajuhtimissüsteemi nõuetekohane elluviimine ja toimivana hoidmine ning anda tippjuhtkonnale aru selle süsteemi tulemuslikkusest (II lisa punkt A.4.1).
 3. Töötajatele tuleks pakkuda koolitust, et nad vastaksid keskkonnajuhtimissüsteemi vajadustele (artikkel 1, II lisa punkt A.4.2).
 4. Töötajad tuleks aktiivselt kaasata organisatsiooni keskkonnatoime parandamisse (artikkel 1, II lisa punktid A.4.2 ja B.4).
-

1. Juhtkonna kohustus tagada süsteemi korralik rakendamine ja vajalikud vahendid

Üldise kriteeriumi 1946 kohaselt peab ettevõtja koostama organisatsiooni skeemi või sarnase ülevaate põhirollidest organisatsioonis, mis hõlmab näiteks ELHi kontaktpunkti, esindajat ohutuse küsimustes, töökeskkonna komitee esimeest, tervise-, ohutus- ja keskkonnaküsimuste eest vastutavat töötajat, hankejuhti ja tuleohutusametnikku.

Norra õigusaktide kohaselt vastutab ettevõtte tippjuhtkond ettevõtte juhtimise, sealhulgas tervise-, ohutus- ja keskkonnaküsimuste käsitlemise eest, ning sellest tulenevalt vastutab ta ka keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamise eest. Kui vajalikud vahendid ei ole tagatud, tulevad puudused automaatselt välja järgmises tervise-, ohutus- ja keskkonnaaruandes ning iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes. Neid puudusi võetakse arvesse iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatus käigus. Samuti on puuduste esinemine takistuseks järgmisel uuestisertifitseerimisel.

2. Spetsiaalsed esindajad keskkonnajuhtimissüsteemi jaoks

Üks organisatsiooni töötaja määratakse keskkonnajuhtiks. Sõltuvalt organisatsiooni suurusest ei pruugi see olla täistööajaga ametikoht. Keskkonnajuhi võib välja koolitada konsultant esmakordse sertifitseerimise ajal või eelmine keskkonnajuht. Keskkonnajuhi ülesanded on

- olla konsultandi kõneisik (protsessi alguses);
- olla sertifitseerija/tõendaja kõneisik esmakordse sertifitseerimise ja uuestisertifitseerimise ajal;
- tagada vastavus kindlaksmääratud kriteeriumidele;

⁽¹⁾ Üldise kriteeriumi 1933 kohaselt ettevõtja peab kindlaks tegema muud ettevõttega seotud olulised keskkonnaaspektid ning kaaluma mis tahes vajalike meetmete võtmist ja/või asjaomaste aspektide lisamist iga-aastasesse kliimat ja keskkonda käsitlevasse aruandesse ja/või nende jälgimist tegevuskava kaudu.

- koolitada ja innustada kaastöötajaid;
- koostada ja esitada ELHi veebiportaalis iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne;
- arutada kõnealust aruannet iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuses raames juhtkonnaga ja töötajate koosolekutel töötajatega, levitada seda organisatsioonis intraneti või muude organisatsioonisiseste suhtluskanalite kaudu;
- teavitada kaastöötajaid eeskätt organisatsiooni üldisest keskkonnapoliitikast ja järgmise aasta eesmärkidest, mis on kindlaks määratud iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes;
- panustada pidevalt keskkonnatoime parandamisse.

ELHi raames pakutakse veebiportaali koolitust, mille eesmärk on õpetada keskkonnajuhti, kuidas täita iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne ning eelkõige kuidas saavutada uuestisertifitseerimine.

ELHis on ette nähtud suunised keskkonnajuhile, nagu nõutakse üldises kriteeriumis 1947, mille kohaselt ettevõtja peab koostama ELHi rakendamise eest vastutavale töötajale kirjalikud suunised. Keskkonnajuht peaks kaasama ja innustama organisatsiooni töötajaid. ELHi sihtasutuse väitel on töötajate aktiivne kaasamine ELHi nurgakivi.

Suuremates organisatsioonides võib kaasata lisapersonali keskkonnajuhtimise töörühma⁽¹⁾ loomise teel. Keskkonnajuhtimise töörühm võib olla osa tervise, ohutuse ja keskkonna töörühmast, mille moodustamine on tulenevalt seadusest kohustuslik organisatsioonides, kus on üle 50 töötaja.

3. Koolituse pakkumine

Ettevõtete ja organisatsioonide suhtes on siduv üldine kriteerium 1951, mille kohaselt ettevõtjal peab olema sisse seatud kord töötajatele tervise-, ohutus- ja keskkonnavalase baaskoolituse andmiseks ning töötajate teavitamiseks muudatustest. Kõnealune koolitus peab hõlmama usaldusväärseid väliskeskonnaga seotud menetlusi.

Selle eesmärk on tagada, et töötajatel on piisavad teadmised ja oskused, et teha oma tööd nõuetekohaselt ning kooskõlas tervist, ohutust ja keskkonda käsitlevate eeskirjadega. Töötajate koolitamise ulatus sõltub ettevõtte tegevusega kaasnevatest riskidest. ELHis lähtutakse põhimõttest, et organisatsioon tunneb ennast ja teab oma töötajate pädevust/vajadusi ise kõige paremini ning seepärast on tal endal kõige parem otsustada, millist koolitust on vaja. Sertifitseerija/tõendaja kontrollib seda kriteeriumi suuliselt, küsides, millist korda ettevõtja rakendab oma vanade ja uute töötajate koolitamiseks tervise, ohutuse ja keskkonnaga seotud küsimustes.

Põhiküsimus on see, kas selle koolituse eesmärk on parandada keskkonnatoimet või keskendutakse selle raames üksnes ELHi menetlustele ning tervise, ohutuse ja keskkonnaga seotud riskide juhtimisele. Tervise-, ohutus- ja keskkonnavalane kontrollnimekiri, mida kasutatakse ELHis selle hindamiseks, kas töötajad on kursis ELHi tavadega, on kinnitus sellest, et töötajate koolitamisel minnakse menetlustest kaugemale ja käsitletakse selliseid olulisi keskkonnaga seotud valdkondi nagu jäätmeäritlus, energiatõhusus või ohtlike ainete käitlemine.

4. Töötajate kaasamine

EMASi nõuete täitmiseks kaasatakse töötajad protsessi, mille eesmärk on pidevalt parandada organisatsiooni keskkonnatoimet.

Nõutav on keskkonnatöörühma loomine organisatsioonis ja töötajate aktiivne kaasamine keskkonnavalasesse tegevusse⁽²⁾. Töötajaid teavitatakse kliimat ja keskkonda käsitleva aruande sisust ning samuti kaasatakse nad protsessidesse, mis aitavad parandada keskkonnatoimet, näiteks jäätmete sortimisse. Eri kriteeriumid (1953, 1962, 36) toetavad pidevat keskkonnatoime parandamist nn ideede panga kasutamise kaudu. Need ELHi sihtasutuse loodud ideede pangad sisaldavad eri meetmeid, mille abil parandada koostöös organisatsiooni töötajatega keskkonnatoimet sellistes valdkondades nagu transport, jäätmed või energia.

⁽¹⁾ Juhime tähelepanu, et tervise, ohutuse ja keskkonna töörühm (*arbeidsmiljøutvalg*) ning ELHi töörühm on erinevad üksused. Neist esimese olemasolu nõutakse seaduses, kui töötajaid on enam kui 50. ELHi töörühm ei ole kohustuslik, kuid ELHi sihtasutus soovib moodustada selle organisatsioonides, kus on rohkem kui teatud arv töötajaid. Tegemist võib olla ühe ja sama töörühmaga, et tagada tõhus korraldustöö ja ELHi lõimimine olemasolevatesse juhtimisstruktuuridesse.

⁽²⁾ 2016. aastal välja antud ELHi sertifitseerimiskäsiraamatu punkt 3.2.4 „Keskkonnatöörühma/projekti töörühma loomine ja selle liikmete määramine“.

Komisjoni järelalus

Juhtkond on seadusega kohustatud eraldama tervise, ohutuse ja keskkonnaga seotud menetluste nõuetekohaseks toimimiseks inimressursid ning peab vastavalt ELHi eeskirjadele määrama ELHi esindaja, nagu tuleb määrata esindaja EMASi puhul. Seepärast tehakse vastutavatele isikutele kättesaadavaks menetluste nõuetekohaseks toimimiseks vajalikud inimressursid.

Samuti peavad organisatsioonid koolitama oma töötajaid tervise, ohutuse ja keskkonnaga seotud küsimustes, mis hõlmavad keskkonnatoime parandamist, ning kaasama töötajaid keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamisse ja keskkonnavalasusse tegevusse.

Nende asjaolude põhjal tunnistab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **organisatsiooni struktuuri, koolituse pakumist ja töötajate kaasamist**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ning seega võib lugeda selle samaväärseks.

7. OSA

Nõuded dokumentidele

Asjaomane EMASi nõue

EMASis nõutakse keskkonnapoliitika, -eesmärkide, tegevuskavade ning juhtimissüsteemi kasutusala ja selle põhielementide dokumenteerimist, näiteks dokumente, mida on vaja organisatsiooni olulise keskkonnamõjuga seonduvate protsesside mõjusaks planeerimiseks ja ohjamiseks

(II lisa punkt A.4.4).

Vastavate ELHi nõuete hindamine

Organisatsiooni ning keskkonnajuhtimissüsteemi menetluste rakendamist ja eesmärkide saavutamist käsitlevad dokumendid peavad olema kättesaadavad.

ELHi veebisaidil on esitatud pikk loetelu sertifitseerimisel nõutavatest dokumentidest koos muude sertifitseerimise jaoks vajalike vormide ja kasulike vahenditega (*verktøy*) ning asjaomase sektoriga seotud teabega ⁽¹⁾. Paljud asjakohased dokumendid säilitatakse ELHi veebiportaalis ⁽²⁾. ELHi veebiportaalis esitatakse ka soovitusi dokumentide arhiveerimise kohta.

Sertifitseerijale/töendajale mõeldud suunises, milles käsitletakse üldist kriteeriumi 1944, palutakse sertifitseerijal/töendajal kontrollida, et dokumendid ning tervist, ohutust ja keskkonda käsitlevad andmed oleksid lihtsalt ja süstemaatiliselt säilitatud ning et ettevõtja teaks, kuidas teabele ligi pääseda. Kindlaksmääratud kriteeriumidega seotud dokumendid säilitatakse koos keskkonnavalasuse ja ELHi veebiportaalis. Ettevõtja võib otsustada näidata neid sertifitseerijale/töendajale sertifitseerijaga/töendajaga kokkusaamisel, nende üleslaadimine portaali ei ole kohustuslik. Sertifitseerija/töendaja saab ettekujutuse sellest, kui hästi on süsteem tuntud töötajate seas, sertifitseerimis- või uuestisertifitseerimiskosolekul.

Komisjoni järelalus

Selles osas keskendutakse asjakohaste dokumentide kättesaadavusele. Ehkki vaatlusaluse kahe süsteemi ulatus ei ole identne, võib ELHis ette nähtud teabe ülesehitust ja arhiveerimise struktuuri lugeda rahuldavaks.

Nende asjaolude põhjal tunnistab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **nõudeid dokumentidele**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ja seega võib lugeda selle samaväärseks.

Märkus: ELHi dokumenteerimismenetlus on mõeldud täitma ELHi dokumenteerimisvajadusi. Kui organisatsioon soovib taotleda EMASi kohast registreerimist, dokumenteerimismenetluse ulatust kohandatakse, et hõlmata kõik EMASi nõuded, sealhulgas need, mis ei ole praegu ELHi raames täidetud.

⁽¹⁾ <http://miljofyrtarn.no/nyeverktoy> ja (näide) <http://www.miljofyrtarn.no/2015-11-18-23-56-21/avfall>.

⁽²⁾ <https://rapportering.miljofyrtarn.no/Account/Login?ReturnUrl=%2F>. Juurdepääsu taotlemiseks võtke ühendust ELHi sihtasutusega.

8. OSA

Toimimisohje*Asjaomane EMASi nõue*

Oluliseks tunnistatud keskkonnaaspektidega seostuvad toimingud tuleb teha kindlaksmääratud tingimustes. Selle tagamiseks tuleb organisatsioonil

- 1) sisse seada, ellu viia ja toimivana hoida dokumenteeritud menetlus(ed) selliste olukordade ohjamiseks, kus nende puudumine võiks viia kõrvalekaldumiseni keskkonnapoliitikast, -eesmärkidest ja -ülesannetest;
- 2) sätestada menetlus(t)es toimimiskriteeriumid ning
- 3) sisse seada, ellu viia ja toimivana hoida menetlused, mis on seotud organisatsiooni poolt kasutatavate kaupade ja teenuste oluliseks tunnistatud keskkonnaaspektidega, ning teavitada tarnijaid, kaasa arvatud töövõtjaid, asjakohastest menetlustest ning nõuetest.

Vastavate ELHi nõuete hindamine

1. ja 2. ELHis nõutakse, et organisatsioon kehtestaks keskkonnapoliitika ja määraks kindlaks konkreetsed keskkonnatoimega seotud eesmärgid. Peale selle on Norra ettevõtjad sisekontrollieeskirjade alusel kohustatud seadma üldised sihid seoses tervise, ohutuse ja keskkonnaga. ELHi üldistes kriteeriumides 1945 ja 1947 on kindlaks määratud, et juhtimissüsteem peab sisaldama dokumenteeritud menetlusi nende tervise, ohutuse ja keskkonnaga seotud eesmärkide, sealhulgas pideva kriteeriumidele vastavuse saavutamiseks. Samuti peavad olema kehtestatud mittevastavusega tegelemise menetlused (üldine kriteerium 1950). Ühe teise ELHi kriteeriumiga (1949) kohustatakse ettevõtjaid tegema (ajakohastatud) riskihindamise ja koostama vastava tegevuskava.

Tuleb ette näha erimenetlused konkreetsete tööstusharude jaoks seoses asjaomastes tööstusharudes kasutatavate ohtlike toodetega (tööstusharupõhised kriteeriumid 983 ja 984 puhastussektori puhul, tööstusharupõhised kriteeriumid 1931, 1932 ja 1933 autokerede remontimise ja värvimise töökodade puhul ning tööstusharupõhine kriteerium 14 autoremonditöökodade puhul).

3. Pärast sertifitseerimist peab ettevõtja teavitama oma kliente ja tarnijaid oma keskkonnavalasest tegevusest (üldine kriteerium 5). Kõigi oluliste hangete jaoks tuleb kehtestada asjakohased keskkonnakriteeriumid (üldine kriteerium 1954) ja ettevõtja peab mõjutama oma peamisi tarnijaid läbima keskkonnavalast sertifitseerimist. Samamoodi peab ettevõtja mõjutama oma tarnijaid esitama teavet tarnijate tootekataloogis leiduvate kolmanda isiku ökomärgisega toodete kohta ja statistikat, mis käsitleb nende toodete hankeid (üldine kriteerium 1956).

Komisjoni järeldus

Selles osas keskendutakse menetlustele, mis on sisse seatud piisava toimimisohje tagamiseks. ELHis kavandatud menetlusi koos Norra sisekontrollieeskirjadega ning asjaomaseid teabevooge võib pidada rahuldavaks.

Nende asjaolude põhjal tunnistas komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **toimimisohjet**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ja seega võib lugeda selle samaväärseks.

9. OSA

Valmisolek hädaolukorraks ja hädaolukorras tegutsemine*Asjaomane EMASi nõue*

1. Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma menetluse(d), et selgitada välja võimalikud hädaolukorrad ja õnnetused ning kuidas ta nende korral tegutseb.
2. Organisatsioon peab tegutsema vastavalt tegelikele hädaolukordadele ja õnnetustele ning ära hoidma või leevendama nendega kaasnevat ebasoodsat keskkonnamõju.
3. Organisatsioon peab korrapäraselt üle vaatama oma hädaolukordadeks valmisoleku ja nendele reageerimise menetlused ning vajaduse korral neis muudatusi tegema.
4. Samuti peab organisatsioon neid menetlusi korrapäraselt katsetama seal, kus see on teostatav.

(II lisa punkt A.4.7)

Vastavate ELHi nõuete hindamine

See küsimus on reguleeritud üldise kriteeriumiga 1949, mille kohaselt ettevõtja peab esitama töö- ja väliskeskkonda hõlmava ajakohastatud riskihinnangu ning vastava tegevuskava.

Tööstusharudes, kus see säte on eriti asjakohane, on kehtestatud eraldi õigusnormid. Norra ettevõtjad saavad hõlpsasti kontrollida, millised õigusaktid on nende suhtes kohaldatavad, kasutades valitsuse veebisaiti *Regelhjelp*, ⁽¹⁾ kus ettevõtjale esitatakse organisatsiooni kordumatu koodi sisestamisel asjakohaste õigusaktide loetelu. Näiteid õigusnormide kohta, mis on seotud hädaolukorraks valmisolekuga ja hädaolukorras tegutsemisega eri tööstusharudes, leiab kodanikukaitse direktoraadi veebisaidilt ⁽²⁾. Tuleb siiski märkida, et ELHis tavaliselt ei sertifitseerita rasketööstuse ettevõtteid või ettevõtteid, mis seisavad silmitsi keeruliste keskkonnaprobleemidega.

Valmisolekut ja tegutsemist käsitlevaid sätteid sisaldavad ka ELHi tööstusharupõhised kriteeriumid, kuigi mõnel juhul, näiteks laevaehitussektoris, tunduvad need piirduvat ohtlike ainete loetelude ja esmaabikursuseid käsitlevate sätetega. Küll aga käsitletakse neid küsimusi neis tööstusharupõhistes kriteeriumides, mis on kehtestatud ettevõtete jaoks, kus kasutatakse kemikaale või muid aineid (nt pesupesemisteenuste osutajad).

Komisjoni järeldus

Valmisolek hädaolukorraks ja hädaolukorras tegutsemine on Norra õiguses rangelt reguleeritud ⁽³⁾. ELHis täiendatakse seda vajaduse korral üldiste ja tööstusharupõhiste kriteeriumidega.

Teadlikkust riskidest, valmisolekut ja tegutsemist käsitlevaid eeskirju, nende eeskirjade tõhusat kohaldamist ning menetluste läbivaatamist kontrollitakse sertifitseerimise ja uuestisertifitseerimise ajal ning protsessi käigus, mis kulmineerub iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatusena.

Nende asjaolude põhjal tunnistab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **valmisolekut hädaolukorraks ja hädaolukorras tegutsemist**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ning seega võib lugeda selle samaväärseks.

10. OSA

Kontroll, siseaudit ja parandusmeetmed

Asjaomane EMASi nõue

1. Organisatsioon peab oma keskkonnajuhtimissüsteemi raames ja kooskõlas oma eesmärkidega sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma menetluse(d) oma keskkonnale olulist mõju avaldada võivate toimingute põhiomaduste korrapäraseks kontrollimiseks ja vajaduse korral parandusmeetmete rakendamiseks (II lisa punkt A.5.1).

Organisatsioon peab tegema vastavalt EMASi määruse artikli 4 lõike 1 alapunktis c, artiklis 9 ja III lisa sätestatud nõuetele siseauditi, et hinnata rakendatavat juhtimissüsteemi ja kindlaks teha, kas see on kooskõlas organisatsiooni poliitika ja kavaga (sh õigusnormidega). Auditi teeb pädev audiitor vähemalt kord aastas ja organisatsiooni kogu tegevust hõlmava auditeerimistsükli pikkus on kuni kolm aastat (VKEde puhul neli aastat).

2. Organisatsioon peab sisse seadma, ellu viima ja toimivana hoidma menetluse(d) tegeliku ja võimaliku nõuetele mittevastavuse kindlakstegemiseks, uurimiseks ja kõrvaldamiseks ning parandus- ja ennetusmeetmete rakendamiseks. Parandus- ja ennetusmeetmete tulemused tuleb registreerida ning nende mõjusust tuleb üle vaadata (II lisa punkt A.5.3).
 3. Siseauditi tulemusena peaks valmima juhtkonnale esitatav aruanne, milles käsitletakse auditi tulemusi ja järeldusi (artikli 4 lõike 1 punktid b ja c, artikli 6 lõike 2 punkt a, artikkel 9, II lisa punkt A.5, III lisa).
-

⁽¹⁾ <http://www.regelhjelp.no/>

⁽²⁾ <https://www.dsb.no/>, nt õigusnormid, milles käsitletakse kaitset tulekahju, plahvatuse, ohtlike ainete jms eest: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20#KAPITTEL_2.

⁽³⁾ <https://www.dsb.no/>.

Vastavate ELHi nõuete hindamine

1. Toimingute põhiomaduste kontrollimine ning keskkonnanjuhtimissüsteemi ja organisatsiooni poliitika ja kava omavahelise vastavuse hindamine siseauditi kaudu

Üldise kriteeriumi 6 alusel peab juhtkond tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ning ELHi menetlused kord aastas üle vaatama, et hinnata, kas need toimivad nii nagu kavandatud. Juhime tähelepanu, et see kriteerium on tähistatud sümboliga „S“, mis osutab sellele, et kriteeriumil on õiguslik alus.

Lisaks on kriteeriumi 6 käsitlevates suunistes öeldud, et kriteeriumi õiguslik alus on ettevõtetes toimuvat süstemaatilist tervise-, keskkonna- ja ohutusalast tegevust käsitlevate eeskirjade (sisekontrollieeskirjad) punkt 5.8. Ettevõtja peab jälgima tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi, seda rakendama ning tegema igal aastal auditi kandmaks hoolt selle eest, et tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteem toimib nii nagu kavandatud. Väliskeskonna jaoks ette nähtud ELHi menetlused tuleb lõimida tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ning muuta siseauditi lahutamatuks osaks. Tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ning ELHi lõimitud menetluste eest vastutab eeskätt juhtkond, kes peab süsteemi ja menetlused kord aastas üle vaatama kandmaks hoolt selle eest, et need toimivad nagu kavandatud. Viis, kuidas juhtkond selle ülevaatuse teeb, võib ettevõtte eriineda. Oluline on leida praktilised lahendused.

NB! On oluline, et konsultant/ettevõtja kontrolliks tervise, ohutuse ja keskkonnaga seotud kriteeriumide kõrval ka ettevõtte tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi tervikuna. Konsultant/ettevõtja peab kontrollima, kas tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteem toimib praktikas hästi ja kas see on hästi üles ehitatud.

Iga-aastane juhtkonnapoolne ülevaatus tehakse ning ELHi kohasel sertifitseerimisel nõutavad lisadokumendid esitatakse ja menetlused rakendatakse seega kõrvuti Norra sisekontrollieeskirjadest tuleneva õigusliku kohustusega teha organisatsiooni tervise-, ohutus- ja keskkonnavalase tegevuse iga-aastane audit (!). Selle tervikliku protsessi raames peab ettevõtja kontrollima, kas tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteem toimib praktikas hästi ja kas see on hästi üles ehitatud.

Selle tulemusel lõimitakse ELHi keskkonnamenetlused juba kehtivasse tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ning tugevneb juhtimissüsteem tervikuna nii töö- kui ka väliskeskonna suhtes.

Auditid/kontrollid põhinevad ELHi sihtasutuse esitatud spetsiaalsetel sektoripõhistel kontrollnimekirjadel, vormidel ja näidetel, mis kajastavad keskkonnoahu taset eri sektorites. Kontroll hõlmab ka ELHi menetlusi ning ettevõtja enda kindlaks määratud keskkonnavalaseid eesmärke ja saavutusi, mida on kirjeldatud iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes.

Sõltuvalt ettevõtte suurusest võib siseaudiitor kontrollida süsteemi enne iga-aastast juhtkonnapoolset ülevaatuset või väikeettevõtjate puhul asjaomasel juhtkonna koosolekul. Iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuses raames hinnatakse kõrvalekaldeid, saavutusi ja eesmärke ning seatakse uued sihid.

Juhtkonnapoolse ülevaatuses kõrval on keskkonnavalased eesmärgid ja saavutused dokumenteeritud **iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes**. Selles hinnatakse eespool nimetatud tegureid, kontrollitakse edusammude tegemist ja eesmärkide saavutamist ning seatakse uued sihid täiustuste tegemiseks järgmisel aastal. Juhtkond hindab kõnealust aruannet igal aastal juhtkonnapoolse ülevaatuses raames.

2. Nõuetele mittevastavuse kõrvaldamine

Tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ülevaatamise eesmärk on selgitada välja nõrgad kohad ning koostada kava nende kõrvaldamiseks. Ükskõik millise puuduse avastamisel töötatakse välja tegevuskava, mille eesmärk on asjaomane puudus kõrvaldada (kindlaksmääratud tähtajaks).

(!) Sisekontrollieeskirju käsitlevate suuniste jao „Tervise-, keskkonna- ja ohutusalase tegevuse korrapärase ülevaatamine“ kohaselt peab ettevõtja lisaks korrapärasele järelemeetetele (nt ohutuskontrollid, töötajate koosolekud) vähemalt kord aastas tervise-, keskkonna- ja ohutusalase tegevuse põhjalikumalt üle vaatama ning hindama, kas see toimib. Ettevõtjal peab olema ülevaatuses jaoks kirjalik kord. Ülevaatuses tulemused peavad olema kergesti kättesaadavad. Ülevaatuses eesmärk on selgitada välja nõrgad kohad ja puudused ning need kõrvaldada. Oluline on leida põhjused ja tagada, et need ei korduks. Pärast ülevaatuses lõpetamist tuleb lisaks üldisele eesmärgile määrata täiustuste tegemiseks kindlaks konkreetsed eesmärgid. Süstemaatilist tervise-, keskkonna- ja ohutusalast tegevust käsitlevate eeskirjade kohta koostatud suunistes leiab PDF-vormingus aadressilt www.arbeidstilsynet.no/binfil/download2.php?tid=77839. Eeskirjade terviktekst on kättesaadav aadressil <http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=78950> ja inglise keeles aadressil <http://www.arbeidstilsynet.no/artikkel.html?tid=78622>.

Enne sertifitseerimist või puuduse kõrvaldamist peavad olema täidetud kõik kriteeriumid, eelkõige need üldised ja tööstusharupõhised kriteeriumid, mis on üle võetud otse Norra õigusaktidest. Mittevastavust (sh ELHi-välise õigusnormidele) on käsitletud üldises kriteeriumis 1950, mis kohustab ettevõtjaid kehtestama mittevastavusest teatamise ja sellega tegelemise menetlused.

Kui sertifitseerimise või uuestisertifitseerimise käigus ilmneb mis tahes mittevastavus kriteeriumile, ELHi kohane sertifitseerimine peatatakse.

3. Juhtkonnale esitatav aruanne, milles käsitletakse auditi tulemusi ja järeltulemusi

Juhtkonnale esitatakse seoses iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatusega iga-aastane tervise-, ohutus- ja keskkonnanaruanne koos asjaomase tegevuskavaga ning iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne.

Komisjoni järeltulemus

Kontrollietapp hõlmab ELHi menetlusi ning vastavust õiguslikele nõuetele ja Norra sisekontrollieeskirjade nõuetele (¹). Kontrollide tulemused vaadatakse läbi juhtkonnapoolse ülevaatuse raames. Protsessi hõlbustamiseks on tehtavate kontrollide ulatus kindlaks määratud ELHi sihtasutuse koostatud sektoripõhise kontrollinimekirjaga.

Tervise-, ohutus- ja keskkonnaaudit, riskianalüüs ning nõuetele mittevastavuse kontrollimine ja vähendamine üheskoos moodustavad siseauditi, mille tulemusel kontrollitakse tervise-, ohutus- ja keskkonnaaspekte ning ELHi süsteemi. Tulemused vaatab üle juhtkond. Sertifitseerimisel ja uuestisertifitseerimisel kinnitab ka sertifitseerija, et audit on tehtud nõuetekohaselt ning et kõiki olulisi elemente on kontrollitud ja neist on aru antud.

Kuna vaatlusalused kaks süsteemi on erinevad, võib erineda auditi ulatus, ehkki sarnaste eesmärkide saavutamiseks kohaldatakse võrreldavaid menetlusi. Juhul kui organisatsioon soovib üle minna EMASile, on sisse seatud menetluste ulatust siiski võimalik kohandada (nt kaasata täiendavad konkreetsed keskkonnaspektid).

Keskkonnanjuhi ülesanne on koostada siseauditi eri osade põhjal aruanne ja esitada see ülevaatamiseks juhtkonnale. Sellega toetatakse keskkonnasüsteemi ning keskkonnatoime hindamist keskkonnapoliitika ja -kava valguses.

Nende asjaolude põhjal leiab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **kontrolli, siseauditi ja parandusmeetmeid**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ning seega võib lugeda selle samaväärseks.

Märkus: praegu kohaldatavad ELHi auditimenetlused on kavandatud selleks, et tagada ELHi juhtimissüsteemi kontroll. Kui organisatsioon soovib taotleda EMASi kohast registreerimist, siseauditi ulatust kohandatakse, et hõlmata kõik EMASi nõuded, sealhulgas need, mis ei ole praegu ELHi raames täidetud.

11. OSA

Teavevahetus (organisatsioonisisene ja -väline)

Asjaomane EMASi nõue

1. Organisatsioonid peavad seadma keskkonnanjuhtimissüsteemi raames sisse organisatsioonisisese ja -välise teavevahetuse menetluse. Organisatsioonivälise teavevahetuse menetluse kaudu peavad organisatsioonid suutma tõendada, et nad peavad üldsusega ja muude huvitatud isikutega, sealhulgas kohalike kogukondade ja klientidega, avatud dialoogi oma tegevuse, toodete ja teenuste keskkonnamõju üle.
2. Organisatsioonid peavad tagama läbipaistvuse ja esitama organisatsioonivälisele sidusrühmale korrapäraselt keskkonnateavet, tuginedes IV lisas (keskkonnanalane aruandlus) esitatud nõuetele.

See teave hõlmab muu hulgas organisatsiooni keskkonnapoliitikat, kõikide oluliste keskkonnaaspektide kirjeldust, keskkonnaeesmärkide ja -ülesannete kirjeldust, lisas kindlaksmääratud näitajaid, õigusnormide täitmist ja viidet kohaldatavatele õiguslikele nõuetele.

(¹) <http://www.arbeidstilsynet.no/artikkel.html?tid=78622>.

Selle teabe kinnitab kord aastas (või VKEde puhul kord kahe aasta jooksul) akrediteeritud või litsentsitud tõendaja.
(Artikli 4 lõike 1 punkt d, artikli 5 lõike 2 punkt a, artikli 6 lõike 2 punkt b, II lisa punkt B.5, IV lisa)

Vastavate ELHi nõuete hindamine

1. Teabevahetus põhineb iga-aastasel kliimat ja keskkonda käsitleval aruandel.

ELHi esialgne keskkonnaülevaade, kus esitatakse täidetavate kriteeriumide loetelu, laaditakse üles ELHi veebiportaali, kuid seda ei avalikustata. See ei ole mõeldud olema teabevahetusvahend, vaid pigem organisatsiooni hindamisvahend. Üldise kriteeriumi 7 kohaselt tuleb avalikustada üksnes iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne ning keskkonnapoliitika.

Kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne on keskkonnavalase tegevuse juhtimise vahend, mis tuleb esitada iga aasta 1. aprilliks. Eesmärk on, et ettevõtja dokumenteeriks igal aastal keskkonda käsitlevas aruandes oma keskkonnatoime paranemise.

Kõnealune aruanne koosneb kahest osast: aruanne eelmise aasta keskkonnatoime kohta ja tegevuskava järgmiseks aastaks.

Aruanne põhineb suurel hulgal näitajatel, mis hõlmavad muu hulgas järgmist:

töötajate arv, töötajate töölt puudumine (haiguspuhkus), käive, keskkonnahoidlikud hanked ja enda tarbeks hangitud ökomärgisega toodete arv, sertifitseeritud tarnijad, paberikasutus, kogu energiakasutus, köetavate ruumide pindala, energiaklass, soojusvõimsus (kasutatava kütte liik), kütusekasutus, sõidukilomeetrid, sõidukite liik ja arv, lennureisid ning sorditud ja sortimata jäätmete maht, millele lisanduvad muud valitud kriteeriumiga seotud keskkonnaaspektid. Osa neist näitajatest määratakse kindlaks samal ajal tööstusharupõhiste kriteeriumide kindlaksmääramisega ja seepärast varieeruvad need sõltuvalt tegevusvaldkonnast.

Ehkki ELH ei ole mõeldud tööstusorganisatsioonide jaoks, hõlmab aruandlus mitut EMASi põhinäitajat. Näiteks esitas toidukaupade hulgimüüja Arne Sjule oma iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes näitajad, mis käsitlesid energiatõhusust, materjalitõhusust hangete kontekstis, jäätmeid ning CO₂-heidet (hinnates kütusekasutust ja tehtud lennureise).

Sellel põhjal ei anta aru kõikidest IV lisa loetletud põhinäitajatest ja aruandlus ei ole samavõrd kvantitatiivne kui EMASi raames. See on vaieldamatult seotud ELHis rakendatava eelnevalt kindlaks määratud kriteeriumide süsteemiga, kus määratakse eelnevalt kindlaks sektori eripära arvesse võtvad näitajad. Näiteks ei sisaldanud eespool nimetatud toidukaupade hulgimüüja iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne näitajaid kemikaalide (nagu lämmastikoksiid ja tahked osakesed) õhkuheite, vetteheite ja elurikkuse kohta. Kuigi EMASis nõutavate näitajate valik on laiem, tuleks siiski märkida, et ka EMASis osalev organisatsioon võib otsustada mõne näitaja kohta mitte aru anda, kui ta suudab põhjendada, et asjaomane näitaja ei ole tema oluliste otsuste keskkonnaaspektide vaatenurgast asjakohane.

ELHis käsitletakse täiendavaid olulisi aspekte üldise kriteeriumi 1963 kaudu (mille kohaselt ettevõtja on kohustatud selgitama välja muud keskkonnaaspektid ja neid käsitlema) ning neist antakse aru iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes. Ettevõtjad võivad minna oma aruandluses kaugemale ning lisada kliimat ja keskkonda käsitlevasse aruandesse ettevõtja taotlusel välja töötatavad ettevõttepõhised näitajad.

Veebiportaalis esitatud juhiste abil koostatavasse aruandesse lisatakse järgmise aasta tegevuskava. Portaalile tuleb täita kõiki kohustuslikud väljad, muude väljade täitmine on vabatahtlik. Kui mõni väli ei ole ettevõtte puhul asjakohane või kui mõnda välja ei ole võimalik täita, tuleb esitada märkuste väljal selgitus.

Õigusnormide täitmist käsitlevat teavet ja viidet kohaldatavatele õiguslikele nõuetele kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes ametlikult ei esitata. Küll aga võidakse viidata selles aruandes parandusmeetmetele, mida rakendatakse avastatud mittevastavuse tõttu.

2. Iga-aastase kliimat ja keskkonda käsitleva aruande koostab organisatsiooni töötaja (keskkonnajuht), nagu ka EMASis. Seda kontrollib sertifitseerija/tõendaja sertifitseerimise ja iga kolme aasta tagant toimuva uuestisertifitseerimise käigus.

Aruanne esitatakse teistele organisatsiooni töötajatele (üldine kriteerium 1952) (koosolekutel ja intraneti vahendusel) ning juhtkonnale (iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuse ajal). Üldise kriteeriumi 7 läbivaatamisel ⁽¹⁾ (2017. aasta mais) suurendati süsteemi läbipaistvust, nõudes, et ettevõtja avalikustaks kõnealuse aruande üldsusele, klientidele, tarnijatele ja koostööpartneritele. Aruanne tuleb avaldada esmakordsel sertifitseerimisel ja igal järgneval aastal.

Avaldamisel tuleb kinni pidada isikuandmete kaitset ja eraelu puutumatuset käsitlevatest Norra õigusnormidest, jättes avaldamata näitajad haiguspuhkuse ja aastakäibe kohta.

Komisjoni järeldus

Iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne on ELHi aruandluse alus (nii sise- kui ka üldsusele suunatud aruandluse puhul). Selles antakse kindlaksmääratud näitajatele tuginedes läbipaistev ülevaade organisatsiooni keskkonnatoimist. Sarnaselt kogu ELHi süsteemiga põhineb kõnealune aruanne meetodil, mille puhul kriteeriumide/näitajate loetelud määratakse eelnevalt kindlaks sektori tasandil. See meetod erineb EMASi süsteemist, kus kõik aspektid määratakse kindlaks ja kõikidest aspektidest antakse aru **individualiseeritud analüüsi põhjal**.

Erinevusi on ka aruannete sisus. Nagu EMAS, sisaldab ka ELHi iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne organisatsiooni ning tema keskkonnajuhtimissüsteemi ja keskkonnapoliitika kirjeldust, samuti teavet kohaldatud kriteeriumide ja sertifikaadi oleku kohta. Erinevused esinevad seoses teabega, mis esitatakse kõikide organisatsioonide suhtes kohaldatavate põhinäitajate, õiguslike nõuetega seotud aruandlusnõuete ja organisatsiooni tulemuslikkuse kohta nende täitmisel.

Iga-aastane aruanne avalikustatakse töötajatele ja sidusrühmadele kooskõlas üldise kriteeriumiga 1952. Iga-aastast kliimat ja keskkonda käsitlevat aruannet tuleb tutvustada kõikidele töötajatele koosolekutel või intraneti vahendusel. Ettevõtja peab avalikustama aruande ka üldsusele, klientidele, tarnijatele ja koostööpartneritele. Aruanne tuleb avaldada esmakordsel sertifitseerimisel ja igal järgneval aastal. Tänu aruande avaldamisele saavad töötajate kõrval aruandele juurdepääsu ka organisatsioonivälised osalejad.

Sertifitseerija kinnitab ELHi aruande sertifitseerimisel ja seejärel iga kolme aasta tagant (uuestisertifitseerimisel). EMASis peab kolmandast isikust tõendaja kinnitama EMASi keskkonnaaruande kord aastas või VKEde puhul kord kahe aasta jooksul. Olgu märgitud, et 98 % ELHi sertifitseeritud ettevõtetest oleks hõlmatud VKEde suhtes kohaldatava erandiga, kui nad oleksid EMASis registreeritud.

Mõlema aruandluskorra eesmärk on anda kindlaksmääratud keskkonnaaspektidega seotud näitajate põhjal õiglane ülevaade organisatsiooni keskkonnatoimist. Mõlemad on asjakohased vastavat keskkonnajuhtimissüsteemi toetava meetodika vaatenurgast. Samas mõjutavad kõnealuse kahe süsteemi meetodilised erinevused ka nende süsteemide aruandlusosa. Lisaks tuleb EMASi keskkonnaaruandes esitada kinnitus õigusnormidele vastavuse kohta ja organisatsioonivälise tõendaja kinnitab keskkonnaaruande kord aastas või VKEde puhul kord kahe aasta jooksul. Nende erinevuste tõttu ei saa seda osa lugeda vastavaks kõikidele EMASi nõuetele.

Nende asjaolude põhjal leiab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **organisatsioonisisest ja -välist teabevahetust**, sobib osaliselt kokku asjaomaste EMASi nõuetele.

Võimalikud meetmed, mille abil kaotada erinevused EMASi nõuetele

Ehkki vaatlusalust ELHi osa ei saa lugeda samaväärseks, on analüüsist näha suurt sarnasust paljude asjaomaste EMASi nõuetele. Et saavutada vastavus kõikidele asjaomastele nõuetele, oleks vaja, et

- ELHi organisatsiooni avaldatud keskkonda ja kliimat käsitlev aruanne sisaldaks kõiki EMASi määruse IV lisas nõutud elemente, eelkõige
 - EMASi määruse I lisas esitatud menetluse põhjal kindlaks tehtud organisatsiooni oluliste keskkonnaaspektide kirjeldust,

⁽¹⁾ Üldise kriteeriumi 7 kohaselt peab ettevõtja koostama esmakordsel sertifitseerimisel kliimat ja keskkonda käsitleva aruande. Pärast esmakordset sertifitseerimist tuleb kogu eelnevat kalendriaastat hõlmav iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne koostada ja esitada ELHi portaalis iga aasta 1. aprilliks. Iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne tuleb teha kättesaadavaks üldsusele, klientidele, tarnijatele ja koostööpartneritele.

- asjakohaseks peetavaid põhi- ja erinäitajaid,
- viidet kohaldatavatele keskkonnaalastele õiguslikele nõuetele ja teavet nende õiguslike nõuete täitmise kohta;
- akrediteeritud või litsentsitud sertifitseerija kinnitaks kliimat ja keskkonda käsitleva aruande kord aastas või VKEde puhul kord kahe aasta jooksul; sertifitseerija tagaks asjakohast meetodit kasutades, et kindlaks on tehtud ja arvesse on võetud kõik asjakohased keskkonnaaspektid, näitajad ja õiguslikud nõuded.

12. OSA

Juhtkonnapoolne ülevaatus

Asjaomane EMASi nõue

Võttes aluseks siseauditid, vastavust käsitlevad hinnangud, sidusrühmadega peetava dialoogi (sh kaebused), teabe, mis käsitleb organisatsiooni tulemuslikkust keskkonnaeesmärkide saavutamisel ning parandus- ja ennetusmeetmeid, samuti eelmise juhtkonnapoolse ülevaatuuse, vaatab tippjuhtkond üle organisatsiooni keskkonnajuhtimissüsteemi, et tagada selle jätkuv sobivus, piisavus ja mõjus. Ülevaatuuse raames tuleb hinnata täiustamisvõimalusi ning vajadust muuta keskkonnajuhtimissüsteemi, sh keskkonnapoliitikat, -eesmärke ja -ülesandeid. (II lisa punkt A.6)

Vastavate ELHi nõuete hindamine

Juhtkonnapoolne ülevaatus on hõlmatud üldise kriteeriumiga 6, kus on öeldud, et juhtkond peab tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ning ELHi menetlused kord aastas üle vaatama, et hinnata, kas need toimivad nii nagu kavandatud.

ELHi andmetest ⁽¹⁾ on näha, et seda tehakse enamjaolt ELHi iga-aastase juhtkonnapoolse ülevaatuuse käigus, kus keskendutakse tervise-, ohutus- ja keskkonnasüsteemi ning ELHi menetluste ülevaatamisele ning hinnatakse keskkonnatoimet, millest on antud aru iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes.

Peadirektor ja ELHi rakendamise eest vastutav töötaja ning esindaja tööohutuse küsimustes ja esindaja töötervishoiu küsimustes tulevad kord aastas kokku, et süsteem üle vaadata ja seda hinnata.

Esitatud näite põhjal hõlmab ELHi organisatsiooni iga-aastane juhtkonnapoolne ülevaatus järgmist:

- käsitletakse süsteemi täiustamise võimalusi; kehtestatakse ja vaadatakse üle tegevuskavad;
- hinnatakse õigusaktide või eeskirjade rikkumisi, mis on aruandeperioodil avastatud;
- hinnatakse iga-aastases kliimat ja keskkonda käsitlevas aruandes kirjeldatud keskkonnatoimet;
- püstitatakse uued keskkonnaeesmärgid iga-aastase kliimat ja keskkonda käsitleva aruande jaoks koostatavas tegevuskavas.

Komisjoni järeldused

ELHi juhtkonnapoolse ülevaatuuse põhiidee sarnaneb vägagi EMASi juhtkonnapoolse ülevaatuuse põhiideega, kuivõrd see peegeldab suures osas EMASi määruse sätteid.

Nende asjaolude põhjal tunnistab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **juhtkonnapoolset ülevaatus**, vastab asjaomastele EMASi nõuetele ja seega võib lugeda selle samaväärseks.

Sertifitseerimisasutustele kehtivad akrediteerimis- või litsentsimisnõuded

Järgmises analüüsis hinnatakse akrediteerimis- või litsentsimisnõudeid, mis võimaldavad kolmandast isikust kvalifitseeritud audiitoril kontrollida vaatlusaluseid süsteeme.

⁽¹⁾ Sh <http://miljofyrtarn.no/nyeverktoy>.

Asjaomane EMASi nõue

1. EMASis nõutakse, et juhtimissüsteemi põhielemente hindaks sõltumatu akrediteeritud või litsentsitud tõendaja. Tõendatavad elemendid on kindlaks määratud EMASi määruse artiklis 18.
 2. Enne registreerimist tõendab akrediteeritud või litsentsitud tõendaja esialgse keskkonnaülevaate, keskkonnajuhtimissüsteemi, auditimenetluse ja selle rakendamise ning kinnitab keskkonnaaruande (artikli 4 lõige 5).
 3. Registreeringu pikendamiseks teeb registreeritud organisatsioon vähemalt iga kolme aasta tagant järgmist (artikkel 6):
 - a) laseb tõendada kogu keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi ning selle rakendamise;
 - b) koostab keskkonnaaruande vastavalt IV lisas esitatud nõuetele ja laseb selle tõendajal kinnitada ning ilma, et see piiraks eespool nimetatud punktide kohaldamist, koostab **vahepealsetel aastatel** ajakohastatud keskkonnaaruande vastavalt IV lisas esitatud nõuetele ja laseb selle tõendajal kinnitada.

Määruse artikliga 7 on väikeste organisatsioonide jaoks ette nähtud erand, mille kohaselt eespool nimetatud ajavahemikke pikendatakse kolmelt aastalt nelja aastani ning ühelt aastalt kahe aastani, tingimusel et on täidetud konkreetsed tingimused.
 4. Tõendamise ja kinnitamise teeb akrediteeritud või litsentsitud tõendaja vastavalt artiklites 25 ja 26 sätestatud tingimustele.
 5. Tõendajad akrediteeritakse või litsentsitakse EMASi määruse artiklis 20 sätestatud nõuete põhjal. Eeskätt peab tõendaja esitama asjakohased tõendid oma pädevuse kohta, sealhulgas teadmiste, asjaomase kogemuse ja tehniliste võimuste kohta taotletud akrediteeringu või litsentsi valdkonnas.
-

Vastavate ELHi nõuete hindamine

1. *Sõltumatu tõendaja*. ELHis nõutakse, et süsteemi rakendamist kontrolliks kolmandast isikust sertifitseerija/tõendaja. Selle sertifitseerija/tõendaja on koolitanud ja heaks kiitnud ELHi sihtasutus ning ametlikult määranud omavalitsusüksus. Sertifitseerija/tõendaja hindab eeskätt seda, kas organisatsioon täidab ELHi süsteemis konsultandi poolt välja valitud üldiseid ja tööstusharupõhiseid kriteeriume. Sertifitseerija/tõendaja töö kontrollib igal sertifitseerimisel (iga kolme aasta tagant) ELHi sihtasutus.
2. *Enne sertifitseerimist toimuv välishindamine*. Pärast seda, kui ettevõtja on andnud oma tegevusest aru, teeb sertifitseerija/tõendaja ELHi kohase sertifitseerimise. Selle raames kontrollitakse vastavust eelnevalt kindlaks määratud kriteeriumidele (nii üldistele kui ka tööstusharupõhiste), sealhulgas veendutakse selles, et organisatsioonil on ajakohastatud ülevaade tema suhtes kohaldatavatest õiguslikest nõuetest ning mittevastavusega tegelemise süsteem. Kõige asjakohasemad õiguslikud nõuded on ümber sõnastatud ELHi kriteeriumideks, mille täitmist kontrollitakse eraldi. Seega taandub tõendamisprotsess kontrollnimekirja alusel tehtavale keskkonnaaruande kontrollile, mille jaoks kasutatakse standardseid veebipõhiseid vahendeid, kus on iga kriteeriumi kohta esitatud konkreetsed suunised⁽¹⁾. Pärast sertifitseerija tehtud hindamist kontrollib ELHi sihtasutus eraldi iga sertifitseerimist ja kiidab selle enne sertifikaadi välja andmist või pikendamist heaks.
3. *Registreeringu pikendamine*. ELHi sertifikaati tuleb iga kolme aasta tagant pikendada.

Enne uuestisertifitseerimist peab organisatsioon olema kriteeriumid üle vaadanud ja kontrollinud, kas ta endiselt vastab kehtivatele kriteeriumidele. Seda protsessi käsitlevad dokumendid tuleb teha kättesaadavaks veebiportaalis.

Uuestisertifitseerimisel kontrollib tõendaja, kas iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne on esitatud, nagu nõutud, igal aastal. Kui seda ei ole tehtud, tuleb koostada vahelejäätunud aastaaruanded, mida saab esitada ka tagantjärele.

Uuestisertifitseerimisprotsess on identne sertifitseerimisprotsessiga. Sertifitseerija/tõendaja tähelepanu keskmes on pidevad (keskkonnaalased) edusammud.

Vahepealsetel aastatel organisatsioonivälisest tõendamist ei toimu. Vahepealsed kliimat ja keskkonda käsitlevad aruanded koostatakse organisatsiooni sisest. Kuna 98 % ELHi sertifitseeritud ettevõtetest on väikesed organisatsioonid, tuleks tõendamise sagedust võrrelda EMASi määruse artikli 7 kohase tõendamise sagedusega (iga kahe aasta tagant).

⁽¹⁾ Vt 7. osa.

4. *Tõendamise ja kinnitamise nõuded.* Tõendamisel järgitakse eespool punktis 2 kirjeldatud protsessi.

Sertifitseerijad on saanud üldise koolituse ja nad tegutsevad paljudes sektorites (litsentsimine ei ole sektoripõhine). Sarnaselt EMASi tõendajatega määravad ELHi sertifitseerijad selgelt kindlaks ja lepivad organisatsiooniga kokku sertifitseerimise ulatuse (organisatsiooni osad, mis sertifitseeritakse), kontrollivad dokumente, külastavad organisatsiooni ning korraldavad küsitlusi ja kohapealseid kontrolle. Vastavalt ELHi sertifitseerimiskäsiraamatule võib sertifitseerija osaliselt tugineda sertifitseerimise ette valmistanud konsultandi esitatud kinnitusele (¹). Samuti saab sertifitseerija oma ülevaatusdokumente erida, tehes märkusi ja koostades kontrollnimekirja.

Kui sertifitseerija kiidab ettevõtte heaks, koostab ta lõpliku nõustumiskirja, kus ta kiidab heaks keskkonnanäivaate koos mis tahes aruandega avastatud ja kõrvaldatud mittevastavuse kohta. Mõlemad dokumendid salvestatakse veebiportaalis. Seejärel kontrollib ELHi sihtasutus dokumente ja kannab hoolt selle eest, et menetlus on kooskõlas eeskirjade ja suunistega. Kui see on tehtud, annab ELHi sihtasutus välja sertifikaadi.

ELHi sihtasutus kiidab sertifitseerija heaks, pakub sertifitseerijale koolitust ja jälgib sertifitseerija tööd oma veebiportaali kaudu. Sertifitseerimise juhised on esitatud ELHi sertifitseerimiskäsiraamatus. Sellega tagatakse ELHi litsentsimisnõuetele tuginedes tõendaja sõltumatus ja professionaalsus.

Nagu on märgitud eespool punktis 2, ei toimu ELHis iga-aastast eraldi kinnitamist.

5. *Akrediteerimis- või litsentsimisnõuded.*

ELHi sihtasutus on kehtestanud autonoomse audiitorite ja sertifitseerijate/tõendajate n-ö litsentsimise süsteemi. Sertifitseerija/tõendaja kiidab heaks ja koolitab ELHi sihtasutus, kes teeb ka sertifitseerija/tõendaja üle järelevalvet. Sertifitseerija/tõendaja tegutseb selle omavalitsusüksuse nimel, kus asub asjaomane organisatsioon. ELHi sihtasutus jälgib tema tööd tähelepanelikult, kuid üldjuhul ei akrediteeri teda ühegi standardse ja tunnustatud akrediteerimissüsteemi alusel. ELHi sihtasutus on sertifitseeritud kooskõlas standardiga ISO 9001, kuid ei vasta sertifikaatide andmise standardile (ISO 17021). Seepärast tuleks ELHi nõudeid võrrelda EMASi määruse artikliga 20 kehtestatud litsentsimisnõuetega.

Litsentsitud sertifitseerija määrab omavalitsusüksus. Seega kolmanda isiku poolne sertifitseerimine säilib, nagu säilib ka seos omavalitsusüksusega, kellel on aktiivne roll. Selle süsteemiga välditakse keerukust, hoides sel viisil kulud madalal. Kohalike tõendajate kättesaadavus on ELHi süsteemi edu tagamisel väga oluline, sest see võimaldab (peamiselt väikestel ja keskmise suurusega) ettevõtjatel, kelle puhul esinevad vaid mõned üksikud tõsised keskkonnanäivaate aspektid, saada sertifitseeritud mõistlike kuludega.

Mis puudutab ELHis kehtestatud tõendajate/sertifitseerijate kvalifikatsiooniga seotud nõudeid, siis

- ELHi tõendajaid/sertifitseerijaid on koolitatud nii, et neil oleks head teadmised sertifitseeritava keskkonnajuhtimissüsteemi (ELH) ja selle kriteeriumidesüsteemi kohta;
- ELHi tõendajaid/sertifitseerijaid ei akrediteeri konkreetse sektori jaoks; tõendajate/sertifitseerijate koolituse saamiseks heakskiitmisel lähtutakse nende üldisest pädevusest sellistes valdkondades nagu keskkond, tervise-, ohutus- ja keskkonnaküsimused, kvaliteedikontroll ja/või läbivaatamine. ELH tugineb suuresti kontrollitavate kriteeriumide täpsele kindlaksmääramisele. Selle lähenemisviisiga hoitakse kulud ettevõtjate jaoks madalal, suurendades sertifitseerijate arvu ja vähendades nende vajadust ühest kohast teise sõita;
- juriidilised teadmised on asendatud viitega konkreetsetele kriteeriumidele, millele on lisatud spetsiaalne suunis tõendajale;
- tehnilisi aspekte on vaja tunda vaid kõige olulisemates keskkonnaküsimustes (transport, energia, jäätmed jne). ELHis sertifitseeritakse tavapärase keskkonnamõjuga ettevõtteid.

⁽¹⁾ ELHi sertifitseerimiskäsiraamatus on sertifitseerimisprotsessi kohta öeldud, et kõiki kriteeriume ei ole võimalik võrdse põhjalikkusega kontrollida, kuid kriteeriumid, mis on tähistatud tähega „D“ (dokumenteerimine), tuleb dokumenteerida. Keskkonnanäivaated peaksid sisendama usaldust ja olema üksikasjalikud, seepärast otsustatakse eeskätt nende ülevaadete põhjal seda, mida oleks vaja kontrollida. Sertifitseerija otsustab, milliseid tingimusi tuleks uurida põhjalikult ja milliseid kriteeriume saab kontrollida kohapealsete kontrollide käigus. Kui keskkonnanäivaate koostanud konsultant kinnitab, et asjaomased kriteeriumid on täidetud, võib sertifitseerija tugineda sellele kinnitusele, tingimusel et ei esine märke vastupidisest (halvasti koostatud keskkonnanäivaade, ebausaldusväärsed järeldused, muud asjaolud).

Et sertifitseerijad/tõendajad oleksid suutelised täitma oma ülesandeid, kantakse ELHi hoolt selle eest, et sertifitseerijad/tõendajad oleksid saanud allpool kirjeldatud kvalifikatsiooni (A) ja koolituse (B).

A. Sertifitseerijate/tõendajate kvalifikatsiooni nõuded:

- teadmised keskkonnateemadel (energia, transport, jäätmed, hanked, heited);
- auditeerimisalane kvalifikatsioon ja/või töökogemus;
- asjakohane töökogemus (mis on seotud keskkonnaga, tervise-, ohutus- ja keskkonnaküsimustega, standardiga ISO 14001, EMASiga vms);
- asjakohane ametialane taust (teaduse ja keskkonna, tervise-, ohutus- ja keskkonnaküsimuste, standardi ISO 14001, EMASi vms valdkonnas);
- muu asjakohane ametialane taust või töökogemus.

B. Sertifitseerija/tõendaja koolitus

Kui sertifitseerija/tõendaja on koolituse saamiseks heaks kiidetud, pakub ELHi sihtasutus talle individuaalset koolitust, mis hõlmab järgmist:

- sissejuhatus ELHi. Organisatsiooni lühiajalugu, võrgustik ja struktuur;
- eri rollid – konsultant, tõendaja, omavalitsuse koordinaator, juhatus ja organisatsioonis ELHi eest vastutav isik – ning nende rollide täitjate ülesanded;
- juhul kui kasutatakse väliskonsultanti, asjaomase konsultandi lühiselgitus sertifitseerimise poole liikumise protsessi praktiliste aspektide kohta, et parandada nende mõistmist;
- ELHi veebiportaal, sealhulgas keskkonnaülevaade, sertifitseerimisaruanne;
- iga-aastane kliimat ja keskkonda käsitlev aruanne;
- ELHi sertifitseerimis- ja uuestisertifitseerimisprotsess;
- auditimeetodid.

2017. aastal rakendatavad lisameetmed on

- läbivaatamine;
- tegutsemiseks tähtajalise heakskiidu andmine;
- sertifitseerijate/tõendajate jälgimine organisatsioonivälise organi poolt.

ELHi sihtasutus kavatses tõhustada dialoogi Norra akrediteerimisasutustega ning vastata nende standarditele ja nõuetele, loobudes siiski sertifitseerijate/tõendajate akrediteerimisest, sest see suurendaks järsult end ELHi kohaselt sertifitseerida soovivate ettevõtete kulusid.

Komisjoni järeldus

ELHi juhtimissüsteemi hindamisel leidis kinnitust, et ELH erineb EMASist rakendatava meetodi (põhineb kriteeriumidel), ulatuse (hõlmab sektoreid, kus puuduvad keerulised keskkonnaaspektid) ja sihtrühma poolest (peamiselt VKEd). Need erinevused kajastuvad ka akrediteerimis- ja litsentsimisnõuetes, milles peegeldub ka mõni ELHi süsteemi eripära, nagu koostöö omavalitsusüksustega või soov hoida sertifitseerimiskulud madalal.

ELHi lähenemisviis hõlmab kolmandast isikust sertifitseerija poolset sertifitseerimist, mis sobib hästi kokku süsteemi eesmärkidega. Põhierinevused võrreldes EMASi kohase tõendamisega on järgmised:

- ELHi sertifitseerimisprotsessis hinnatakse eeskätt vastavust reale kriteeriumidele, mis moodustavad ELHi süsteemi tuuma, sealhulgas kinnipidamist kõige asjakohasematest õiguslikest nõuetest. EMASis sellist struktureeritud lähenemisviisi ei rakendata. Seal peab tõendaja hindama, kas konkreetne organisatsioon täidab nõuetekohaselt määruse nõudeid, sealhulgas tegema kindlaks asjakohased keskkonnaaspektid ja hindama vastavust õiguslikele nõuetele;
- ELHi sertifitseerija on eelkõige pädev hindama kindlaksmääratud kriteeriume. EMASis tähendab pädevus keskkonnaaspektide laiemat tundmist ja eriteadmisi asjaomases tööstussektoris;

- ELHi tõendajad saavad koolituse ja heakskiidu ELHi sihtasutuselt ning nende tööd jälgitakse individuaalselt. EMASi tõendajad akrediteerib või litsentsib ja nende üle teeb järelevalvet haldusasutus, mille valitsus on määranud EMASi määruse nõuete ja/või standardi ISO 17021 alusel;
- EMASis tehakse keskkonnaaurande kinnitamiseks kord aastas organisatsiooniväline kontroll (VKEdel puhul tehakse see kontroll kord kahe aasta jooksul; enamik ELHi organisatsioone on VKEd). ELHis toimub sertifitseerimine iga kolme aasta tagant ilma vahepealse tõendamiseta.

ELH oma eelnevalt kindlaks määratud kriteeriumidega, keskendumisega väikestele organisatsioonidele (süsteem hõlmab vaid mõnda üksikut ettevõtet, kus on üle 250 töötaja, ning ei hõlma ühtki rasketööstuse ettevõtet) ning sertifitseerimis-süsteemiga, mida rakendavad ELHi sihtasutuse järelevalve all omavalitsusüksused, on tõhus ja pragmaatiline süsteem VKEdele, kes soovivad hinnata ja täiustada oma tervise, ohutuse ja keskkonnaga seotud tavasid.

Kuna süsteem on üles ehitatud reale kriteeriumidele, ei pea ELHi sertifitseerija/tõendaja olema pädev avastama muid keskkonnaprobleeme või mittevastavusi, mis ei ole hõlmatud kindlaksmääratud kriteeriumidega. Peale selle võib konkreetsete sektoripõhiste või juriidiliste teadmiste puudumine takistada tal tegemast spetsiaalseid kohapealseid kontrolle või kontrollimast konkreetsete õigusliku alusega tehniliste andmete usaldusväärsust. Selline eraldi analüüs võib olla vajalik, et hinnata aspekte, mis jäävad väljapoole kindlaksmääratud kriteeriumeid, eriti üldise kriteeriumi 1963⁽¹⁾ kohaselt kindlaks tehtud lisaaspekte, ning et kontrollida vastavust õigusnormidele.

Käesoleva analüüsi põhjal võib järeldada, et ELH hõlmab sidusat kolmandast isikust sertifitseerija poolse sertifitseerimise süsteemi, mis sobib hästi kokku süsteemi ülesehituse ja eripäradega. ELHi tõendaja pädevusega seotud nõuded ei sobi siiski täielikult kokku EMASi määruse asjaomaste nõuetega.

Nende asjaolude põhjal leiab komisjon, et ELHi osa, milles käsitletakse **akrediteerimis- või litsentsimisnõudeid**, sobib osaliselt kokku asjaomaste EMASi nõuetega.

Kokkuvõte

ELH on hea ülesehitusega, tänapäevane ja õiglane süsteem, mille raames pakutakse paljudele eri sektorite eri suurusega organisatsioonidele kolmanda isiku poolset auditeeritud keskkonnaalast sertifitseerimist. Süsteem on üles ehitatud reale üldistele ja konkreetsetele kriteeriumidele, millele sertifitseerimist taotlev organisatsioon peab vastama. See lähenemisviis erineb EMASi lähenemisviisist, mille kohaselt tuleb määrata esialgselt kindlaks organisatsioonile omased olulised keskkonnaspektid, et toetada juhtimissüsteemi rakendamist.

Samuti on vaatlusalustel süsteemidel erinevad sihtrühmad. Kui ELHis keskendutakse selgelt VKEdele, siis EMASi võivad rakendada igas suuruses organisatsioonid, sealhulgas suured tööstusorganisatsioonid. Mis puudutab juhtimist, siis ELHi hoiab käigus ja selle nõuded määrab kindlaks ELHi sihtasutus. ELHi sihtasutus töötab ka litsentsimisasutusena, kes vastutab eri omavalitsusüksustes tegutsevate sertifitseerijate koolitamise ja heakskiitmise eest. EMASi juhtimine põhineb seadusandlikul aktil (ELi määrus), selssele on kaasatud ametiasutuste määratud asutused ja selle jaoks on vaja akrediteeritud või litsentsitud tõendaja poolset tõendamist.

Nagu on rõhutatud kogu käesolevas dokumendis, taotletakse mõlema süsteemiga erinevate meetodite kaudu sarnast üldist eesmärki (parandada organisatsiooni keskkonnatoimet). Nõuded ei ole identsed. Mõni ELHi osa sobib asjaomaste EMASi nõuetega kokku osaliselt, samal ajal kui teised osad tunnistatakse kõnealuste nõuetega vastavuses olevaks. Neid ELHi osi, mis ei vasta täielikult EMASi nõuetele, ei saa tunnistada samaväärseks. Organisatsioonid, kelle eesmärk on üle minna EMASile, võivad kasutada käesolevat dokumenti, et neid ELHi osi enne EMASi kohase registreerimise taotlemist kohendada.

Käesoleva hindamise põhjal tunnistab komisjon

- järgmised ELHi osad vastavaks asjaomastele EMASi nõuetele, mistõttu saab need osad lugeda asjaomaste EMASi nõuetega samaväärseteks:
 - tippjuhtkonna kohustused ja osalemine,

⁽¹⁾ Üldise kriteeriumi 1963 kohaselt peab ettevõtja kindlaks tegema muud ettevõttega seotud olulised keskkonnaaspektid ning kaaluma mis tahes vajalike meetmete võtmist ja/või asjaomaste aspektide lisamist iga-aastasessse kliimat ja keskkonda käsitlevasse aruandesse ja/või nende jälgimist tegevuskava kaudu.

- keskkonnapoliitika kehtestamine,
 - pidevate edusammude tagamiseks püstitatud eesmärgid ja kehtestatud keskkonnakava,
 - organisatsiooni struktuur, koolituse pakkumine ja töötajate kaasamine;
 - nõuded dokumentidele,
 - toimimisosohje,
 - valmisolek hädaolukorraks ja hädaolukorras tegutsemiseks,
 - kontroll, siseaudit ja parandusmeetmed;
 - juhtkonnapoolne ülevaatus;
 - järgmised ELHi osad osaliselt kokkusobivaks asjaomaste EMASi nõuetega:
 - keskkonnanälevaate koostamine (esialgne analüüs),
 - õigusnormidele vastavuse tagamine,
 - teabevahetus (organisatsioonisisene ja -väline);
 - sertifitseerimisasutustele kehtestatud ELHi nõuded, mis käsitlevad akrediteerimist või litsentsimist, osaliselt kokkusobivaks asjaomaste EMASi nõuetega.
-

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/2287,**8. detsember 2017,****milles määratakse kindlaks dokumendivormid, mida kasutatakse elavhõbeda ja teatavate elavhõbedasegude impordi puhul vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2017/852 elavhõbeda kohta***(teatavaks tehtud numbri C(2017) 8190 all)***(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrust (EL) 2017/852 elavhõbeda kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1102/2008, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas Minamata elavhõbedakonventsiooni (edaspidi „Minamata konventsioon“) ⁽²⁾ artikliga 3 on määruse (EL) 2017/852 artikli 4 lõikega 1 ette nähtud, et elavhõbedat ja teatavaid elavhõbedasegusid võib importida Euroopa Liidu tolliterritooriumile muul otstarbel kui jäätmetena kõrvaldamiseks üksnes siis, kui importiv liikmesriik on andnud impordiks oma kirjaliku nõusoleku. Kui eksportiv riik ei ole Minamata konventsiooni osaline, võib nõusoleku anda üksnes juhul, kui eksportiv riik on esitanud tõendi selle kohta, et elavhõbe ei ole pärit põhimaavarana kaevandamisest.
- (2) Dokumendivormid sellise nõusoleku andmise või andmisest keeldumise kohta ning selle tõendamiseks, et elavhõbe ei ole pärit põhimaavarana kaevandamisest, peaksid olema kooskõlas Minamata konventsiooni osaliste konverentsi esimesel istungil vastu võetud otsuses UNEP/MC/COP.1/5 ⁽³⁾ sätestatud vormidega ning neid tuleks vajaduse korral kohandada, et võtta arvesse määruse (EL) 2017/852 nõudeid.
- (3) Et tagada järjepidevus määruse (EL) 2017/852 kohaldamise kuupäevaga, tuleks käesoleva otsuse kohaldamise kuupäev edasi lükata 1. jaanuarini 2018.
- (4) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EL) 2017/852 artikli 22 alusel loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Dokumendivorm, mida liikmesriigid peavad kasutama kirjaliku nõusoleku andmisel või andmisest keeldumisel vastavalt määruse (EL) 2017/852 artikli 4 lõike 1 teisele lõigule, on sätestatud käesoleva otsuse I lisas. Käesolevat artiklit ei kohaldata sellise elavhõbeda või elavhõbedasegu importimise suhtes, mis kvalifitseerub või mida loetakse jäätmeteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/98/EÜ ⁽⁴⁾ määratletud tähenduses.

Artikkel 2

Liikmesriigid võivad anda kirjaliku nõusoleku vastavalt määruse (EL) 2017/852 artikli 4 lõike 1 teisele lõigule kõnealuse lõigu punktis b sätestatud tingimustel üksnes juhul, kui kõnealuse punktiga nõutav tõend esitatakse käesoleva otsuse II lisas sätestatud vormis. Käesolevat artiklit ei kohaldata sellise elavhõbeda või elavhõbedasegu importimise suhtes, mis kvalifitseerub või mida loetakse jäätmeteks direktiivis 2008/98/EÜ määratletud tähenduses.

⁽¹⁾ ELT L 137, 24.5.2017, lk 1.

⁽²⁾ Liit ratifitseeris Minamata konventsiooni nõukogu 11. mai 2017. aasta otsusega (EL) 2017/939 Minamata elavhõbedakonventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 142, 2.6.2017, lk 4).

⁽³⁾ Otsus UNEP/MC/COP.1/5 pealkirjaga „Guidance in relation to mercury supply sources and trade (article 3), particularly in regard to identification of stocks and sources of supply (paragraph 5 (a)) and forms and guidance for obtaining consent to import mercury (paragraphs 6 and 8)“ („Juhised seoses elavhõbeda tarneallikate ja elavhõbedaga kauplemisega (artikkel 3), eelkõige seoses elavhõbedavarude ja elavhõbedatarneallikate kindlakstegemisega (lõike 5 punkt a) ning vormid ja juhised elavhõbeda importimiseks nõusoleku saamiseks (lõiked 6 ja 8)“), vastu võetud 24. septembril 2017.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

Artikkel 3

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 8. detsember 2017

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Karmenu VELLA

I LISA

DOKUMENDIVORM MÄÄRUSE (EL) 2017/852 ARTIKLI 4 LÖIKE 1 KOHALELT KÕNEALUSE MÄÄRUSE I LISAS LOETLETUD ELAVHÕBEDA VÕI ELAVHÕBEDASEGUDE IMPORTIMISEKS KIRJALIKU NÕUSOLEKU ANDMISEKS VÕI SELLEST KEELDUMISEKS

DOKUMENDIVORM EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUSE (EL) 2017/852 (ELAVHÕBEDA KOHTA) ARTIKLI 4 LÖIKE 1 KOHALELT KÕNEALUSE MÄÄRUSE I LISAS LOETLETUD ELAVHÕBEDA VÕI ELAVHÕBEDASEGUDE IMPORTIMISEKS KIRJALIKU NÕUSOLEKU ANDMISEKS VÕI SELLEST KEELDUMISEKS

Märkus. Käesolevat vormi kohaldatakse määruse (EL) 2017/852 (elavhõbeda kohta) I lisa loetletud elavhõbeda ja muid aineid sisaldavate elavhõbedasegude, sealhulgas elavhõbedasulamite, mille elavhõbedasisaldus on vähemalt 95 massiprotsenti, (edaspidi „elavhõbedasegud“) Euroopa Liitu importimise suhtes. Käesolevat vormi ei kohaldata sellise elavhõbeda või elavhõbedasegu importimise suhtes, mis kvalifitseerub või mida loetakse jäätmeteks direktiivis 2008/98/EÜ (mis käsitleb jäätmeid) ⁽¹⁾ määratletud tähenduses.

A osa. Importiva liikmesriigi edastatavad kontaktandmed

Riikliku teabekeskuse nimi ⁽²⁾:

Address:

Telefon:

Faks:

E-post:

B osa. Eksportiva riigi esitatavad kontaktandmed

Määratud riikliku teabekeskuse nimi või vastutav valitsusametnik:

Address:

Telefon:

Faks:

E-post:

C osa. Eksportiva riigi esitatavad saadetise andmed

i) Palun märkige kogu kavandatud tarnitava elavhõbeda kogus (kg) kas puhtal kujul või segudes

ii) Palun märkige veose kavandatud kuupäev(ad)

iii) Palun märkige, kas elavhõbe (nii puhtal kujul kui ka segudes) on pärit põhimaavarana kaevandamisest:

Kui vastus on JAH: ekspordiv riik, kes on Minamata konventsiooni osaline: palun märkige, kas elavhõbe pärineb uuest või olemasolevast põhimaavarana kaevandamisest Minamata konventsiooni artikli 3 lõigetes 3 ja 4 määratletud tähenduses.

Kui ekspordiv riik ei ole konventsiooni osaline, on ta esitanud tõendi selle kohta, et elavhõbe ei ole pärit põhimaavarana kaevandamisest.

iv) Palun kinnitage, et elavhõbe (nii puhtal kujul kui ka segudes) ei pärine ühestki kolmest järgmisest allikast ⁽³⁾:

- kloorleeliste tööstus (nt kloorleeliste elementide kasutusest kõrvaldamine);
- maagaasi puhastamine;
- värviliste metallide kaevandamine ja väljasulamine.

D osa. Importiva liikmesriigi edastatav teave

Milline on elavhõbeda (nii puhtal kujul kui ka segudes) impordi eesmärk? Palun tõmmake ring ümber sobiva vastuse.

i) Keskkonnahoidlik vaheladustamine vastavalt määruse (EL) 2017/852 artikli 7 lõikele 3

JAH EI

Kui jah, palun täpsustage kasutusotstarve (kui see on teada).

.....
.....
.....

ii) Kasutus on lubatud liidu ja siseriiklike õigusaktide alusel ⁽⁴⁾: JAH EI

Kui vastus on jah, esitage palun täiendavad üksikasjad elavhõbeda (nii puhtal kujul kui ka segudes) kavandatud kasutamise kohta.

.....
.....
.....

E osa. Teave veo kohta

Importija

Ettevõtja nimi:

Address:

Telefon:

Faks:

E-post:

Ekspordija

Ettevõtja nimi:

Address:

Telefon:

Faks:

E-post

F osa. Importiva liikmesriigi nõusolek

Nõusoleku laad. Palun tõmmake ring ümber sobiva vastuse.

ANTUD

ANDMISEST KEELDUTUD

Palun märkige allpool esitatud tekstiaknasse mis tahes tingimused, täiendavad üksikasjad või asjakohane teave.

.....
.....

Importiva liikmesriigi määratud pädevate asutuste allkiri ja kuupäev

— Nimi

— Pöördumisvorm:

— Allkiri:

— Kuupäev:

⁽¹⁾ Vastavalt määruse (EL) 2017/852 artikli 4 lõikele 2 on keelatud liitu importida muid kui käesoleva vormiga hõlmatud elavhõbedasegusid ning elavhõbedaühendeid elavhõbeda taaskasutusse võtmise eesmärgil.

⁽²⁾ „Määratud riiklik teabekeskus“ – Minamata konventsiooni artikli 17 lõike 4 kohaselt määratud riiklik teabekeskus konventsiooni alusel teabe vahetamiseks. See peaks olema sama kui importiva liikmesriigi poolt määruse (EL) 2017/852 artikli 17 kohaselt määratud asutus, kuhu tuleks saata artikli 4 kohased taotlused.

⁽³⁾ Vastavalt määruse (EL) artiklile 11 käsitatakse mis tahes kolmest vormis loetletud allikast pärit elavhõbedat ja elavhõbedaühendeid (nii puhtal kujul kui ka segudes) jäätmetena direktiivis 2008/98/EÜ määratletud tähenduses, ja need kuuluvad vastavalt kõnealusele direktiivile kõrvaldamisele viisil, mis ei sea ohtu inimeste tervist ega kahjusta keskkonda.

⁽⁴⁾ Vastavalt määruse (EL) 2017/852 artikli 4 lõikele 3 on keelatud sellise elavhõbeda import Euroopa Liitu, mida kasutatakse käsitöenduslikul ja väiksemahulisel kullakaevandamisel.

II LISA

VORM, MIDA PEAVAD ELAVHÕBEDA PÄRITOLU TÕENDAMISEKS KASUTAMA RIIGID, KES EI OLE MINAMATA KONVENTSIOONI (ELAVHÕBEDA KOHTA) OSALISED JA KES KAVATSEVAD ELAVHÕBEDAT EKSPORTIDA (NII PUHTAL KUJUL KUI KA SEGUEDES)

VORM NII PUHTAL KUJUL KUI KA SEGUEDES OLEVA EKSPORDITAVA ELAVHÕBEDA PÄRITOLU TÕENDAMISEKS

A osa. Eksportiva riigi poolt esitatavad saadetise andmed

- i) Palun märkige kogu kavandatud tarnitava elavhõbeda (nii puhtal kujul kui ka segudes) kogus
- ii) Palun märkige kavandatav(ad) veo kuupäev(ad)

B osa. Teave veo kohta

Importija

Ettevõtja nimi:

Aadress:

Telefon:

Faks:

E-post:

Eksportija

Ettevõtja nimi:

Aadress:

Telefon:

Faks:

E-post

C osa. Tõendamine

Vastavalt Minamata elavhõbedakonventsiooni artikli 3 lõikele 8 kinnitab minu riigi valitsus, et käesolevas vormis kirjeldatud veoses sisalduv elavhõbe (nii puhtal kujul kui ka segudes) ei ole pärit põhimaavarana kaevandamisest

Palun esitage täiendav teave eksporditava elavhõbeda päritolu kohta

Vastutava valitsusametniku allkiri ja kuupäev:

— Nimi

— Pöördumisvorm:

— Allkiri

— Kuupäev:

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/2288,**11. detsember 2017,****mis käsitleb selliste IKT tehniliste kirjelduste kindlaksmääramist, millele riigihangetes viidata****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrust (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ, (¹) eriti selle artikli 13 lõiget 1,

pärast IKT standardimist käsitleva Euroopa sidusrühmade platvormi ja valdkondlike ekspertidega konsulteerimist

ning arvestades järgmist:

- (1) Standardimisel on strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisel täita oluline roll (²). Mitmes strateegia „Euroopa 2020“ juhtalgatuses rõhutatakse toote- ja teenusteturgul toimuva vabatahtliku standardimise olulisust, et tagada toodete ja teenuste vaheline kokkusobivus ja koostalitlusvõime ning edendada tehnika arengut ja toetada innovatsiooni.
- (2) Standardid on Euroopa konkurentsivõime, innovatsiooni ja arengu seisukohast ülimalt olulised. Komisjoni teatised, mis käsitlevad ühtset turgu (³) ja digitaalset ühtset turgu, (⁴) kinnitavad ühiste standardite olulisust, et tagada Euroopa digitaalses majanduses võrkude ja süsteemide vajalik koostalitlusvõime. Seda toetati teatise vastuvõtmisega IKT standardimise prioriteetide kohta, (⁵) milles komisjon määras kindlaks digitaalse ühtse turu väljakujundamiseks esmatähtsad info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad, mille puhul peetakse standardimist väga oluliseks.
- (3) Komisjoni teatise „Euroopa standardeid käsitlev strateegiline visioon: Euroopa majanduse jätkusuutliku kasvu edendamine ja kiirendamine 2020. aastaks“ (⁶) tunnistatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi „IKT“) valdkonna standardimise eripära: selles valdkonnas tegelevad lahenduste, rakenduste ja teenuste väljatöötamisega sageli üleilmsed IKT foorumid ja konsortsiumid, mis on praegu juhtivad IKT standardiorganisatsioonid.
- (4) Määrusega (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist, on loodud süsteem, mille kohaselt võib komisjon valida välja kõige sobivamad ja laialdasemalt heakskiidetud IKT tehnilised kirjeldused, mille on väljastanud organisatsioonid, mis ei kuulu Euroopa, rahvusvaheliste või riiklike standardimisorganisatsioonide hulka; selle võib võtta aluseks, et tagada koostalitlusvõime riigihangete puhul. Võimalus kasutada riistvara, tarkvara ja infotehnoloogiateenuste hangetes võimalikult paljusid IKT tehnilisi kirjeldusi võimaldab tagada seadmete, teenuste ja rakenduste koostalitlusvõime, aitab ametiasutustel vältida seotust, mis tekib, kui avaliku sektori hankija ei saa pärast hankelepingu tähtaja lõppemist muuta toote või teenuse pakkujat firmaomaste IKT-lahenduste kasutamise tõttu, ning see soodustab konkurentsi koostalitlusvõimeliste IKT-lahenduste pakkumisel.
- (5) Selleks et IKT tehnilistele kirjeldustele saaks riigihangetes viidata, peavad need vastama määruse (EL) nr 1025/2012 II lisas sätestatud nõuetele. Nende nõuete täitmine on ametiasutustele tagatiseks, et IKT tehnilised kirjeldused on kehtestatud kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni poolt standardimise valdkonnas tunnustatud avatuse, läbipaistvuse, erapooletuse ja üksmeele põhimõtetega.

(¹) ETL L 316, 14.11.2012, lk 12.

(²) Komisjoni teatis pealkirjaga „Euroopa 2020. aastal: Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“. COM(2010) 2020 (final), 3. märts 2010.

(³) Komisjoni teatis „Ühtse turu täiustamine: rohkem võimalusi inimestele ja ettevõtetele“. COM(2015) 550 (final), 28. oktoober 2015.

(⁴) Teatis Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia kohta. COM(2015) 192 (final), 6. mai 2015.

(⁵) COM(2016) 176 (final), 19. aprill 2016.

(⁶) COM(2011) 311 (final), 1 juuni 2011.

- (6) Otsus IKT kirjelduste kindlaksmääramise kohta võetakse vastu pärast komisjoni otsusega 2011/C 349/04 ⁽¹⁾ loodud IKT standardimist käsitleva Euroopa sidusrühmade platvormiga konsulteerimist, millele lisaks on peetud täiendavaid konsultatsioone valdkonna ekspertidega.
- (7) IKT standardimist käsitlev Euroopa sidusrühmade platvorm hindas järgmisi tehnilisi kirjeldusi ja esitas pooldava arvamuse selle kohta, et võtta need riigihangetes aluseks: „SPF-Sender Policy Framework for Authorizing Use of Domains in Email“ („SPF“, „STARTTLS-SMTP Service Extension for Secure SMTP over Transport Layer Security („STARTTLS-SMTP“)“ ja „DANE- SMTP Security via Opportunistic DNS-Based Authentication of Named Entities Transport Layer Security („DANE- SMTP“)“, mille on välja töötanud Interneti Tehniline Operatiivkogu (IETF); „Structured Threat Information Expression („STIX 1.2“)“ ja „Trusted Automated Exchange of Indicator Information („TAXII 1.1“)“, mille on välja töötanud struktureeritud teabe standardite edendamise organisatsioon (OASIS). Seejärel esitati platvormi hinnang ja soovitused konsulteerimiseks valdkondlikele ekspertidele, kes kinnitasid pooldavat arvamust nende väljavalimise kohta.
- (8) IETFi välja töötatud tehniline kirjeldus „SPF“ on avatud standard, mis kirjeldab võltsitud saatja aadressi avastamise tehnilist meetodit. SPF pakub võimalust kontrollida, kas sõnum on saadetud selleks autoriseeritud serverilt. See on lihtne e-posti aadressi valideerimise süsteem, mis on ette nähtud e-kirjade võltsimise avastamiseks mehhanismi abil, mis võimaldab e-kirja saajal kontrollida, kas domeenilt saabunud e-kiri pärineb hostinime alt, mille on autoriseerinud selle domeeni administraatorid. SPFi eesmärk on takistada rämpspostisaatjatel saata sõnumeid konkreetse domeeni võltsitud saatja aadressiga. E-kirja saaja saab kasutada SPFi kirjet, et teha kindlaks, kas sõnum, mis väidab, et saabub sellelt domeenilt, on pärit autoriseeritud meiliserverilt.
- (9) IETFi väljatöötatud STARTTLS-SMTP on meetod, et muuta olemasolev ebaturvaline ühendus turvaliseks ühenduseks. STARTTLS on lihtsa meiliedastusprotokolli (SMTP) teenuse laiendus, mis võimaldab SMTP serveril ja kliendil kasutada transpordikihi turbeprotokolli (TLS), et tagada internetis privaatne autentitud teabevahetus. Eelkõige e-posti teel toimuv ebaturvaline suhtlus on peamine ründevektor valitsusasutuste võrkudesse sissemurdmisel. Kui kasutaja saabab e-kirja, saabab kasutaja meiliteenuse pakkuja meiliserver selle e-kirja saaja meiliserverile. Nende meiliserverite vahelise ühenduse saab eelnevalt TLSiga turvaliseks muuta. STARTTLS pakub võimalust muuta krüpteerimata (lihtteksti kujul) ühendus krüpteeritud TLS-ühenduseks.
- (10) IETFi väljatöötatud DANE-SMTP on interneti turvalisuse parandamise protokollistik, mis võimaldab paigutada domeeninimede süsteemi võtmeid ja neid DNSSECi abil (DNSi turvaliendid) abil turvata. Tundmatu isikuga turvalise ühenduse loomiseks on soovitatav saatja ja sihtkoha autentsuse veebipõhine kontrollimine. Seda saab teha sertifikaatide abil, mille sertifitseerimisasutused on PKI-süsteemi raames välja andnud, või iseallkirjastatud sertifikaatide abil. DANE võimaldab domeeninime valdajal (registreerijal) anda DNSSECiga turvatud DNS-kirje kaudu täiendavat teavet lisaks internetisertifikaatidele. DANE on seepärast eriti oluline võitluses aktiivsete ründajate vastu.
- (11) OASISE väljatöötatud STIX 1.2 on küberohte käsitlevat teavet standarditud ja struktureeritud viisil kirjeldav keel. See hõlmab küberohu andmetega seotud peamisi küsimusi ja lihtsustab analüüsi ja rünnakutega seotud teabevahetust. Sellega kirjeldatakse põhjalikult küberohuga seotud teavet, kaasa arvatud ründetegevuse indikaatoreid, nagu rünnetega seotud IP-aadressid ja failide räsiväärtused ning taustainfo, näiteks ründetaktika, -tehnika ja -toimingud; nõrkuste ärakasutamise sihtmärgid; kampaaniad ja tegevuse käik (ingl k Campaigns and Courses of Action ehk COA). Kogu see teave iseloomustab täielikult küberünnakute motivatsioone, võimekust ja tegevust ning aitab seega kaitsta rünnakute vastu.
- (12) TAXII v1.1 on samuti OASISE väljatöötatud tehniline kirjeldus, millega standarditakse küberohu teabe usaldusväärne ja automaatne vahetamine. TAXII määrab kindlaks teenused ja sõnumite vahetamise küberohuga seotud kasutuskõlbliku teabe jagamiseks organisatsioonide, toodete või teenuste üleselt, et avastada, vältida ja leevendada küberohu. TAXII võimaldab organisatsioonidel saavutada tekkimisjärgus ohtude osas parema olukorratäpsuse ja annab neile võimaluse teavet kergesti oma partneritega jagada, kasutades samas olemasolevaid suhteid ja süsteeme,

⁽¹⁾ Komisjoni 28. novembri 2011. aasta otsus 2011/C 349/04, millega luuakse IKT standardimist käsitlev Euroopa sidusrühmade platvorm (ELT C 349, 30.11.2011, lk 4).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigihangetes võib viidata lisas loetletud tehnilistele kirjeldustele.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 11. detsember 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

—
LISA

Interneti Tehniline Operatiivkogu (IETF)

Nr	IKT tehnilise kirjelduse nimetus
1	SPF-Sender Policy Framework
2	STARTTLS-SMTP Service Extension for Secure SMTP over Transport Layer Security
3	DANE-SMTP Security via Opportunistic DNS-Based Authentication of Named Entities Transport Layer Security (TLS)

Struktureeritud teabe standardite edendamise organisatsioon (OASIS)

Nr	IKT tehnilise kirjelduse nimetus
1	STIX 1.2 Structured Threat Information Expression
2	TAXII 1.1 Trusted Automated Exchange of Indicator Information

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/2289,**11. detsember 2017,****millega muudetakse rakendusotsuse (EL) 2017/247 (milles käsitletakse kaitsemeetmeid seoses kõrge patogeensusega linnugripi puhangutega teatavates liikmesriikides) lisa***(teatavaks tehtud numbri C(2017) 8631 all)***(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 4,võttes arvesse nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivi 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrole, ⁽²⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni rakendusotsus (EL) 2017/247 ⁽³⁾ võeti vastu pärast H5-alatüübi viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripi puhanguid mitmes liikmesriigis (edaspidi „asjaomased liikmesriigid“) ning asjaomaste liikmesriikide pädeva asutuse poolt kaitse- ja järelevalvetsoonide kehtestamist vastavalt nõukogu direktiivi 2005/94/EÜ ⁽⁴⁾ artikli 16 lõikele 1.
- (2) Rakendusotsuses (EL) 2017/247 on sätestatud, et asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse poolt kooskõlas direktiiviga 2005/94/EÜ kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonid peavad hõlmama vähemalt kõnealuse rakendusotsuse lisas kaitse- või järelevalvetsoonidena loetletud piirkondi. Rakendusotsuses (EL) 2017/247 on samuti sätestatud, et direktiivi 2005/94/EÜ artikli 29 lõike 1 ja artikli 31 kohaselt tuleb kaitse- ja järelevalvetsoonides kohaldatavaid meetmeid jätkata vähemalt nende tsoonide kohta kõnealuse rakendusotsuse lisas kindlaksmääratud kuupäevani.
- (3) Pärast rakendusotsuse (EL) 2017/247 vastuvõtmist on seda mitu korda muudetud, et võtta arvesse linnugripi epidemioloogilise olukorra muutumist liidus. Rakendusotsust (EL) 2017/247 muudeti eriti komisjoni rakendusotsusega (EL) 2017/696, ⁽⁵⁾ et kehtestada eeskirjad seoses ööpäevaseid tibusid sisaldavate saadetiste lähetamisega rakendusotsuse (EL) 2017/247 lisas loetletud piirkondadest. Kõnealuses muudatuses võeti arvesse asjaolu, et võrreldes muude linnukasvatussaadustega on ööpäevaste tibude puhul kõrge patogeensusega linnugripi leviku risk väike.
- (4) Rakendusotsust (EL) 2017/247 muudeti seejärel komisjoni rakendusotsusega (EL) 2017/1841, ⁽⁶⁾ millega tõhustatakse kohaldatavaid tauditõrje meetmeid juhul, kui esineb suurem risk kõrge patogeensusega linnugripi levikuks. Sellest tulenevalt on rakendusotsusega (EL) 2017/247 nüüd ette nähtud pärast kõrge patogeensusega linnugripi puhangut või puhanguid kehtestada liidu tasandil asjaomastes liikmesriikides täiendavad piirangutsoonid, nagu on osutatud direktiivi 2005/94/EÜ artikli 16 lõikes 4, ning nendes tsoonides kohaldatavate piirangute kestus. Rakendusotsuses (EL) 2017/247 on nüüd sätestatud ka eeskirjad täiendavatest piirangutsoonidest teistesse liikmesriikidesse eluskodulindude, ööpäevaste tibude ja haudemunade lähetamiseks teatavatel tingimustel.

⁽¹⁾ EÜTL 395, 30.12.1989, lk 13.⁽²⁾ EÜTL 224, 18.8.1990, lk 29.⁽³⁾ Komisjoni 9. veebruari 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/247, milles käsitletakse kaitsemeetmeid seoses kõrge patogeensusega linnugripi puhangutega teatavates liikmesriikides (ELTL 36, 11.2.2017, lk 62).⁽⁴⁾ Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta direktiiv 2005/94/EÜ linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete ning direktiivi 92/40/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELTL 10, 14.1.2006, lk 16).⁽⁵⁾ Komisjoni 11. aprilli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/696, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/247, milles käsitletakse kaitsemeetmeid seoses kõrge patogeensusega linnugripi puhangutega teatavates liikmesriikides (ELTL 101, 13.4.2017, lk 80).⁽⁶⁾ Komisjoni 10. oktoobri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1841, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/247, milles käsitletakse kaitsemeetmeid seoses kõrge patogeensusega linnugripi puhangutega teatavates liikmesriikides (ELTL 261, 11.10.2017, lk 26).

- (5) Rakendusotsuse (EL) 2017/247 lisa muudeti seejärel mitu korda peamiselt selleks, et võtta arvesse asjaomaste liikmesriikide poolt direktiivi 2005/94/EÜ kohaselt kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonide piiride muudatusi. Rakendusotsuse (EL) 2017/247 lisa muudeti viimati komisjoni rakendusotsusega (EL) 2017/2175⁽¹⁾ pärast seda, kui Bulgaaria ja Itaalia teatasid uutest kõrge patogeensusega linnugripi puhangutest nimetatud kahes liikmesriigis. Bulgaaria on komisjonile teatanud H5N8-alatüübi viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripi kahest puhangust linnukasvatustevõtetes, mis asuvad kõnealuse liikmesriigi Sliveni ja Yamboli maakonnas. Itaalia on komisjonile teatanud H5N8-alatüübi viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripi puhangutest linnukasvatustevõtetes, mis asuvad kõnealuse liikmesriigi Lombardia, Piemonte ja Lazio maakonnas. Kõnealused liikmesriigid on komisjonile ühtlasi teatanud, et nad on pärast kõnealuseid hiljutisi taudipuhanguid võtnud direktiivi 2005/94/EÜ kohaselt nõutavad vajalikud meetmed, sh kehtestanud kaitse- ja järelevalvetsoonid kõigi nakkusega linnukasvatustevõtete ümber, ning Itaalia teatas, et ta on laiendanud täiendavaid piirangutsoone.
- (6) Pärast rakendusotsusega (EL) 2017/2175 rakendusotsuses (EL) 2017/247 tehtud viimase muudatuse kuupäeva on Bulgaaria teatanud komisjonile H5N8-alatüübi viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripi hiljutisest puhangust linnukasvatustevõttes, mis asub selle liikmesriigi Stara Zagora maakonnas. Bulgaaria on ühtlasi komisjonile teatanud, et ta on pärast kõnealust hiljutist taudipuhangut võtnud direktiivi 2005/94/EÜ kohaselt nõutavad vajalikud meetmed, sh kehtestanud kaitse- ja järelevalvetsooni nakkusega linnukasvatustevõtte ümber.
- (7) Lisaks sellele on Itaalia komisjonile teatanud, et Itaalias on avastatud H5N8-alatüübi viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripi uued puhangud linnukasvatustevõtetes, mis asuvad kõnealuse liikmesriigi Lombardia ja Veneto maakonnas. Itaalia on komisjonile ühtlasi teatanud, et ta on pärast kõnealuseid hiljutisi taudipuhanguid võtnud direktiivi 2005/94/EÜ kohaselt nõutavad vajalikud meetmed, sh kehtestanud kaitse- ja järelevalvetsooni nakkusega linnukasvatustevõtete ümber.
- (8) Komisjon on läbi vaadanud Bulgaarias ja Itaalias kõrge patogeensusega linnugripi hiljutiste puhangute järel kõnealuste liikmesriikide poolt direktiivi 2005/94/EÜ kohaselt võetud meetmed ning on leidnud, et kõnealuse kahe liikmesriigi pädevate asutuste kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonide piirid on piisaval kaugusel kõigist põllumajandustevõtetest, kus on kinnitust leidnud H5N8-alatüübi viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripi puhangu esinemine.
- (9) Liidusiseses kaubanduses tarbetute häirete tekkimise ja kolmandates riikides põhjendamatute kaubandustõkete kehtestamise ärahoidmiseks on vaja koostöös Bulgaaria ja Itaaliaga kiiresti liidu tasandil kirjeldada direktiivi 2005/94/EÜ kohaselt kõnealuses kahes liikmesriigis kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoone seoses kõrge patogeensusega linnugripi hiljutiste puhangutega kõnealustes liikmesriikides. Seepärast tuleks rakendusotsuse (EL) 2017/247 lisa Bulgaariat ja Itaaliat käsitlevaid kandeid ajakohastada, et võtta seoses kõnealuse haigusega arvesse ajakohastatud epidemioloogilist olukorda kõnealustes liikmesriikides. Eelkõige tuleks rakendusotsuse (EL) 2017/247 lisa loeteludesse lisada uued kanded kaitse- ja järelevalvetsoonide kohta Bulgaarias ja Itaalias, mille suhtes praegu kohaldatakse piiranguid vastavalt direktiivile 2005/94/EÜ.
- (10) Seepärast tuleks muuta rakendusotsuse (EL) 2017/247 lisa, et ajakohastada liidu tasandil piirkondadeks jaotamist ning lisada vastavalt direktiivile 2005/94/EÜ Bulgaarias ja Itaalias pärast hiljutisi kõrge patogeensusega linnugripi puhanguid kõnealuses kahes liikmesriigis kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonid, ning nendes tsoonides kohaldatavate piirangute kestus.
- (11) Rakendusotsust (EL) 2017/247 tuleks seepärast vastavalt muuta.
- (12) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsuse (EL) 2017/247 lisa muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

⁽¹⁾ Komisjoni 21. novembri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/2175, millega muudetakse rakendusotsuse (EL) 2017/247 (milles käsitletakse kaitsemeetmeid seoses kõrge patogeensusega linnugripi puhangutega teatavates liikmesriikides) lisa (ELT L 306, 22.11.2017, lk 31).

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 11. detsember 2017

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Vytienis ANDRIUKAITIS

LISA

Rakendusotsuse (EL) 2017/247 lisa muudetakse järgmiselt.

1) A osa muudetakse järgmiselt:

a) Bulgaariat käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„Liikmesriik: Bulgaaria

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikli 29 lõikega 1
Stara Zagora region, Municipality of Chirpan	
Gita Darjava Svoboda Oslarka	15.12.2017 ^a

b) Itaaliat käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„Liikmesriik: Itaalia

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikli 29 lõikega 1
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0075) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,297588 E10,221751	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0076) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,280826 E10,219352	6.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0077) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,264774 E10,205204	5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0078) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,267177 E10,233081	5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0079) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,291849 E10,220940	6.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	16.12.2017
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	29.12.2017 ^a

2) B osa muudetakse järgmiselt:

a) Bulgaariat käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„Liikmesriik: Bulgaaria

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikliga 31
Sliven region, Municipality of Sliven	
— Glushnik — Kaloyanovo	Alates 25.11.2017 kuni 3.12.2017
— Sliven — Trapoklovo — Dragodanovo — Kamen — Topolchane — Sotirya — Sedlarevo	3.12.2017
— Zhelyu voyvoda — Blatets — Gorno Aleksandorvo	7.12.2017
Yambol region	
— Municipality of Straldzha — Zimnitsa — Charda	Alates 30.11.2017 kuni 7.12.2017
— Municipality of Straldzha — Straldzha — Atolovo — Vodenichene — Dzinot — Lozentets — Municipality of Tundzha — Mogila — Veselinovo — Kabile — Chargan — Municipality of Yambol — Yambol city	7.12.2017

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikliga 31
Stara Zagora region	
<ul style="list-style-type: none"> — Municipality of Chirpan — Gita — Darjava — Svoboda — Oslarka 	Alates 16.12.2017 kuni 24.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> — Municipality of Chirpan — Chirpan — Dimitrievo — Malko Tranovo — Rupkite — Svoboda — Tselina — Tsenovo — Volovarovo — Yazdach — Zetiovo — Zlatna Livada — Municipality of Stara Zagora — Vodenicharovo — Samuilovo — Kozarevec 	24.12.2017
Haskovo region, Municipality of Dimitrovgrad	
<ul style="list-style-type: none"> — Merichleri — Velikan 	24.12.2017“

b) Itaaliat käsitlev kanne asendatakse järgmisega:

„Liikmesriik: Itaalia

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikliga 31
<ul style="list-style-type: none"> — The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0060) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,275251 E10,160212 	Alates 29.11.2017 kuni 7.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> — The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0060) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,275251 E10,160212 	7.12.2017

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikliga 31
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0061) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,273215 E10,15843	Alates 29.11.2017 kuni 7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0061) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,273215 E10,15843	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0062) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,279373 E 10,243124	Alates 29.11.2017 kuni 7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0062) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,279373 E 10,243124	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0063) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,244372 E10,19965	Alates 29.11.2017 kuni 7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0063) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N 45,244372 E 10,19965	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0064) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,551421 E9,742449	Alates 27.11.2017 kuni 5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0064) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,551421 E9,742449	5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0065) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,247829 E10,173639	Alates 28.11.2017 kuni 6.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0065) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,247829 E10,173639	6.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0066) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,314835 E10,183902	Alates 29.11.2017 kuni 7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0066) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,314835 E10,183902	7.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0067) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,268601 E10,198274	Alates 30.11.2017 kuni 8.12.2017

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikliga 31
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0067) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,268601 E10,198274	8.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0068) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,287212 E10,211417	Alates 30.11.2017 kuni 8.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0068) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,287212 E10,211417	8.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0069) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,257394 E10,236272	Alates 1.12.2017 kuni 9.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0069) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,257394 E10,236272	9.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0070) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,294615 E10,262587	Alates 5.12.2017 kuni 13.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0070) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,294615 E10,262587	13.12.2017
— The area of the parts of Piemonte Region (ADNS 17/0071) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,028312 E8,129643	Alates 2.12.2017 kuni 10.12.2017
— The area of the parts of Piemonte Region (ADNS 17/0071) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,028312 E8,129643	10.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0072) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,279698 E10.2546060	Alates 3.12.2017 kuni 11.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0072) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,279698 E10.2546060	11.12.2017
— The area of the parts of Lazio Region (ADNS 17/0073) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N41,933396 E12,82672	Alates 27.11.2017 kuni 5.12.2017
— The area of the parts of Lazio Region (ADNS 17/0073) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N41,933396 E12,82672	5.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0074) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,221999 E10,142106	Alates 3.12.2017 kuni 11.12.2017

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikliga 31
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0074) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,221999 E10,142106	11.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0075) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,297588 E10,221751	Alates 8.12.2017 kuni 16.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0075) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,297588 E10,221751	16.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0076) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,280826 E10,219352	Alates 7.12.2017 kuni 15.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0076) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,280826 E10,219352	15.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0077) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,264774 E10,205204	Alates 6.12.2017 kuni 14.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0077) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,264774 E10,205204	14.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0078) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,267177 E10,233081	Alates 6.12.2017 kuni 14.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0078) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,267177 E10,233081	14.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0079) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,291849 E10,220940	Alates 7.12.2017 kuni 15.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0079) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,291849 E10,220940	15.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	Alates 17.12.2017 kuni 25.12.2017
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	25.12.2017

Piirkond:	Kohaldamise lõppkuupäev kooskõlas direktiivi 2005/94/EÜ artikliga 31
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	Alates 30.12.2017 kuni 7.1.2018
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	7.1.2018"

RAHVUSVAHELISTE LEPINGUTEGA LOODUD ORGANITE VASTU VÕETUD AKTID

**EUROOPA ÜHENDUSE JA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VAHELISE VASTASTIKUSE TUNNUS-
TAMISE LEPINGUGA LOODUD ÜHISKOMITEE OTSUS nr 52/2017,**

24. november 2017,

**mis on seotud vastavushindamisasutuse lisamisega elektromagnetilist ühilduvust käsitlevasse
valdkonnalisasse [2017/2290]**

ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelist vastastikuse tunnustamise lepingut, eriti selle artikleid 7 ja 14,

ning arvestades, et ühiskomitee peab tegema otsuse vastavushindamisasutuse või -asutuste lisamiseks valdkonnalisasse,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. A liites nimetatud vastavushindamisasutus lisatakse elektromagnetilist ühilduvust käsitleva valdkonnalisa V jao veerus „EÜ pääs USA turule“ esitatud vastavushindamisasutuste loendisse.
2. Pooled on kokku leppinud, milliseid tooteid ja vastavushindamismenetlusi liites A nimetatud vastavushindamisasutuse loendisse lisamine hõlmab, ja vastutavad nende andmete ajakohastamise eest.

Käesolev otsus on koostatud kahes eksemplaris ja sellele kirjutavad alla ühiskomitee esindajad, kes on volitatud poolte nimel lepingut muutma. Käesolev otsus jõustub viimase allkirja andmise kuupäeval.

Ameerika Ühendriikide nimel

James C. SANFORD

Alla kirjutatud Washingtonis 15. novembril 2017

Euroopa Liidu nimel

Ignacio IRUARRIZAGA

Alla kirjutatud Brüsselis 24. novembril 2017

A LIIDE

Elektromagnetilist ühilduvust käsitleva valdkonnalise V jao veerus „EÜ pääs USA turule“ esitatud vastavushindamisasutuste loendisse lisatud EÜ vastavushindamisasutus

EMITECH Chassieu
7, rue Georges Méliès
69680 Chassieu
PRANTSUSMAA

**EUROOPA ÜHENDUSE JA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VAHELISE VASTASTIKUSE TUNNUS-
TAMISE LEPINGUGA LOODUD ÜHISKOMITEE OTSUS nr 53/2017,**

24. november 2017,

**mis on seotud vastavushindamisasutuse lisamisega elektromagnetilist ühilduvust käsitlevasse
valdkonnalisasse [2017/2291]**

ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelist vastastikuse tunnustamise lepingut, eriti selle artikleid 7 ja 14,

ning arvestades, et ühiskomitee peab tegema otsuse vastavushindamisasutuse või -asutuste lisamiseks valdkonnalisasse,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. A liites nimetatud vastavushindamisasutus lisatakse elektromagnetilist ühilduvust käsitleva valdkonnalisa V jao veerus „EÜ pääs USA turule“ esitatud vastavushindamisasutuste loendisse.
2. Pooled on kokku leppinud, milliseid tooteid ja vastavushindamismenetlusi liites A nimetatud vastavushindamisasutuse loendisse lisamine hõlmab, ja vastutavad nende andmete ajakohastamise eest.

Käesolev otsus on koostatud kahes eksemplaris ja sellele kirjutavad alla ühiskomitee esindajad, kes on volitatud poolte nimel lepingut muutma. Käesolev otsus jõustub viimase allkirja andmise kuupäeval.

Ameerika Ühendriikide nimel

James C. SANFORD

Alla kirjutatud Washingtonis 15. novembril 2017

Euroopa Liidu nimel

Ignacio IRUARRIZAGA

Alla kirjutatud Brüsselis 24. novembril 2017

A LIIDE

Elektromagnetilist ühilduvust käsitleva valdkonnalise V jao veerus „EÜ pääs USA turule“ esitatud vastavushindamisasutuste loendisse lisatud EÜ vastavushindamisasutus

CMC Centro Misure Compatibilità Srl
Via della Fisica, 20
36016 Thiene (VI)
ITAALIA

**EUROOPA ÜHENDUSE JA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDE VAHELISE VASTASTIKUSE TUNNUS-
TAMISE LEPINGUGA LOODUD ÜHISKOMITEE OTSUS nr 54/2017,**

24. november 2017,

**mis on seotud vastavushindamisasutuse lisamisega elektromagnetilist ühilduvust käsitlevasse
valdkonnalisasse [2017/2292]**

ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja Ameerika Ühendriikide vahelist vastastikuse tunnustamise lepingut, eriti selle artikleid 7 ja 14,

ning arvestades, et ühiskomitee peab tegema otsuse vastavushindamisasutuse või -asutuste lisamiseks valdkonnalisasse,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. A liites nimetatud vastavushindamisasutus lisatakse elektromagnetilist ühilduvust käsitleva valdkonnalisa V jao veerus „EÜ pääs USA turule“ esitatud vastavushindamisasutuste loendisse.
2. Pooled on kokku leppinud, milliseid tooteid ja vastavushindamismenetlusi liites A nimetatud vastavushindamisasutuse loendisse lisamine hõlmab, ja vastutavad nende andmete ajakohastamise eest.

Käesolev otsus on koostatud kahes eksemplaris ja sellele kirjutavad alla ühiskomitee esindajad, kes on volitatud poolte nimel lepingut muutma. Käesolev otsus jõustub viimase allkirja andmise kuupäeval.

Ameerika Ühendriikide nimel

James C. SANFORD

Alla kirjutatud Washingtonis 15. novembril 2017

Euroopa Liidu nimel

Ignacio IRUARRIZAGA

Alla kirjutatud Brüsselis 24. novembril 2017

A LIIDE

Elektromagnetilist ühilduvust käsitleva valdkonnalise V jao veerus „EÜ pääs USA turule“ esitatud vastavushindamisasutuste loendisse lisatud EÜ vastavushindamisasutus

Emilab Srl
Via F.lli Solari 5/A
33020 Amaro (UD)
ITAALIA

PARANDUSED

Komisjoni 14. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/631 (millega kehtestatakse võrgueeskiri elektritootmisüksuste võrku ühendamise nõuete kohta) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 112, 27. aprill 2016)

Leheküljel 6 artikli 2 punktis 17

asendatakse „17) „energiapargimoodul“ – elektrienergia tootmise tootmisüksus või tootmisüksuste kogum, mis on võrku ühendatud kas mittesünkroonselt või on ühendatud jõuelektronikaseadmete kaudu ning millel on ka üks ühenduspunkt ülekandevõrguga, jaotusvõrguga (sealhulgas suletud jaotusvõrguga) või alalisvooluülekandesüsteemiga;“

järgmisega: „17) „energiapargimoodul“ – elektrienergia tootmise üksus või üksuste kogum, mis on võrku ühendatud kas mittesünkroonselt või jõuelektronikaseadmete kaudu ning millel on üks ühenduspunkt ülekandevõrguga, jaotusvõrguga (sealhulgas suletud jaotusvõrguga) või alalisvooluülekandesüsteemiga;“.

Leheküljel 11 artikli 5 lõike 3 esimeses lauses

asendatakse „B-, C- ja D-kategooria tootmismoodulite maksimumvõimsuse piirmäärade ettepanekud peab kinnitama asjaomane reguleeriv asutus või liikmesriik, kui see on asjakohane.“

järgmisega: „B-, C- ja D-kategooria tootmismoodulite maksimumvõimsuse piirmäärade ettepanekud peab heaks kiitma asjaomane reguleeriv asutus või liikmesriik, kui see on asjakohane.“

Leheküljel 12 artikli 7 lõike 1 esimeses lauses

asendatakse „Üldiselt kohaldatavad nõuded, mille peavad käesoleva määruse kohaselt kehtestama asjaomased võrguettevõtjad või põhivõrguettevõtjad, peab kinnitama liikmesriigi määratud asutus ja need tuleb avaldada.“

järgmisega: „Üldiselt kohaldatavad nõuded, mille peavad käesoleva määruse kohaselt kehtestama asjaomased võrguettevõtjad või põhivõrguettevõtjad, peab heaks kiitma liikmesriigi määratud asutus ja need tuleb avaldada.“

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET